

**Wyniki inwentaryzacji uwarunkowań społecznych i gospodarczych
oraz zagospodarowania przestrzennego
Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”
wykonanej na potrzeby projektu planu ochrony Parku
na zlecenie Pomorskiego Zespołu Parków Krajobrazowych**

Wykonawcy:

Klub Przyrodników i Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

Autorzy: dr hab. Agata Cieszewska, mgr inż. Maciej Wasilewski

współpraca:

mgr inż. Hanna Szumilas-Kowalczyk, mgr inż. Katarzyna Kubiec, mgr inż. Ewa Bujko-Zielińska

Ryc. 1 Dolina Słupi (Fot. KK, 2020)

Słupsk, Lublin, Warszawa, wrzesień 2022 r.

Spis treści

1	WSTĘP	6
1.1	Cel opracowania i ogólna informacja o Planie ochrony	6
1.2	Metodyka i zakres prac	6
1.3	Zespół autorski	8
1.4	Ogólna charakterystyka Parku	8
2	OCENA DOTYCHCZASOWEGO STANU ROZPOZNANIA	10
2.1	Ogólna charakterystyka stanu wiedzy	10
2.2	Zestawienie dostępnego piśmiennictwa oraz ocena zasobów informacji pod kątem ich przydatności do potrzeb Operatu	11
3	UWARUNKOWANIA PRAWNE, SPOŁECZNE I GOSPODARCZE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	17
3.1	Uwarunkowania wynikające z powszechnie obowiązujących ustaw i rozporządzeń	17
3.2	Uwarunkowania wynikające z dokumentów planistycznych i strategicznych	19
3.2.1	Uwarunkowania ponadlokalne wynikające z polityki przestrzennej województwa i powiatów	19
3.2.2	Uwarunkowania lokalne wynikające z obowiązujących dokumentów strategicznych i planistycznych gmin	27
4.	CHARAKTERYSYKA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA ORAZ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO PARKU I JEGO OTOCZENIA	61
4.1.	Struktura administracyjna i jego powiązania przestrzenne	61
4.2.	Ludność	66
4.3.	Struktura użytkowania i władania gruntów	70
4.4.	Formy zagospodarowania przestrzennego	76
4.4.1.	Osadnictwo	76
4.4.2.	Rolnictwo	118
4.4.3.	Leśnictwo	123
4.4.4.	Turystyka i wypoczynek	128
4.4.5.	Usługi	134
4.4.6.	Produkcja i funkcjonowanie przedsiębiorstw	137
4.5.	Infrastruktura techniczna	144
4.5.1.	Źródła informacji	144
4.5.2.	Zaopatrzenie w wodę	145
4.5.3.	Gospodarka ściekowa	151
4.5.4.	Gospodarka odpadami	155

4.5.5.	Gazownictwo _____	158
4.5.6.	Ciepłownictwo _____	160
4.5.7.	Energetyka _____	162
4.5.8.	Telekomunikacja _____	168
4.6.	Infrastruktura komunikacyjna _____	172
4.6.1.	Układ drogowy _____	172
4.6.2.	Koleje _____	180
4.6.3.	Transport publiczny _____	181
4.7.	Istniejące i projektowane lokalizacje przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko _____	183
5.	OCENA STANU OCHRONY I PRZEKSZTAŁCENÍ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM OSTATNIEGO 20-LECIA _____	184
6.	POŁOŻENIE PARKU W PRZESTRZENNYCH SYSTEMACH PRZYRODNICZYCH _____	208
6.1.	Park w strukturze obszarów chronionych _____	208
6.2.	Charakterystyka głównych form ochrony przyrody na terenie Parku _____	208
6.2.1.	Rezerваты przyrody _____	208
6.2.2.	Obszary Natura 2000 _____	212
6.2.3.	Pozostałe formy ochrony przyrody _____	216
6.3.	Położenie Parku względem sieci korytarzy ekologicznych _____	216
7.	ZAGROŻENIA DLA WALORÓW I CELÓW OCHRONY PARKU WYNIKAJĄCE Z ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ MOŻLIWE SPOSOBY ICH ELIMINACJI LUB OGRANICZENIA _____	220
7.1.	Charakterystyka oraz źródła zagrożeń wewnętrznych oraz możliwe sposoby ich eliminacji lub ograniczenia _____	220
7.2.	Charakterystyka oraz źródła zagrożeń zewnętrznych oraz możliwe sposoby ich eliminacji lub ograniczenia _____	226
8.	CELE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO _____	229
9.	GLÓWNE ZAŁOŻENIA DO OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA STRUKTURY PRZESTRZENNEJ PARKU _____	230
10.	ZASADY I KIERUNKI PROWADZENIA GOSPODARKI ORAZ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO PARKU ORAZ KSZTAŁTOWANIA JEGO STRUKTURY PRZESTRZENNEJ _____	231
10.1.	Zasady i kierunki prowadzenia gospodarki rolnej _____	235
10.2.	Zasady i kierunki prowadzenia gospodarki leśnej _____	236
10.3.	Zasady i kierunki prowadzenia gospodarki rybackiej _____	237

10.4.	Zasady i kierunki zagospodarowania przestrzennego_____	237
11.	USTALENIA SZCZEGÓŁOWE DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO. _____	240
12.	PROGNOZA STANU W PERSPEKTYWIE 20-LETNIEJ _____	248
12.1.	Wariant ochrony zachowawczej – utrzymanie aktualnych trendów, bez podejmowania działań wskazanych w planie ochrony _____	248
12.2.	Wariant ochrony aktywnej – pełna realizacja ustaleń planu ochrony _____	248
13.	LITERATURA _____	250
14.	ZESTAWIENIE TABEL, RYCIN I FOTOGRAFII _____	252
15.	SPIS ZAŁĄCZNIKÓW _____	263

Część I

Charakterystyka

i diagnoza stanu

1 WSTĘP

1.1 Cel opracowania i ogólna informacja o Planie ochrony

Operat zagospodarowania przestrzennego jest jednym z 5 operatów szczegółowych¹ stanowiących dokumentację dla Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” (dalej PKDS lub Park). Jego zasadniczym celem jest wskazanie działań na rzecz ochrony i zrównoważonego wykorzystywania obszaru Parku w perspektywie najbliższych 20. lat. Składa się on z dwóch zasadniczych części: diagnostycznej, charakteryzującej stan zagospodarowania przestrzennego oraz strategicznej, w której zapisano proponowane cele i działania ochronne (część strategiczna stanowi kolejny etap prac i nie jest ujęta w niniejszym opracowaniu).

Wymóg sporządzania planów ochrony wynika z zapisów art. 18 ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. 2004 Nr 92 poz. 880). Zawartość planu ochrony dla parku krajobrazowego określona jest w art. 20 ust. 4 tej ustawy, natomiast tryb jego sporządzania, zakres wymaganych prac oraz zakres i możliwe sposoby ochrony zasobów parku określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794).

Organem sporządzającym Plan ochrony dla PKDS jest Dyrektor Pomorskiego Zespołu Parków Krajobrazowych, natomiast wykonawcą opracowania jest Klub Przyrodników z siedzibą w Świebodzinie przy współpracy Narodowej Fundacji Ochrony Środowiska. Prace rozpoczęły się w 2020 roku, a zakończą się we wrześniu 2022 r. opracowaniem projektu uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego ustanawiającej plan ochrony Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”.

1.2 Metodyka i zakres prac

Prace prowadzone w ramach I etapu – diagnoza stanu, składały się z następujących etapów:

- etap wstępny, obejmujący ocenę stanu rozpoznania analizowanych komponentów (zagadnień) oraz zaplanowanie niezbędnych prac uzupełniających,
- etap charakterystyki i diagnozy stanu, obejmujący:
 - analizę dostępnych danych,
 - wykonanie uzupełniających badań inwentaryzacyjnych,
 - ocenę zachodzących zmian i ocenę skuteczności dotychczasowych sposobów ochrony,
 - analizę uwarunkowań ochrony,
 - identyfikację zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych,

Dalsze prace nad planem ochrony (poza zakresem niniejszego opracowania) będą się koncentrować nad strategią ochrony, obejmującą m.in:

- określenie celów ochrony,
- określenie zakresu prac rekomendowanych w celu ochrony analizowanych komponentów oraz monitorowania skuteczności podjętych działań,

¹ W stosunku do operatów szczegółowych przyjęto założenie, że będą to opracowania autonomiczne (możliwe do czytania bez potrzeby sięgania do innych tomów dokumentacji Planu ochrony dla PKDS), zawierające komplet informacji dotyczących danej sfery oraz ogólne informacje o Parku i samym Planie ochrony. Przyjęcie takiego założenia sprawiło, że niektóre z tekstów, map czy tabel mogą powtarzać się także w innych operatach

- określenie zasad i kierunków użytkowania obszaru Parku oraz propozycji ustaleń do dokumentów planistycznych i strategicznych różnych szczebli,
- określenie propozycji uzupełnienia wiedzy dotyczącej analizowanych komponentów oraz propozycji ich wykorzystania w rozwoju funkcji turystycznych, rekreacyjnych i edukacyjnych Parku,
- prognozę stanu analizowanych komponentów w perspektywie 20 lat w wariantcie pełnej realizacji ustaleń Planu ochrony oraz w wariantcie utrzymania dotychczasowych trendów, a także oszacowanie kosztów realizacji proponowanych działań.

Poniżej omówiono bardziej szczegółowo metodykę prac diagnostycznych wykonanych w ramach opracowywania Operatu zagospodarowania przestrzennego.

Prace podzielono na trzy etapy. Etap pierwszy obejmuje zebranie dostępnych danych źródłowych dotyczących gospodarki przestrzennej i sytuacji społeczno-gospodarczej Parku, otuliny i ich bliskiego sąsiedztwa, a także syntetyczną analizę materiałów pod względem możliwości ich wykorzystania do sporządzenia Operatu. Etap drugi związany jest głównie z pracami terenowymi mającymi na celu identyfikację stanu zagospodarowania Parku i jego otuliny. Obejmuje on także analizę ustaleń dokumentów planistycznych i strategicznych. W etapie trzecim dokonano identyfikacji głównych uwarunkowań zagospodarowania Parku wraz z określeniem możliwych zagrożeń dla ochrony jego walorów wynikających z istniejącego i planowanego zagospodarowania terenu.

Zakres prac diagnostycznych obejmuje w szczególności:

- zebranie materiałów niepublikowanych i publikowanych przydatnych do sporządzenia projektu planu ochrony,
- charakterystykę uwarunkowań formalno-prawnych zagospodarowania przestrzennego Parku, sporządzoną głównie w oparciu o analizę dokumentów planistycznych i strategicznych. W/w analiza obejmuje identyfikację celów rozwojowych województwa, powiatów słupskiego i bytowskiego oraz gmin stanowiących otoczenie społeczno-gospodarcze Parku, a także identyfikację zmian w strukturze przestrzennej i zagospodarowaniu w/w gmin, w tym identyfikację wskaźników wykorzystania terenu i parametrów zabudowy,
- charakterystykę społeczno-gospodarczą oraz form zagospodarowania przestrzennego Parku i jego otoczenia, w tym przede wszystkim charakterystykę wiodących funkcji endo- i egzogenicznych terenów położonych w granicach Parku, wraz z właściwym im sposobem zagospodarowania,
- charakterystykę infrastruktury technicznej (w tym m.in. sanitarnej, energetycznej, wodociągowej) oraz transportowej,
- identyfikację istniejących i projektowanych lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- charakterystykę struktury przyrodniczej Parku i stopnia jej ochrony, w tym istniejących i projektowanych form ochrony przyrody, położenia na tle regionalnej sieci ekologicznej,
- identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych dla walorów Parku i celów jego ochrony, wynikających z istniejącego oraz planowanego zagospodarowania terenów, wraz z określeniem możliwych sposobów ich eliminacji.

1.3 Zespół autorski

Część diagnostyczną operatu zagospodarowania przestrzennego opracował mgr inż. arch. kraj. Maciej Wasilewski przy współpracy z: dr hab. Agatą Cieszewską, mgr inż. Katarzyną Kubiec, mgr inż. arch. kraj. Hanną Szumilas-Kowalczyk i mgr inż. Ewą Bujko-Zielińską.

1.4 Ogólna charakterystyka Parku

Park Krajobrazowy „Dolina Słupi” utworzony został w 1981 r. na mocy Uchwały Nr X/42/81 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Słupsku w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”.

Wg dotychczasowych dokumentów obejmuje obszar o powierzchni 37 040 ha (37 467 ha - aktualne pomiary GIS, 2022 rok) położony na terenie gmin Borzytuchom, Bytów, Czarna Dąbrówka, Kołczygłowy i Parchowo w powiecie bytowskim oraz Dębica Kaszubska, Kobylnica oraz Słupsk w powiecie słupskim. W opracowaniach dotyczących analizy dokumentacji z terenu Parku nie uwzględniano Gminy Parchowo, ponieważ na jej terenie znajduje się tylko fragment miejscowości Soszyca.

W celu zabezpieczenia Parku przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka wyznaczono otulinę o powierzchni 83170 ha - wg w/w uchwały (84 754 ha aktualne pomiary GIS, 2022 rok), położoną na terenie następujących gmin: Borzytuchom, Bytów, Czarna Dąbrówka, Kołczygłowy, Lipnica, Parchowo, Studzienice i Tuchomie (powiat bytowski), Damnica, Dębica Kaszubska, Kobylnica oraz Słupsk (powiat słupski).

Park obejmuje ochroną 65-kilometrowy odcinek środkowego biegu Słupi: od Soszycy, do ujścia Głażny poniżej Łosina. Na odcinku tym Słupia przyjmuje 5 dopływów lewobrzeżnych i 2 dopływy prawobrzeżne. W granicach Parku znajduje się także górny fragment zlewni Łupawy z największym jeziorem Parku – Jeziorem Jasień.

Zgodnie z regionalizacją przyrodniczo-leśną Park położony jest w dzielnicy Pobrzeża Słowińskiego (mezoregion Równiny Słupskiej) i w dzielnicy Pojezierza Drawsko-Kaszubskiego (mezoregiony Wysoczyzny Polanowskiej, Pojezierza Drawsko-Bytowskiego oraz Pojezierza Kaszubskiego). PKDS jest położony w obrębie wysoczyzn morenowych ostatniego zlodowacenia i charakteryzuje się dużą dynamiką rzeźby terenu.

Znajduje się tu 68 jezior o powierzchni ponad 1 ha – w tym 11 jezior lobeliowych oraz duża liczba podmokłych, zatorfionych obniżzeń terenu oraz źródeł. Charakterystycznym elementem Parku jest zabytkowy, czynny do dziś układ zabudowy hydroenergetycznej Słupi.

W Parku dominują zbiorowiska leśne zajmują nieco ponad 70% powierzchni Parku i są to: kwaśna buczyna niżowa, żyzna buczyna niżowa, subatlantycki nizinny las dębowo-grabowy, las bukowo-dębowy, suboceaniczny bór świeży, bór bagienny, brzezina bagienna, łęg jesionowo-olszowy, ols torfowcowy.

Z siedlisk nieleśnych wymienić należy głównie: jeziora lobeliowe, torfowiska wysokie, przejściowe i niskie ze zróżnicowanymi zespołami szuwarowymi, łąki rdestowo-ostrożeńowe i łąki świeże.

Aktualną podstawę prawną jego funkcjonowania stanowi uchwała nr 146/VII/11 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”, z późniejszymi zmianami wprowadzonymi uchwałą nr 262/XXIV/16 z dnia 25 lipca 2016 r.

Określa ona szczególne cele ochrony Parku oraz obowiązujące w jego granicach zakazy. Do szczególnych celów ochrony Parku należą (Rozporządzenie Nr 58/06 Wojewody Pomorskiego z dnia 15 maja 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”):

- zachowanie zróżnicowania rzeźby terenu — pagórów morenowych, dolin rzecznych, rynien i wytopisk, w szczególności poprzez ochronę tych odcinków doliny Słupi i jej dopływów, które dotychczas nie zostały w istotny sposób przekształcone przez człowieka;
- poprawa stanu czystości wód powierzchniowych oraz ochrona zasobów wód podziemnych;
- zachowanie lasów na siedliskach hydrogenicznych, w szczególności nadrzecznych łągów i olsów oraz borów i brzezin bagiennych;
- ochrona jezior lobeliowych, źródeł oraz torfowisk wysokich i przejściowych;
- zachowanie cennych zadrzewień przydrożnych i śródpolnych;
- zachowanie bogactwa fauny Parku, zapewnienie ochrony biotopów ważnych dla rozrodu gatunków zagrożonych, w szczególności tarlisk ryb i lęgówisk ptaków;
- ochrona tożsamości kulturowej i historycznej regionu, w szczególności historycznych śladów osadnictwa, charakterystycznych układów ruralistycznych, dworów i pałaców z zespołami parkowymi i folwarcznymi oraz obiektów sakralnych w konstrukcji szkieletowej - wartości historyczne i kulturowe oraz krajobrazowe;
- zachowanie interesujących zabytków techniki, w szczególności: zabudowań i urządzeń elektrowni wodnych - wartości historyczne i kulturowe oraz krajobrazowe;
- zachowanie krajobrazów głównej doliny rzecznej i jej dopływów, zarówno zbliżonych do naturalnych jak i wrośniętego w krajobraz systemu hydroenergetycznego Słupi - wartości historyczne i kulturowe oraz krajobrazowe.

2 OCENA DOTYCHCZASOWEGO STANU ROZPOZNANIA

2.1 Ogólna charakterystyka stanu wiedzy

Stan wiedzy dotyczący zagospodarowania przestrzennego PKDS jest stosunkowo skromny i niewystarczający, wymaga przy tym odpowiedniej interpretacji. Zdecydowana większość publikacji i materiałów literaturowych dotyczy zasobów przyrodniczych, struktury użytkowania krajobrazu i jego zmian w czasie. Wiedza o poszczególnych elementach krajobrazu jest rozproszona w różnych opracowaniach. Dokumentacyjne znaczenie mają publikacje z fotografiami krajobrazu Parku (zabytki architektury, budownictwa). Istotnym źródłem informacji są materiały na temat uwarunkowań społeczno-gospodarczych i stanu zagospodarowania przestrzennego sporządzone na potrzeby projektu planu ochrony uchwalonego w 2003 r. Zawarte informacje są szczegółowe, jednak okres niespełna 20-lat, który upłynął, wymaga dokonania weryfikacji danych i informacji względem stanu obecnego. Wiedza na temat stanu zagospodarowania przestrzennego wynika w dużej mierze z interpretacji dokumentów strategicznych i planistycznych. Aktualnie brak jest tego rodzaju opracowań literaturowych.

Głównym źródłem informacji wykorzystanym na potrzeby sporządzenia Operatu zagospodarowania przestrzennego są materiały planistyczne i strategiczne opracowywane dla jednostek administracyjnych podstawowego podziału terytorialnego kraju (województwa, powiatów, gmin). Należą do nich przede wszystkim dokumenty dotyczące polityki przestrzennej, a także opracowania o charakterze strategicznym związane z rozwojem społeczno-gospodarczym gmin, powiatów czy województwa.

Istotnym źródłem wiedzy o Parku są także informacje uzyskane bezpośrednio w gminach.

Źródłem danych demograficznych i społeczno-gospodarczych są ponadto dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Podsumowując należy stwierdzić, iż informacje zawarte w zgromadzonych materiałach (piśmiennictwo oraz obowiązujące dokumenty planistyczne i strategiczne) nie były w pełni wystarczające do sporządzenia operatu zagospodarowania przestrzennego. Istniała potrzeba uzupełnienia, aktualizacji i weryfikacji informacji związanych w szczególności z istniejącym zagospodarowaniem przestrzennym oraz uwarunkowaniami społeczno-gospodarczymi obszarów Parku, otuliny i ich bezpośredniego sąsiedztwa. W tym celu posłużyły w szczególności badania terenowe oraz analizy map i zdjęć satelitarnych.

2.2 Zestawienie dostępnego piśmiennictwa oraz ocena zasobów informacji pod kątem ich przydatności do potrzeb Operatu

Tab. 1 Zestawienie dostępnej literatury z analizą jej przydatności na potrzeby operatu zagospodarowania przestrzennego PKDS

Lp.	Dane bibliograficzne	Zawartość
	DANE LITERATUROWE	
1	Bezubik K., Czochański J., Hałuzo M., Mazurkiewicz B., Pietruszewski J., Pomierski E., Radziszewska G., Rekowska J, Rudzińska A., Siłkowska I., Wojcieszek K. 2014. Koncepcja sieci ekologicznej województwa pomorskiego dla potrzeb planowania przestrzennego. PBPR. Gdańsk. 118 i aneks: karty korytarzy ekologicznych	Opis struktury użytkowania i sposobu zagospodarowania korytarzy ekologicznych. Wyszczególnienie obszarów i obiektów konfliktowych
2	Flis. A. 1999. Ocena zmian użytkowania ziemi na obszarze Parku Krajobrazowego "Dolina Słupi" dla potrzeb planowania funkcji rekreacyjnej. Problemy Ekologii Krajobrazu. 5: 161-168	Charakterystyka i analiza zmian sposobu użytkowania terenów w granicach PKDS w kontekście kształtowania i rozwoju funkcji rekreacyjnej
3	Flis A. 1998. Zmiany struktury krajobrazu naturalnego w rejonie Jeziora Jasień w świetle zmian użytkowania ziemi w latach: 1877-1976. Acta Geograph. Lodziana. 74: 37-48.	Opis zmian w strukturze krajobrazu w otoczeniu Jeziora Jasień położonego w obrębie PKDS. Transformacja terenów rolniczych w tereny leśne
4	Florek W. 1991. Postglacjalny rozwój dolin rzek środkowej części północnego skłonu Pomorza. WSP. Słupsk.	Analiza zmian w strukturze krajobrazu w związku z rozwojem dolin rzecznych
5	Flis A. 2001. Funkcjonowanie Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” a systemy obszarów chronionych (analiza przemian struktury krajobrazu i prognoza). Maszynopis rozprawy doktorskiej.	Analiza funkcjonowania parku w kontekście formy ochrony przyrody (Park Krajobrazowy). Prognozy zmian w strukturze krajobrazu Parku
6	Flis A. 2007. Funkcjonowanie Parku Krajobrazowego "Dolina Słupi" w świetle zmian jego struktury przestrzennej. Wyd. Nauk. Akademii Pomorskiej w Słupsku. Słupsk.	Opis i analiza zmian w strukturze i zagospodarowaniu przestrzennym PKDS. Wpływ zmian na funkcjonowanie parku
7	Flis A. 1996. Kartograficzna i teledetekcyjna analiza zmian użytkowania ziemi na obszarze Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” w latach 1877-1996. [W] Geografia w kształtowaniu i ochronie środowiska oraz transformacji gospodarczej Regionu Górnośląskiego. Mat. Z 47 Zjazdu PTG, Sosnowiec.	Rozpoznanie przemian użytkowania ziemi i zmian w strukturze krajobrazu PKDS w przedziale czasu 1875-2000. Prognozy przyszłego rozwoju krajobrazu
8	Flis A. Prognoza rozwoju krajobrazu na obszarze Parku Krajobrazowego "Dolina Słupi" w świetle zmian użytkowania ziemi. [W] M. Kistowski (red.). 2004. Studia ekologiczno-krajobrazowe w programowaniu rozwoju zrównoważonego. Przegląd polskich doświadczeń u progu integracji z Unią Europejską. Gdańsk: 149–157.	

Lp.	Dane bibliograficzne	Zawartość
9	Flis A. 2000. The analysis of contemporary land transformations in the "Słupia Valley" Landscape Park: its application for environmental management. [W] (red) Richling A., Lechnio J., Malinowska E. Landscape Ecology - theory and applications for practical purposes. The Problems of Landscape Ecology. Vol. VI: 78-90	Informacje ogólne o PKDS. Analiza zmian w strukturze i użytkowaniu terenów Parku
10	Konias A. 2007. Okolice Słupska na pierwszym zdjęciu topograficznym Pomorza z lat 1836-1837. Słupskie Prace Geograficzne. 3: 171-189.	Mapy topograficzne okolic słupska z początku XIX w.
11	Czapiewska G. 2015. Rola i znaczenie sieci obszarów wiejskich w rozwoju pomorskich wsi. Słupskie Prace Geograficzne. 12: 5-18.	Funkcjonowanie sieci obszarów wiejskich w regionie pomorskim. Inicjatywy podejmowane w obszarach wiejskich wsi (w tym wsi w okolicach Bytowa).
12	Czapliński P. 2008. Przesunięcia przestrzenne przemysłu w subregionie słupskim. Słupskie Prace Geograficzne. 5: 17-28.	Opis uwarunkowań i zmian w strukturze gospodarczo-przemysłowej subregionu słupskiego
13	Kistowski M., Lipińska B., Korwel-Lejkowska B., 2005. Studium ochrony Krajobrazu województwa pomorskiego, maszynopis na zlecenie Samorządu Województwa Pomorskiego.	Analiza walorów krajobrazowych województwa oraz ich zagrożeń
14	Kistowski M., Myga-Piątek U., Solon J. (red). 2018. Studia nad regionalizacją fizycznogeograficzną Polski. Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyckiego. PAN	Mapy różnych autorów prezentujące podział fizjograficzny krajobrazów, w tym obszarów, gdzie zlokalizowany jest PKDL
15	Konarski P. 2000. Zabytki kulturowe i zespoły przyrodnicze nad rzeką Słupią. [W] Materiały do poznania regionalizmu słupskiego. Słupsk: 30-51	Opis wybranych obiektów przyrodniczych parku oraz wykaz ważniejszych obiektów zabytkowych
16	Konarski P. 2000. Baza materialna turystyki okolic Bytowa. [W] Materiały do poznania regionalizmu słupskiego. Słupsk: 52-60	Wykaz i opis ścieżek przyrodniczych, szlaków turystycznych oraz baz turystycznych w rejonie PKDS
17	Kondracki J. 2011. Geografia regionalna Polski. Wyd. Nauk. PWN. Warszawa	Regionalizacja krajobrazów. Materiały pomocnicze do analiz krajobrazowych
18	Kostarczyk A., Przewoźniak M. (red). 2002. Diagnoza stanu i koncepcja ochrony środowiska przyrodniczo-kulturowego w województwie pomorskim. Materiały do Monografii Przyrodniczej Regionu Gdańskiego. 8: 275	Wykaz obiektów zabytkowych
19	Mazur M., Soja H. 2003. Ziemia Słupska - dzieje i kultura. Muzeum Pomorza Środkowego. Słupsk	Krótka charakterystyka etnograficzno-historyczna wybranych miejscowości ziemi słupskiej
20	Rydz E. 2009. Współczesne problemy demograficzno-osadnicze na Pomorzu Środkowym. Słupskie Prace Geograficzne 6: 19-43	Przekształcenia struktur społeczno-gospodarczych oraz przemiany demograficzne na Pomorzu Środkowym

Lp.	Dane bibliograficzne	Zawartość
21	Szymańska W. 2009. Specjalizacja lokalnej działalności gospodarczej miast Pomorza. Słupskie Prace Geograficzne. 6: 73-87	Opis gospodarczej aktywności miast Pomorza (w tym miast położonych w otulinie PKDS).
22	Gerstmannowa E., Zalewski W. 2001. Plan ochrony Parku Krajobrazowego "Dolina Słupi" (PKDS) - synteza ustaleń. [W] Gerstmannowa E. (red.) Park Krajobrazowy "Dolina Słupi". Materiały do Monografii Przyrodniczej Regionu Gdańskiego. 5: 217-250	Charakterystyka walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych parku. Wskazania do ochrony, wyszczególnienie głównych zagrożeń.
DOKUMENTY PLANISTYCZNE I STRATEGICZNE		
23	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. 2012. Warszawa	Uwarunkowania ponadregionalne rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego Parku i otuliny. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu krajowym, w tym także mogące potencjalnie oddziaływać na środowisko.
24	Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020. 2012. Gdańsk	Uwarunkowania regionalne rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego Parku i otuliny. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, w tym także mogące potencjalnie oddziaływać na środowisko.
25	Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Powiatu Słupskiego na lata 2012-2022. 2013. Słupsk	Dokument zawiera ogólne informacje służące opracowaniu diagnozie obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej powiatów, w granicach których znajduje się Park i jego otulina. Wymienione są m.in. cele strategiczne rozwoju powiatu mogące wpływać na lokalny rozwój społeczno-gospodarczy, w tym terenów otuliny Parku i jego bliskiego sąsiedztwa.
26	Strategia rozwoju powiatu bytowskiego na lata 2015 - 2022. 2015. Bytów	Dokument zawiera ogólne informacje służące opracowaniu, diagnozie obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej powiatów, w granicach których znajduje się Park i jego otulina. Wymienione są m.in. cele strategiczne rozwoju powiatu mogące wpływać na lokalny rozwój społeczno-gospodarczy, w tym terenów otuliny Parku i jego bliskiego sąsiedztwa.

Lp.	Dane bibliograficzne	Zawartość
27	Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupskiego na lata 2014 - 2017 z perspektywą do 2021 roku	Informacje odnośnie stanu i zagrożenia środowiska powiatów oraz działań ochronnych i naprawczych. Dane dotyczące infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej.
28	Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Bytowskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025	Informacje odnośnie stanu i zagrożenia środowiska powiatów oraz działań ochronnych i naprawczych. Dane dotyczące infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej.
29	Studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin: - Borzytuchom - Bytów - Czarna Dąbrówka - Dębica Kaszubska - Kobylnica - Kołczygłowy - Słupsk	Dokumenty zawierają informacje o lokalnych uwarunkowaniach rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego Parku. Dla funkcjonowania szczególnie istotne są przede wszystkim planowane kierunki zmian w strukturze funkcjonalnej i przestrzennej oraz kierunki i zasady ochrony ładu przestrzennego, przyrody, krajobrazu i środowiska
30	Strategie rozwoju gmin: - Borzytuchom na lata 2014- 2020 - Bytów na lata 2015-2025 - Czarna Dąbrówka na lata 2015-2022 - Dębica Kaszubska na lata 2014 – 2020 - Kobylnica na lata 2015-2020 - Kołczygłowy na lata 2015-2022 - Słupsk na lata 2017-2022	Dokumenty zawierają ogólne informacje służące opracowaniu diagnozie obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej gmin, w granicach których znajduje się Park i/lub jego otulina. Wymienione są m.in. cele strategiczne rozwoju gmin mogące wpływać na lokalny rozwój społeczno-gospodarczy, w tym terenów otuliny Parku i jego bliskiego sąsiedztwa
31	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	Planowane sposoby zagospodarowania terenów Parku i jego otuliny. Zasady ochrony ładu przestrzennego, przyrody, środowiska i krajobrazu. Wyposażenie w infrastrukturę techniczną.
32	Decyzje o warunkach zabudowy	Informacje odnośnie do rodzaju inwestycji, ich lokalizacji, daty uzyskania zgody, itp. Dane wykorzystane zostaną do analizy rozwoju zabudowy na terenie PKDS i jego otuliny

Lp.	Dane bibliograficzne	Zawartość
33	Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	Informacje odnośnie do rodzaju inwestycji, ich lokalizacji, daty uzyskania zgody, itp. Dane wykorzystane zostaną do analizy rozwoju zabudowy na terenie PKDS i jego otuliny
34	Plany rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych gmin	Rozwój infrastruktury technicznej w gminie
35	Plany zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gmin	Rozwój infrastruktury technicznej w gminie
36	Plany gospodarki niskoemisyjnej dla gmin	Cele i założenia rozwoju gospodarki niskoemisyjnej
37	Planu ochrony Parku Krajobrazowego "Dolina Słupi"	Ogólna charakterystyka PKDS. Główne walory parku i jego zagrożenia. Cele i strategia ochrony walorów parku.
38	Akty prawne powołujące do życia formy ochrony przyrody	Informacje o celach ochrony, klasyfikacji chronionych terenów. Podstawowe dane ewidencyjne oraz informacje o granicach form ochrony przyrody.
39	Plany ochrony rezerwatów przyrody	Informacje o celach ochrony, klasyfikacji chronionych terenów. Podstawowe dane ewidencyjne oraz informacje o granicach form ochrony przyrody. Zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym.
40	Akty prawne powołujące do życia formy ochrony przyrody Zarządzenia RDOŚ w odniesieniu do form ochrony przyrody	Informacje o celach ochrony, klasyfikacji chronionych terenów. Podstawowe dane ewidencyjne oraz informacje o granicach form ochrony przyrody. Zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym.

Lp.	Dane bibliograficzne	Zawartość
41	Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Słupi PLB220002 Planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Słupi PLH220052 Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy PLH220039	Przedmiot i cele ochrony
AKTY PRAWNE		
42	Ustawy: - o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz.U. 2015 poz. 774), - o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2003 nr 162 poz. 1568), - o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2003 nr 80 poz. 717), - o lasach (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59 z późn.zm.), - o ochronie gruntów rolnych i leśnych. (Dz.U. 1995 nr 16 poz. 78 z późn.zm.), - Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.), - o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 Nr 92 poz. 880 z późn.zm.),	Podstawa prawna ochrony zabytków i krajobrazu

3 UWARUNKOWANIA PRAWNE, SPOŁECZNE I GOSPODARCZE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

3.1 Uwarunkowania wynikające z powszechnie obowiązujących ustaw i rozporządzeń

Zasadnicze uwarunkowania prawne mające znaczenie dla zagospodarowania przestrzennego wynikają z powszechnie obowiązujących ustaw i aktów wykonawczych. W szczególności należą do nich:

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz.U. 2015 poz. 774),
- ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2003 nr 162 poz. 1568),
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2003 nr 80 poz. 717),
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59 z późn.zm.),
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. (Dz.U. 1995 nr 16 poz. 78 z późn.zm.),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.),
- ustawa z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 Nr 92 poz. 880 z późn.zm.),
- rozporządzenia wydane do ww. ustaw.

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu dotyczy m.in. ograniczenia działania reklam w krajobrazie poprzez rozszerzenie definicji słowa reklama oraz zwiększenie kar za nieprzestrzeganie wytyczonych zasad ich sytuowania. Ponadto nadaje większe prawa radzie danej gminy w sprawie decyzji dotyczących stylu małej architektury oraz rodzaju ogrodzenia, w tym materiałów, z których mają być wykonane.

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami określa m.in. przedmiot, zakres i formę ochrony nad zabytkami.

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określa zasady kształtowania polityki przestrzennej oraz zakres przeznaczania terenów na określone cele wraz z zasadami ich zagospodarowania. W planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwzględniono m.in walory architektoniczne i krajobrazowe oraz wymagania ładu przestrzennego, ochrony środowiska i ochrony dziedzictwa kulturowego.

Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach określa zasady zachowania, ochrony i powiększania zasobów leśnych oraz zasady gospodarki leśnej. W rozumieniu Ustawy lasem jest także grunt stanowiący rezerwat przyrody.

Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych reguluje zasady ochrony gruntów rolnych i leśnych m.in. poprzez ograniczanie przeznaczenia ich na cele nierolnicze i nieleśne oraz zapobieganiu degradacji gruntów rolnych i zmniejszeniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, uwzględniając wymagania zrównoważonego rozwoju.

Ustawa z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody określa cele, zasady i formy ochrony przyrody żywej i nieożywionej oraz krajobrazu, a w tym m.in. ochronę walorów krajobrazowych, zieleni w

miastach i wsiach oraz zadrzewień. Ustawa określa również tryb sporządzania planów ochrony, m.in. dla parków krajobrazowych.

Zasadniczym aktem prawnym odnoszącym się bezpośrednio do Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” jest uchwała nr 146/VII/11 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”, z późniejszymi zmianami wprowadzonymi uchwałą nr 262/XXIV/16 z dnia 25 lipca 2016 r. Określa ona szczególne cele ochrony Parku oraz obowiązujące w jego granicach zakazy.

Do kwestii zagospodarowania przestrzennego odnoszą się następujące ustępy § 3:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 340 i Nr 84, poz. 700);
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 11) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;

Zakaz, o którym mowa w § 3 pkt 7, nie dotyczy:

- 1) obszarów zwartej zabudowy wsi, w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, gdzie dopuszcza się uzupełnianie zabudowy mieszkaniowej i usługowej pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegów wód, określonej poprzez połączenie istniejących budynków na przylegających działkach;
- 2) istniejących siedlisk rolniczych - w zakresie uzupełniania istniejącej zabudowy o obiekty niezbędne do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nieprzekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegów wód;
- 3) istniejących obiektów letniskowych, mieszkalnych i usługowych, zrealizowanych na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które utraciły moc przed dniem 1 stycznia 2004 r. - gdzie dopuszcza się przebudowę i modernizację istniejącego zainwestowania w celu poprawy standardów ochrony środowiska oraz walorów

estetyczno-krajobrazowych, pod warunkiem niezwiększania powierzchni zabudowy, ilości miejsc pobytowych, a także nie przybliżania zabudowy do brzegów wód.

3.2 Uwarunkowania wynikające z dokumentów planistycznych i strategicznych

3.2.1 Uwarunkowania ponadlokalne wynikające z polityki przestrzennej województwa i powiatów

➔ **Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030** uchwalona przez Sejmik Województwa Pomorskiego 12 kwietnia 2020 r. (Uchwała nr 376/XXXI/21).

Wizja województwa pomorskiego w roku 2030 to region dobrobytu, w którym ważna jest efektywność (m.in. dążenie do osiągnięcia neutralności klimatycznej, bazowanie na racjonalnym wykorzystaniu dostępnych zasobów), trwały rozwój, otwartość, spójność (m.in. poprzez zapewnienie wszystkim mieszkańcom odpowiedniego standardu życia i warunków rozwoju) oraz innowacyjność.

Wśród istotnych zasad służących realizacji strategii istotne z dla funkcjonowania PKDS są:

- *zasada racjonalnego gospodarowania przestrzenią*: uwzględnianie wymogów kształtowania ładu przestrzennego, poszanowanie i efektywne wykorzystanie zasobu przestrzeni, w tym hamowanie chaotycznej suburbanizacji oraz presji inwestycyjnej na tereny cenne przyrodniczo i krajobrazowo. Oznacza ona, że przedsięwzięcia o statusie strategicznym powinny spełniać kryterium pozytywnego oddziaływania przestrzennego, korzystając z zasad zagospodarowania przestrzennego zawartych w PZPWP 2030

- *zasada korzystnego oddziaływania na klimat i środowisko* oznacza, że przedsięwzięcia identyfikowane jako istotne dla realizacji Strategii analizowane będą w oparciu o długofalowy monitoring środowiska przez pryzmat kryterium pozytywnego efektu środowiskowego promującego: zmniejszanie wpływu społeczno-gospodarczego na środowisko i klimat lub działania kompensujące oraz dążenie do osiągnięcia neutralności klimatycznej z uwzględnieniem bezpieczeństwa energetycznego regionu przy zastosowaniu analizy śladu węglowego oraz oceny cyklu życia (Life Cycle Assessment).

Strategia wskazuje na trzy cele strategiczne, dla których określono po cztery cele operacyjne.

Dla funkcjonowania PKDS najważniejsze są:

Cel strategiczny 1. TRWAŁE BEZPIECZEŃSTWO ➔ cel operacyjny: 1.1. Bezpieczeństwo środowiskowe

Wybrane ważniejsze przesłanki realizacji celu:

4. Działania adaptacyjne, takie jak: wzrost retencji wodnej (zarówno jej form naturalnych, jak i poprzez zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, zwłaszcza w miejscu powstawania), rozwój błękitno-zielonej infrastruktury, rozszczelnianie powierzchni nieprzepuszczalnych oraz zwiększanie powierzchni terenów zieleni na obszarach zurbanizowanych oraz urbanizujących się, m.in. ograniczające skutki powodzi błyskawicznych i poprawiające jakość i bezpieczeństwo środowiskowe życia ludzi, wymagają zaangażowania zwłaszcza jednostek samorządu terytorialnego oraz mieszkańców.

7. Województwo pomorskie charakteryzuje się dużą, ale zagrożoną różnorodnością środowiska krajobrazowo-przyrodniczego. Stąd, dla zachowania zasobów przyrodniczo-krajobrazowych regionu dla przyszłych pokoleń, oprócz działań stricte z zakresu czynnej ochrony przyrody, niezbędne jest

zmniejszanie presji działalności gospodarczej i rozwoju sieci osadniczej na środowisko, w szczególności na obszary cenne przyrodniczo. Prowadzenie skutecznych działań zmniejszających wpływ antropopresji na środowisko, przełoży się na wyższy komfort życia i poprawę bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców regionu. Ze względu na rozporozony i różnorodny charakter działań, konieczne jest włączenie i współpraca wszystkich szczebli administracji, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców oraz mieszkańców.

Wybrane ważniejsze ukierunkowanie tematyczne:

- adaptacja do zmian klimatu oraz wzrost odporności na negatywne skutki zmian klimatu, w szczególności: zabezpieczenie przed powodzią i suszą, w tym ochrona terenów naturalnej retencji wodnej, zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych oraz rozwój błękitno-zielonej infrastruktury;
- ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczo-krajobrazowych oraz różnorodności biologicznej, a także rozwój terenów zieleni;
- redukcja presji działalności gospodarczej i sieci osadniczej na środowisko.

Cel strategiczny 3. ODPORNA GOSPODARKA → cel operacyjny: 3.3. Oferta turystyczna i czasu wolnego

Wybrane ważniejsze przesłanki realizacji celu:

1. Wysoka atrakcyjność turystyczna, unikatowe walory przyrodnicze i kulturowe, widoczna zmiana oczekiwań odwiedzających województwo związana ze skutkami pandemii COVID-19 oraz coraz większa świadomość zdrowotna i starzenie się społeczeństwa, składają się na główne przesłanki rozwoju oferty turystyki aktywnej (w szczególności rowerowej, wodnej, jeździeckiej), krajoznawczej, wypoczynkowej, prozdrowotnej, karawaningowej, kulinarnej, agroturystyki czy ekoturystyki, a także rekreacji. Kluczowe znaczenie będzie miał również rozwój wysokiej jakości oferty turystycznej i czasu wolnego pozwalającej na wydłużenie sezonu turystycznego, np. poprzez rozwój turystyki uzdrowskiej czy biznesowej.
2. Coraz większa presja turystyczna na środowisko naturalne oraz negatywne zjawisko „overtourismu”, skutkują potrzebą uwzględnienia w planowanych działaniach zasad racjonalnego gospodarowania przestrzenią oraz korzystnego oddziaływania na klimat i środowisko.
3. Wciąż dostrzegalne deficyty w budowaniu sieciowych produktów turystycznych oraz niewystarczająca współpraca wszystkich interesariuszy, w tym JST i podmiotów branży turystycznej przy tworzeniu wspólnej oferty powodują konieczność wypracowania i wdrożenia nowoczesnych systemów współdziałania przy kształtowaniu oferty turystyki i czasu wolnego.
4. Niezbędne jest również wykorzystanie nowoczesnych i spójnych form informacji i promocji oferty turystycznej i czasu wolnego, mające na celu zwiększenie zainteresowania turystów oraz mieszkańców, a w efekcie pozwalające na wzmocnienie turystycznej marki regionu.

Ukierunkowanie tematyczne:

- poprawa jakości, kompleksowości i dostępności oferty czasu wolnego, w tym turystycznej, sportowej i kulturalnej dla mieszkańców i turystów;
- zintegrowana informacja i kompleksowa promocja oferty czasu wolnego, w tym turystycznej, sportowej i kulturalnej;

– rozwój współpracy wszystkich interesariuszy w oparciu o modele zarządzania ruchem turystycznym.

➔ **Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030** uchwalony przez Sejmik Województwa Pomorskiego (Uchwała Nr 318/XXX/16 z dnia 29 grudnia 2016 r.

Tereny Parku leżą w obszarze funkcjonalnym „Środkowe Pomorze” określonym jako jeden z obszarów o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług.

W modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa Słupsk został określony jako ośrodek regionalny, stanowiąc główny biegun rozwoju północno-zachodniej części województwa, wykazujący oddziaływanie na sąsiadujące powiaty (zwłaszcza słupski i bytowski oraz sławieński w sąsiednim województwie zachodniopomorskim), dobrze skomunikowany z Trójmiastem i innymi ośrodkami kraju i regionu, tworzący z Ustką bipolarny układ komplementarny, w którym połączenie atutów nadmorskiej miejscowości turystycznej i ośrodka o wykształconych usługach wyższego rzędu (m.in. szkolnictwo wyższe, wyspecjalizowane usługi medyczne, itd.) zwiększa znaczenie tych miast.

Wizja – wybrane zagadnienia:

- w 2030 roku w zasadniczych zrębach ukształtowany jest regionalny system obszarów chronionych i powiązań ekologicznych, który wraz z rozwiniętą siecią pomników historii i parków kulturowych oraz innymi obiektami zabytkowymi tworzy spójny system ochrony krajobrazu województwa. Dbłość o obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego oraz zachowanie tradycji kulturowych regionu sprzyja rozwojowi turystyki i wspomaga proces identyfikacji tożsamości kulturowej mieszkańców. W system powiązań ekologicznych województwa włączone są elementy zielonej infrastruktury na terenach zurbanizowanych (w tym zielone pierścienie miast),

- funkcje związane z rozwojem osadnictwa i związany z tym wzrost zainwestowania koncentruje się przede wszystkim w istniejących strukturach w miastach i miejscowościach wiejskich, dzięki czemu ograniczone zostaje dalsze rozpraszanie zabudowy na terenach otwartych, a obsługa jednostek osadniczych staje się bardziej efektywna, co znajduje swoje odzwierciedlenie w ograniczeniu kosztów ekonomicznych oraz środowiskowych i wpływa na sukcesywny wzrost jakości życia. Na terenach mieszkaniowych rośnie dostępność do podstawowych usług publicznych, w tym terenów codziennej rekreacji. Rośnie rola mobilności rowerowej i pieszej w codziennych podróżach, a przestrzenie publiczne w miastach i miejscowościach są dostosowywane do potrzeb lokalnych społeczności, stanowiąc jednocześnie czytelny i spójny element struktury funkcjonalno-przestrzennej poszczególnych jednostek.

PZPWP 2030 określa trzy cele polityki przestrzennego zagospodarowania województwa, mające charakter ogólny i określające „stany docelowe przestrzeni” w perspektywie roku 2030. Cele są podporządkowane strategicznemu celowi prowadzenia polityki przestrzennej województwa, wyrażonemu za pomocą modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej OTWARTEJ POLICENTRYCZNEJ KONCENTRACJI, syntetycznie opisującego i obrazującego wyobrażenie tego, co ma zostać osiągnięte dzięki realizacji Planu.

Wybrane zagadnienia istotne dla funkcjonowania PKDS:

Cel 1. WYSOKA JAKOŚĆ PRZESTRZENI ZAMIESZKANIA I PRACY:

Podstawą realizacji celu związanego z wysoką jakością przestrzeni zamieszkania i pracy powinno być dążenie do osiągania (a niekiedy również przywracania) ładu przestrzennego, czyli kształtowanie przestrzeni jako harmonijnej całości, uwzględniającej w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania: funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne.

Kształtowaniu (w tym poprawie) funkcjonalności przestrzeni służyć będzie tworzenie warunków jak najlepszej dostępności do infrastruktury (transportowej, technicznej, społecznej). Wysoki poziom funkcjonalności, na miarę realnych możliwości ekonomicznych, możliwy będzie jednak do osiągnięcia jedynie poprzez świadome i konsekwentne planowanie rozwoju jednostek osadniczych, gdzie przyrost terenów mieszkaniowych wynikać będzie z rzeczywistych potrzeb oraz będzie ściśle powiązany z rozmieszczeniem i możliwościami rozwoju różnych elementów i systemów infrastrukturalnych.

Pożądaną zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym województwa w wyniku realizacji Celu 1.:

- 1) ograniczenie wprowadzania nowego zainwestowania na tereny otwarte, poprzez intensyfikację wykorzystania terenów już zagospodarowanych (w tym rewitalizację obszarów zdegradowanych);
- 2) odejście od planowania i realizacji monofunkcyjnych struktur osadniczych, a także wprowadzania zainwestowania o charakterze rozproszonym, na rzecz kształtowania i rozwijania zwartych i wielofunkcyjnych jednostek, minimalizujących koszty (ekonomiczne i środowiskowe) związane z ich obsługą;
- 3) zwiększenie koordynacji rozwoju osadnictwa z możliwościami rozwojowymi sieciowych systemów infrastruktury technicznej wpływających na poziom życia zarówno w sposób bezpośredni (komfort życia związany z dostępnością udogodnień cywilizacyjnych), jak i pośredni (wysoka jakość środowiska jako istotny wyznacznik jakości przestrzeni życia i pracy);
- 4) upowszechnienie zielonej infrastruktury jako rozwiązań stosowanych w różnej skali, wpływających na ograniczenie presji na środowisko (związanej z przyrostem i dogęszczaniem terenów zurbanizowanych) oraz polepszenie ekologicznych warunków życia;
- 5) rozwój i dążenie do racjonalnego rozmieszczenia ponadlokalnych usług publicznych w dostosowaniu do rangi i obszaru obsługi poszczególnych ośrodków, z zachowaniem minimalnych standardów na każdym poziomie organizacji struktury osadniczej województwa;
- 6) upowszechnienie dostępności do podstawowych usług publicznych, w tym również terenów codziennej rekreacji, a także do przystanków i węzłów transportu zbiorowego w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca zamieszkania;
- 7) spadek udziału transportu indywidualnego na rzecz transportu zbiorowego wraz z systemowymi rozwiązaniami integrującymi ruch pieszy, rowerowy, różne środki transportu zbiorowego oraz transport indywidualny;
- 8) rozwój mobilności pieszej i rowerowej oraz wzrost ich znaczenia w codziennych relacjach: dom–nauka, praca-usługi;
- 9) ograniczenie działań negatywnie wpływających na walory krajobrazowe (w tym kompozycję urbanistyczną istniejących założeń) i zwiększenie skuteczności ich ochrony;
- 10) zwiększenie poziomu bezpieczeństwa powodziowego regionu zgodnie z planami zarządzania ryzykiem powodzi oraz adaptacja do zmian klimatu;
- 11) zwiększenie poziomu bezpieczeństwa publicznego.

Do najważniejszych działań służących realizacji celu należą m.in.:

- rewitalizacja obszarów zdegradowanych, w których występuje szczególna koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, a także gospodarczych, środowiskowych, funkcjonalno-przestrzennych i technicznych, do 2020 m.in. Bytów i Słupsk;
- rozwój nowych i podnoszenie jakości istniejących przestrzeni publicznych;
- planowanie oraz realizacja systemów i obiektów zielonej infrastruktury, jako czynników mających wpływ na organizację przestrzeni (kształtowanie struktur osadniczych) oraz zapewnienie w niej udziału funkcji przyrodniczo-rekreacyjnych, w tym wyznaczanie, zachowanie i kształtowanie terenów biologicznie czynnych - tzw. zielonych pierścieni wokół ośrodków miejskich i metropolitalnych.
- przygotowanie analizy dotyczącej stopnia degradacji obszarów, na których funkcjonowały Państwowe Gospodarstwa Rolne, a także możliwości oraz barier związanych z ich rewitalizacją i restrukturyzacją.

Cel 2. KONKURENCYJNA ORAZ WIELOFUNKCYJNA PRZESTRZEŃ GOSPODARCZA I BEZPIECZEŃSTWO

Kierunek polityki przestrzennego zagospodarowania województwa 2.3: wzmacnianie całorocznej i atrakcyjnej oferty turystycznej w oparciu o zasoby i walory przyrodniczo-kulturowe, krajobrazowe i funkcje metropolitalne

Wybrane zasady zagospodarowania przestrzennego:

- zasada racjonalnego wykorzystywania walorów środowiska przyrodniczo-kulturowego i krajobrazu dla rozwoju turystyki i lecznictwa uzdrowiskowego niekolidującego z utrzymaniem tych walorów;
- zasada kształtowania przestrzeni publicznych w sposób umożliwiający przyjazne i intuicyjne poruszanie się między atrakcjami turystycznymi, a jednocześnie zabezpieczający potrzeby społeczności lokalnych żyjących na danym obszarze;
- zasada harmonijnego kształtowania zagospodarowania rekreacyjnego i wypoczynkowego, realizowana między innymi przez:
 - 1) uzależnienie rozwoju nowych terenów budownictwa letniskowego od ich wyposażenia w infrastrukturę ochrony środowiska;
 - 2) uwzględnianie naturalnych właściwości terenu i ograniczanie negatywnego oddziaływania zagospodarowania rekreacyjnego i jego następstw na zasoby przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe;
 - 3) tam, gdzie nie uniemożliwiają tego warunki naturalne, zapewnienie dostępności strefy brzegowej zbiorników wodnych wykorzystywanych turystycznie, poprzez traktowanie jej jako przestrzeni publicznej, wolnej od trwałego zainwestowania, niebędącego urządzeniami rekreacji;
 - 4) unikanie zainwestowania przeciwległych brzegów jezior;
 - 5) unikanie zainwestowania na osiach widokowych i innych eksponowanych punktach w krajobrazie;
 - 6) ochronę atrakcyjnych form krajobrazowych przed zainwestowaniem;
 - 7) zapewnienie wizualno-akustycznych stref buforowych między jednostkami zainwestowania rekreacyjnego;

8) udostępnianie turystyczne cennych struktur przyrodniczych (tam, gdzie to nie koliduje z celami ochrony przyrody) przez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury o charakterze informacyjno-edukacyjnym;

- zasada kształtowania ponadregionalnych i regionalnych szlaków wodnych:

1) śródlądowych kajakowych na systemach rzecznych: d) Łupawy: Łupawa, Bukowina; j) Słupi: Słupia, Kamienica, Bytowa.

Do najważniejszych działań służących realizacji celu należą m.in.:

- rozwijanie zagospodarowania turystycznego szlaków kajakowych przez budowę i modernizację pól biwakowych (m.in. urządzenie i wyposażenie w sanitariaty, suszarnie dla kajaków, przyłącza energetyczne i oświetlenie), stanic oraz punktów etapowych, miejsc wodowania i wyjmowania kajaków, miejsc przenoski przy przeszkodach oraz kompleksowe oznakowanie szlaków i dojazdów do przystani (**działanie te na rzece Słupia miało zostać zrealizowane do roku 2020**);

- wykorzystanie turystyczne zasobów i walorów kulturowych regionu przez rozwój infrastruktury turystycznej w miejscowościach położonych na szlakach kulturowych:

- szlak zabytków hydrotechniki: Konradowo, Krzynia, Skarszów Dolny (gm. Dębica Kaszubska), Gałąźnia Mała (gm. Kołczygłowy), Soszyca (gm. Parchowo), Łupawa, Słupsk;

- szlak drewnianych obiektów sakralnych Kaszub: Borzytuchom, Kołczygłowy, Jasień,

- szlak kaszubskiej granicy: powiat bytowski.

Cel 3. ZACHOWANE ZASOBY I WALORY ŚRODOWISKA

Pożądaną zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym województwa w wyniku realizacji Celu nr 3:

1) ustanowiony i funkcjonujący regionalny system ekologiczny (system zielonej infrastruktury), ukształtowany w oparciu o przyrodnicze obszary chronione, korytarze ekologiczne, tereny zieleni w otoczeniu obszarów miejskich (zielone pierścienie) oraz ekosystemy wodne i leśne, będące elementem systemu infrastruktur służących trwałemu i stabilnemu rozwojowi społeczno-gospodarczemu regionu;

2) racjonalna struktura przestrzenna obszarów chronionych i mniejsza presja inwestycyjna na obszarach o szczególnym znaczeniu dla zachowania zasobów przyrodniczych i kulturowych;

3) zachowane zasoby i walory dziedzictwa kulturowego, wykorzystywane w rozwoju społeczno-gospodarczym;

4) skuteczna ochrona przestrzeni o wyjątkowych cechach symbolicznych, świadczących o tożsamości kulturowej i historycznej regionu, pozwalająca na zachowanie najcenniejszych zasobów i walorów dziedzictwa kulturowego;

5) dobry stan zasobów środowiska w szczególności w odniesieniu do jakości wód i gleb, pozwalający zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne i rozwój gospodarczy dzięki racjonalnie zorganizowanym systemom gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej.

Kierunek polityki przestrzennego zagospodarowania województwa 3.1: ZACHOWANIE I ODTWARZANIE ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I JEGO SPÓJNOŚCI.

Wybrane zasady zagospodarowania przestrzennego:

- zasada zachowania i kształtowania spójności regionalnego systemu ekologicznego, w skład którego wchodzi istniejące obszary chronione oraz obszary potencjalne do objęcia ochroną (cenne przyrodniczo), a także system płatów i korytarzy ekologicznych, który tworzą korytarze ponadregionalne (**wśród nich Dolina Słupi**), regionalne (**wśród nich Dolina Łupawy z lasami do Słupi**), subregionalne (**wśród nich doliny mniejszych rzek w PKDS**) i płaty ekologiczne,
- zasada kształtowania zagospodarowania przestrzennego w dostosowaniu do specyfiki obszaru i przedmiotu ochrony wartości przyrodniczych i krajobrazowych, wynikających z funkcji i reżimu ochronnego obszarów,
- zasada zachowania ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej ekosystemów leśnych i dolinnych,
- zasada bezwzględnego zachowania trwałości gruntów leśnych oraz naturalnych cieków i zbiorników wodnych, w granicach korytarzy ekologicznych, przy zachowaniu ich dotychczasowego gospodarczego wykorzystania, z uwzględnieniem uzasadnionej potrzeby ich przeznaczenia na cele publiczne,
- zasada priorytetu ekologicznego – polegająca na stosowaniu rozwiązań techniczno-przestrzennych służących zachowaniu i podwyższeniu przyrodniczej, w tym krajobrazowej jakości przestrzeni i zapobiegania przekształceniom przestrzennym skutkującym utratą bądź istotnym obniżeniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych, fragmentacją terenów przyrodniczo cennych oraz utratą łączności przestrzennej ekosystemów,
- zasada zachowywania w stanie naturalnym terenów podmokłych - jako regulatorów warunków hydrologicznych, klimatycznych i ekologicznych środowiska oraz elementów naturalnej retencji wód,
- zasada trwałości istnienia lasów, kształtowania ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej oraz zachowania bogactwa biologicznego,
- zasada integralnego podejścia do ochrony różnorodności biologicznej i kształtowania terenów zieleni jako spójnego systemu zielonej infrastruktury – z uwzględnieniem zielonych pierścieni i korytarzy ekologicznych - stanowiących elementy łączności ekologicznej obszarów miejskich z ich otoczeniem,
- zasada zachowania pozostałości naturalnych ekosystemów i ich ochrony planistycznej, jako cennych obiektów ochrony różnorodności biologicznej zapewniających trwałość ekosystemów (w szczególności terenów podmokłych, łąk dolinnych i śródleśnych, zadrzewień śródpolnych, starorzeczy i oczek wodnych) – nie objętych dotychczas ochroną prawną - w tym wskazanych w Planie.

Do najważniejszych działań służących realizacji celu należą m.in.:

- zapobieganie rozlewaniu się zabudowy na terenach otwartych niezabudowanych, poprzez ochronę ekosystemów naturalnych i gruntów rolnych;
- budowę i zachowanie właściwych warunków funkcjonowania lądowych przejść dla zwierząt i przepławek dla ryb;
- tworzenie koncepcji, planów i programów rozwoju zielonej infrastruktury oraz wyznaczanie, zachowanie i kształtowanie terenów biologicznie czynnych - tzw. zielonych pierścieni, wokół ośrodków miejskich i metropolitalnych;

- określanie w dokumentach planistycznych na poziomie lokalnym zapisów / wytycznych / wskaźników gwarantujących zachowanie ciągłości przestrzennej korytarzy ekologicznych;

- przywracanie cech naturalnych, poprawa kondycji jakościowej elementów środowiska, odtwarzanie obszarów przyrodniczych i ekosystemów zdegradowanych – w tym wodnych, podmokłych, leśnych, łąkowych, a w szczególności:

1) rekultywacja jezior i przeciwdziałanie procesom ich eutrofizacji antropogennej;

2) renaturyzacja rzek i dolin rzecznych, przywracanie dolinom rzecznych funkcji korytarzy ekologicznych;

3) zwiększanie zdolności retencyjnej ekosystemów i terenów;

- tworzenie warunków do zwiększania powierzchni lasów i zadrzewień, zwłaszcza:

1) na terenach leśnej potencjalnej roślinności naturalnej, cechujących się aktualną niską lesistością;

2) w obrębie gruntów rolnych o najniższej przydatności rolniczej;

3) na obszarach objętych potencjalnymi i czynnymi procesami erozyjnymi

4) na obszarach porolnych, objętych sukcesją naturalną.

- zachowywanie, odtwarzanie, rewaloryzacja i kształtowanie elementów przyrodniczych charakterystycznych dla krajobrazu wiejskiego: miedz, pasów zadrzewień śródpolnych, małych cieków i dróg śródpolnych, śródpolnych oczek wodnych, ekosystemów brzegowych wód śródlądowych, żywołotów etc., w szczególności w rejonach wielkoobszarowej gospodarki rolnej;

- wprowadzanie i utrzymanie reżimów zagospodarowania służących ochronie cennych ekosystemów jezior lobeliowych, torfowisk wysokich oraz żyznych mechowisk.

- powiększenie lub uzupełnienie sieci parków krajobrazowych, chroniących cenne obszary przyrodniczo-krajobrazowe, mających znaczenie dla ochrony dziedzictwa kulturowego i ochrony funkcji łączności ekologicznej, przez:

1) **powiększenie obszarów parków krajobrazowych:** Zaborskiego, **Doliny Słupi** oraz Mierzei Wiślanej;

2) podejmowanie działań zmierzających do **utworzenia nowych parków krajobrazowych:** Doliny Wisły (nadwiślański), Doliny Wdy (ewentualnie poszerzenie na obszar województwa pomorskiego Wdeckiego Parku Krajobrazowego), **Bytowskiego**.

Kierunek polityki przestrzennego zagospodarowania województwa 3.2: OCHRONA OBSZARÓW O CHARAKTERYSTYCZNYM KRAJOBRAZIE KULTUROWYM LUB ZNACZENIU HISTORYCZNYM

Do najważniejszych działań służących realizacji celu należą m.in.:

- utrzymanie w dobrym stanie zasobów dziedzictwa kulturowego objętych ochroną konserwatorską prawną (rejestr zabytków) oraz ustawową (ewidencja zabytków), w szczególności zabytkowych układów urbanistycznych, urbanistyczno-krajobrazowych i ruralistycznych oraz licznych zamków, zespołów pałacowo-parkowych, dworskich, kościołów i założeń klasztornych, obiektów budownictwa przemysłowego i obronnego, obiektów militarnych i fortyfikacyjnych;

- kompleksowa odnowa i rewaloryzacja definiujących tożsamość regionu zdegradowanych zabytkowych założeń przestrzennych obszarów historycznych, obiektów i zespołów zabytkowych (zwłaszcza zespołów pałacowo-parkowych i dworskich), historycznych (zwłaszcza średniowiecznych)

układów ruralistycznych, zarówno wpisanych do rejestru, jak i uwzględnionych w ewidencji zabytków oraz pozostających poza nimi, z uwzględnieniem wymogów konserwatorskich oraz lokalnego charakteru zabudowy;

- zachowanie, odtwarzanie dawnych układów terenów zielonych: cmentarzy historycznych, alei, szpalerów, założeń parkowych;

- **sporządzenie audytu krajobrazowego województwa pomorskiego, w tym określenie m.in. krajobrazów priorytetowych oraz wniosków i rekomendacji m.in. w zakresie określenia stref przekształceń krajobrazu, stref ochrony krajobrazu (np. ochrony przedpoła ekspozycji zabytkowych miast i wsi) i stref szczególnej ochrony krajobrazowej;**

- obejmowanie ochroną w formie parków kulturowych miejsc o wysokich i wyjątkowych wartościach, gdzie została zachowana historyczna struktura przestrzeni i szczególne walory przyrodniczo-krajobrazowe:

- Bytów - zamek krzyżacki murowany z XIV/XV w. i miasto (ciągłość tradycji);

- Gałąźnia Wielka, Gałąźnia Mała oraz Budowo, Jawory i Rokity (gm. Kończykowy) - zabytkowe elektrownie i urządzenia wodne z 2 poł. XIX w. oraz zabytki archeologiczne (grodziska);

- eliminowanie funkcji użytkowych obniżających wartości historyczne obiektów zabytkowych oraz obiektów kolidujących z walorami kulturowymi obszarów zabytkowych;

- wzmocnianie istniejących oraz nadawanie (w sposób nieumniejszający ich wartości kulturowej) obiektom zabytkowym nieużytkowanym nowych funkcji kulturalnych, turystycznych i edukacyjnych w celu efektywnego i racjonalnego gospodarowania zasobami dziedzictwa kulturowego, podnoszenia atrakcyjności poszczególnych obszarów oraz tworzenia miejsc pracy.

3.2.2 Uwarunkowania lokalne wynikające z obowiązujących dokumentów strategicznych i planistycznych gmin

3.2.2.1 Dokumenty strategiczne

Poniższe zaprezentowano wyciąg najważniejszych zapisów ze strategii rozwoju gmin, które mogą mieć wpływ na funkcjonowanie PKDS. Przeanalizowano zapisy 5 z 8 gmin (poza gminą Słupsk, Bytów i Parchowo w której jedynie fragment wsi Soszyca jest położony w Parku), w granicach których znajdują się obszary Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”.

Wymienione dokumenty strategiczne odnoszą się w mniejszym lub większym stopniu do kwestii związanych z ochroną i kształtowaniem środowiska przyrodniczego. Ustalenia opracowywanego Planu ochrony PKDS nie powinny stać w sprzeczności z zapisami obowiązujących (uchwalonych) dokumentów strategicznych, o ile te dokumenty są zgodne z celami ochrony Parku i przepisami prawa w zakresie m.in. ochrony przyrody.

Tab. 2 Gmina Kobylnica - ustalenia strategii rozwoju ważne dla funkcjonowania PKDS

Nazwa dokumentu	Strategia Rozwoju Społeczno- Gospodarczego Gminy Kobylnica 2021-2026 (przyjęta Uchwałą Nr XXVIII/247/2020 w sprawie przyjęcia dokumentu pn.: „Strategia Rozwoju Społeczno- Gospodarczego Gminy Kobylnica na lata 2021-2026”)
Wizja rozwoju	Gmina Kobylnica w 2026 r. to region: • bezpieczny: zapewniający wysoką jakość życia, realizujący działania prozdrowotne i prospołeczne,

	<p>przygotowany na negatywne zjawiska klimatyczne oraz realizujący dostęp do zróżnicowanych źródeł energii</p> <ul style="list-style-type: none"> • zrównoważonym rozwoju: edukacyjnym, ekonomicznym, społeczno-kulturowym • spójny, zapewniający wszystkim mieszkańcom gminy odpowiedni standard życia, warunki rozwoju oraz dostęp do infrastruktury
Misja rozwoju	Gmina Kobylnica poprzez stały rozwój społeczny, ekonomiczny i infrastrukturalny, tworzy odpowiednie warunki dla osiągnięcia wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców.
Bariera rozwoju i zagrożenia	<p>W przeprowadzonej analizie SWOT wskazano na słabe strony oraz zagrożenia, spośród których dla obszaru PKDS istotne są:</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak bezpieczeństwa na drogach (lokalnych i ponadlokalnych) • niepełne wykorzystywanie walorów turystycznych gminy • stan dróg lokalnych/ braki w infrastrukturze około-drogowej (drogi, oświetlenie, ścieżki rowerowe) • brak lokalnej integracji społecznej; brak utożsamiania się nowych mieszkańców • komunikacja publiczna (połączenia pomiędzy mniejszymi miejscowościami) • mała aktywność gminy w odnawianiu terenów/ obszarów/ gospodarstw popegeerowskich/ obszarów zdegradowanych • braki w estetyzacji poszczególnych miejscowości • nierównomierny rozwój gminy - faworyzowanie niektórych sołectw
Główne zapisy Strategii w odniesieniu do:	
Środowiska przyrodniczego	<p><i>Obszar Strategiczny 1: Bezpieczeństwo.</i> <i>Cel strategiczny: bezpieczny oraz zrównoważony rozwój.</i> A. Bezpieczeństwo środowiskowe, klimatyczne i energetyczne: <u>ważniejsze działania:</u> - działania zmierzające do poprawy oraz ochrony jakości powietrza, - wzmacnianie różnorodności biologicznej i ochrona zasobów przyrodniczo – krajobrazowych, - zróżnicowane formy ochrony środowiska (zwiększanie świadomości ekologicznej oraz działania w zakresie: ochrona powietrza, gospodarka wodno-ściekowa, ochrona gleb, gospodarka odpadami, utrzymanie zieleni, powiększanie powierzchni czynnych biologicznie, rozwój odnawialnych źródeł energii). Ochrona wód i zasobów wodnych.</p>
Ładu przestrzennego	<p><i>Obszar Strategiczny 1: Bezpieczeństwo.</i> <i>Cel strategiczny: bezpieczny oraz zrównoważony rozwój.</i> B. Bezpieczeństwo zdrowotne, społeczne i ekonomiczne. Przyjazna przestrzeń: <u>ważniejsze działania:</u> - rewitalizacja przestrzeni publicznej.</p> <p><i>Obszar Strategiczny 2: Edukacja i człowiek.</i> <i>Cel strategiczny: edukacja jako narzędzie wspierające rozwój indywidualny i grupowy.</i> C. Tożsamość lokalna: <u>ważniejsze działania:</u> - wsparcie dla działań i inicjatyw poszczególnych sołectw, - wsparcie działań organizacji lokalnych i pozarządowych.</p> <p><i>Obszar Strategiczny 3: Ekonomia. Praca. Infrastruktura i nowe technologie. Cel Strategiczny: stabilny budżet, rozwój infrastrukturalny, nowe technologie.</i> <u>ważniejsze działania:</u> - kontynuacja inwestycji infrastrukturalnych.</p>
Turystyki i gospodarki	<p><i>Obszar Strategiczny 2: Edukacja i człowiek.</i> <i>Cel strategiczny: edukacja jako narzędzie wspierające rozwój indywidualny i grupowy.</i> A. Edukacja, sport i kultura: <u>ważniejsze działania:</u> - inwestycje w infrastrukturę szkolną, - programy edukacyjne dla dorosłych, podnoszenie kluczowych kompetencji dorosłych mieszkańców gminy, - kultura – utrzymanie oferty oraz poziomu usług/rozszerzenie usług i działań zdalnych / online, - sport – utrzymanie oferty oraz poziomu usług/rozszerzenie usług i działań zdalnych / online.</p> <p>C. Tożsamość lokalna: <u>ważniejsze działania:</u></p>

	<ul style="list-style-type: none">-wsparcie dla działań i inicjatyw poszczególnych sołectw,- wsparcie działań organizacji lokalnych i pozarządowych. <p><i>Obszar Strategiczny 3: Ekonomia. Praca. Infrastruktura i nowe technologie.</i> <i>Cel Strategiczny: stabilny budżet, rozwój infrastrukturalny, nowe technologie.</i></p> <p><u>ważniejsze działania:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- kontynuacja inwestycji infrastrukturalnych,- utrzymanie warunków dla napływu inwestycji zewnętrznych; działania zachęcające i promujące Gminę wśród inwestorów
--	--

Tab. 3 Gmina Borzytuchom - ustalenia strategii rozwoju ważne dla funkcjonowania PKDS

Nazwa dokumentu	Strategia Rozwoju Gminy Borzytuchom na lata 2014-2020 (przyjęta Uchwałą Nr V/25/15 Rady Gminy Borzytuchom z dnia 27 marca 2015 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Borzytuchom na lata 2014-2020)
Wizja rozwoju	Gmina Borzytuchom w 2020 roku to dobre miejsce do zamieszkania, realizacji pasji i podziwiania piękna natury w wielokulturowej krainie malowniczych lasów i jezior lobeliowych. Gmina Borzytuchom w 2020 roku to miejsce: <ul style="list-style-type: none"> • gdzie ludzie chcą żyć i pracować, a w szczególności: • czują się dobrze i bezpiecznie • są aktywni i chętni do realizacji nowych inicjatyw i przedsięwzięć • mają poczucie integracji • mają możliwość rozwoju zainteresowań i pasji • stabilnej gospodarce z: • dobrymi warunkami do funkcjonowania i rozwoju drobnej przedsiębiorczości • instrumentami aktywizacji przedsiębiorców i zachęcania inwestorów • zrównoważoną gospodarką leśną • które wykorzystuje swoje walory i przyciąga: • malowniczym i czystym środowiskiem przyrodniczym • dobrze zachowanymi zabytkami historii i kultury • zapleczem turystycznym
Misja rozwoju	Tworzenie dobrych warunków do życia i pracy w odpowiedzi na potrzeby mieszkańców gminy, wspieranie przedsiębiorczości, kształtowanie ładu przestrzennego, ochrona i promocja walorów gminy oraz zrównoważone gospodarowanie jej zasobami.
Bariery rozwoju i zagrożenia	W przeprowadzonej analizie SWOT wskazano na słabe strony oraz zagrożenia, spośród których dla obszaru PKDS istotne są: SŁABE STRONY <ul style="list-style-type: none"> • Stan dróg lokalnych, na wybranych odcinkach - brak chodników • Ruch samochodowy na drodze wojewódzkiej nr 209 • Skala bezrobocia i brak nowych miejsc pracy • Ograniczenia w rozwoju gospodarczym związane z obszarami chronionymi • Niski poziom przedsiębiorczości • Niewystarczające wykorzystanie potencjału turystycznego – mała liczba miejsc noclegowych, niska promocja atrakcji turystycznych, brak oferty turystycznej • Niewystarczająca infrastruktura rowerowa • Zły stan obiektów zabytkowych na terenie gminy • Brak perspektyw rozwoju i migracja ludzi młodych • Niska aktywność społeczna ZAGROŻENIA <ul style="list-style-type: none"> • Pogarszający się stan infrastruktury drogowej z uwagi na niewystarczające środki finansowe na remonty – ograniczenie dostępności komunikacyjnej gminy oraz obniżenie jakości podróżowania • Budowa ścieżek rowerowych wokół jezior lobeliowych - zagrożenie degradacją • Niekorzystne zmiany demograficzne – starzenie się społeczeństwa, ruchy migracyjne na tereny silnie zurbanizowane, niewystarczająca polityka prorodzinna • Stagnacja gospodarcza kraju i regionu – zmniejszenie zamożności mieszkańców, zmniejszenie tempa tworzenia miejsc pracy • Pogłębiające się zjawisko wykluczenia społecznego – powodujące szereg problemów społecznych • Degradacja środowiska naturalnego – brak należytej ochrony cennych walorów przyrodniczych, powodujący obniżenie atrakcyjności turystycznej • Niewydolna polityka gospodarcza i społeczna – na szczeblu krajowym • Marginalizacja regionu (Pojezierza Bytowskiego) – powodująca odpływ inwestorów oraz migrację mieszkańców do innych regionów
Główne zapisy Strategii w odniesieniu do:	
Środowiska przyrodniczego	<i>Cel strategiczny: Aktywność gospodarcza i zawodowa.</i> Wybrane cele operacyjne: - wsparcie inwestycji prośrodowiskowych.

	<p><i>Cel strategiczny: Zrównoważone gospodarowanie i atrakcyjna przestrzeń.</i></p> <p>Wybrane cele operacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ochrona środowiska naturalnego - racjonalne wykorzystywanie zasobów przyrodniczych - wspieranie i rozwój odnawialnych źródeł energii
Ładu przestrzennego	<p><i>Cel strategiczny: Zrównoważone gospodarowanie i atrakcyjna przestrzeń.</i></p> <p>Wybrane cele operacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - usprawnienie systemu komunikacyjnego - estetyzacja przestrzeni gminy i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznej
Turystyki i gospodarki	<p><i>Cel strategiczny: Aktywność gospodarcza i zawodowa.</i></p> <p>Wybrane cele operacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wspieranie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej - promocja gminy jako terenu atrakcyjnego dla nowych inwestycji - rozwój turystyki i rekreacji jako czynników dynamizujących lokalny rozwój gospodarczy - wsparcie inwestycji prośrodowiskowych <p><i>Cel strategiczny: Zrównoważone gospodarowanie i atrakcyjna przestrzeń.</i></p> <p>Wybrane cele operacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój infrastruktury technicznej - usprawnienie systemu komunikacyjnego - ochrona środowiska naturalnego - racjonalne wykorzystywanie zasobów przyrodniczych - wspieranie i rozwój odnawialnych źródeł energii

Tab. 4 Gmina Czarna Dąbrówka - ustalenia strategii rozwoju ważne dla funkcjonowania PKDS

Nazwa dokumentu	<p>Strategia Rozwoju Gminy Czarna Dąbrówka 2015-2022</p> <p><i>(przyjęta Uchwałą Nr VIII/77/2015 w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Czarna Dąbrówka na lata 2015-2022)</i></p>
Wizja rozwoju	<p>Gmina Czarna Dąbrówka Czarna Dąbrówka to znane i atrakcyjne miejsce z rozwiniętą turystyką, opartą o zasoby naturalne i kulturowe, przyjazne dla mieszkańców.</p>
Misja rozwoju	<p>Wizja zostanie osiągnięta poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) efektywne wykorzystanie zasobów naturalnych i kulturowych b) rozwój gospodarczy c) aktywność mieszkańców d) poprawę jakości infrastruktury e) poprawę jakości życia
Bariery rozwoju i zagrożenia	<p><i>Obszar: kapitał ludzki i społeczny:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - niezadawalający poziom współpracy między NGO, JST, lokalnymi firmami oraz indywidualnymi osobami i rodzinami (atomizacja aktywności), - ogólnokrajowe, regionalne i lokalne tendencje do odpływu ludzi z lokalnych środowisk (emigracja). <p><i>Obszar: infrastruktura:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - zły stan i niedostateczna sieć dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich, - niedostateczna promocja walorów turystyczno-rekreacyjnych, związanych z rozwojem „przemysłu/ gospodarki czasu wolnego”, - słabo rozwinięty system ścieżek rowerowych, - słabo rozwinięta sieć komunikacji publicznej, - nierozwinięta sieć punktów informacji turystycznej, - słaby stopień skanalizowania gminy. <p><i>Obszar: gospodarka:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - odległość od miast: niska dostępność transportowa w zakresie ruchu towarów i ludzi, - słabo rozwinięta baza turystyczna, - niska aktywność społeczna w zakresie zakładania nowych firm, - rabunkowa gospodarka rybna na obszarze gminy.

Główne zapisy Strategii w odniesieniu do:	
Środowiska przyrodniczego	<p><i>Cel strategiczny 2: Poprawa jakości infrastruktury publicznej i zwiększenie jej dostępności.</i></p> <p>Cel operacyjny 2.3 Kształtowanie, ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych: <u>ważniejsze działania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - promocja dbałości o stan środowiska, w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju i edukacja ekologiczna, - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscach uzasadnionych za budową i warunkami geologicznymi, - rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Podkomorzycach, - zagospodarowanie osadów ściekowych. <p>Cel operacyjny 2.4 Wspieranie wykorzystania OZE i gospodarki niskoemisyjnej: <u>ważniejsze działania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój odnawialnych źródeł energii poprzez wykorzystanie energii wiatrowej, słonecznej i wodnej, - promocja rozwiązań gospodarki niskoemisyjnej, - obniżenie poziomów emisji przez modernizację systemów ogrzewania, - budowa instalacji elektrycznej ogniw fotowoltaicznych (m.in. oczyszczalnia Podkomorzyce, oczyszczalnia Jasień, stacja uzdatniania wody w Czarnej Dąbrówce).
Ładu przestrzennego	<p><i>Cel strategiczny 2: Poprawa jakości infrastruktury publicznej i zwiększenie jej dostępności.</i></p> <p>Cel operacyjny 2.2 Efektywne zagospodarowanie przestrzeni publicznych i estetyzacja gminy: <u>ważniejsze działania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe, letniskowe, usługowe i przemysłowe, - poprawa stanu bezpieczeństwa mieszkańców gminy, m.in. poprzez oznakowanie dróg, skrzyżowań, znaków ograniczających prędkość, przebudowę istniejących wjazdów z dróg gminnych na drogi powiatowe, wojewódzkie i krajowe, budowę przystanków i zatok), - termomodernizacja obiektów gminnych, - modernizacja i rozbudowa energooszczędnego oświetlenia drogowego.
Turystyki i gospodarki	<p><i>Cel strategiczny 3: Wzmocnienie potencjału gospodarczego gminy.</i></p> <p>Cel operacyjny 3.1 Wzrost poziomu przedsiębiorczości gminy: <u>ważniejsze działania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój przemysłów kreatywnych, opartych o kulturę Zachodnich Kaszub i wieloetniczności (rękodzieło, muzyka, tradycja, obyczaje), - rozwój gospodarki, opartej na energii odnawialnej oraz biopaliw, - rozwój ekologicznych i innowacyjnych form przemysłów wydobywczych i energetycznych z wykorzystaniem lokalizacji zasobów kruszyw kopalnych i gazu łupkowego. <p>Cel operacyjny 3.2 Poprawa atrakcyjności turystycznej gminy: <u>ważniejsze działania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój lokalnych firm w sektorze innowacyjnych form ekoturystyki, turystyki biznesowej, - rozwój usług agroturystycznych i usług dla osadnictwa „wakacyjnego” i „weekendowego”, - budowa zintegrowanej sieci punktów informacji turystycznej, powiązana z działaniami marketingowymi i promocji walorów turystyczno-rekreacyjnych, związanych z rozwojem „przemysłu/ gospodarki czasu wolnego”. <p>Cel operacyjny 3.3 Wsparcie rozwoju sektora: <u>ważniejsze działania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - projekty dotyczące promocji produktów rolnych, pochodzących z gminy Czarna Dąbrówka, kierowanej do konsumentów, zwłaszcza na obszarze Aglomeracji Gdańskiej, - wsparcie nowoczesnych form hodowli i upraw, - projekty zwiększające dostępności rolników do agencji i instytucji zajmujących się rozwojem rolnictwa i poszerzenia działalności tych agencji na terenie gminy, - projekty szkoleniowo-doradcze dla rolników z zakresu dobrych praktyk w rolnictwie.

Tab. 5 Gmina Dębica Kaszubska - ustalenia strategii rozwoju ważne dla funkcjonowania PKDS

Nazwa dokumentu	Strategia rozwoju Gminy Dębica Kaszubska na lata 2014 – 2020 (przyjęta Uchwałą Nr XLIV/327/2014 Rady Gminy Dębica Kaszubska z dnia 27 sierpnia 2014 r.)
Wizja rozwoju	W lesie głęboko schowana nasza Dębica Kaszubska kochana. Powietrzem kusi i nęci, każdego inwestora zachęci. Z rzek licznych słynąca do wypoczynku zachęcająca. Gmina Dębica Kaszubska – tu się wraca.
Misja rozwoju	Chcemy, żeby nasza Dębica Kaszubska rozwijała się zgodnie z naszymi zasadami, którymi są: partnerstwo, życzliwość dla drugiej osoby, poszanowanie różnic i wzajemne zaufanie.
Bariery rozwoju i zagrożenia	SŁABE STRONY - brak uzbrojonych terenów pod inwestycje, - niewystarczające zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne, - słabe zainteresowanie inwestorów w budowanie zakładów i firm na terytorium gminy, - zła jakość dróg w gminie. ZAGROŻENIA - marginalizacja regionu słupskiego, - obszar Natura 2000, - słaba baza turystyczna w stosunku do zasobu naturalnego, - słaba jakość dróg powiatowych i wojewódzkich.
Główne zapisy Strategii w odniesieniu do:	
Środowiska przyrodniczego	Brak wyraźnych odniesień w sformułowanych celach strategicznych
Ładu przestrzennego	Brak wyraźnych odniesień w sformułowanych celach strategicznych
Turystyki i gospodarki	<u>Cele strategiczne i operacyjne:</u> <i>A. Umocnianie kapitału społecznego jako partnera dla samorządu i sfery gospodarczej:</i> A 1 – Inicjowanie powstawania nowych stowarzyszeń i wspieranie istniejących, wykorzystywanie potencjału stowarzyszeń, A 2 – Tworzenie lepszych warunków do współdecydowania mieszkańców o sprawach lokalnych, A 3 – Tworzenie warunków społecznych i ekonomicznych dla powrotu młodych wykształconych do Gminy. <i>B. Tworzenie dogodnych warunków do lokalizacji inwestycji, w tym tworzenie obszarów inwestycyjnych, przy wykorzystaniu potencjału Słupska:</i> B 1 – Wzmacnianie zainteresowania inwestorów lokalizacją inwestycji na terytorium gminy, B 2 – Systemowe wspieranie rozwoju przedsiębiorczości młodych ludzi. <i>C. Wykorzystywanie zasobów naturalnych i kulturowych dla tworzenia atrakcyjnych warunków dla turystyki weekendowej:</i> C 1 – Wypromowanie gminy jako obszaru turystyki weekendowej, C 2 – Tworzenie systemowych warunków dla rozwoju turystyki i rekreacji.

Tab. 6 Gmina Kołczygłowy - ustalenia strategii rozwoju ważne dla funkcjonowania PKDS

Nazwa dokumentu	Strategia Rozwoju Gminy Kołczygłowy na lata 2015 – 2022 (przyjęta Uchwałą Nr VII/89/2015 Rady Gminy w Kołczygłowach z dnia 05.08.2015 r.)
Wizja rozwoju	Gmina Kołczygłowy w 2022 roku to miejsce: ▪ dobrze zarządzane ▪ o niskim poziomie bezrobocia ▪ z dużą ilością podmiotów gospodarczych ▪ z dobrze rozwiniętą infrastrukturą techniczną i społeczną ▪ z dużym przyrostem naturalnym ▪ z rozwiniętą gospodarką mieszkaniową ▪ z dużą liczbą aktywnych, wykształconych ludzi ▪ gdzie tworzy się dobry klimat dla rozwoju aktywnej i zdrowej rodziny
Misja rozwoju	Misją jest zapewnienie dogodnych warunków do pracy, nauki i wypoczynku oraz podwyższenia jakości życia mieszkańców poprzez poprawę stanu infrastruktury technicznej i społecznej, rozwój

	<p>budownictwa mieszkalnego, wspieranie przedsiębiorczości, a także ochronę oraz promocję walorów i zasobów przyrodniczo-kulturowych Gminy Kołczygłowy</p>
Bariery rozwoju i zagrożenia	<p>SŁABE STRONY:</p> <ul style="list-style-type: none"> • niewykorzystany pod względem turystycznym i przyrodniczym potencjał atrakcyjności obszarowej, związany z brakiem rozpoznawalnego i wyróżniającego Gminę produktu regionalnego, turystycznego oraz kulturowego, • niewystarczające wykorzystanie potencjału turystycznego – mała liczba miejsc noclegowych, niska promocja atrakcji turystycznych, brak oferty turystycznej, • ruch samochodowy na DW nr 209, • stan dróg lokalnych, na wybranych odcinakach - brak chodników, • niewystarczająca infrastruktura rowerowa, • zły stan obiektów zabytkowych na terenie Gminy, • brak perspektyw rozwoju i emigracja ludzi młodych, • starzejące się społeczeństwo oraz migracja zarobkowa wśród ludzi młodych i dobrze wykształconych, • słaba komunikacja międzyludzka, niskie zaangażowanie społeczne mieszkańców Gminy.
Główne zapisy Strategii w odniesieniu do:	
Środowiska przyrodniczego	<p><i>Cel Strategiczny Obszaru Przestrzeń:</i></p> <p>Cele operacyjne:</p> <p>3.1 Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej i drogowej Gminy. <u>ważniejsze działania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - dostosowanie gminnej sieci kanalizacyjnej i obiektów usługowych do obowiązujących standardów, - modernizacja i rozbudowa energooszczędnego oświetlenia drogowego. <p>3.3 Kształtowanie, ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych oraz dostosowanie zasobów gminy do potrzeb turystyki i rekreacji. <u>ważniejsze działania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - obniżenie poziomów emisji przez modernizację systemów ogrzewania, - modernizacja linii elektroenergetycznych, - termomodernizacja wszystkich obiektów gminnych, - zagospodarowanie osadów ściekowych. <p>3.4 Wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii i gospodarki niskoemisyjnej. <u>ważniejsze działania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój odnawialnych źródeł energii poprzez wykorzystanie energii wiatrowej, słonecznej i wodnej, - promocja dbałości o stan środowiska, w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju i edukacja ekologiczna.
Ładu przestrzennego	<p><i>Cel Strategiczny Obszaru Przestrzeń:</i></p> <p>Cele operacyjne:</p> <p>3.1 Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej i drogowej Gminy. <u>ważniejsze działania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa nawierzchni dróg i ścieżek rowerowych na terenie gminy, - rozbudowa i modernizacja istniejących placu zabaw. <p>3.2 Estetyzacja Gminy i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznych. <u>ważniejsze działania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe, letniskowe, usługowe i przemysłowe, - poprawa stanu bezpieczeństwa mieszkańców gminy / oznakowanie dróg, skrzyżowań, znaki ograniczające prędkość, przebudowa istniejących wjazdów z dróg gminnych na drogi powiatowe, wojewódzkie i krajowe, - budowa przystanków i przydrożnych zatok poprawiających bezpieczeństwo użytkowników.
Turystyki i gospodarki	<p><i>Cel Strategiczny Obszaru Przestrzeń:</i></p> <p>Cele operacyjne:</p> <p>3.1 Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej i drogowej Gminy. <u>ważniejsze działania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój infrastruktury turystycznej w miejscach atrakcyjnych turystycznie. <p>3.2 Estetyzacja Gminy i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznych. <u>ważniejsze działania:</u></p>

	<p>- zwiększenie atrakcyjności turystycznej poprzez budowę ścieżek rowerowych i tras kajakowych.</p> <p><i>Cel Strategiczny Obszaru Gospodarczego:</i> Cele operacyjne: 2.2 Promocja Gminy jako atrakcyjnego obszaru lokowania inwestycji. <u>ważniejsze działania:</u> - określenie i przystosowanie terenów pod inwestycje, - wykorzystanie odnawialnych źródeł energii wspomagającej działalność gospodarczą i rolniczą, - modernizacja i dostosowanie budynków przemysłowych i gospodarczych do aktualnych potrzeb i kierunków rozwoju gospodarki</p> <p>2.3 Wspieranie rozwoju rekreacji i turystyki weekendowej jako czynników dynamizujących lokalny rozwój gospodarczy oraz turystyczne wykorzystanie walorów środowiska naturalnego i kulturowego. <u>ważniejsze działania:</u> - przygotowanie i promowanie gotowej oferty rekreacyjno-turystycznej ze szczególnym uwzględnieniem turystyki weekendowej, - uzupełnienie produkcji rolnej o agroturystykę i turystykę wiejską, - rozbudowa bazy turystycznej i okołoturystycznej, - promocja lokalnych produktów i przedsiębiorców – kampania, produkt regionalny, cykliczne imprezy na poziomie lokalnym i regionalnym.</p> <p><i>Cel Strategiczny Obszaru Społecznego:</i> Cele operacyjne: 1.2 Rozwój usług społecznych, profilaktycznych i zdrowotnych. <u>ważniejsze działania:</u> - propagowanie i wspieranie inicjatyw wykorzystujących infrastrukturę rekreacyjno-sportową w celu wypracowania postaw prozdrowotnych.</p> <p>1.4 Wzrost tożsamości lokalnej poprzez ofertę kulturalną i aktywne spędzanie wolnego czasu. <u>ważniejsze działania:</u> - opracowanie i rozbudowa programów kultury weekendowej i jej popularyzacja, - organizacja dodatkowych zajęć i kół zainteresowań w dziedzinie kultury i tożsamości regionalnej, - tworzenie warunków oraz działania na rzecz wzbogacenia oferty sposobów spędzania wolnego czasu przez mieszkańców Gminy.</p>
--	---

3.2.2.2 Dokumenty planistyczne

Dokonano szczegółowej analizy obowiązujących dokumentów planistycznych – studiów zagospodarowania i kierunków rozwoju przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin

Na potrzeby prac diagnostycznych przeanalizowano zapisy dokumentów Studium dla 5 z 8 gmin, na terenie których położony jest PKDS. W analizach pominięto Studium gmin Słupsk, Bytów i Parchowo. Jedynie niewielkie obszary Parku znajdują się na ich terenie, są to ponadto tereny niezabudowane, przede wszystkim leśne oraz łąkowe. Kierunki rozwoju przestrzennego gmin Słupsk i Bytów nie przewidują rozwoju zabudowy oraz zmian w strukturze przestrzennej terenów leżących w granicach PKDS. Analizując dokumenty planistyczne skupiono się na zapisach dotyczących kierunków, wskaźników i zasad zagospodarowania przestrzennego związanych z terenami przeznaczonymi pod zainwestowanie, tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej. Przeanalizowano również główne kierunki rozwoju funkcjonalnego gmin, w szczególności dotyczące funkcji turystycznej i rekreacyjnej.

Poniżej przedstawiono wybrane zapisy dokumentów głównych kierunków zmian w zagospodarowaniu przestrzennym i zasad polityki przestrzennej, które są istotne dla obszaru PKDS:

Dokonano krótkiej syntezy zapisów najważniejszych z punktu widzenia zagospodarowania przestrzennego obszarów PKDS. Porównano również najważniejsze wskaźniki urbanistyczne.

Dokumenty poddane analizie:

- **Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kobylnica** (Uchwała Nr XXIV/203/2016 Rady Gminy Kobylnica z dnia 25 lutego 2016 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kobylnica)

Na terenie gminy wyznaczono trzy strefy funkcjonalno-przestrzenne o określonych kierunkach rozwoju.

Obszary Parku znajdują się częściowo w jednej spośród kilku wyznaczonych w Studium stref:

- w Podstrefie „Wschód B” – o dominującej funkcji turystyczno-rekreacyjnej

część pasma z miejscowościami Łosino (część) - Zajączkowo (część) - Kwakowo (część) -

Kruszyna (część) - Lubuń - Komiłowo - Żelki – Żelkówko – na wschód od drogi krajowej nr 21.

Fragment PKDS i jego otuliny

W strefie tej preferuje się m.in. zrównoważone zainwestowanie terenów pod turystykę i rekreację, gospodarcze wykorzystanie gruntów rolnych i leśnych z uwzględnieniem zasad ochronnych wynikających z innych przepisów, rozwój usług służących turystom i stałym mieszkańcom, możliwość realizacji centrum edukacji przyrodniczej, rolnictwo ekologiczne i tradycyjną hodowlę zwierząt gospodarskich.

Spośród miejscowości gminy położonych na terenie Parku (w całości lub częściowo) największymi ośrodkami, kształtowanymi jako wielofunkcyjne są Łosino i Kwakowo.

Z uwagi na lokalizację w pobliżu miasta Słupsk oraz uwarunkowania komunikacyjne Łosino to wieś rozwojowa w obszarze podmiejskim, jest też ściśle powiązana funkcjonalnie z Kobylnicą. Jest to ośrodek o dużej atrakcyjności dla funkcji usługowych i produkcyjnych, w związku z dobrą dostępnością komunikacyjną. Preferowany rozwój wielofunkcyjny Kwakowo, obok funkcji mieszkaniowej i turystycznej, skupia się na zróżnicowanym pakiecie usług, w tym usług publicznych, a także funkcji produkcyjnej. Kwakowo określone zostało jako ośrodek uzupełniający główną miejscowość gminną, tj. Kobylnicę.

Ośrodkiem wspierającym jest wieś Kruszyna, w której najważniejsze funkcje to mieszkalnictwo, rolnictwo, turystyka oraz usługi sportowo-rekreacyjne.

Pozostałe miejscowości gminne zlokalizowane na terenie Parku, tj. Lubuń, Zajączkowo, Żelki, Żelkówko i Komiłowo zostały określone w kierunkach zagospodarowania przestrzennego gminy jako ośrodki podstawowe. Są to wsie, w których preferuje się kontynuację zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, kształtowanie funkcji rolniczej oraz rozwój usług turystyki. Żelkówko to również ośrodek produkcji rybackiej, z możliwością przetwórstwa rybnego, natomiast w Żelkach możliwe są wielkoprzestrzenne formy turystyczne, np. pola golfowe.

Tereny szczególnie preferowane do rozwoju turystyki, sportu i rekreacji to Łosino, Kwakowo, Zajączkowo, Lubuń, Żelki i Żelkówko.

Dla poszczególnych miejscowości przedstawiono preferowane kierunki rozwoju:

Tab. 7 Kierunki rozwoju dla ważniejszych miejscowości gminy Kobylnica

Miejscowość	Kierunki rozwoju
Kruszyna	<ul style="list-style-type: none"> - ośrodek produkcji rolnej i ogrodniczej, obsługi rolnictwa, z możliwością rozwijania usług dla rolnictwa, przetwórstwa rolno-spożywczego i leśnego, w szczególności przetwórstwo produktów ekologicznych, obsługa leśnictwa, tereny predysponowane do rozwijania rolnictwa ekologicznego, tradycyjny chów zwierząt inwentarskich - preferencje dla zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej, usług turystycznych, - rozwój funkcji związanych z turystyką i rekreacją, w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”, przy wspieraniu rozwoju rolnictwa i leśnictwa, agroturystyka, - usługi, w tym z zakresu obsługi turystyki, związane z przebiegiem drogi krajowej nr 21 – inwestycje takie jak małe hotele, motele, zajazdy i pensjonaty, gastronomia, stacja paliw, warsztaty samochodowe, - przestrzeń publiczna, integrująca lokalną społeczność i pozytywnie wpływająca na wizerunek wsi, urządzona w oparciu o tereny sportowo-rekreacyjne, tereny zieleni, np. w postaci parku, skweru wypoczynku, zespołu sportowo-parkowego, boisk, placu zabaw itp., - możliwość lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej, w tym o znaczeniu ponadlokalnym
Kwakowo	<ul style="list-style-type: none"> - preferowany rozwój wielofunkcyjny - podstawowy pakiet usług publicznych, obejmujący usługi z zakresu oświaty, kultury, zdrowia, usługi sakralne, pocztowe, - ośrodek produkcji rolnej i obsługi rolnictwa, z możliwością rozwijania usług dla rolnictwa, przetwórstwa rolno-spożywczego i leśnego, w szczególności przetwórstwo produktów ekologicznych, obsługa leśnictwa, - funkcje usług, produkcji, magazynów i składów, w tym np. instalacje i urządzenia do wytwarzania, przetwarzania i wykorzystania odnawialnej energii i produkcji biopaliw, - rozwój różnych form budownictwa mieszkaniowego, łącznie z wielorodzinnym budownictwem socjalnym, zabudowa zagrodowa, w tym z agroturystyką, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, wielorodzinną, - obsługa turystyki, w tym kwalifikowanej (m. in. szlaku kajakowego na rzece Słupi), weekendowej, łącznie z bazą noclegową, usługi handlu (również obiekty o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m²), usługi motoryzacyjne, - przestrzeń publiczna kreująca wizerunek wsi, urządzona w oparciu o tereny sportowo-rekreacyjne, tereny zieleni, - urządzona przestrzeń publiczna w ramach terenów sportowo-rekreacyjnych, terenów zieleni, - główny ośrodek promocji sportu, rekreacji i rozrywki w oparciu o tereny sportowo-rekreacyjne urządzone jako przestrzeń publiczna o wysokim standardzie, o znaczeniu ponadlokalnym, - możliwość lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej, w tym o znaczeniu ponadlokalnym
Łosino	<ul style="list-style-type: none"> - wieś rozwojowa w obszarze podmiejskim, ściśle powiązana funkcjonalnie z Kobylnicą - preferowany rozwój wielofunkcyjny, - ośrodek o dużej atrakcyjności dla funkcji usługowych i produkcyjnych, w związku z dobrą dostępnością komunikacyjną, - usługi, w tym handlu (również obiekty o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m²), - obsługa turystyki, inwestycje takie jak małe hotele, motele, zajazdy i pensjonaty, gastronomia, stacja paliw, warsztaty samochodowe, - ośrodek promocyjny gminy ze względu na bogatą ofertę terenów mieszkaniowych, - zabudowa mieszkaniowa, w tym w formie osiedli wiejskich, - funkcja rolna, z możliwością rozwijania usług dla rolnictwa, - zabudowa zagrodowa, z możliwością rozwoju agroturystyki, - tereny rekreacyjne i sportowe nad rzeką Słupią, obsługa turystyki, w tym miejsca obsługi szlaku kajakowego na rzece Słupi, - możliwość realizacji centrum edukacji przyrodniczej, w oparciu o walory położenia w Parku Krajobrazowym „Dolina Słupi” i jego otulinie, - możliwość realizacji kompleksu sportowo-turystyczno-rekreacyjnego (poza Parkiem Krajobrazowym „Dolina Słupi” – w otulinie), o znaczeniu ponadlokalnym,

	<ul style="list-style-type: none"> - przestrzeń publiczna w ramach ogólnodostępnych terenów zieleni, w tym parkowej (park w rejestrze zabytków), terenów sportowo-rekreacyjnych, - możliwość lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej, w tym o znaczeniu ponadlokalnym
Komitolwo	<ul style="list-style-type: none"> - ośrodek produkcji rolnej i obsługi rolnictwa, w tym predyspozycje dla rozwoju rolnictwa i ogrodnictwa ekologicznego, przetwórstwa rolno-spożywczego - preferencje dla zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej, budownictwo ekologiczne, - funkcje związane z turystyką i rekreacją, w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”, przy wspieraniu rozwoju rolnictwa i leśnictwa, agroturystyka, - przestrzeń publiczna, integrująca lokalną społeczność i pozytywnie wpływająca na wizerunek wsi, urządzona w oparciu o tereny sportowo-rekreacyjne, tereny zieleni, np. w postaci parku, skweru wypoczynku, zespołu sportowo-parkowego, boisk, placu zabaw itp., - możliwość lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej, w tym o znaczeniu ponadlokalnym
Lubuń	<ul style="list-style-type: none"> - wieś o szczególnych walorach krajobrazu kulturowego, z preferencją zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej, usług turystycznych - rozwój funkcji związanych z turystyką i rekreacją, w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”, przy wspieraniu rozwoju rolnictwa i leśnictwa, - ośrodek produkcji rolnej, z możliwością rozwijania usług dla rolnictwa, przetwórstwa rolno-spożywczego i leśnego, w szczególności przetwórstwo produktów ekologicznych, obsługa leśnictwa, tradycyjny chów zwierząt inwentarskich, - tereny predysponowane do rozwijania rolnictwa ekologicznego, - obsługa turystyki, w tym kwalifikowanej (m. in. szlaków rowerowych, kajakowego na rzece Słupi), weekendowej, łącznie z bazą noclegową, - budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne (również socjalne), w tym zabudowa o charakterze siedliskowym i rezydencjonalnym, zabudowa rekreacji indywidualnej, budownictwo ekologiczne, - przestrzeń publiczna, integrująca lokalną społeczność i turystów, pozytywnie wpływająca na wizerunek wsi, urządzona w oparciu o tereny sportowo-rekreacyjne, tereny zieleni, np. w postaci parku, skweru wypoczynku, zespołu sportowo-parkowego, boisk, placu zabaw itp., - ośrodek promocji rekreacji pobytowej, w tym agroturystyki, - możliwość lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej, w tym o znaczeniu ponadlokalnym
Zajączkowo	<ul style="list-style-type: none"> - ośrodek produkcji rolnej i obsługi rolnictwa, z możliwością rozwijania usług dla rolnictwa przetwórstwa rolno-spożywczego, w szczególności przetwórstwo produktów ekologicznych - preferencje dla zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej, w tym ekstensywne budownictwo o charakterze siedliskowym i rezydencjonalnym, - usługi, w tym z zakresu obsługi turystyki tranzytowej i obsługi podróżnych, związane z przebiegiem drogi krajowej nr 21 – inwestycje takie jak małe hotele, motele, zajazdy i pensjonaty, gastronomia, stacja paliw, warsztaty samochodowe, - obsługa turystyki kwalifikowanej, w oparciu o położenie w Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” i jego otulinie, - urządzona przestrzeń publiczna w ramach terenów sportowo-rekreacyjnych i terenów zieleni, - możliwość lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej, w tym o znaczeniu ponadlokalnym, - produkcja, magazyny i składy – preferowane na zachód od drogi krajowej
Żelki	<ul style="list-style-type: none"> - preferencje dla zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej, usług turystycznych, - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, ekstensywne budownictwo o charakterze siedliskowym i rezydencjonalnym, zabudowa rekreacji indywidualnej, budownictwo ekologiczne, - rozwój funkcji związanych z turystyką i rekreacją, w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”, przy wspieraniu rozwoju rolnictwa i leśnictwa, - obsługa turystyki, w tym kwalifikowanej, łącznie z bazą noclegową, gastronomiczną, - ośrodek produkcji rolnej, z możliwością rozwijania usług dla rolnictwa, przetwórstwa rolno-spożywczego i leśnego, obsługa leśnictwa, - tereny predysponowane do rozwijania rolnictwa ekologicznego, tradycyjny chów zwierząt inwentarskich, - ośrodek promocji agroturystyki, - możliwe wielkoprzestrzenne formy turystyczne, np. pola golfowe, - przestrzeń publiczna, integrująca lokalną społeczność i turystów, pozytywnie wpływająca na wizerunek wsi, urządzona w oparciu o tereny sportowo-rekreacyjne, tereny zieleni, np. w postaci parku, skweru wypoczynku, zespołu sportowo-parkowego, boisk, placu zabaw itp.,

Żelkówko	<p>- możliwość lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej, w tym o znaczeniu ponadlokalnym</p> <p>- ośrodek produkcji rolnej, z możliwością rozwijania usług dla rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego i leśnego, obsługa leśnictwa, tradycyjny chów zwierząt inwentarskich,</p> <p>- tereny predysponowane do rozwijania rolnictwa ekologicznego, tradycyjny chów zwierząt inwentarskich,</p> <p>- ośrodek produkcji rybackiej, z możliwością przetwórstwa rybnego,</p> <p>- preferencje dla zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej, usług turystycznych,</p> <p>- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, ekstensywne budownictwo o charakterze siedliskowym i rezydencjonalnym, rekreacji indywidualnej, budownictwo ekologiczne,</p> <p>- rozwój funkcji związanych z turystyką i rekreacją, w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”, przy wspieraniu rozwoju rolnictwa i leśnictwa,</p> <p>- obsługa turystyki, w tym kwalifikowanej (m. in. szlaku kajakowego na rzece Słupi), łącznie z bazą noclegową, gastronomiczną, agroturystyka,</p> <p>- przestrzeń publiczna, integrująca lokalną społeczność i turystów, pozytywnie wpływająca na wizerunek wsi, urządzona w oparciu o tereny sportowo-rekreacyjne, tereny zieleni, np. w postaci parku, skweru wypoczynku, zespołu sportowo-parkowego, boisk, placu zabaw itp.,</p> <p>- możliwość lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej, w tym o znaczeniu ponadlokalnym.</p>
-----------------	---

Studium w zasadzie nie przewiduje zmian w przeznaczeniu terenów rolniczych położonych w rejonach szczególnie predysponowanych do wysokotowarowej produkcji rolnej.

Możliwe jest lokalizowanie we wskazanych rejonach siłowni wiatrowych, ewentualnie innych obiektów i urządzeń służących produkcji i przesyłowi energii odnawialnej i proekologicznej.

Istotne przekształcenia w przeznaczeniu i użytkowaniu przewiduje się na terenach położonych na obszarach o wysokich walorach turystyczno-rekreacyjnych, gdzie zakłada się rozwój terenochłonnych usług związanych z rozwojem turystyki i rekreacji. Będą one miały miejsce szczególnie w Podstrefie "B" Turystyczno-Rekreacyjnej Strefy „Wschód” oraz w obrębie Południowego Turystycznego Pasma Leśnego. Mogą być realizowane formy wieloprzestrzenne turystyki, sportu i rekreacji, jak i inne, w tym przewiduje się tereny rekreacji indywidualnej. W związku z zapotrzebowaniem, umożliwiała się wykorzystanie terenów planowanych do rozwoju turystyki, sportu i rekreacji jako np. pola golfowe, paintball, parki wycynowe, boiska, parki zabaw i wypoczynku, parki wodne itp.

Przeznaczenie i zagospodarowanie terenów położonych w granicach Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” podporządkowana jest wymogom ochronnym, wynikającym z obowiązujących przepisów, przy czym wspierane być powinny inicjatywy związane z turystyczno-rekreacyjnym wykorzystaniem walorów Parku.

Mieszana formę użytkowania terenu będą posiadały obszary planowanych farm wiatrowych, na których obok funkcji przemysłowej będzie kontynuowana funkcja rolna – obszary pod lokalizację farm wiatrowych zostały wyznaczone poza obszarem Parku, ale w stosunkowo bliskim sąsiedztwie (od zachodu).

Zmiany w sposobie użytkowania i zagospodarowania terenów spowodowane będą także zalesieniami gruntów rolnych nieprzydatnych rolniczo oraz dolesieniami wzmacniającymi strukturę (tkankę) ekologiczną gminy. Zmiany te będą miały miejsce przede wszystkim w południowej, najstabszej głęboko części gminy.

- **Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kołczygłowy – ujednolicony tekst** (Uchwała XVIII/177/2020 z dnia 29 września 2020 r. w

sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kołczygłowy)

Teren gminy podzielony został na kilka stref funkcjonalno-przestrzennych, dla których określono główne kierunki rozwoju.

Park Krajobrazowy „Dolina Słupi” znajduje się w obrębie *strefy I – ekologicznej*.

Wyróżniono w niej podstrefy nieleśne – IA i IB (park Krajobrazowy „Dolina Słupi”) umiarkowanego rozwoju w warunkach ochrony oraz strefę IC – ochrony i promocji wartości środowiska; osadnictwo tej części gminy rozmieszczone jest przede wszystkim w podstrefach IA i IB:

a) *podstrefa IA* – obszar rolniczy o zróżnicowanych formach gospodarowania – przewagi wielkoobszarowej, towarowej gospodarki rolnej w rejonie Wierszyna i Górek oraz drobnego rolnictwa rodzinnego w rejonie Darżkowa; w obszarze zaleca się wzmocnienie lokalnego korytarza ekologicznego w dolinie Brodka poprzez rewaloryzację parków po-dworskich w Wierszynie i Raduszu, utrzymanie użytków zielonych oraz zadrzewianie krawędzi doliny:

– obszar strefy: południowa część obrębu geodezyjnego Wierszyna, zachodnia część obrębu geodezyjnego Darżkowo, północna część obrębu geodezyjnego Barnowo, wschodnia część obrębu geodezyjnego Radusz,

- miejscowości w strefie: Darżkowo, Geślice, Górki, Wierszyna, Wierzbnik;

b) *podstrefa IB* – obszar rolniczy o przewadze gospodarki towarowej, prowadzonej w gospodarstwach dużych i bardzo dużych z miejscowością Gałąźnia Wielka; powiązania komunikacyjne – sąsiedztwo drogi wojewódzkiej, a także nie w pełni wykorzystywany obszar i obiekty dawnego folwarku, pozwalają myśleć o rozwoju działalności produkcyjnej:

– obszar strefy: północna część obrębu geodezyjnego Gałąźnia Wielka,

- miejscowości w strefie: Gałąźnia Wielka;

c) *podstrefa IC* – obszar o wysokich walorach przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych wskazany do rozwoju turystyki przyrodniczej, krajoznawczej, kwalifikowanej (kajakarstwo, wędkarstwo, turystyka rowerowa i konna); ośrodek obsługi turystów w Gałąźni Małej:

– obszar strefy: północna część obrębu geodezyjnego Wierszyna, wschodnia część obrębu geodezyjnego Barnowiec, południowa część obrębu geodezyjnego Gałąźnia Wielka, obręb geodezyjny Gałąźnia Mała, Krępica, Świelubie.

Pozostałe istotne informacje z dokumentu Studium:

Rada Gminy Kołczygłowy nie zamierza ustanawiać wnioskowanych (w „Planie ochrony Parku Krajobrazowego Dolina Słupi” – z 2003 r.) zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.

Rada Gminy Kołczygłowy nie zamierza tworzyć proponowanego (w planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego) parku kulturowego w Gałąźni Wielkiej i Gałąźni Małej.

Przyjmuje się, że w obszarze gminy Kołczygłowy grunty klasy III o dużym potencjale rolniczym, jako szczególnie chronione, wyłącza się z nowej zabudowy – poza określonymi na rysunku studium, gdzie dopuszczalna jest zmiana przeznaczenia w/w gruntów cele nierolnicze.

Możliwość realizacji nowej zabudowy zagrodowej poza zwartą zabudową wsi dopuszcza się na terenach rolniczych w sytuacji posiadania gruntów rolnych o powierzchni przekraczającej średnią powierzchnię gospodarstwa rolnego w Gminie Kołczygłowy, a w obszarze Parku Krajobrazowego

„Dolina Słupi” dla gospodarstw rolnych lub agroturystycznych o powierzchni co najmniej 20 ha, z wyłączeniem następujących terenów:

- 1) w Parku Krajobrazowym „Dolina Słupi” i w Obszarach Natura 2000 – stosownie do aktualnych przepisów
- 2) poza terenami o szczególnym znaczeniu ekologicznym
- 3) poza punktami widokowymi
- 4) poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią
- 5) poza terenami rolniczymi szczególnie chronionymi – grunty klasy III
- 6) poza strefami pełnej ochrony archeologicznej W i WI
- 7) poza istniejącym gazociągiem wysokiego ciśnienia (korytarz techniczny – strefa kontrolowana o minimalnej szerokości 6 m, po 3 m z każdej strony gazociągu)
- 8) poza istniejącą linią wysokiego napięcia z korytarzem technicznym (34 m).

Podsumowanie najważniejszych zapisów dotyczących kształtowania ładu przestrzennego, wiążących przy opracowywaniu mpzp:

- przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy, kontynuacja jednostek osadniczych
- lokalizacja linii zabudowy w sposób eksponujący historyczne zagospodarowanie (w centrum wsi); uzupełnianie zabudowy w wolnych przestrzeniach, w nawiązaniu do zabudowy istniejącej
- zagospodarowanie zielenią przestrzeni publicznych, dróg, wprowadzanie zieleni izolacyjnej przy terenach produkcyjnych
- zasady kształtowania zabudowy:
 - budynki parterowe z poddaszem użytkowym (w centrum większych wsi także budynki wyższe, do 12 m); jednorodna forma architektoniczna; zachowanie jednorodnej skali i proporcji brył budynków; jednorodne materiały budowlane i kolorystyka (budynki jasne); jednorodne ogrodzenia ażurowe (drewno, metal, kamień lub cegła); zakaz stosowania okładzin elewacyjnych z tworzyw sztucznych; dachy dwuspadowe, 40-50 stopni, w kolorystyce naturalnych dachówek ceramicznych (kolory ceglaste, czerwieni, brązu, szarości i czerni); w centrum większych wsi 30-50 stopni, dopuszczone dachy płaskie, jeśli występują w sąsiedztwie.

Indywidualne odstępstwa powinny być utrzymane w dyscyplinie ogólnego ładu i harmonii i nie mogą wprowadzać form obcych tradycyjnej wiejskiej architekturze.

Z punktu widzenia kształtowania zagospodarowania przestrzennego PKDS, a zarazem jego walorów fizjonomicznych niezmiernie ważne są potencjalne przekształcenia krajobrazu związane z produkcją energii, w szczególności z wprowadzanymi coraz częściej farmami solarnymi. Studium odnosi się do tej tematyki w następujący sposób:

Określa się następujące szczególne warunki zagospodarowania oraz ograniczenia w użytkowaniu terenów jako wiążące przy sporządzaniu planów miejscowych:

i) dla terenów urządzeń produkcyjnych energii elektrycznej - ogniw fotowoltaicznych oraz ich bezpośredniego otoczenia:

- *lokalizowanie ogniw fotowoltaicznych od terenów zabudowy mieszkaniowej oraz usługowej i zagrodowej, w skład których wchodzi funkcja mieszkaniowa, w odległości nie mniejszej niż określona w przepisach odrębnych,*

- utworzenie 50 m strefy ochronnej od urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł,
- opracowanie analiz krajobrazowych farm solarnych na etapie sporządzania planów miejscowych lub określania uwarunkowań lokalizacyjnych w decyzjach środowiskowych,
- planowanie i stosowanie środków minimalizujących przekształcenia krajobrazu w rejonach lokalizacji zespołów ogniw fotowoltaicznych, po ustaleniu charakterystycznych parametrów projektowanych urządzeń;

Studium wskazuje również na poszanowanie tożsamości kulturowej istniejących struktur, w szczególności poprzez:²

- w miejscowości Gałąźnia Wielka – ochronę układu owalnicowego wsi, która wraz z zespołem folwarczno-dworsko-parkowym i aleją komunikacyjną do Gałąźni Małej tworzy kompleks o wybitnych walorach krajobrazowych,
- w miejscowości Wierszyno – ochronę historycznie ukształtowanego układu wsi z elementami budownictwa regionalnego, zachowanie zespołu dworsko-folwarcznego złożonego z rezydencjonalnego pałacu i zabudowań folwarcznych ze spichrzem neogotyckim i gorzelnią, parku angielskiego i zabytkowej kaplicy ewangelickiej,
- w miejscowości Kołczygłowy – ochronę przestrzeni kulturowej wsi wielodrożnicy, z kościołem oraz historyczną zabudową parterową w konstrukcji szkieletowej i budynków murowanych.

- **Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Borzytuchom – ujednolicony tekst** (Uchwała Nr XXIV/111/01 Rady Gminy Borzytuchom z dnia 30 kwietnia 2001 roku, z wprowadzonymi zmianami obejmującymi: 1) obszar w granicach administracyjnych gminy Borzytuchom (na podstawie uchwały Nr XXX/196/10 Rady Gminy Borzytuchom z dnia 22 czerwca 2010 r.), 2) obszar położony w obrębie geodezyjnym Niedarzyno (na podstawie uchwały Nr VII/63/15 Rady Gminy Borzytuchom z dnia 29 września 2015 r.), 3) obszar położony w obrębie geodezyjnym Borzytuchom (na podstawie uchwały Nr XXIV/227/17 Rady Gminy Borzytuchom z dnia 31 października 2017 r.)

Dla określenia przestrzennych możliwości realizacji przyjętych celów i kierunków rozwoju, w Studium wydziela 2 jednostki funkcjonalne: jednostkę A – stanowiącą obszar gminy w dotychczasowych granicach Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” oraz jednostkę B – obejmującą pozostały teren gminy położony w otulinie Parku.

Preferowane rodzaje aktywności gospodarczej ustalone w planie ochrony na terenie Parku (w jednostce A):

- turystyka kwalifikowana, krajoznawcza, przyrodnicza (ekoturystyka), agroturystyka, turystyka rowerowa,
- wypoczynek letniskowy w obrębie istniejących jednostek osadniczych,
- wyspecjalizowanie wybranych obszarów (jednostek osadniczych) w obsłudze: wędkarstwa sportowego, turystyki wodnej, turystyki konnej i ośrodków jeździectwa sportowego,
- leśnictwo uwzględniające wartość biocenotyczną i funkcje ochronne lasów,

² wybrano zapisy dotyczące miejscowości położonych w granicach PKDS

- rzemiosło nieuciążliwe dla środowiska,
- proekologiczne formy gospodarki rolnej, w szczególności rolnictwo ekologiczne,
- inne rodzaje działalności gospodarczej, nieuciążliwe dla środowiska.

Dla jednostki A przyjmuje się następujące ogólne zasady zagospodarowania:

- 1) zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych Parku,
- 2) rozwój wyłącznie takich sfer działalności społeczno-gospodarczej, które nie powodują nieodwracalnych zniszczeń w środowisku,
- 3) rozwój wykorzystujący najczystsze technologie i najnowsze metody ochrony środowiska,
- 4) rozwój społeczno-ekonomiczny wyrażający się poprawą warunków życia mieszkańców Parku.

Kształtowanie zabudowy terenów osiedleńczych:

Przestrzenny rozwój gminy odbywać się będzie równocześnie z realizacją funkcji ochronnych (ochrona krajobrazu, powierzchni ziemi, zasobów wodnych, walorów przyrodniczych i kulturowych).

Zagospodarowanie oraz kształtowanie nowej zabudowy na terenie gminy polegać będzie na dopuszczeniu do zainwestowania jedynie w nawiązaniu do istniejących jednostek osadniczych, w kontynuacji ich układów przestrzennych i z zachowaniem właściwych dla nich zasad kształtowania zabudowy /zachowanie historycznego układu drożnego i podziału siedliskowego wsi, a w przypadku projektowania nowej zabudowy nawiązanie do historycznie ukształtowanych linii zabudowy.

Zakłada się utrzymanie krajobrazu małych wsi oraz tworzenie warunków rozwoju społeczno-gospodarczego nie zagrażającego walorom Parku (koegzystencja siedlisk rolniczych z obiektami bazy turystycznej, w tym zabudowy letniskowej).

Dla terenów budowlanych, dla których uzyskano zezwolenie na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych dopuszcza się lokalizację obiektów nie związanych z produkcją rolniczą w drodze decyzji o ustaleniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu. W przypadku terenów, dla których brak jest takiego zezwolenia i które nie są objęte obowiązującym planem zagospodarowania przestrzennego przystąpienie do realizacji warunkowane jest sporządzeniem planu miejscowego.

Tereny istniejącego zainwestowania zostały przewidziane do przekształceń lub rehabilitacji.

Obszary potencjalnego rozwoju osiedleczego zostały wyznaczone z punktu widzenia układu przestrzennego, możliwości uzbrojenia, cech fizjograficznych terenu, ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz ochrony dóbr kultury.

Powierzchnie tych obszarów nie są jednoznaczne z potrzebami terenowymi rozwoju - ich granice określają jednak najkorzystniejszy pod względem funkcjonalno-przestrzennym zasięg ewentualnego rozwoju.

Ostateczne wyznaczenie terenów realizowane będzie w drodze sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego opracowywanych dla całych kompleksów.

Kierunki i zasady zagospodarowania wybranych jednostek osadniczych:

Tab. 8 Kierunki rozwoju ważniejszych miejscowości gminy Borzytuchom

Miejscowość	Kierunki rozwoju przestrzennego
Borzytuchom	<p><i>Ośrodek gminny. Wiodąca funkcja jednostki – ośrodek wielofunkcyjny /obsługa ludności i rolnictwa, mieszkalnictwo, turystyka, rzemiosło</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - przyjmuje się podstawowy rozwój przestrzenny miejscowości w kierunku wschodnim. - części wschodniej miejscowości wyznaczono obszary rozwojowe dla funkcji głównie mieszkalno – usługowo - wytwórczej /o powierzchni około 60 ha/. - części zachodniej miejscowości i nad jez. Dużym wyznaczono tereny rozwojowe dla funkcji turystyczno-rekreacyjnej /o powierzchni około 4 ha/. - od strony południowo-zachodniej wskazuje się możliwość rozwoju funkcji przemysłowo-

	<p>składowej /o powierzchni około 15 ha/.</p> <p>- skazuje się możliwość rozwoju funkcji produkcyjnej /o powierzchni około 25 ha/, na południowy-wschód od ul. Żwirowej w miejscowości Borzytuchom.</p> <p>- na wschód od miejscowości Borzytuchom /ma północ od drogi Borzytuchom- Niedarzyno wyznaczono tereny rozwojowe.</p>
Jutrzenka	<p><i>Jednostka elementarna o niepełnym wyposażeniu w usługi.</i></p> <p><i>Wiodąca funkcja jednostki – rolnictwo, mieszkalnictwo, obsługa ludności, turystyka</i></p> <p>- w Studium przyjmuje się podstawowy rozwój przestrzenny miejscowości jako uzupełnienie niezainwestowanej przestrzeni w obszarze wsi oraz koncentrycznie w kierunku północnym i południowym,</p> <p>- wyznaczono obszary rozwojowe dla funkcji głównie mieszkalno-usługowej /o powierzchni około 23 ha/.</p>
Krosnowo	<p><i>Jednostka elementarna o niepełnym wyposażeniu w usługi.</i></p> <p><i>Wiodąca funkcja jednostki – rolnictwo, mieszkalnictwo, obsługa ludności, turystyka</i></p> <p>- w Studium przyjmuje się niewielki rozwój przestrzenny miejscowości jako uzupełnienie niezainwestowanej przestrzeni w obszarze wsi.</p> <p>- wyznaczono obszary rozwojowe dla funkcji głównie mieszkalno-usługowej /o powierzchni około 6 ha/.</p> <p>- przyjęte kierunki rozwoju tworzą zwarty układ miejscowości.</p>
Osieki	<p><i>Jednostka elementarna o niepełnym wyposażeniu w usługi.</i></p> <p><i>Wiodąca funkcja jednostki – rolnictwo, mieszkalnictwo, obsługa ludności, turystyka</i></p> <p>- w Studium przyjmuje się podstawowy rozwój przestrzenny miejscowości na północ od drogi Krosnowo - Bytów.</p> <p>- wyznaczono obszary rozwojowe dla funkcji głównie mieszkalno-usługowej /o powierzchni około 14 ha/.</p> <p>- w części miejscowości położonej w pobliżu Jez. Osiecko preferuje się funkcję turystyczno-rekreacyjną.</p> <p>- przyjęte kierunki rozwoju tworzą zwarty układ miejscowości.</p>

- **Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka – ujednolicony tekst** (Uchwała Nr XVIII/222/2020 Rady Gminy Czarna Dąbrówka z dnia 28 września 2020 r.; Uchwała Nr XIX/232/2020 Rady Gminy Czarna Dąbrówka z dnia 26 października 2020 r.)

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów:

Zakłada się uzupełnianie terenów zabudowy w 24 wyznaczonych obszarach zwartej i w pełni wykształconej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy we wsiach: Mikorowo, Wargowo, Karwno, Kotuszewo, Kozy, Podkomorzyce (2 obszary), Czarna Dąbrówka, Otnoga, Glińnica, Bochowo, Rokitki, Rokiciny, Rokity, **Zawiaty, Jerzkowice**, Kleszczyniec, **Nożyno**, Nożynko, **Unichowo, Kartkowo, Brzezinka, Łupawsko, Jasień**³.

W pozostałych miejscowościach lokalizacja zabudowy będzie w większym stopniu związana z budową nowych sieci infrastruktury technicznej, w tym komunikacji.

Przewiduje się rozwój funkcjonalno-przestrzenny wybranych ww. terenów zwartych struktur w miejscowościach:

- Zawiaty - funkcje mieszkaniowe i letniskowe,
- Otnoga – funkcje mieszkaniowe,
- Jerzkowice - funkcje mieszkaniowe, zieleni, w tym także z zabudową (np. ogrody działkowe)

³ Pogrubioną czcionką wyszczególniono miejscowości położone na terenie PKDS

i produkcyjne,

- Brzezinka – funkcje mieszkaniowe,
- Nożyno – rozwój polifunkcyjny,
- Nożynko – funkcje mieszkaniowe, sportu i rekreacji, produkcyjne,
- Unichowo – funkcje mieszkaniowe, zieleni, w tym także z zabudową (np. ogrody działkowe),
- Kartkowo – funkcje mieszkaniowe, zieleni parkowej,
- Łupawsko – funkcje mieszkaniowe

Ponadto przewiduje się tereny rozwojowe poza skupiskami zainwestowania wiejskiego w dostosowaniu do warunków krajobrazowych, środowiskowych i infrastrukturalnych. Dotyczyć to będzie głównie funkcji związanych z turystyką, sportem i rekreacją, mieszkalnictwem oraz produkcją rolniczą. Lokalizacja siedlisk rolniczych może być dopuszczona zgodnie z ustaleniami obowiązujących planów miejscowych, czyli na wszystkich obszarach rolniczych z uwzględnieniem przepisów odrębnych, w tym w szczególności dotyczących ochrony środowiska wynikających z ustanowionych obszarowych prawnych form ochrony przyrody.

Dopuszcza się realizację zabudowy zagrodowej na terenach rolniczych poza skupiskami zabudowy wsi pod warunkiem odpowiedniego wkomponowania jej w krajobraz i zapewnienia odpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej. Lokalizacja takiej zabudowy musi uwzględniać ograniczenia wynikające z ustanowienia obszarowych prawnych form ochrony przyrody.

Na terenach zwartej i w pełni wykształconej struktury przestrzennej przewiduje się uzupełnianie zabudowy w celu wykształcenia wnętrza urbanistycznych. W związku z tym na tych terenach dopuszcza się zwiększenie powierzchni i intensywności zabudowy o 20%, szczególnie na istniejących działkach w celu poprawy warunków mieszkaniowych.

Rozwój turystyki, sportu i rekreacji powinien także dotyczyć poszerzenia oferty bazy sportowo-rekreacyjnej związanej z walorami przyrodniczymi i kulturowymi. Na szczególną uwagę zasługuje możliwość wykorzystania brzegów jezior i rzek dla lokalizacji przystani kajakowych i sprzętu pływającego (np. na Jeziorze Jasień, Kozińskim, Mikorowo). Ponadto wskazane jest udostępnianie dostępu do wody poprzez lokalizowanie kąpielisk, ze szczególnym uwzględnieniem kąpieliska w południowej części Jeziora Jasień w rejonie Łupawska.

Zapisy Studium dotyczące OZE – mające potencjalny wpływ na fizjonomię krajobrazu PKDS:

Specyficznym rodzajem produkcji jest fotowoltaika, która zajmować może duże obszary gruntów. Należy uznać, że ze względu na minimalną ingerencję w glebę, proces zajęcia terenu w ramach produkcji farmy fotowoltaicznej może być całkowicie odwracalny. W związku z tym przewiduje się, że tego typu produkcja może się wiązać z funkcją rolniczą i występować na wszystkich gruntach rolnych, nie objętych innymi ograniczeniami.

W związku z powyższym wyznaczone w zmianie Studium tereny rozwojowe np. w obrębach Otnoga i Kłosa po wschodniej stronie Jeziora Otnoga na etapie sporządzania planu miejscowego będą musiały zostać zweryfikowane pod kątem zgodności planowanych ustaleń z przepisami uchwały (przewiduje się tereny usług turystyki).

- **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębica Kaszubska – ujednolicony tekst Studium z maja 2018 r.** (Uchwała Nr VI/30/2011 Rady Gminy Dębica Kaszubska z dnia 30 marca 2011 r., zmieniona uchwałą Nr XLI/296/2014 z dnia 26 marca 2014 r.)

Główną funkcją gminy Dębica Kaszubska jest mieszkalnictwo i turystyka uzupełniona funkcją rolną. Produkcja i nieuciążliwy przemysł będą miały istotne znaczenie w lokalnym ośrodku rozwoju jakim jest miejscowość Dębica Kaszubska.

W związku z niewielkim wzrostem liczby ludności gminy Dębica Kaszubska, przyjmuje się, że nowa zabudowa będzie realizowana poprzez uzupełnianie i intensyfikację istniejących zespołów osadniczych (w tym zabudowę terenów przyległych). Wszystkie obszary przewidziane pod zainwestowanie zostały objęte strefami, które wskazują kierunkowe obszary rozwoju przestrzennego gminy.

Głównymi kierunkami zagospodarowania istniejących obszarów wiejskich jednostek osadniczych oprócz uzupełnienia i przekształceń zabudowy na cele mieszkaniowe, działalności gospodarczych rolniczych i nierolniczych, w tym turystycznych i rekreacyjnych będą między innymi:

- utrzymanie kompozycji zabudowy wsi, w tym ochrona cennych układów ruralistycznych,
- poprawa estetyki zabudowy,
- przekształcenie i rewitalizacji istniejącej zabudowy po byłych PGR-ach w kierunku usługowym i mieszkaniowym,
- wykreowanie przestrzeni publicznych, w tym placów sportowych, miejsc wypoczynku, terenów zieleni urządzonej;
- zwiększanie i poprawa jakości i dostępności usług podstawowej obsługi mieszkańców,
- stworzenie planów odnowy wsi oraz innych dokumentów umożliwiających pozyskiwanie środków unijnych na modernizację i rewitalizację.

Obszary wskazane na cele rozwoju funkcji mieszkaniowych i działalności gospodarczych wyznaczono poza granicami PKDS. Znaczna część tych obszarów znajduje się w otulinie Parku.

Dla wsi bezpośrednio sąsiadujących z Parkiem (bądź położonych na granicy PKDS) wyróżnić należy następujące ustalenia Studium:

Tab. 9 Główne kierunki rozwoju dla wsi graniczących z PKDS, gm. Dębica Kaszubska

Obszar/ miejscowość	Funkcje obszaru i kierunki zagospodarowania
Strefa A11 – obszar w pobliżu miejscowości Motarzyno Strefa A13 – obszar w pobliżu miejscowości Niepołędzie Strefa A14 – obszar w pobliżu miejscowości Gałęzów	<ul style="list-style-type: none"> • <u>podstawowe kierunki zagospodarowania:</u> - rozwój budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego i zagrodowego • <u>uzupełniające kierunki zagospodarowania:</u> - rozwój działalności gospodarczych rolniczych i nierolniczych (strefy A11, A13, A14 w tym usług obsługi podróżnych (strefa A11) • ograniczenie lokalizacji inwestycji mogących znacząco wpływać na środowisko, • zapewnienie obsługi komunikacyjnej terenu przeznaczonego pod zabudowę, • utrzymanie kompozycji zabudowy wsi, • uzupełnienie zabudową działalności gospodarczych oraz usług o znaczeniu gminnym, • uzbrojenie terenu w urządzenia infrastruktury technicznej, w tym przede wszystkim zapewnienie dostępu do energii elektrycznej, wodociągu i systemu kanalizacji sanitarnej, • obszar położony w otulinie Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”

Studium wprowadza możliwość lokalizacji budynków i obiektów gospodarczych dla potrzeb produkcji rolnej i przetwórstwa rolnego z uwzględnieniem przepisów dotyczących ochrony środowiska. Na obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej dopuszcza się możliwość zalesiania pomimo wysokiego wskaźnika lesistości gminy Dębica Kaszubska.

Synteza zapisów dokumentów Studium:

Analizując zapisy wymienionych powyżej dokumentów Studium można wyróżnić następujące kwestie, które odnajdują miejsce w omawianych gminach:

- preferuje się zachowanie rolniczego charakteru wsi poprzez kontynuację zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej oraz kształtowanie funkcji rolniczej (ze wskazaniem na kształtowanie krajobrazu w sposób poprawiający różnorodność biologiczną (ochrona mokradł, oczek wodnych, zadrzewień śródpolnych, itd.);

- preferuje się zabudowę zwartą oraz zachowanie historycznych układów wsi. Największy rozwój terenów mieszkaniowych (w rejonie Parku) przewiduje się w większych miejscowościach – ośrodkach wielofunkcyjnych, tj. Borzytuchomiu, Kwakowie, Kruszynie, a także w miejscowościach Lubuń i Łosino (funkcjonalnie połączone z Kobylnicą);

- wskazuje się, że na pozostałych obszarach – poza wyznaczonymi obszarami preferowanymi pod zabudowę – może nastąpić realizacja zabudowy wg odrębnych przepisów, przy czym chodzi tu jedynie o zabudowę zagrodową na dużych powierzchniowo działkach.

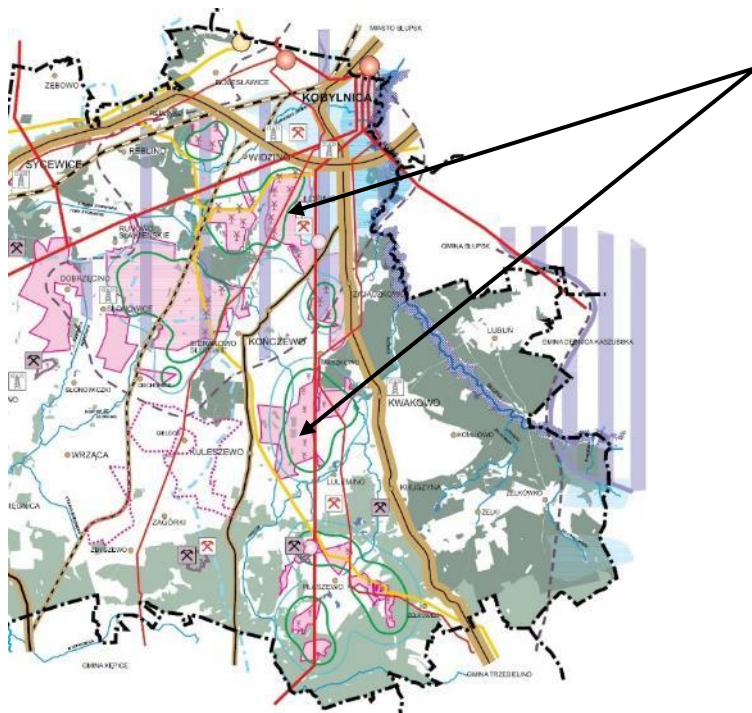
- główne wskaźniki i parametry zabudowy i zagospodarowania terenu:

- m. in. wielkość działek: 800-1000 m² (dla zabudowy jednorodzinnej)
- maks. Pow. zabudowy: 30% (dla zabudowy jednorodzinnej)
- m. in. powierzchnia biologicznie czynna: 40-50% (dla zabudowy jednorodzinnej)
- parametry zabudowy: zazwyczaj parterowa, w centrum większych wsi 1-piętrowa, dachy dwuspadowe 25-50 st., kryte dachówką (kolory stonowane – czerwień, brązy, szarości), kolory elewacji jasne (białe, pastelowe).

- dla większości miejscowości, szczególnie tych położonych w atrakcyjnych przyrodniczo miejscach w Parku, wskazuje się na rozwój turystyki i rekreacji. Dokumenty Studium wyznaczają miejsca pod inwestycje na potrzeby kształtowania tych funkcji – przy czym ich realizacja powinna być podporządkowana wymogom ochronnym Parku. Miejscowości wskazane w szczególności do pełnienia funkcji turystycznych: Łosino, Kwakowo, Zajączkowo, Lubuń, Żelki i Żelkówko (gm. Kobylnica); Krzynia, Konradowo, Gałęzów (gm. Dębica Kaszubska); Gałąźnia Mała (gm. Kołczygłowy) – planuje się tu realizację ośrodka obsługi turystów; Krosnowo, Osieki, Borzytuchom (gm. Borzytuchom); Łupawsko, Jasień (gm. Czarna Dąbrówka);

- zmiany w sposobie użytkowania terenu będą spowodowane również zalesieniami gruntów rolnych nieprzydatnych rolniczo oraz dolesieniami wzmacniającymi strukturę ekologiczną gmin;

- gminy wyznaczają tereny pod obszary produkcji energii elektrycznej. Wskazane są rejonry przeznaczone pod lokalizację siłowni wiatrowych (w szczególności gmina Kobylnica i Czarna Dąbrówka – lokalizacja wiatraków poza PKDS, w otulinie Parku) oraz pod farmy solarne z ogniwami fotowoltaicznymi (np. w gminie Kołczygłowy). Obszary lokalizacji ogniw fotowoltaicznych wyznaczone są również w granicach PKDS.

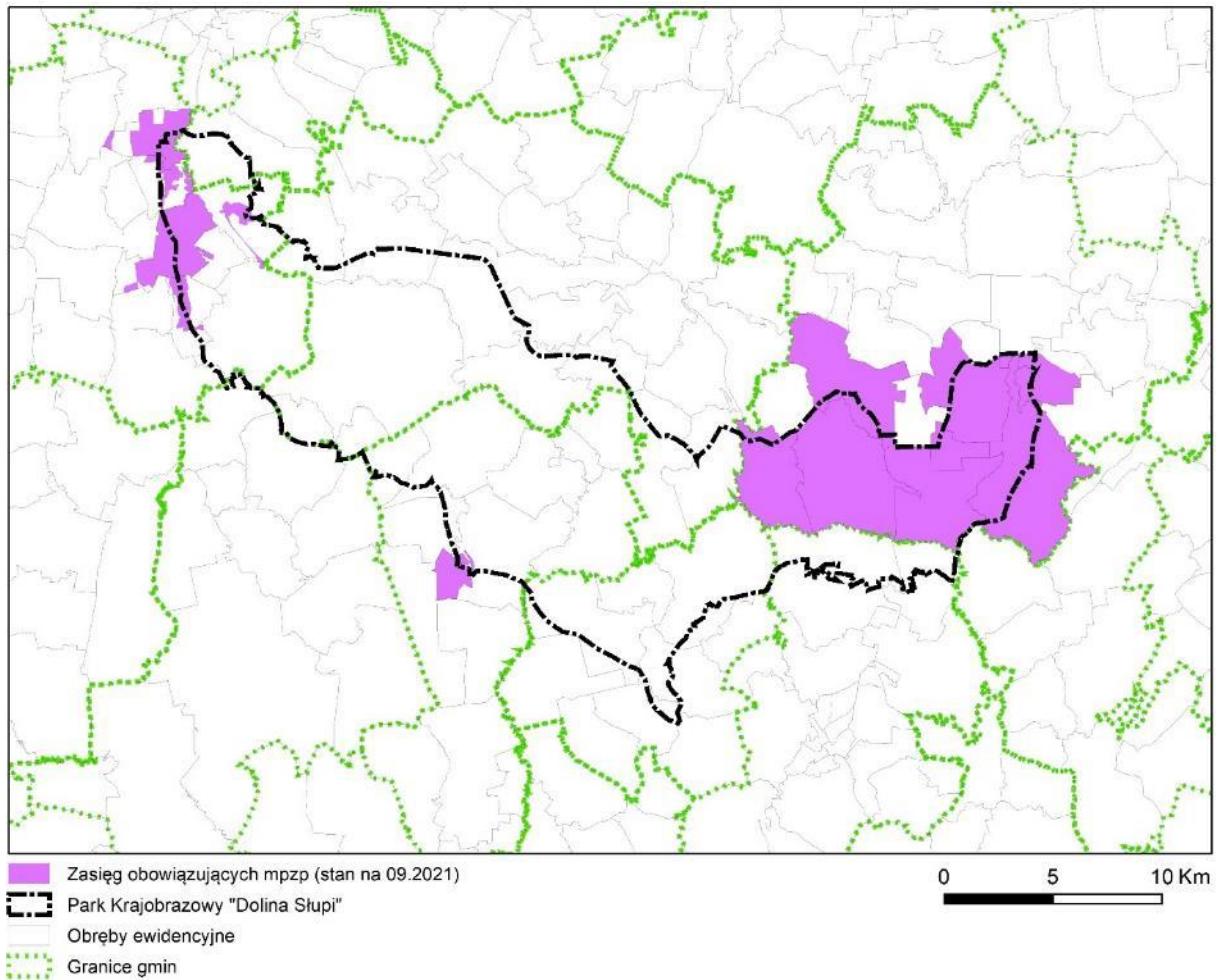

Rejony planowane pod lokalizację siłowni wiatrowych (oznaczone kolorem różowym). Lokalizacja farm wiatrowych w bliskim sąsiedztwie PKDS (gmina Kobylnica).

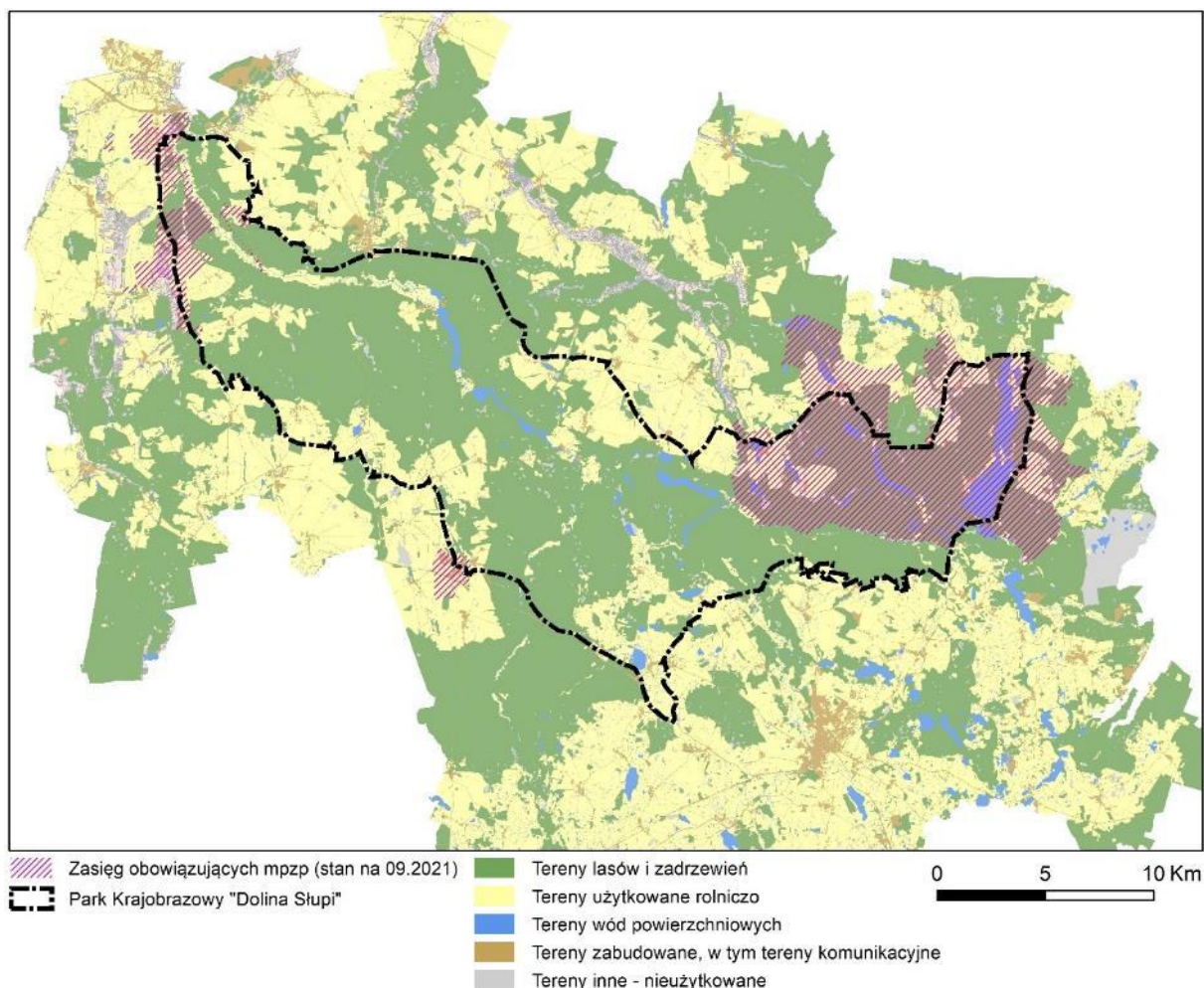
Ryc. 2 Planowana lokalizacja siłowni wiatrowych (SUikZP gminy Kobylnica)

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Stosunkowo niewielki obszar Parku objęty jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Należy jednak zaznaczyć, że w strukturze przestrzennej PKDS wyraźnie dominują lasy (ok. 72 %). Potencjalnym terenom pod inwestycje nie sprzyjają też warunki fizjograficzne związane przede wszystkim z bogatym układem hydrograficznym (doliny rzeczne, jeziora i zbiorniki wodne). Stosunkowo nieliczne tereny otwarte niezalesione (ok. 20%) są w większości użytkowane rolniczo. Są to zapewne istotne powody, dla których tereny Parku nie są przez gminy uznane za priorytetowe przy sporządzaniu planów miejscowych.

Ryc. 3 Zasięg przestrzenny obowiązujących planów miejscowych w obrębie PKDS (oprac. własne)

Ryc. 4 Zasięg przestrzenny obowiązujących planów miejscowych w obrębie PKDS na tle struktury użytkowania terenu (oprac. własne)

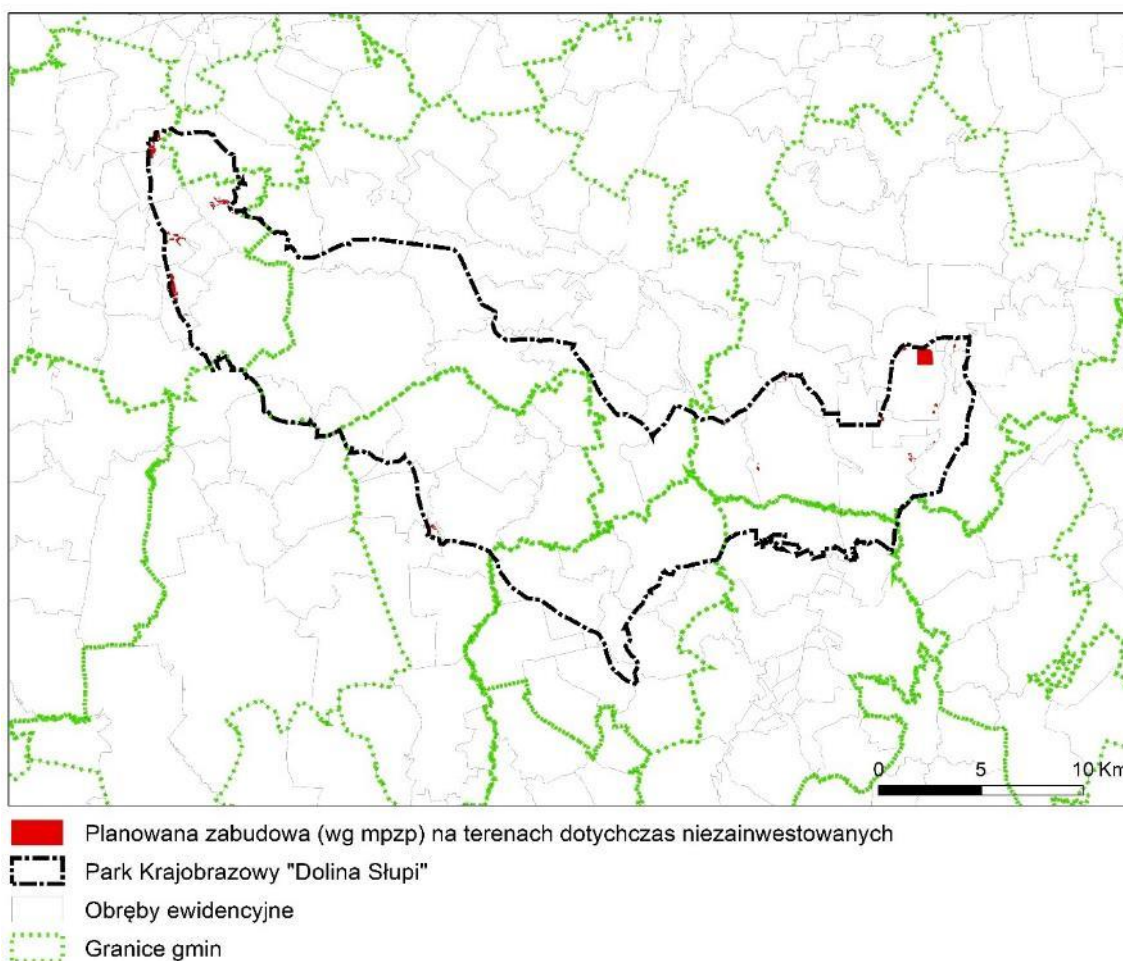
Brak mpzp rodzi niestety niebezpieczeństwo chaotycznego rozwoju zagospodarowania przestrzennego i potencjalnego rozpraszania zabudowy na terenach wiejskich. Realizacja nowej zabudowy, np. w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, rodzi także ryzyko dysharmonii architektonicznej oraz utraty historycznego wiejskiego charakteru miejscowości. To zjawisko daje się w szczególności dostrzec na terenach nieobjętych mpzp. Powstaje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, w układzie osiedli podmiejskich, na stosunkowo niewielkich działkach, niestety również na obszarach poza wyznaczonymi w dokumentach Studium jako preferowane pod rozwój zabudowy.

Na uwagę zasługuje gmina Czarna Dąbrówka, która dla wszystkich obszarów w swoich granicach uchwaliła plany miejscowe. Zakres przestrzenny pojedynczych planów w tej gminie odpowiada granicom obrębów ewidencyjnych. Gmina Kobylnica uchwaliła mpzp dla największych jednostek osiedleńczych w granicach PKDS. Plany objęły wsie: Łosino, Zajączkowo (fragment), Kwakowo, Kruszyna i Lubuń. W przypadku gminy Kołczygłowy jedynie dla fragmentu gminnej miejscowości (spośród wsi w obrębie PKDS) obowiązuje mpzp. W przypadku pozostałych dwóch gmin, tj. Dębica Kaszubska i Borzytuchom brak jest obowiązujących planów miejscowych, które swym zasięgiem objęłyby teren Parku (poza mpzp dla niewielkiego obszaru obejmującego dwie działki w Borzytuchomiu).

Analizując przeznaczenie terenu wyznaczone w mpzp zauważyć można planowanie uzupełniania istniejącej zabudowy oraz rozwój nowych (przeważnie mieszkaniowych) terenów przy zachowaniu

zwartych układów wsi. Na terenach w obrębie Parku przewiduje się przede wszystkim zabudowę zagrodową i mieszkaniową jednorodzinną. W planowanym przeznaczeniu terenów wyróżnić można również tereny sportu i rekreacji, tereny zielone oraz tereny usług turystyki. Nieliczne tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, tereny usługowe i produkcyjne wyznaczone zostały głównie w otulinie Parku.

Przeznaczenie terenu wg mpzp porównano z ortofotomapą obrazującą stan obecny zagospodarowania obszarów Parku⁴ Analizy umożliwiły wskazanie obszarów, które obecnie są niezabudowane (są to głównie tereny rolne), a w przyszłości, zgodnie z obowiązującymi planami miejscowymi, będą mogły być zainwestowane. Obszary przewidziane pod nowe inwestycje, głównie mieszkaniowe, ale też usługowe i produkcyjne (np. tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych) przedstawiono zbiorczo na Ryc. 5.

Ryc. 5 Planowana zabudowa (wg mpzp) na obszarach dotąd niezainwestowanych (oprac. własne)

Analizy wykazały, że największe zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym **terenów położonych w granicach Parku**, w przypadku realizacji ustaleń mpzp, nastąpią w miejscowościach:

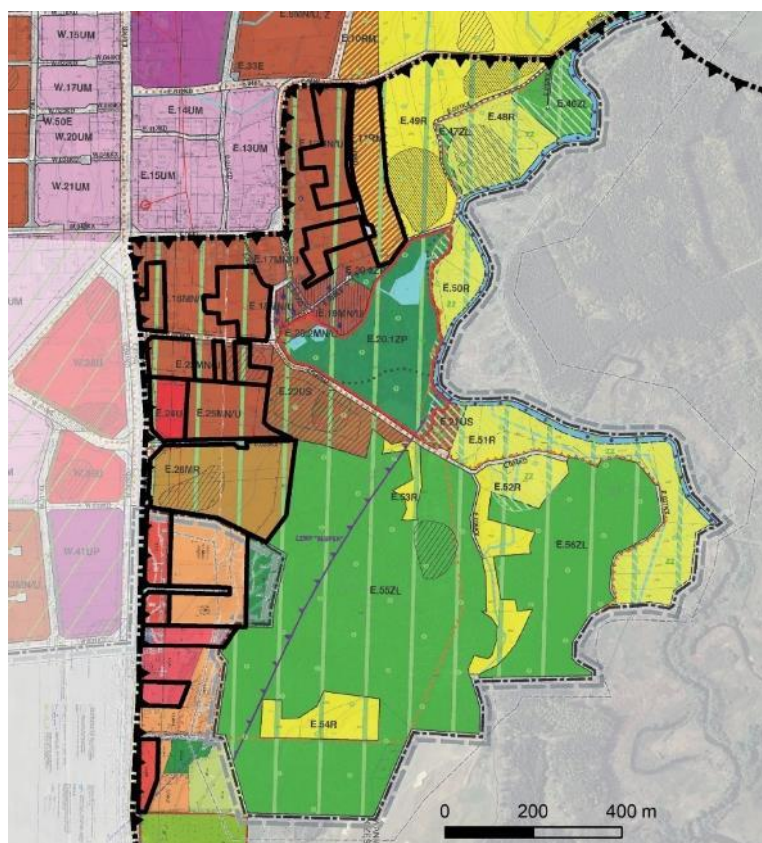
- Łosino: rozwój terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinną z dopuszczeniem usług, mieszkaniowo-usługowej i usługowej. Pod zainwestowanie przewidziano północno-zachodni obszar Parku,

⁴ Analizowano przeznaczenie terenów jedynie w granicach PKDS

- Lubuń: rozwój terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług. Planowane jest uzupełnienie istniejącej struktury zabudowy oraz rozwój terenów mieszkalnych w zachodniej części wsi,
- Kwakowo: rozwój terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (centrum wsi) oraz terenów produkcji i usług wielofunkcyjnych (północna część wsi),
- Kruszyna: rozwój terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług i terenów zabudowy usługowo-mieszkaniowej,
- Kołczygłowy: rozwój terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- Łupawsko: rozwój terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- Nożyno: rozwój terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- Jerzkowice: rozwój terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i terenów produkcji obsługi gospodarstw rolnych (w niedalekim sąsiedztwie jeziora Jasień Północny)
- Brzezinka: rozwój terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

W planach miejscowych gminy Czarna Dąbrówka, w sąsiedztwie Jeziora Jasień Północ, wyznacza się również nowe tereny usług (Otnoga, Sieromino).

Szczegółowe wskazanie terenów niezabudowanych, które wg obowiązujących mpzp przeznaczone są pod zainwestowanie przedstawiono na Ryc. 6 - 14.

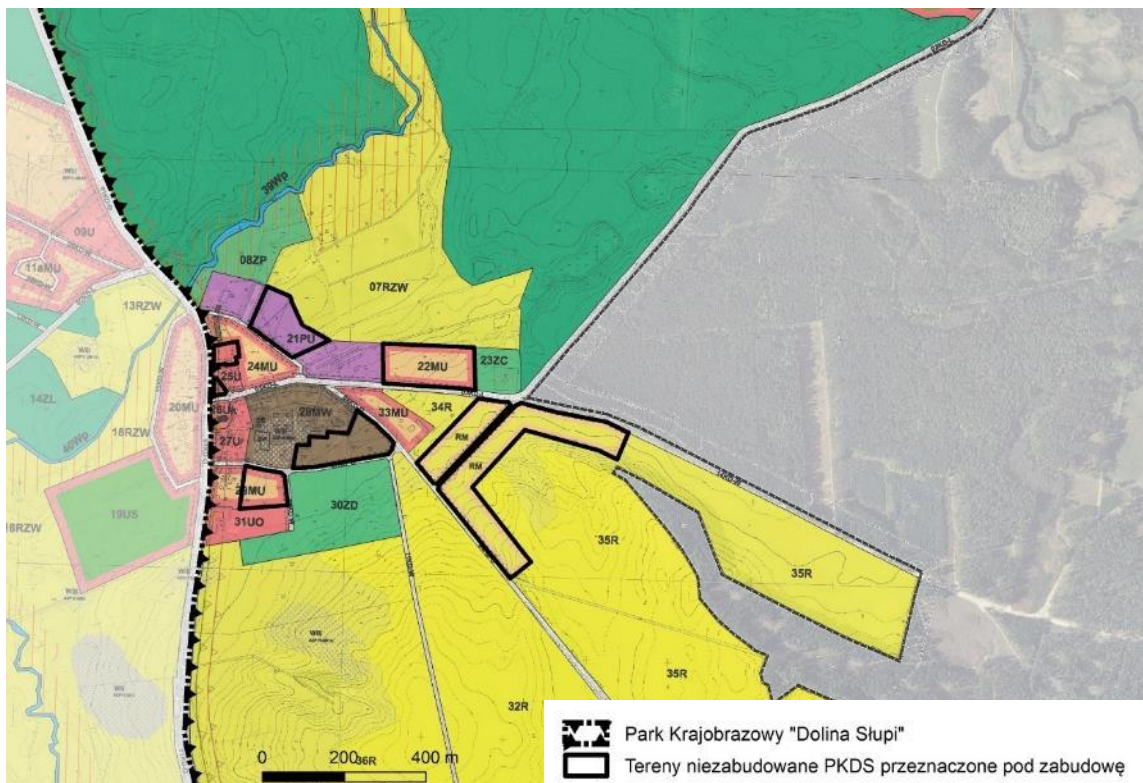
Park Krajobrazowy "Dolina Słupi"

Tereny niezabudowane PKDS przeznaczone pod zabudowę

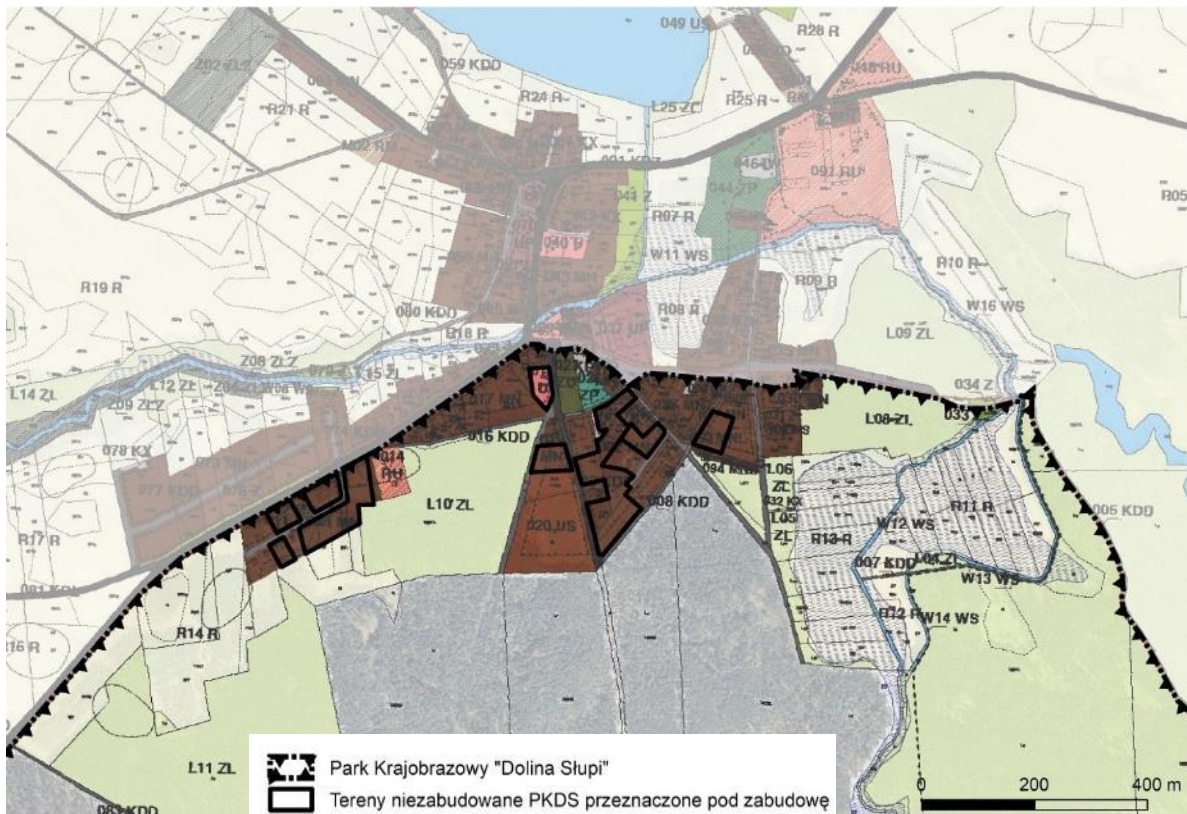
Ryc. 6 Nowa zabudowa w łosinie według mpzp (oprac. własne na podstawie mpzp)

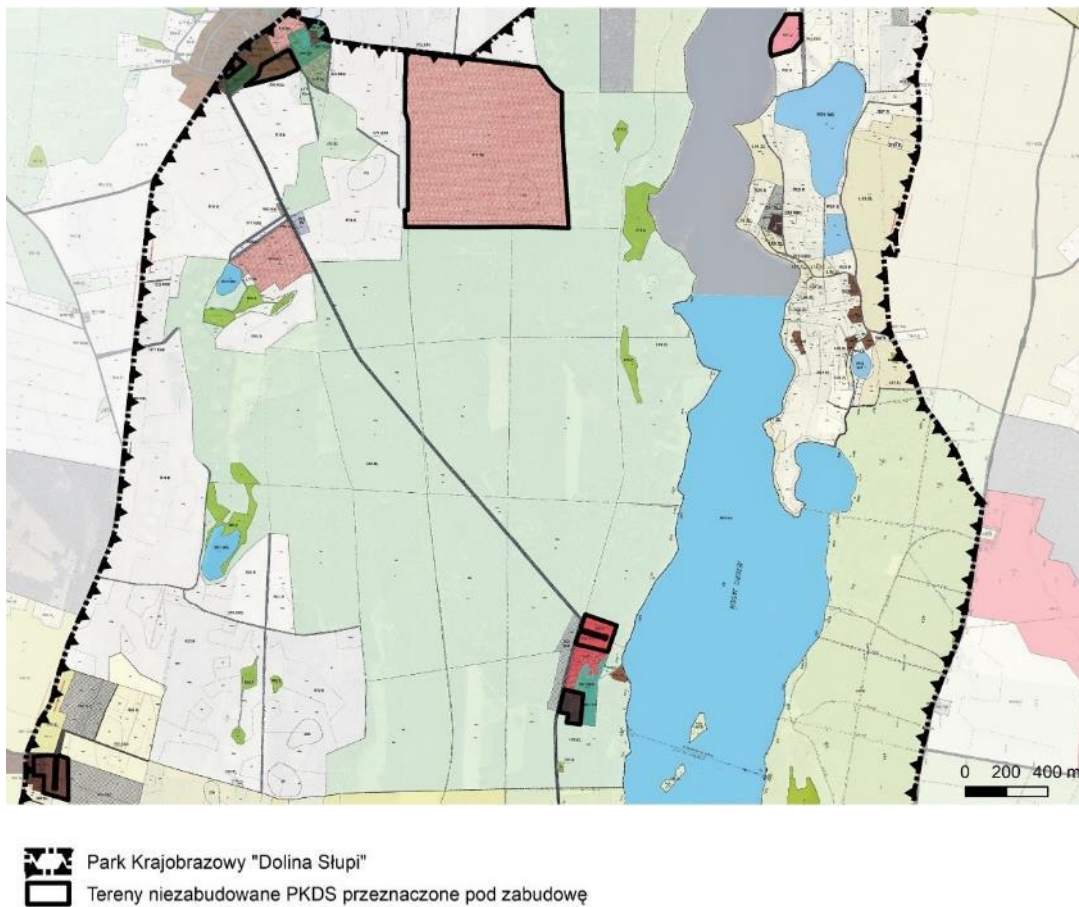
Ryc. 7 Nowa zabudowa w Lubuniu według mpzp (oprac. własne na podstawie mpzp)

Ryc. 8 Nowa zabudowa w Kwakowie według mpzp (oprac. własne na podstawie mpzp)

Ryc. 12 Nowa zabudowa w Nożynie według mpzp (oprac. własne na podstawie mpzp)

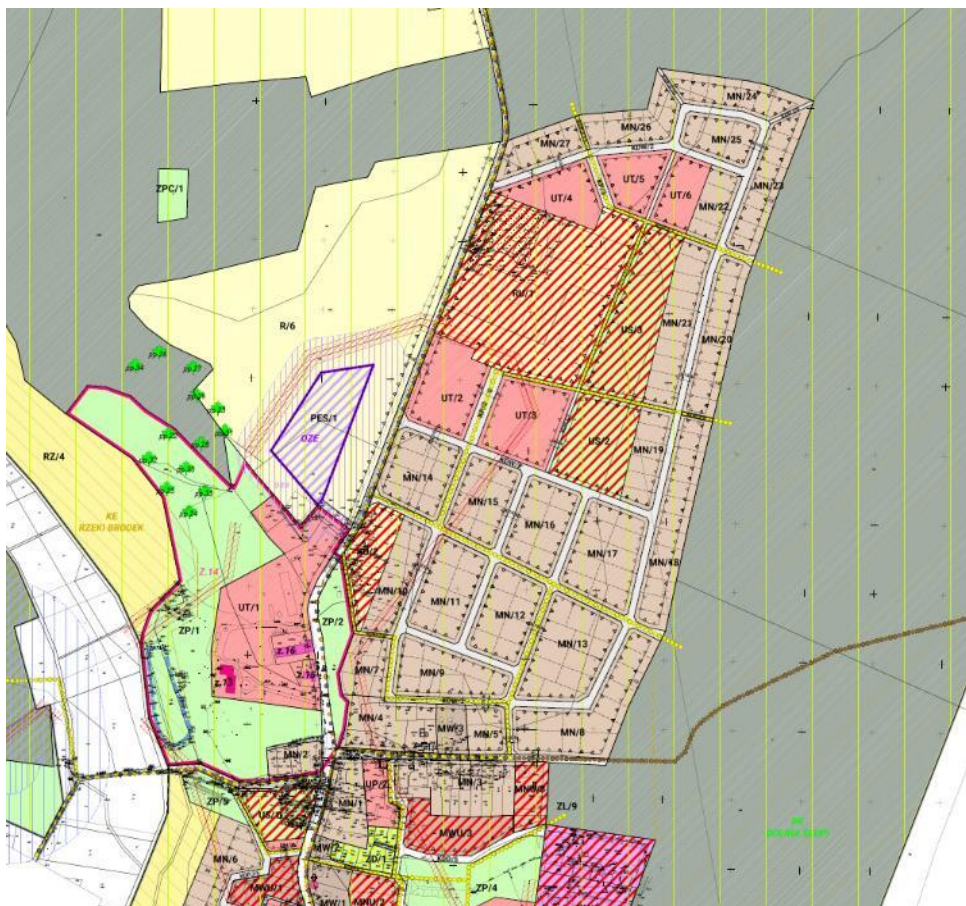
Ryc. 13 Nowa zabudowa w Jerzkowicach, Brzezince i Sieromino według mpzp (oprac. własne na podstawie mpzp)

- Park Krajobrazowy "Dolina Słupi"
- Tereny niezabudowane PKDS przeznaczone pod zabudowę

Ryc. 14 Nowa zabudowa w Kartkowie według mpzp (oprac. własne na podstawie mpzp)

Na uwagę zasługuje również wyłożony do publicznego wglądu (we wrześniu 2021 r.) projekt planu miejscowego dla miejscowości Barnowo. Projekt ten, zgodnie z niedawną zmianą Studium, przewiduje rozległe obszary w sąsiedztwie gospodarstwa rolnego położonego na północ od historycznego założenia dworsko-parkowego pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz tereny usług sportu i rekreacji i usług turystyki. Wspomnieć należy, że przed ostatnią zmianą w Studium, tereny te wg kierunków zagospodarowania przestrzennego przewidziane były niemal w całości pod usługi turystyki. Linia zabudowy na terenach mieszkaniowych została wyznaczona 12 m od granicy lasu (Ryc. 15).

Ryc. 15 Fragment mpzp dla m. Barnowo

W kontekście zagospodarowania przestrzennego, ale też – zwłaszcza – walorów fizjonomicznych krajobrazu, niezwykle istotnym problemem, a jednocześnie niebezpiecznym zjawiskiem, może okazać się lokalizacja obszarów OZE, w tym także tereny farm solarnych. MPZP dla wsi Barnowo, przewiduje realizację takich obszarów w bliskim sąsiedztwie historycznego założenia dworsko-parkowego (Ryc. 15).

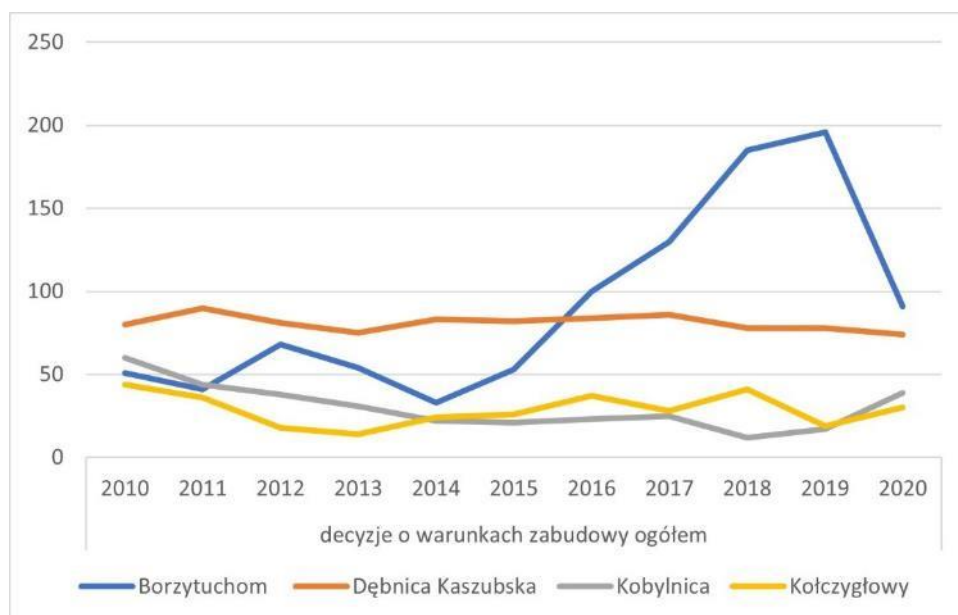
Obowiązujące na terenie PKDS miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego przeanalizowano również pod kątem zasad zabudowy i zagospodarowania terenu. Dla każdego planu określono jego charakterystykę podając przeznaczenie podstawowe terenów, a także zasady ich zagospodarowania, określając m.in. formę zabudowy, maksymalną wysokość zabudowy, geometrię dachu, minimalny współczynnik powierzchni aktywnej biologicznie, formę ogrodzenia. Pola wypełnione znakiem „ – ” oznaczają, że dany parametr nie został w planie określony. Szczegółowe zestawienie w podziale na poszczególne mpzp przedstawiono w tabeli w **Załączniku nr 1**.

Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu

W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zasady zabudowy i zagospodarowania terenu mogą być wydane na podstawie decyzji o ustaleniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu (Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r.).

Na przestrzeni ostatnich 10-ciu lat wydawanych jest średnio kilkanaście - kilkadziesiąt decyzji WZ (na terenach analizowanych gmin), przy czym:

- w gminie Czarna Dąbrówka wszystkie inwestycje realizowane są w oparciu o plany miejscowe (cała gmina jest pokryta planami, stąd nie są wydawane decyzje WZ)
- w gminie Kobylnica i Kołczygłowy wydawanych jest rocznie średnio ok. 20-30 decyzji WZ
- w gminie Dębica Kaszubska wydawanych jest rocznie średnio ok. 80 decyzji WZ
- w gminie Borzytuchoch od roku 2016 widoczny jest wyraźny wzrost liczby wydawanych decyzji (ponad 100 rocznie)

Ryc. 16 Liczba wydanych decyzji o ustaleniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu w poszczególnych gminach w latach 2010-2020 (opracowanie własne na podstawie danych GUS 2020)

Wśród wydanych decyzji większość dotyczyła zabudowy mieszkaniowej, ale duży odsetek stanowiły też decyzje dotyczące innej zabudowy oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Na tle analizowanych gmin wyróżnia się Borzytuchoch, w którym ponad 90% wydanych decyzji dotyczyła zabudowy mieszkaniowej. Decyzje dotyczące zabudowy usługowej (we wszystkich gminach), poza nielicznymi wyjątkami w niektórych latach, stanowią marginalny udział.

Tab. 10 Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w latach 2010-2020 w podziale na kategorie (GUS, 2020)

Nazwa gminy	decyzje o warunkach zabudowy ogółem										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Borzytuchom	51	41	68	54	33	53	100	130	185	196	91
Dębica Kaszubska	80	90	81	75	83	82	84	86	78	78	74
Kobylnica	60	44	38	31	22	21	23	25	12	17	39
Kończygłowy	44	36	18	14	24	26	37	28	41	19	30
Nazwa gminy	decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Borzytuchom	48	38	68	49	21	52	85	120	174	187	85
Dębica Kaszubska	50	56	30	43	46	45	49	51	50	47	49
Kobylnica	39	29	24	25	9	7	11	16	6	11	10
Kończygłowy	30	22	13	7	20	14	21	22	26	16	14
Nazwa gminy	decyzje dotyczące zabudowy usługowej										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Borzytuchom	0	0	0	0	1	1	15	8	0	0	3
Dębica Kaszubska	11	9	23	9	10	5	5	5	3	4	5
Kobylnica	2	7	6	1	0	2	2	0	0	3	0
Kończygłowy	2	4	3	5	1	0	2	3	4	1	0
Nazwa gminy	decyzje dotyczące innej zabudowy										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Borzytuchom	3	3	0	5	11	0	0	2	10	9	3
Dębica Kaszubska	16	25	28	23	26	32	30	28	25	25	20
Kobylnica	19	8	8	5	13	12	10	9	6	3	29
Kończygłowy	11	10	2	2	3	12	14	3	10	1	16
Nazwa gminy	decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Borzytuchom	10	12	8	10	9	2	18	22	12	11	12
Dębica Kaszubska	23	10	6	9	9	11	27	19	20	14	25
Kobylnica	13	17	15	10	5	5	28	14	11	14	21
Kończygłowy	14	6	5	6	5	3	6	9	3	2	2

Analizując przedstawione dane należy stwierdzić, iż presja urbanizacyjna na tereny PKDS jest w większości gmin stosunkowo niewielka. Na tym tle wyróżnia się gmina Borzytuchom, w której w ostatnich latach zauważa się dużą presję inwestycyjną, co ma potwierdzenie w liczbie wydawanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Jeśli wskazywać na niepokojące zjawiska związane z wydawanymi decyzjami, wskazać należy na problem, który dotyczy ogólnej sytuacji planistycznej w Polsce, a mianowicie chaos urbanistyczny. Powstawanie nowej zabudowy w oparciu o decyzje WZ, a nie miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, może prowadzić do zaburzeń struktury zwartej zabudowy wiejskiej i przyczyniać się do wprowadzania dysharmonii w krajobrazach ruralistycznych.

4. CHARAKTERYSTYKA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA ORAZ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO PARKU I JEGO OTOCZENIA

4.1. Struktura administracyjna i jego powiązania przestrzenne

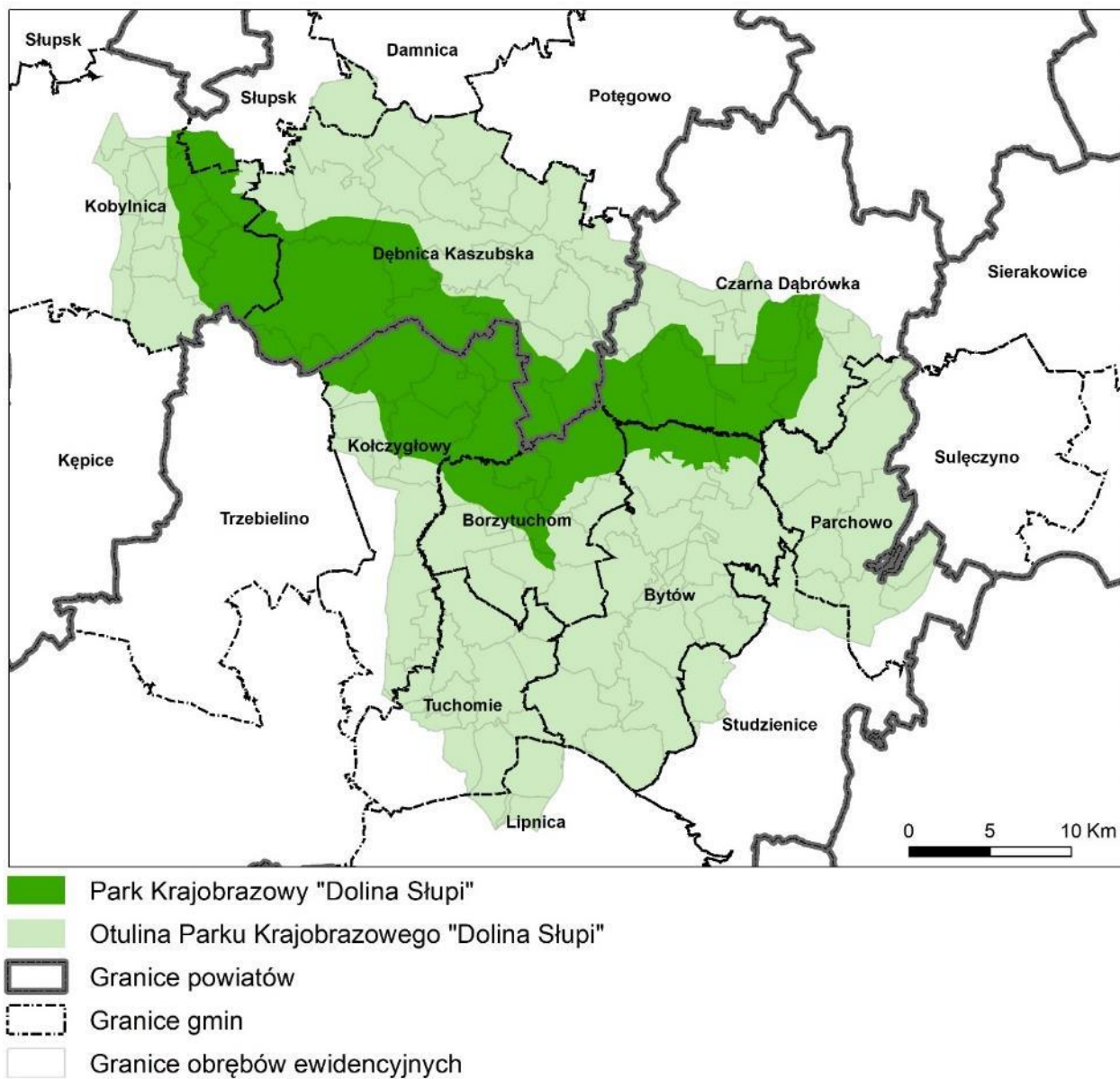
Park Krajobrazowy „Dolina Słupi” położony jest w województwie pomorskim, na terenie dwóch powiatów: słupskiego i bytowskiego i w granicach ośmiu gmin: Dębica Kaszubska, Kobylnica, Słupsk (powiat słupski) oraz Borzytuchoń, Bytów, Czarna Dąbrówka, Kołczygłowy i Parchowo (powiat bytowski). Otulina Parku znajduje się w obrębie (oprócz wspomnianych) trzech dodatkowych gmin: Lipnica, Tuchomie i Studzienice (wszystkie powiat bytowski).

Powierzchnia Parku wynosi 37 040 ha (wg aktualnych pomiarów GIS 37 467 ha). Największa jego część leży na terenie gmin Dębica Kaszubska (30%), Kołczygłowy (20%) i Czarna Dąbrówka (19,5%). W granicach gmin Kobylnica i Borzytuchoń znajduje się podobna powierzchnia Parku (po ok. 12%). Jedynie niewielki obszar PKDS leży na terenie gminy Bytów (ok. 4%), Słupsk (niecałe 2%).

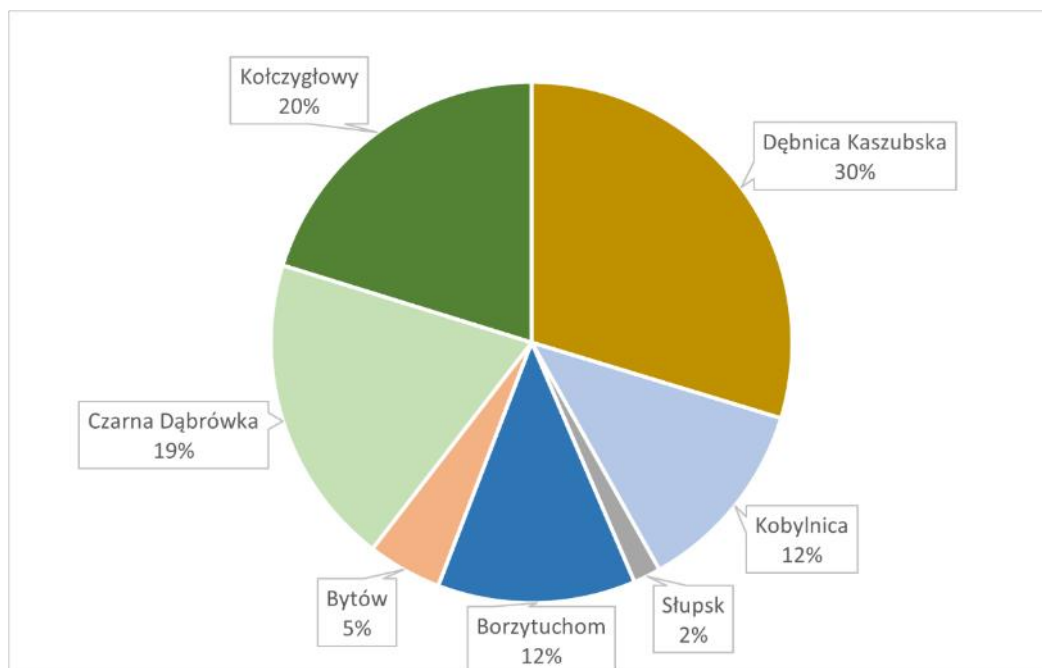
Park posiada otulinę o powierzchni 83 170 ha (wg aktualnych pomiarów GIS 84 754 ha). Największa powierzchnia otuliny zlokalizowana jest w granicach gmin Dębica Kaszubska i Bytów (po ok. 21%), spora część znajduje się w gminie Parchowo (ok. 12,5%) i Tuchomie (ok. 9%). Powierzchnia otuliny w pozostałych gminach zawiera się w przedziale ok. 1 – 8% (całej powierzchni otuliny). Lokalizację na tle podziału administracyjnego przedstawia Ryc. 17.

Park stanowi ok. 44% powierzchni gminy Kołczygłowy, ok. 42% powierzchni gminy Borzytuchoń, ok. 37% gminy Dębica Kaszubska; ok. 24% gminy Czarna Dąbrówka, ok. 18,5% gminy Kobylnica, ok. 8% gminy Bytów oraz ok. 2,5% gminy Słupsk.

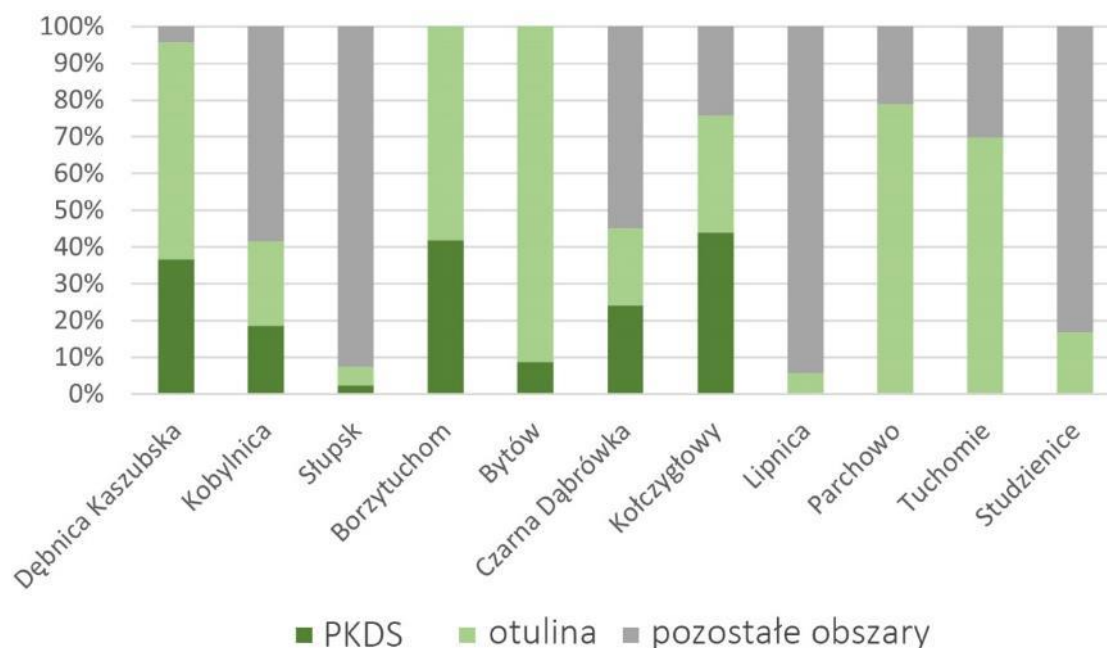
Park znajduje się w bliskim sąsiedztwie miasta Słupsk, siedziby powiatu słupskiego. Północne granice Parku znajdują się w odległości ok. 1 km od granic miasta. W większej odległości (ok. 5,5 km) znajduje się miasto Bytów, siedziba powiatu bytowskiego – sąsiedztwo od strony południowej.

Ryc. 17 Park Krajobrazowy „Dolina Słupi” na tle podziału administracyjnego (oprac. własne)

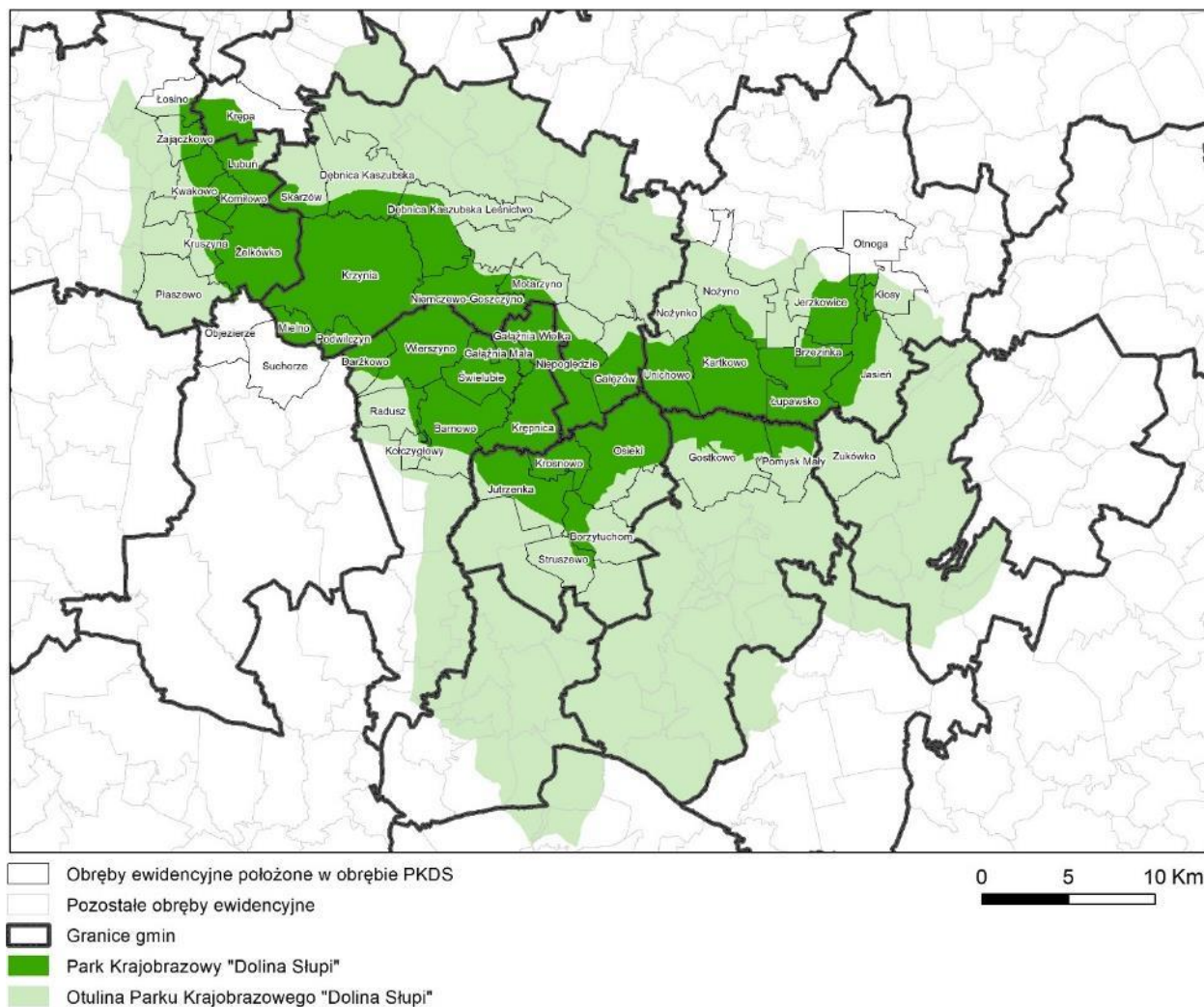
Ryc. 18 Struktura administracyjna PKDS (oprac. własne)

Ryc. 19 Procentowy udział powierzchni PKDS w obszarze poszczególnych gmin (oprac. własne)

W granicach PKDS znajduje się (w całości lub częściowo) 45 obrębów ewidencyjnych⁵. Najmniej obrębów (1-2) należy do gmin Słupsk i Bytów. W przypadku pozostałych 5 gmin, po kilka obrębów ewidencyjnych zlokalizowanych jest w całości bądź częściowo w granicach PKDS. 11 obrębów zlokalizowanych jest w całości w granicach PKDS: Krosnowo, Kartkowo, Łupawsko, Krzynia, Mielno, Podwilczyn, Komiłowo, Gałąźnia Mała, Gałąźnia Wielka, Krępica i Świelibie.

⁵ Obszar PKDS w bardzo niewielkim fragmencie leży na terenie obrębu Żukówko (gmina Parchowo)

Ryc. 20 Park Krajobrazowy „Dolina Stupi” na tle granic obrębów ewidencyjnych (oprac. własne)

Tab. 11 Obręby ewidencyjne i ich położenie względem PKDS i otuliny (oprac. własne)

L.p.	Miejscowość	Położenie w granicach PKDS
Gmina Borzytuchom		
1	Borzytuchom	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
2	Jutrzenka	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
3	Krosnowo	w całości w Parku
4	Osieki	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
5	Struszewo	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
Gmina Bytów		
6	Gostkowo	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
7	Pomysk Mały	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
Gmina Czarna Dąbrówka		
8	Brzezinka	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
9	Jasień	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
10	Jerzkowice	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
11	Kartkowo	w całości w Parku
12	Kłosy	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)

13	Łupawsko	w całości w Parku
14	Nożynko	niewielki fragment w Parku (pozostały obszar w otulinie)
15	Nożyno	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
16	Otnoga	częściowo w Parku
17	Unichowo	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
Gmina Dębica Kaszubska		
18	Dębica Kaszubska	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
19	Dębica Kaszubska Leśnictwo	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
20	Gałężów	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
21	Krzynia	w całości w Parku
22	Mielno	w całości w Parku
23	Motarzyno	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
24	Niemczewo-Goszczyno	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
25	Niepogłędzie	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
26	Podwilczyn	w całości w Parku
27	Skarszów	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
Gmina Kobylnica		
28	Kwakowo	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
29	Komiłowo	w całości w Parku
30	Kruszyna	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
31	Lubuń	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
32	Łosino	częściowo w Parku (pozostały obszar częściowo w otulinie, częściowo poza)
33	Płaszewo	niewielki fragment w Parku (pozostały obszar w otulinie)
34	Zajączkowo	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
35	Żelkówko	częściowo (większość) w Parku (pozostały obszar w otulinie)
Gmina Kołczygłowy		
36	Barnowo	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
37	Darżkowo	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
38	Gałąźnia Mała	w całości w Parku
39	Gałąźnia Wielka	w całości w Parku
40	Kołczygłowy	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
41	Krępnica	w całości w Parku
42	Radusz	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
43	Świelubie	w całości w Parku
44	Wierszyno	częściowo w Parku (pozostały obszar w otulinie)
Gmina Słupsk		
45	Krępa	częściowo w Parku

4.2. Ludność

W celu określenia tendencji i zmian demograficznych w poszczególnych gminach porównano liczbę ogólnej ludności z lat 2010, 2015 i 2020. Największy wzrost liczby ludności zaobserwować można w gminach sąsiadujących z większymi ośrodkami - miastami Słupsk i Bytów (tj. Kobylnica i Borzytuchom, odpowiednio). W ostatnich latach, w odniesieniu do obszaru PKDS i jego bezpośredniego sąsiedztwa największy rozwój zabudowy mieszkaniowej ma miejsce w miejscowościach Łosino, Kwakowo i Borzytuchom. W pozostałych trzech gminach nie obserwuje się w ostatnich 10-latach widocznych zmian demograficznych, następuje niewielka depopulacja. Główną przyczyną jest emigracja młodych ludzi (edukacyjna, zarobkowa) oraz mniejsza liczba urodzeń niż zgonów. Nie odnotowuje się też widocznego napływu ludności z innych terenów.

Tab. 12 Liczba ludności w poszczególnych gminach dla lat 2010, 2015 oraz 2020 (oprac. własne na podstawie danych GUS)

Gmina	Liczba Mieszkańców				
	2010	2015	2020	Tendencja (porównanie 2010 z 2020)	Wzrost/ spadek w %
KOBYLNICA	10494	11381	13064	2570	24%
DĘBNICA KASZUBSKA	9816	9800	9498	-318	-3%
KOŁCZYGŁOWY	4260	4259	4225	-35	-1%
BORZYTUCHOM	2938	3090	3397	459	16%
CZARNA DĄBRÓWKA	5752	5847	5911	159	3%

Ze względu na stosowane zasady podawania danych statystycznych trudno jest ustalić dokładną liczbę osób mieszkających na terenie Parku i jego otuliny. W celu określenia przybliżonej liczby ludności zamieszkującej poszczególne obszary Parku i otuliny, w tabeli zestawiono liczbę mieszkańców każdej z miejscowości wraz z położeniem zabudowy mieszkaniowej/zagrodowej względem PKDS. Spośród miejscowości wymienionych w Tab. 13 w przypadku 35-ciu zabudowa położona jest w całości w granicach Parku, a zabudowa 26 kolejnych wsi znajduje się częściowo w PKDS.

Analizując zestawienie przedstawione w tabeli można założyć, że szacunkowa liczba osób zamieszkująca teren Parku wynosi ok. 4-5 tys. Liczba ta stanowi ok. 11-13% ogólnej liczby osób zamieszkujących gminy Borzytuchom, Czarna Dąbrówka, Dębica Kaszubska, Kobylnica i Kołczygłowy, (36 095 mieszkańców, wg GUS 2020).

Należy tu zaznaczyć, że większe miejscowości, mające znaczący wpływ na funkcjonowanie społeczno-gospodarcze obszarów położonych w granicach Parku, tj. Kobylnica i Czarna Dąbrówka znajdują się już co prawda poza granicami PKDS, ale w stosunkowo bliskim sąsiedztwie. Także zdecydowana większość społeczności wsi Dębica Kaszubska zamieszkuje obszary położone poza Parkiem.

Tab. 13 Liczba ludności w miejscowościach położonych na terenie PKDS (oprac. własne na podstawie informacji z gmin i dokumentów gminnych)

Sołectwo	Miejscowości wchodzące w skład sołectwa	Liczba mieszkańców w miejscowości	Liczba mieszkańców w sołectwie	Położenie zabudowy mieszkaniowej względem obszaru PKDS	
				Na terenie Parku	Na terenie otuliny
Gmina Dębica Kaszubska (stan na 31.12.2019 r.)					
Dębica Kaszubska	Dębica Kaszubska	3651	3758	pojedyncza zabudowa	pozostała część wsi
	Dargacz	10		w całości	-
	Dobrzykowo	9		w całości	-
	Dudzicze	3		-	w całości
	Krzywnia	40		w całości	-
	Łysomice	25		w całości	-
	Łysomiczki	20		w całości	-
Mielno	Mielno	191	191	w całości	-
Motarzyno	Motarzyno	662	851	częściowo	pozostała część wsi
	Goszczyño	44		w całości	-
	Jamrzyno	29		-	w całości
	Niemczewo	70		częściowo	pozostała część wsi
	Ochodza	29		-	w całości
	Spole	11		w całości	-
	Strzegomino	6		w całości	-
Brzezinec-Borzęcinko	Borzęcino	335	422	-	w całości
	Borzęcinko	33		-	w całości
	Brzezinec	54		-	w całości
Budowo	Budowo	703	703	-	w całości
	Budówko	0		-	w całości
Dobieszewo	Dobieszewo	144	271	-	w całości
	Dobieszewko	98		-	w całości
	Leśnia	29		-	w całości
Dobra	Dobra	102	121	-	w całości
	Dobrzec	19		-	w całości
Gałęzów	Gałęzów	210	210	częściowo	pozostała część wsi
Gogolewo	Gogolewo	412	412	-	w całości
Gogolewko	Gogolewko	93	150	-	w całości
	Maleniec	57		-	w całości
Grabin	Grabin	112	112	-	w całości
Jawory	Jawory	147	147	-	w całości
Kotowo	Kotowo	170	170	-	w całości
Krzywań	Krzywań	138	150	-	w całości
	Leśna Polana	12		-	w całości
Łabiszewo	Łabiszewo	234	252	-	w całości
	Boguszyce	18		-	w całości

Sołectwo	Miejscowości wchodzące w skład sołectwa	Liczba mieszkańców w miejscowości	Liczba mieszkańców w sołectwie	Położenie zabudowy mieszkaniowej względem obszaru PKDS	
				Na terenie Parku	Na terenie otuliny
Niepogłędzie	Niepogłędzie	310	851	częściowo	pozostała część wsi
	Grabówko	0		w całości	-
Podole Małe	Podole Małe	217	217	-	w całości
Podwilczyn	Podwilczyn	165	165	w całości	-
Skarszów Górny	Skarszów Górny	273	273	w całości	-
Skarszów Dolny	Skarszów Dolny	59	59	w całości	-
Starnice, Troszki	Starnice	237	281	-	w całości
	Starniczki	0		-	w całości
	Troszki	44		-	w całości
Żarkowo	Żarkowo	47	47	-	w całości
Gmina Czarna Dąbrówka (stan na 14.06.2021 r.)					
Czarna Dąbrówka	Czarna Dąbrówka	1072	1072	-	-
Unichowo	Unichowo	253	253	częściowo	pozostała część wsi
Kartkowo	Kartkowo	59	59	w całości	-
Nożyno	Nożyno	379	381	pojedyncze zagrody	pozostała część wsi
	Skotawsko	2		w całości	-
Nożynko	Nożynko	179	179	-	w całości
Jerzkowice	Jerzkowice	245	245	częściowo	pozostała część wsi
Kleszczyniec	Kleszczyniec	251	269	-	w całości
	Połupino	18		-	w całości
Jasień	Jasień	451	509	częściowo	pozostała część wsi
	Obrowo	14		w większości	pozostała część wsi
	Łupawsko	32		w całości	-
	Lipieniec	6		w całości	-
	Jaszewo	3		w większości	pozostała część wsi
	Sieromino	3		w całości	-
Kłosy	Kłosy	78	78	częściowo	pozostała część wsi
Mydlita	Mydlita	145	145	-	w całości
Otnoga	Otnoga	33	72	pojedyncze zagrody	pozostała część wsi
	Zawiat	39		-	w całości
Przyłaski	Przyłaski	47	47	-	w całości
Osowskie	Osowskie	49	54	w całości	-
	Brzezinka	5		w całości	-
Gmina Kobylnica (stan na 31.07.2021 r.)					
Komiłowo	Komiłowo	62	62	w całości	-
Kończewo	Kończewo	614	614	-	częściowo

Sołectwo	Miejscowości wchodzące w skład sołectwa	Liczba mieszkańców w miejscowości	Liczba mieszkańców w sołectwie	Położenie zabudowy mieszkaniowej względem obszaru PKDS	
				Na terenie Parku	Na terenie otuliny
Kuleszewo i Giełdoń	Kuleszewo	399	409	-	częściowo
Kruszyna	Kruszyna	169	169	częściowo	pozostała część wsi
Kwakowo	Kwakowo	607	607	częściowo	pozostała część wsi
Lubuń	Lubuń	186	186	częściowo	pozostała część wsi
Lulemino, Maszkowo i Luleminko	Lulemino	116	133	-	w całości
	Maszkowo	17		-	w całości
	Luleminko	0		-	w całości
Łosino i Zajączkowo	Łosino	824	976	częściowo	pozostała część wsi
	Zajączkowo	152		częściowo	pozostała część wsi
Płaszewo	Płaszewo	196	196	-	w całości
Sierakowo Słupskie	Sierakowo Słupskie	265	256	-	w całości
Żelkówko i Żelki	Żelkówko	62	123	w całości	-
	Żelki	61		w całości	-
Gmina Kołczygłowy (stan na 03.03.2020 r.)					
Barnowo	Barnowo	360	360	częściowo	pozostała część wsi
Darżkowo	Darżkowo	92	92	częściowo	pozostała część wsi
	Dobojewo			w całości	-
Gałąźnia Wielka	Gałąźnia Wielka	337	337	w całości	-
Gałąźnia Mała	Gałąźnia Mała	128	128	w całości	-
	Rózki			w całości	-
	Sierowo			w całości	-
	Zatoki			w całości	-
	Świelibie			w całości	-
Kołczygłowy	Kołczygłowy	140	140	częściowo	pozostała część wsi
Radusz	Radusz	251	251	częściowo	pozostała część wsi
Wierszyno	Wierszyno	343	343	w całości	-
	Górki			w całości	-
	Gęślice			w całości	-
Gmina Borzytuchom (stan na 06.2014)					
Borzytuchom	Borzytuchom	992	992	częściowo	pozostała część wsi
Chotkowo	Chotkowo	243	243	-	w całości
Dąbrówka	Dąbrówka	609	609	-	w całości
Jutrzenka	Jutrzenka	247	247	częściowo	pozostała część wsi
Kamieńc	Kamieńc	18	18	częściowo	pozostała część wsi

Sołectwo	Miejscowości wchodzące w skład sołectwa	Liczba mieszkańców w miejscowości	Liczba mieszkańców w sołectwie	Położenie zabudowy mieszkaniowej względem obszaru PKDS	
				Na terenie Parku	Na terenie otuliny
Krosnowo	Krosnowo	206	206	w całości	-
Niedarzyno	Niedarzyno	269	269	-	w całości
Osieki	Osieki	276	276	częściowo	pozostała część wsi
Ryczyn	Ryczyn	14	14	w całości	-
Struszewo	Struszewo	173	173	-	w całości

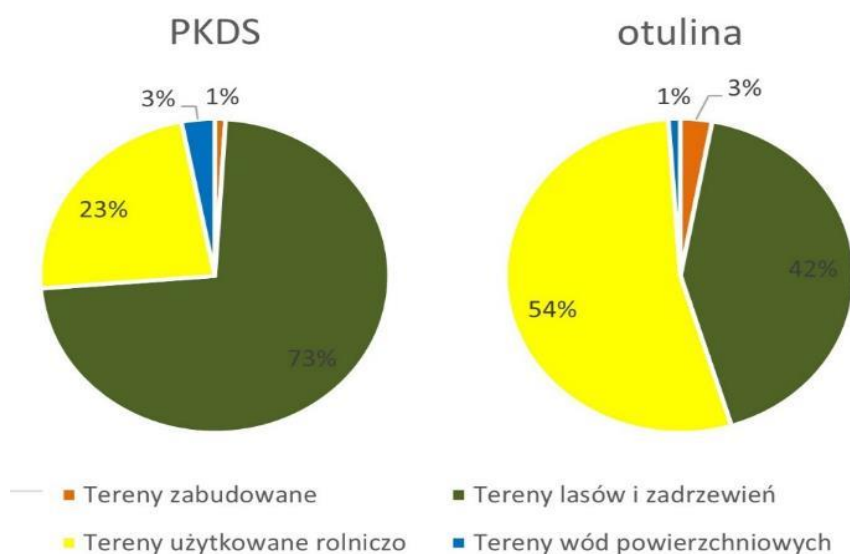
4.3. Struktura użytkowania i władania gruntów

Struktura użytkowania gruntów.

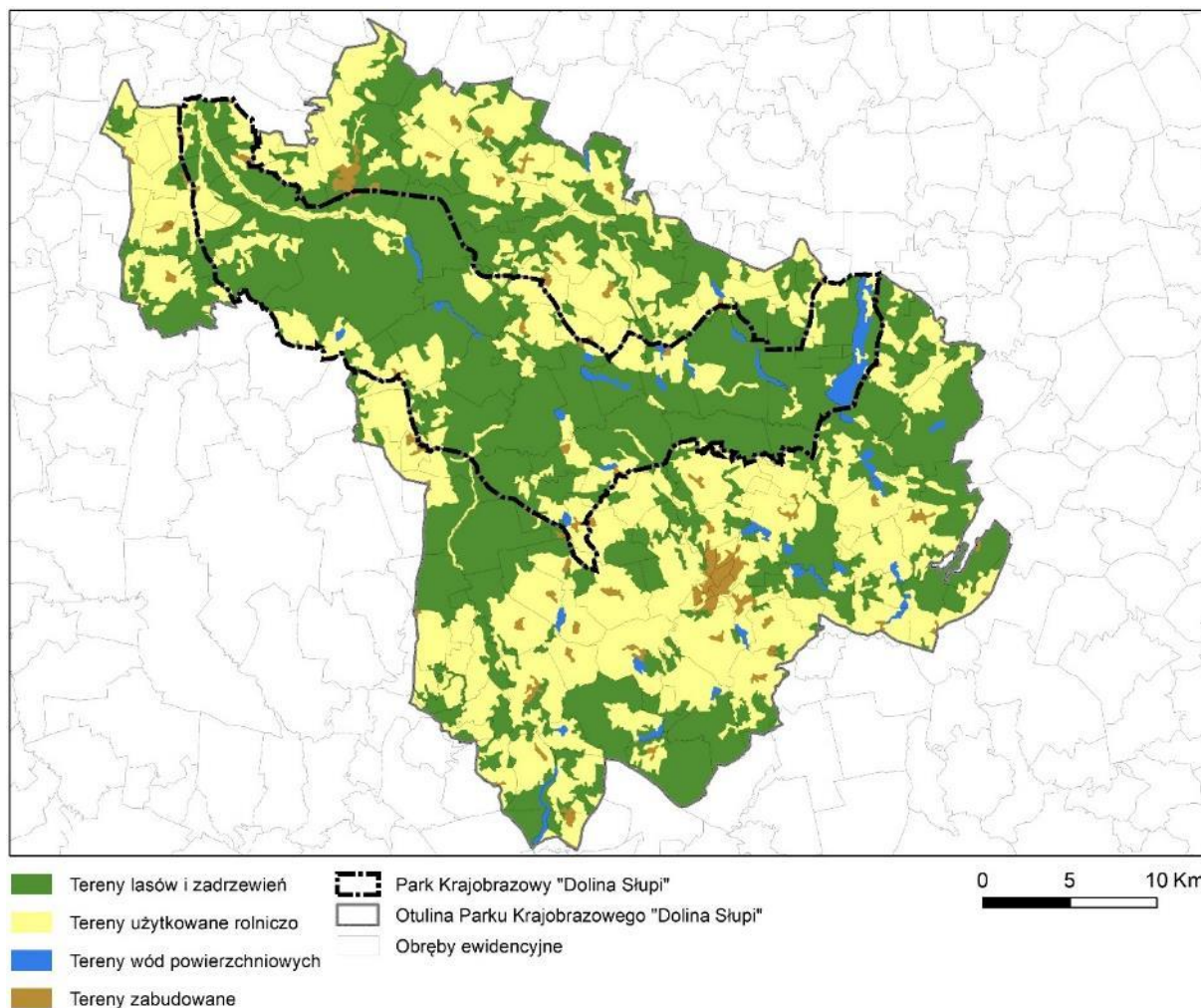
Strukturę użytkowania gruntów/ pokrycia terenu Parku i otuliny określono na podstawie różnych źródeł danych: a) dane dotyczące pokrycia terenu Corine Landcover 2018, b) dane przestrzenne (wektorowe) z bazy danych obiektów topograficznych (BDOT), c) dane przestrzenne (wektorowe) z bazy danych Starostwa Słupsk i Starostwa Bytów.

a) Według danych przestrzennych opracowanych na podstawie zdjęć satelitarnych Corine Landcover z 2018 roku, dominującą formą pokrycia terenu są lasy i zadrzewienia, które w granicach Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” stanowią ok. 73%. Tereny rolnicze stanowią ok. 23%, tereny wód powierzchniowych ok. 3%, zaś tereny zabudowane ok. 1%.

Widoczne jest pewne zróżnicowanie w udziale procentowym poszczególnych form pokrycia terenu między Parkiem a jego otuliną. W otulinie przeważają tereny rolnicze – ok. 54%, tereny lasów i zadrzewień stanowią zaś ok. 42%. Więcej jest również terenów zabudowanych – ok. 3%. Udział procentowy poszczególnych form pokrycia terenu PKDS i otuliny przedstawiono na wykresie (Ryc. 21), natomiast rozkład przestrzenny na Ryc. 22.

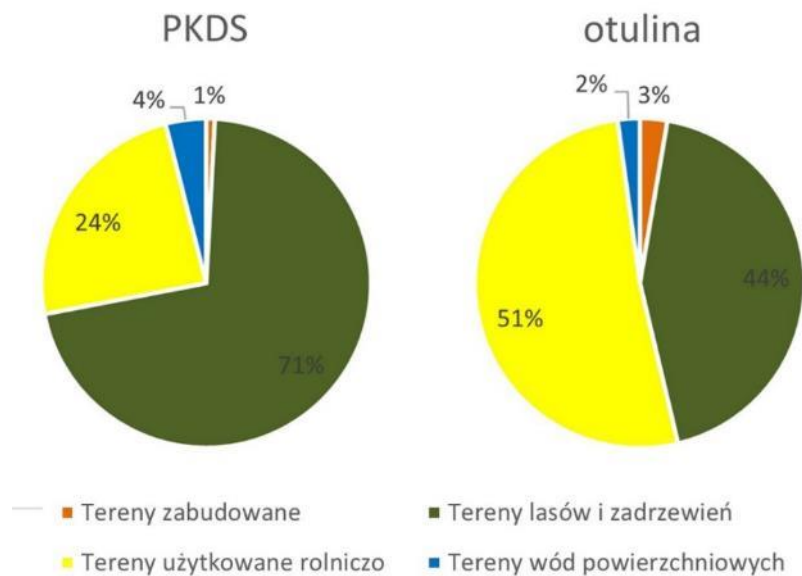

Ryc. 21 Procentowy udział poszczególnych rodzajów pokrycia terenu w granicach PKDS i otuliny (oprac. własne na podstawie Corine Landcover, 2018)

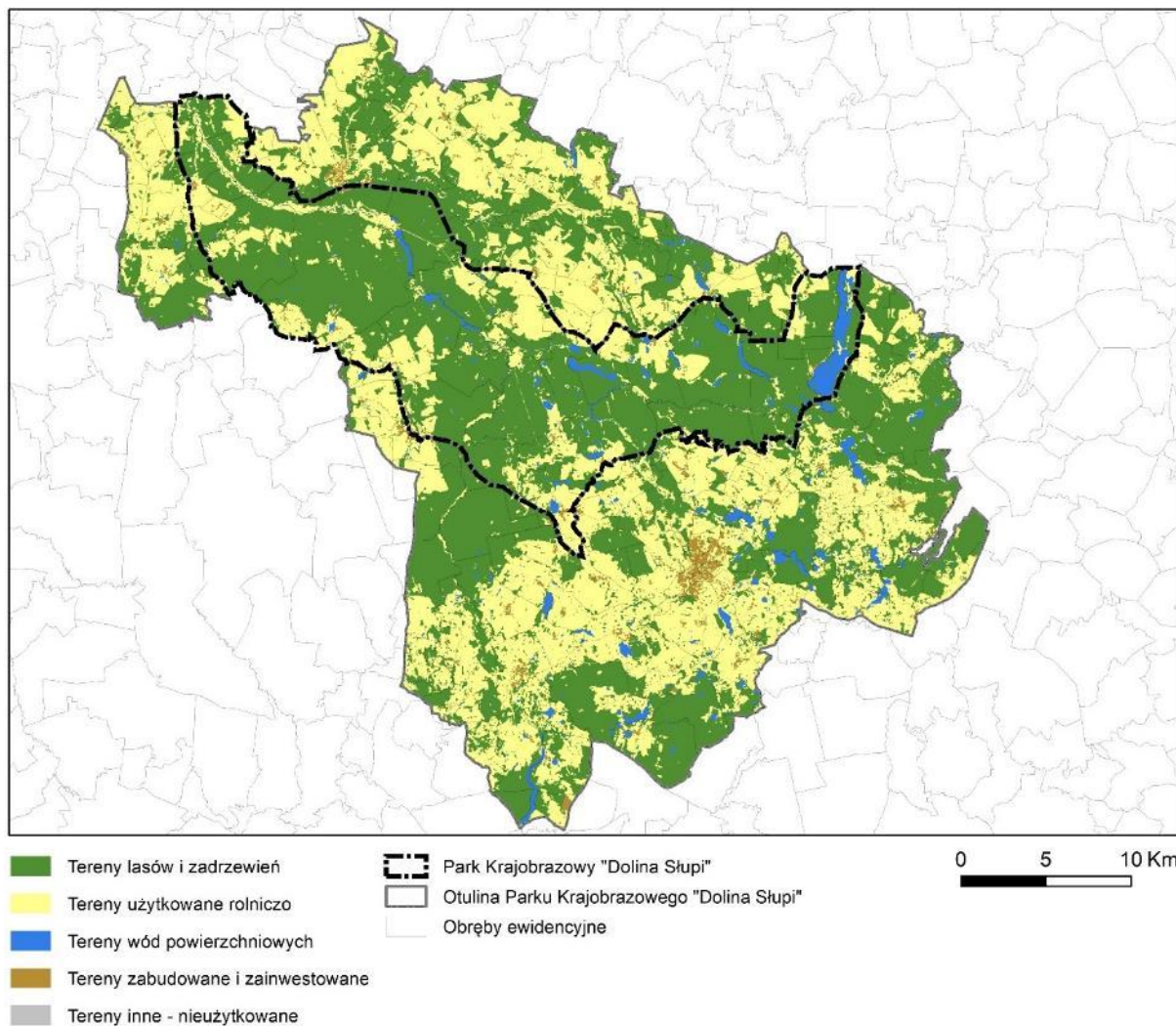

Ryc. 22 Struktura przestrzenna poszczególnych rodzajów użytkowania w granicach PKDS i otuliny (oprac. własne na podstawie Corine Landcover 2018)

b) Według danych z BDOT (2016 r.), prezentujących dokładniejsze informacje przestrzenne, struktura użytkowania terenów przedstawia się bardzo podobnie. W Parku dominują lasy i tereny zadrzewione (ok. 71%), duży jest też udział terenów użytkowanych rolniczo – 24%. Tereny wód stanowią ok 4%, zaś zabudowa ok. 1%. W otulinie przeważają tereny rolnicze – 51%, lasy i zadrzewienia stanowią ok. 44%, zaś pozostałe tereny zajmują stosunkowo niewielkie obszary, tereny zabudowane – 3%, tereny wód powierzchniowych – 2% (Ryc. 23-24).

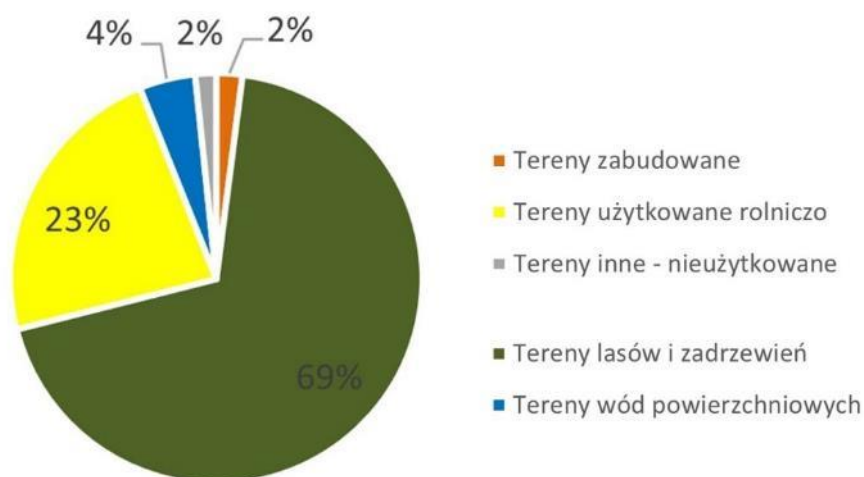
Ryc. 23 Procentowy udział poszczególnych rodzajów użytkowania w granicach PKDS i otuliny (oprac. własne na podstawie BDOT, 2016)

Ryc. 24 Struktura przestrzenna poszczególnych rodzajów użytkowania w granicach PKDS i otuliny (oprac. własne na podstawie BDOT, 2016)

c) Najdokładniejsze dane dotyczące struktury użytkowania terenu pochodzą z ewidencji starostw słupskiego i bytowskiego. Na podstawie udostępnionych danych wektorowych dla powiatów obliczono udział poszczególnych form użytkowania terenu w granicach Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”.⁶

Dokładniejsze dane potwierdzają wyniki omówionych wcześniej analiz z innych źródeł danych. Dominującą formą użytkowania terenu w PKDS są tereny lasów i zadrzewień, stanowią ok. 69% powierzchni Parku. Tereny użytkowane rolniczo (w tym łąki, pastwiska, sady) stanowią ok. 23%. Tereny wód powierzchniowych zajmują ok. 4% całkowitego obszaru PKDS, zaś tereny zabudowane (w tym tereny komunikacyjne) ok. 2%. Ok. 2% zajmują również tereny nieużytkowane wg danych ze starostw powiatowych.

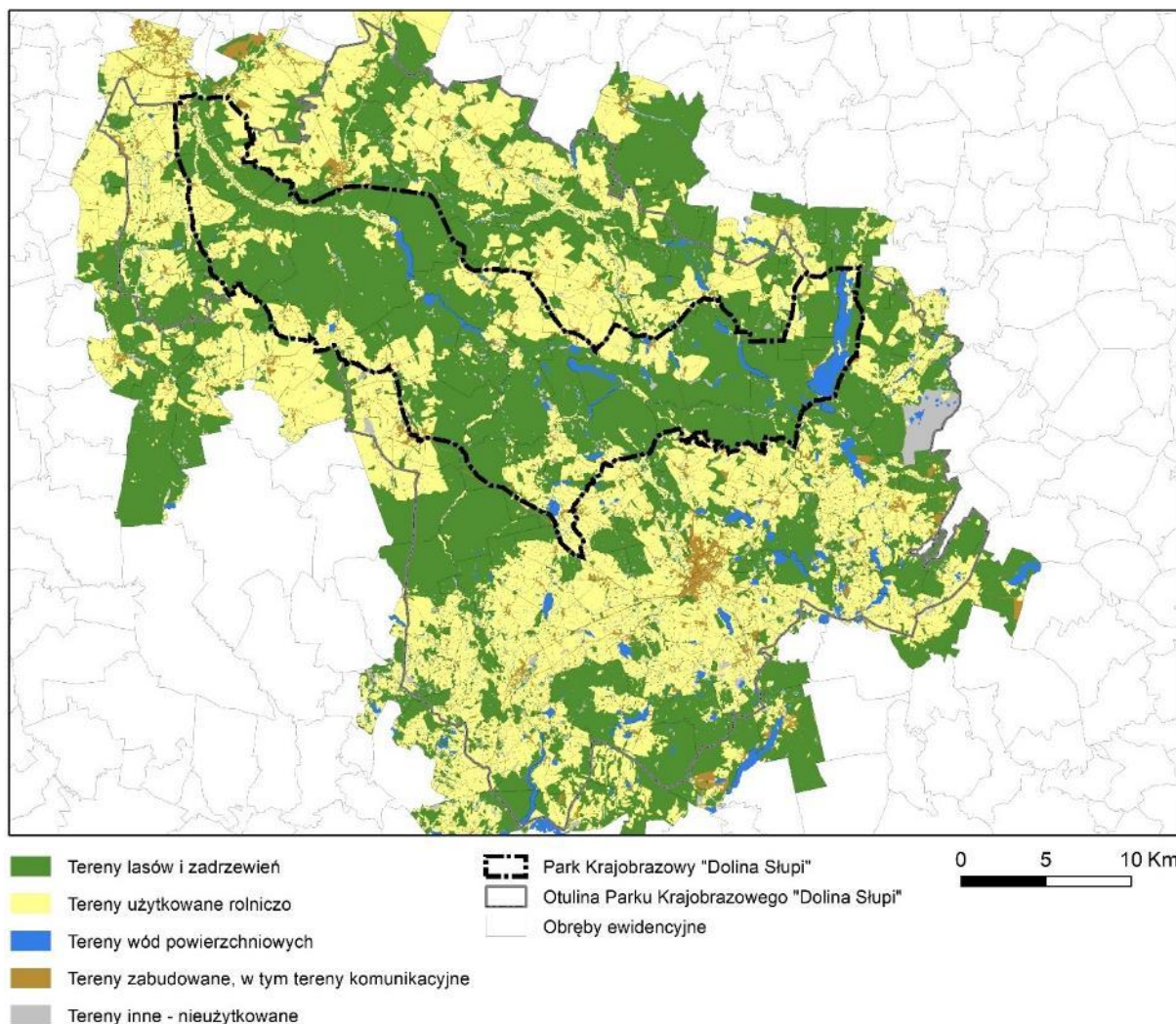

Ryc. 25 Procentowy udział poszczególnych rodzajów użytkowania w granicach PKDS (oprac. własne na podstawie danych ewidencyjnych ze starostwa słupskiego i bytowskiego)

Analizując rozmieszczenie przestrzenne można przyjąć, że tereny lasów i zadrzewień zajmują centralny obszar Parku, natomiast tereny użytkowane rolniczo oraz tereny zabudowane zlokalizowane są przeważnie na obrzeżach PKDS (okolice miejscowości Kołczygłowy, Borzytuchom, Czarna Dąbrówka).

Strukturę użytkowania w ujęciu przestrzennym przedstawiono na Ryc. 26.

⁶ Na potrzeby opracowania poszczególne formy użytkowania terenu zestawiono zbiorczo, łącząc poszczególne kategorie, a tym samym uogólniając podział

Ryc. 26 Struktura przestrzenna poszczególnych rodzajów użytkowania w granicach PKDS i otuliny (opracowanie własne na podstawie danych ewidencyjnych z baz starostwa słupskiego i bytowskiego)

Zgodnie z ustaleniami obowiązujących dokumentów planistycznych – głównie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla analizowanych 5 gmin - planowane są dość liczne zalesienia. Najwięcej obszarów pod zalesienie przewidziano w gminie Borzytuchom. W gminie Czarna Dąbrówka, pokrytej w całości planami miejscowymi, obszary zalesień wyznaczono w tych dokumentach planistycznych. **Mapę z oznaczonymi terenami preferowanymi pod zalesienia przedstawiono w rozdziale 4.4.3. Leśnictwo.**

Ryc. 27 Lasy nad jeziorem Modre (Fot. MW, 2020)

Ryc. 28 Las w rezerwacie przyrody Grodzisko Borzytuchońskie (Fot. MW, 2020)

Ryc. 29 Łąki i pastwiska – Wierszno (Fot. MW, 2020)

Ryc. 30 Pola uprawne w Kartkowie (Fot. MW, 2020)

Ryc. 31 Zabudowa wiejska – wieś Radusz (Fot. MW, 2020)

Ryc. 32 Jezioro Głębokie (Fot. MW, 2020)

Struktura władania gruntów.

Struktura władania gruntów obszaru PKDS w dużej mierze wynika ze struktury użytkowania obszaru. Brak jest aktualnych dokładnych danych dotyczących własności gruntów, niemniej dane wskazane m.in. w dokumentach planistycznych gmin dają całkiem wyraźny obraz istniejącej sytuacji.

W analizowanych gminach (Borzytuchoń, Kobylnica, Kołczygłowy, Czarna Dąbrówka i Dębica Kaszubska) dominują grunty Skarbu Państwa. Stanowią one od ponad 55% powierzchni gmin (Kobylnica) do ponad 70% (pozostałe cztery gminy). Grunty leśne to niemal w 100% grunty Skarbu Państwa będące w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. Jedynie niewielki odsetek lasów na tym obszarze to lasy prywatne.

Również znaczna część gruntów rolnych stanowi własność Skarbu Państwa, przy czym na przestrzeni ostatnich 20-tu lat obserwuje się dalsze przekształcenia zmierzające do ich prywatyzacji.

Do gruntów Skarbu Państwa należą także grunty pod wodami i część gruntów pod drogami.

Udział gruntów w powierzchni gmin, będących we władaniu osób fizycznych, waha się od ok. 20-25% (Dębica Kaszubska, Borzytuchom, Kołczygłowy) do ponad 30% (Kobylnica). Grunty użytkowane rolniczo stanowią w większości własność osób prywatnych.

Własność komunalną (gminną) stanowią głównie tereny komunikacyjne (m.in. grunty pod drogami gminnymi), przestrzenie publiczne i częściowo tereny niezabudowane.

4.4. Formy zagospodarowania przestrzennego

4.4.1. Osadnictwo

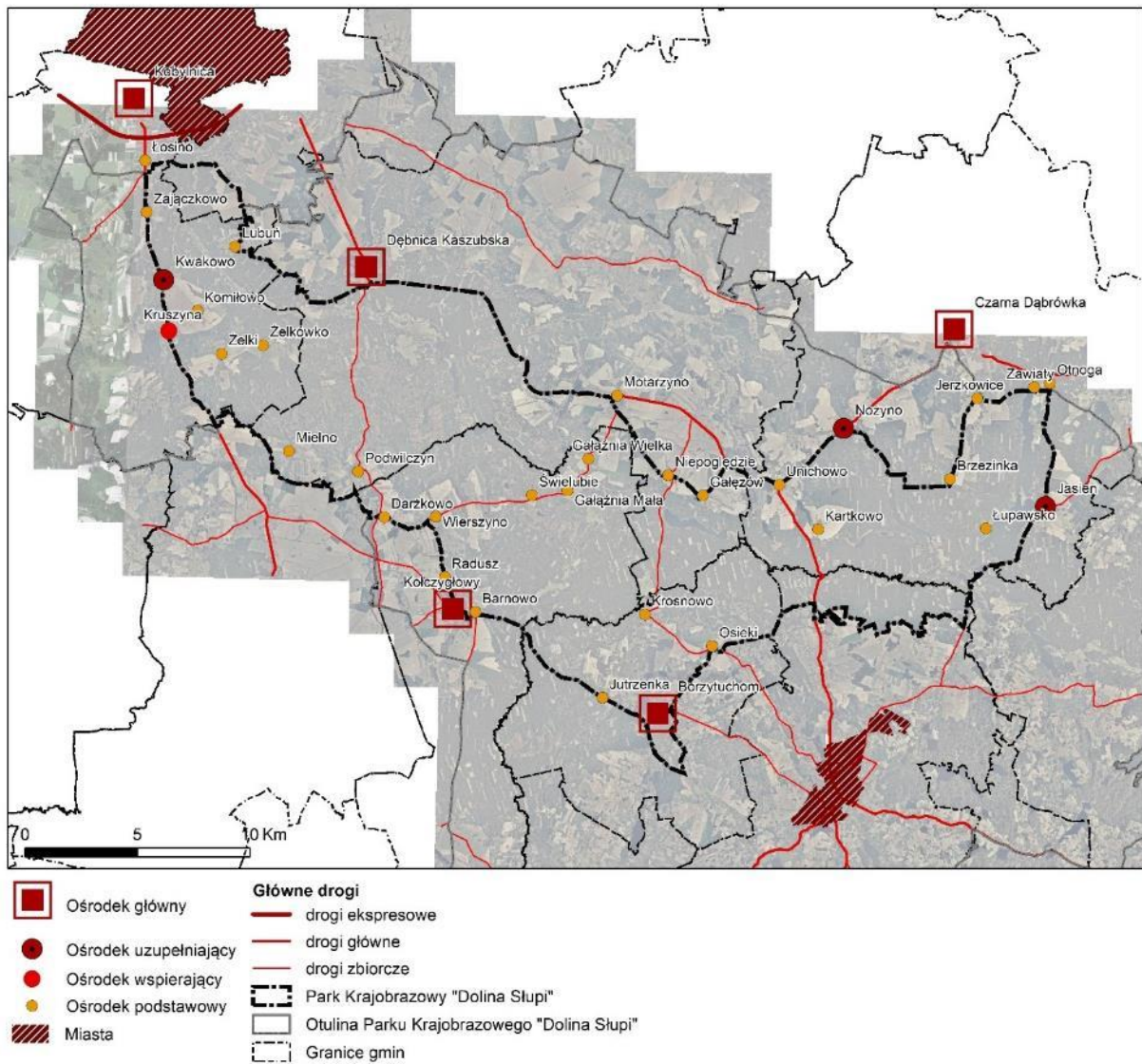
Stan zagospodarowania przestrzennego

Na analizowanym obszarze znajdują się miejscowości o zróżnicowanej randze i roli, jaką pełnią w strukturze funkcjonalno-przestrzennej sieci osadniczej. Wiąże się z tym zatem zróżnicowany stopień wyposażenia miejscowości w infrastrukturę społeczną i usługi publiczne. Największą liczbę mieszkańców i najszerszy zakres usług oferują miejscowości gminne, przy czym Borzytuchom i Kołczygłowy położone są częściowo w Parku, częściowo w otulinie, Czarna Dąbrówka i Kobylnica są poza Parkiem, a w przypadku Dębicy Kaszubskiej jedynie niewielka część zabudowań wsi zlokalizowana jest w granicach PKDS.

Sieć osadnicza rozkłada się w sposób dosyć rozproszony, a jej główną osnową (oprócz warunków fizjograficznych, w tym przede wszystkim doliny rzeki Słupia) jest lokalizacja pomiędzy miastami Słupsk i Bytów oraz łączącymi je drogami krajowymi nr 20 i 21. Dla funkcjonowania Parku i jego rozwoju osadniczego istotne znaczenie ma też przebieg dróg wojewódzkich (drogi o Nr 209, 210 i 211).

Charakteryzując ogólnie strukturę osadniczą miejscowości leżących w Parku wskazać można na rolniczy charakter wsi i dominację zabudowy zagrodowej. Zauważalna jest też tendencja do wzrostu udziału zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w strukturze wsi. Sporadycznie występuje też zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, obecna jest m.in. w miejscowościach, gdzie w minionych latach funkcjonowały PGR-y.

W Tab. 14 zawarto syntetyczny opis struktury funkcjonalno-przestrzennej i charakterystycznych elementów zagospodarowania ważniejszych miejscowości położonych w Parku bądź na jego granicy.

Ryc. 33 Hierarchizacja jednostek osadniczych w PKDS (oprac. własne)

Tab. 14 Opis struktury funkcjonalno-przestrzennej i stanu zagospodarowania ważniejszych miejscowości PKDS

Nazwa miejscowości	Opis struktury funkcjonalno-przestrzennej
Gmina Kobylnica	
Kwakowo	<p>Miejscowość położona na granicy Parku, przy drodze krajowej nr 21 (większa część terenów zabudowanych leży w granicach PKDS). Miejscowość o funkcji osadniczej i rolniczej, oferująca podstawowe usługi dla mieszkańców.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> Miejscowość o zwartej zabudowie ulokowanej w układzie owalnicy, gdzie centrum wsi zajmuje kościół wraz z otoczeniem. W strukturze zabudowy wyróżnić można zarówno zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, zabudowę wielorodzinną (adaptowane obiekty mieszkalne po dawnej zabudowie PGR) oraz zabudowę usługową (np. szkoła, sklepy). Znaczny obszar wsi zajmują ośrodki produkcji rolnej. W zachodniej części miejscowości, przy granicy Parku, funkcjonują tereny sportowe (wielofunkcyjne boiska), z kolei na południu znajdują się ogródki działkowe.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> w ostatnich latach nastąpił rozwój obiektów sportowych (boiska) na obszarze wsi. Z wykorzystaniem środków unijnych modernizowane były również gospodarstwa rolne (m.in. siedziba firmy Adkonis). Dobrze zachowany i utrzymany jest kościół wraz z terenem otaczającym. Poza tym miejscowość wymaga działań rewitalizacyjnych, w szczególności w zakresie jakości przestrzeni publicznych i terenów zieleni (w tym zieleni towarzyszącej). Na obszarze miejscowości w granicach Parku nie obserwuje się znaczących przekształceń w strukturze zabudowy. Zabudowa wielorodzinna jest zaniedbana, zabytki (np. ruiny młyna) ulegają dalszej degradacji i zatarciu w krajobrazie, niektóre obiekty usługowe (np. przedszkole) zostały wystawione na sprzedaż. Pod względem architektonicznym zabudowa i zagospodarowanie Kwakowa jest niespójne i chaotyczne, dużo tu dysharmonii. Masz telefonii komórkowej postawiony w ostatnich latach wpłynął także negatywnie na warstwę fizjonomiczną krajobrazu wsi.</p> <p>Według kierunków rozwoju określonych w Studium preferowany jest rozwój wielofunkcyjny: podstawowy pakiet usług publicznych (w tym z zakresu oświaty, kultury, zdrowia, usług sakralnych i pocztowych), ośrodek produkcji rolnej i obsługi rolnictwa, przetwórstwa rolno-spożywczego i leśnego; funkcje usług, produkcji, magazynów i składów; dalszy rozwój różnych form budownictwa mieszkaniowego (wielorodzinne, wielorodzinne socjalne, jednorodzinne, zagrodowe, agroturystyka); obsługa turystyki; ośrodek sportu, rekreacji i rozrywki.</p>
Zajązkowo	<p>Niewielka miejscowość położona na granicy Parku, przy drodze krajowej nr 21 (częściowo w Parku, częściowo w otulinie). Miejscowość o funkcji osadniczej, rolniczej oraz turystyczno-sportowej.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> Miejscowość o dość zwartej zabudowie ulokowanej po obydwu stronach drogi krajowej nr 21. W strukturze zabudowy wyróżnić można głównie zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, obecnie rzadziej zagrodową, jest też obecna w niewielkiej skali zabudowa wielorodzinna. Znaczny obszar wsi zajmują tereny sportowe i rekreacyjno-wypoczynkowe, m.n. pole golfowe i stadnina koni. W centrum wsi znajduje się duże gospodarstwo rolne, które zajmuje siedzibę dawnego pałacu w Zajązkowie. Pałac otoczony jest założeniem parkowym.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> nie widać znaczących zmian przestrzennych na przestrzeni ostatnich lat; powstały pojedyncze budynki zabudowy jednorodzinnej. Duży zakład produkcyjny</p>

	<p>(Seemenn) powstał przy drodze krajowej nr 21, w kierunku Kwakowa.</p> <p>Według kierunków rozwoju określonych w Studium preferowane są: rozwój zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej; zakłada się rozwój usług, w tym w zakresie obsługi turystyki tranzytowej; urządzona przestrzeń publiczna w ramach terenów sportowo-rekreacyjnych i terenów zieleni; produkcja, magazyny, składy – preferowane na zachód od drogi krajowej.</p>
Kruszyna	<p>Niewielka miejscowość o układzie ulicówki położona wzdłuż drogi krajowej nr 21 (częściowo w Parku, częściowo w otulinie).</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> Miejscowość o zwartej zabudowie (ulicówka) ulokowanej po obydwu stronach drogi krajowej nr 21. W strukturze zabudowy dominuje zabudowa zagrodowa, uzupełniana bądź zastępowana stopniowo zabudową mieszkaniową jednorodziną. W Kruszynie znajduje się Ochotnicza Straż Pożarna, świetlica wiejska oraz sklep. Powstał także duży zakład obróbki stali (Laser Kruszyna).</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> wieś nie ulega widocznym przekształceniom, zaobserwować można pojedyncze przykłady nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.</p> <p>Według kierunków rozwoju określonych w Studium preferowane są: zabudowa zagrodowa, mieszkaniowa jednorodzinna i usługi turystyczne; rozwój funkcji związanych z turystyką i rekreacją w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe PKDS; kształtowanie przestrzeni publicznej integrującej lokalną społeczność i urządzonej w oparciu o tereny sportowo-rekreacyjne, tereny zieleni, plac zabaw, tereny sportowo-rekreacyjne.</p>
Lubuń	<p>Jedna z najstarszych wsi w tej części Pomorza, położona w granicach Parku, o zwartej zabudowie i układzie ulicówki w przekształceniach w kierunku wielodrożnicy. Cenny układ urbanistyczny wsi chroniony m.in. zapisami Studium.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> W strukturze przestrzennej wsi dominuje zabudowa zagrodowa usytuowana po obu stronach głównej drogi. Znaczna część zabudowy pochodzi z lat 20-tych XX wieku. Zabudowa wsi składa się ponadto z zespołu dworsko-parkowego (pozostał dziś jedynie niewielki park i jeden budynek mieszkalny) oraz zespołu folwarcznego (do dziś zachowały się budynki mieszkalne pracowników folwarku z II poł. XX w., dom kowala i kuźnia z 1 ćwierćwiecza XX wieku. We wsi znajduje się również kościół z przyległym do niego cmentarzem (na jego terenie zabytkowe pomniki nagrobne). W Lubuniu znajdują się obiekty podstawowej obsługi mieszkańców, tj. sklepy, Ochotnicza Straż Pożarna oraz świetlica wiejska. Są też place zabaw i teren sportowy. Nad rzeką Słupią funkcjonuje stacja kajakowa z urządzonym w ostatnich latach miejscem wypoczynkowym (zadaszone wiaty, ławki, kosze na śmieci, tablice informacyjne, itp.).</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> wieś ulega stopniowym, ale stosunkowo nieznacznym przekształceniom, zaobserwować można pojedyncze przykłady nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (powstającej w sąsiedztwie już istniejącej, często w otoczeniu zabytkowych obiektów z I połowy XX wieku. Dawna zabytkowa zabudowa ulega dalszej stopniowej degradacji. Konstrukcje murowane i szachulcowe są tynkowane, wymieniane są dachy i okna w sposób, który pozbawiający je wartości kulturowych i aspektu historycznego. Są to jeszcze pojedyncze przypadki, ale wraz z pogarszającą się kondycją starych budynków zjawisko to może występować częściej. W ostatnich latach zauważyć można w szczególności rozwój funkcji turystycznej (np. stacja kajakowa).</p> <p>Według kierunków rozwoju określonych w Studium Lubuń określona jest jako wieś o szczególnych walorach krajobrazu kulturowego, preferowane są: zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa oraz usługi turystyczne. Przewiduje się rozwój funkcji związanych z turystyką i rekreacją (w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe PKDS), przy wspieraniu rolnictwa i</p>

	leśnictwa; planuje się też rozwój zabudowy o charakterze siedliskowym i rezydencjonalnym, zabudowy rekreacji indywidualnej, utworzenie ośrodka promocji rekreacji pobytowej oraz rozwój agroturystyki.
Żelki	<p>Niewielka wieś zlokalizowana przy drodze powiatowej, odchodzącej w północno-wschodnim kierunku od głównej drogi krajowej Słupsk – Miastko. Miejscowość leży na terenie PKDS.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> W strukturze przestrzennej wsi dominuje zabudowa zagrodowa, przy czym pojedynczo występuje również nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Znaczący obszar wsi stanowi park podworski – obecnie mocno zdegradowany. Budynek pałacowy jest w ruinie, park jest zapuszczony, jego struktura jest dziś całkowicie nieczytelna. We wsi funkcjonuje niewielki teren rekreacyjny z placem zabaw i siłownią plenerową. Działa tu również koło łowieckie „Darz Bór” zajmujące budynek po dawnej szkole. W miejscowości do dziś zachowały się brukowe.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> zabytkowe stare budynki mieszkalne ulegają pewnej degradacji, część z nich jest remontowana (wymieniane są dachy, elewacje, okna) – remonty w większości zachowują historyczną formę architektoniczną budynków. Powstają nieliczne nowe zabudowania – budynki mieszkalne jednorodzinne – ich forma odbiega od charakteru istniejącej zabudowy. Park podworski w wyniku braku działań rewaloryzacyjnych ulega postępującej widocznej degradacji.</p> <p>Według kierunków rozwoju określonych w Studium w Żelkach preferuje się zabudowę zagrodową, mieszkaniową oraz usługi turystyczne (łącznie z bazą noclegową i gastronomiczną). Możliwy jest również rozwój wielkoprzestrzennej form turystyczno-rekreacyjnych, np. pól golfowych. Wskazuje się na też na rozwój agroturystyki oraz kształtowanie przestrzeni publicznej integrującej lokalną społeczność i urządzonej w oparciu o tereny sportowo-rekreacyjne, tereny zieleni, plac zabaw, tereny sportowo-rekreacyjne.</p>
Żelkówko	<p>Niewielka wieś położona na terenie Parku w odległości ok. 3km na wschód od drogi krajowej nr 21.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> W strukturze przestrzennej wsi dominuje zabudowa zagrodowa usytuowana przy głównej drodze. Dawny zespół folwarczny zajmuje około jednej trzeciej ogólnego obszaru wsi, zachował się do dziś w stanie szczątkowym, z zatartym układem przestrzennym oraz nielicznymi zabudowaniami. Budynki folwarczne w części zostały zaadaptowane na potrzeby gospodarstwa rybackiego. Do dziś zachowały się w większości drogi brukowe. We wsi jest kościół, świetlica wiejska oraz publicznie dostępny plac zabaw.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> nie widać znaczących zmian przestrzennych na przestrzeni ostatnich lat; powstały pojedyncze budynki zabudowy jednorodzinnej.</p> <p>Według kierunków rozwoju określonych w Studium w Żelkówku preferuje się zabudowę zagrodową, mieszkaniową oraz usługi turystyczne. Żelkówko określone jest jako ośrodek produkcji rolnej oraz ośrodek produkcji rybackiej (z możliwością przetwórstwa rybnego). Wskazuje się na też na rozwój agroturystyki oraz kształtowanie przestrzeni publicznej integrującej lokalną społeczność i urządzonej w oparciu o tereny sportowo-rekreacyjne, tereny zieleni, plac zabaw, tereny sportowo-rekreacyjne.</p>
Łosino	<p>Miejscowość położona częściowo w Parku, przy drogach nr 21 (krajowa) i nr 6 (ekspresowa), funkcjonalnie ściśle powiązana z Kobylnicą. Jest to wieś o charakterze podmiejskim.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> W strukturze przestrzennej wsi dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w układzie zabudowy osiedlowej (nowsza część wsi). Plan zabudowy przestrzennej starszej części wsi ma charakter widlicowy, występuje tu też</p>

	<p>zabudowa zagrodowa. Znaczną część wsi (w granicach Parku) zajmuje też park podworski (założony przez dawnych właścicieli Łosina). Park jest dziś w dużym stopniu zaniedbany, a jego układ jest nieczytelny. Zabytki i dawna zabudowa uległa degradacji. W Łosinie znajdują się też tereny rekreacyjno-wypoczynkowe i turystyczne. Przy rzece Słupia jest przystań kajakowa, miejsce wypoczynkowe z wiatami i małą architekturą i siłownia plenerowa.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> Łosino rozwija się intensywnie. Bliska lokalizacja Kobylnicy i miasta Słupsk wpływa na znaczący rozwój zabudowy mieszkaniowej. Nowe budynki powstają w układzie osiedli podmiejskich, w oparciu o regularną siatkę dróg. Lokalizacja przy drogach o znaczeniu ponadlokalnym wpływa też na rozwój usług, produkcji i obiektów magazynowo-składowych. W Parku na terenach w pobliżu rzeki obserwuje się rozwój funkcji turystyczno-wypoczynkowej.</p> <p>Według kierunków rozwoju określonych w Studium w Łosinie preferowany jest rozwój wielofunkcyjny. Jest to ośrodek o dużej atrakcyjności dla rozwoju funkcji usługowych i produkcyjnych. Studium zakłada również rozwój terenów rekreacyjnych i sportowych nad rzeką Słupia oraz możliwość realizacji centrum edukacji przyrodniczej. Przewiduje się również rozwój przestrzeni publicznej w ramach ogólnodostępnych terenów zieleni, w tym zieleni parkowej (park w rejestrze zabytków).</p>
Komiłowo	<p>Niewielka wieś rolnicza położona w całości w granicach Parku, ok. 1 km na wschód od miejscowości Kruszyna.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> Wśród niewielu zabudowań dominuje zabudowa zagrodowa, są również budynki mieszkalne jednorodzinne. Wieś powstała jako osada utworzona specjalnie dla byłych wojskowych niemieckich. W strukturze przestrzennej Komiłowa wyróżnia się staw oraz kilka budynków murowano-szachulcowych. We wsi znajduje się największa „fabryka jajek” w regionie - Ferma Kur Adkonis. W zautomatyzowanych kurnikach, każdego dnia, 150 tysięcy kur wytwarza tutaj około 100 tysięcy jajek.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> obserwuje się rozwój nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Głównym ośrodkiem we wsi jest ferma kur.</p> <p>Według kierunków rozwoju określonych w Studium preferuje się zabudowę zagrodową i mieszkaniową, a Komiłowo jest wskazane jako ośrodek produkcji rolnej i obsługi rolnictwa.</p>
Gmina Czarna Dąbrówka	
Unichowo	<p>Niewielka wieś rolnicza położona u zbiegu dróg wojewódzkich nr 210 i 212, na granicy Parku (w większości na obszarze PKDS)</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> w strukturze przestrzennej wsi dominuje zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa jednorodzinna. Występuje też pojedyncza zabudowa wielorodzinna w budynkach po dawnym PGR. Zabudowa w układzie zwartym wzdłuż dróg wojewódzkich. We wsi znajdują się podstawowe usługi obsługi mieszkańców, tj. sklepy, poczta, świetlica wiejska. Istotnym elementem struktury wsi jest pozostałość dawnego zespołu pałacowo-folwarcznego. Dziś większość obiektów jest zniszczonych bądź popadło w ruinę. Teren folwarczny został adaptowany na cele rolnicze (wcześniej PGR, dziś gospodarstwo rolnicze). Centrum wypoczynkowo-rekreacyjne wsi stanowi jezioro Unichowo, nad którym przy drodze woj. nr 210 stworzono w ostatnich latach urządzone miejsce wypoczynku i sportu.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> nie widać znaczących zmian przestrzennych na przestrzeni ostatnich lat; powstały pojedyncze budynki zabudowy jednorodzinnej. Rozwijana jest funkcja turystyczna (gospodarstwa agroturystyczne) i sportowo-rekreacyjna (teren wypoczynkowy nad jeziorem). Aspekt wizualny związany z doborem elementów wyposażenia (małej architektury) i zastosowanymi materiałami wprowadza pewien dysonans w wiejskim</p>

	<p>krajobrazie, którego osnową przez lata był zespół dworsko-pałacowy nad jeziorem. Pałac i inne zabytkowe budynki ulegają stopniowej degradacji. Wieś, poza inwestycją w teren rekreacyjny, sprawia wrażenie zaniedbanej.</p> <p>Według kierunków rozwoju określonych w Studium preferuje się funkcje mieszkaniowe, zieleni, w tym także z zabudową (np. ogrody działkowe).</p>
Kartkowo	<p>Niewielka wieś rolnicza położona w pobliżu drogi wojewódzkiej nr 212, znajdująca się w całości w granicach Parku</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> układ wsi ściśle powiązany jest z dawnym założeniem dworsko-parkowym, obecnie funkcjonuje tu gospodarstwo rolne. Pałac i park znajdują się w Rejestrze Zabytków. Budynek pałacu i zabudowania folwarczne uległy znacznej degradacji. Historyczna forma parku jest dziś nieczytelna, niemniej podstawowe elementy kompozycji parku wciąż są widoczne w krajobrazie. Nieliczna zabudowa mieszkaniowa zlokalizowana jest przy głównej alei prowadzącej do pałacu. Są też pojedyncze przykłady zabudowy letniskowej. Obecnie funkcjonuje tu kilka obiektów agroturystycznych. Nad jeziorem Długim znajduje się urządzone miejsce rekreacyjne z pomostem drewnianym i plażą.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> wieś nie ulega widocznym przekształceniom. Warstwa historyczna ulega zatarciu. Zabytkowe budynki mieszkalne są stopniowo remontowane i w wyniku przekształceń tracą zabytkowy charakter. Elementy zagospodarowania terenu takie jak ogrodzenia, ogródki przydomowe wprowadzają pewną dysharmonię do malowniczego charakteru okolicy. Następuje stopniowy rozwój funkcji turystyczno-wypoczynkowych (np. rozwój agroturystyki).</p> <p>Według kierunków rozwoju określonych w Studium preferuje się funkcje mieszkaniowe i zieleni parkowej.</p>
Nożyno	<p>Wieś położona na granicy Parku, przy drodze woj. nr 212. Pod względem pełnionych funkcji jest ośrodkiem uzupełniającym dla gminnej miejscowości Czarna Dąbrówka.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> układ zabudowy jest zwarty i oparty na siatce przecinających się diagonalnie dróg. Przez miejscowość przepływa rzeka Skotawa. W strukturze przestrzennej wsi dominuje zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa. Pojedyncza zabudowa wielorodzinna w budynkach po dawnym PGR (obecnie gospodarstwo rolne). Miejscowość oferuje podstawowy pakiet usług obsługujących mieszkańców. We wsi jest kościół, szkoła, OSP, filia urzędu pocztowego, sklepy spożywcze, dom ludowy (ośrodek integracji i aktywności społeczności wiejskiej), tereny sportowo-rekreacyjne. Nad jeziorem Trzebież znajduje się zabudowa letniskowa.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> wieś ulega pewnym przekształceniom, pojawia się nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (także na obszarze Parku). Nowe budownictwo powstaje na terenach atrakcyjnych przyrodniczo, w sąsiedztwie lasów.</p> <p>Według kierunków rozwoju określonych w Studium preferuje się rozwój polifunkcyjny wsi, w tym dalszy rozwój mieszkalnictwa.</p>
Łupawsko	<p>Wieś o charakterze letniskowym i wiodącej funkcji turystycznej położona w całości w graniach Parku, nad jeziorem Jasień.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> układ zabudowy jest dość zwarty, dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i letniskowa. Obszary zabudowane ściśle sąsiadują z terenami lasów. W miejscowości funkcjonują ośrodki wypoczynkowe, agroturystyka oraz obiekty turystyczno-wypoczynkowe (oferujące aktywny wypoczynek nad jeziorem).</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> następuje stopniowe zagęszczanie istniejącej zabudowy. Powstają nowe budynki mieszkalne jednorodzinne i letniskowe.</p>

	<p>Według kierunków rozwoju określonych w Studium preferuje się funkcje mieszkaniowe, sportu i rekreacji.</p>
Brzezinka	<p>Niewielka wieś położona w granicach Parku, ok. 3km na zachód od jeziora Jasień.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> we wsi znajduje się kilka domów, głównie w zabudowie zagrodowej.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> nie obserwuje się widocznych przekształceń wsi.</p> <p>Według kierunków rozwoju określonych w Studium preferuje się funkcje mieszkaniowe.</p>
Jerzkowice	<p>Niewielka wieś położona na granicy Parku, częściowo znajduje się w otulinie.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> w strukturze wsi znaczący udział ma dawny zespół dworsko-parkowy, dziś zdegradowany, adaptowany w XX w. do funkcji rolniczych (PGR), dziś gospodarstwo rolne. Występuje zabudowa wielorodzinna (po dawnych PGR), dominuje zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa jednorodzinna. Do dziś zachowało się kilka budynków dawnej zabytkowej zabudowy, m.in. popołowarczej. We wsi jest sklep i obiekty noclegowe (agroturystyka). W południowej części wsi, ok. 0,5km od zabudowy znajduje się duża ferma tuczu trzody chlewnej.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> wieś nie ulega widocznym przekształceniom. Warstwa historyczna ulega dalszemu zatarciu. Zabytkowe budynki mieszkalne są stopniowo remontowane i w wyniku przekształceń tracą zabytkowy charakter. Elementy zagospodarowania terenu takie jak ogrodzenia, ogródki przydomowe wprowadzają pewną dysharmonię do malowniczego charakteru okolicy. Następuje stopniowy rozwój funkcji turystyczno-wypoczynkowych (rozwój agroturystyki).</p> <p>Według kierunków rozwoju określonych w Studium preferuje się funkcje mieszkaniowe, zieleni, w tym także z zabudową (np. ogrody działkowe) i produkcyjne. W Studium wyznaczono rozległe tereny obsługi i produkcji rolnictwa w południowo-wschodniej części wsi (ok. 0,5km na zachód od jez. Jasień).</p>
Zawiat	<p>Niewielka wieś położona na granicy Parku i otuliny, w północnym sąsiedztwie jeziora Jasień, niedaleko drogi woj. nr 211.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> w strukturze przestrzennej wsi dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i letniskowa położona nad brzegiem jeziora. Jest też nieliczna zabudowa zagrodowa. W Zawiatkach funkcjonują ośrodki wypoczynkowe oferujące różne formy wypoczynku (w tym wypoczynek aktywny na jeziorze).</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> powstaje nowa zabudowa mieszkaniowa i letniskowa. Nad brzegiem jeziora (po wschodniej stronie) funkcjonuje też niezgodnie z prawem (samowola budowlana) osadnictwo letniskowe i rekreacyjne w formie np. przyczep kempingowych, które przybrały formę tymczasowej/ a czasem nawet stałej formy zabudowy.</p> <p>Według kierunków rozwoju określonych w Studium preferuje się funkcje mieszkaniowe i letniskowe. Przewiduje się dalszy rozwój terenów mieszkalnych, usługowych (w tym głównie usługi turystyczne) i zabudowy letniskowej.</p>
Jasień	<p>Miejscowość położona na granicy Parku i otuliny, w sąsiedztwie jezior Jasień Północny i Południowy. Pod względem pełnionych funkcji jest ośrodkiem uzupełniającym dla gminnej miejscowości Czarna Dąbrówka.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> układ zabudowy jest zwarty i oparty na siatce przecinających się dróg. W strukturze przestrzennej wsi dominuje zabudowa mieszkaniowa. Jest też niska zabudowa wielorodzinna w obiektach należących w przeszłości do PGR. Miejscowość oferuje podstawowy pakiet usług obsługujących mieszkańców. We wsi jest kościół, szkoła,</p>

	<p>OSP, wiejski dom kultury, sklepy spożywcze, obiekty gastronomiczne, tereny sportowo-rekreacyjne. W strukturze wsi istotną rolę odgrywa też dawne założenie dworsko-parkowe. Pałac w Jasieniu nie zachował się do dzisiejszych czasów, park uległ degradacji a jego układ kompozycyjny i struktura są dziś nieczytelne.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> miejscowość ulega widocznym przekształceniom, pojawia się stosunkowo dużo nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (także na obszarze Parku), szczególnie w północnej części wsi. Nowe budownictwo powstaje na terenach atrakcyjnych przyrodniczo, w sąsiedztwie lasów.</p> <p>Według kierunków rozwoju określonych w Studium preferuje się rozwój polifunkcyjny wsi, w tym dalszy rozwój mieszkalnictwa i zabudowy letniskowej.</p>
Gmina Borzytuchom	
Borzytuchom	<p>Siedziba gminy i główny wielofunkcyjny ośrodek obsługi mieszkańców. Miejscowość położona na granicy Parku i otuliny.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> układ wsi opiera się przede wszystkim na drodze woj. nr 209. Od trasy tej odchodzą pozostałe drogi, które nadają wsi Borzytuchom charakter wielodrożnicy. W strukturze przestrzennej miejscowości dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa. Jest również zabudowa wielorodzinna (w tym nowa zrealizowana w ostatnich latach) oraz zabudowa usługowo-produkcyjna. Borzytuchom oferuje mieszkańcom pakiet podstawowych usług. W miejscowości znajdują się m.in. szkoła, poczta, kościół, ośrodek podstawowej opieki zdrowotnej, apteka, dom kultury, OSP, sklepy, usługi komercyjne (np. kwiaciarnia, fryzjer, itp.). Funkcjonują również zakłady produkcyjne, np. związane z obróbką drewna. W zachodniej części wsi, przy drodze woj. nr 209 znajduje się zakład produkcji maszyn ogrodniczych i rolniczych TALEX sp. z o.o.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> historyczny układ wsi wielodrożnicy o zwartej zabudowie wiejskiej zagrodowej ulega stopniowemu zatarciu. Zabudowa zagrodowa zastępowana jest zabudową mieszkaniową. Kolejne obszary wsi są zabudowywane, przy czym nowe mieszkalnictwo przyjmuje układ osiedli podmiejskich zabudowy jednorodzinnej o regularnej siatce dróg i działkach o dość niewielkiej powierzchni. Obszary szczególnie intensywnego rozwoju mieszkalnictwa obserwuje się we wschodniej części miejscowości (otulina Parku) oraz wzdłuż drogi w kierunku Krosnowa (obszar Parku). Zabudowa powstaje również poza terenami wyznaczonymi w Studium jako preferowane pod dalszy rozwój. Powstaje i planowana jest również zabudowa w niedalekim sąsiedztwie jezior lobeliowych. W centralnej części wsi powstała w ostatnich latach zabudowa wielorodzinna oraz rozbudowane zostały hale zakładów produkcyjnych. W fizjonomii wsi panuje wyraźny chaos. Spowodowany jest przede wszystkim parametrami i charakterem zabudowy (zróżnicowane kolory elewacji, kształt i kolory dachów, okna, itp.) oraz elementami zagospodarowania terenu (np. ogrodzenia, stosowana roślinność ozdobna). Warstwa historyczna ulega dalszemu zatarciu. Zabytkowe budynki mieszkalne są stopniowo remontowane i w wyniku przekształceń tracą zabytkowy charakter. Dysharmonię wprowadzają również sąsiadująca z zabytkami współczesna (bądź dawna, lecz wyremontowana) zabudowa, która głównie przez swą formę i kolorystykę obniża walory fizjonomiczne krajobrazu wsi. Liczne nośniki reklamowe (w tym plakaty i banery), a także obiekty infrastruktury technicznej (m.in. maszty telefonii komórkowej) są również elementami dysharmonijnymi.</p> <p>Według kierunków rozwoju określonych w Studium preferuje się wielofunkcyjny rozwój miejscowości, w którym wiodące role będą odgrywały: obsługa ludności i rolnictwa, mieszkalnictwo, turystyka i rzemiosło. Wschodnią część miejscowości przeznaczono głównie na obszary mieszkalno-usługowo-wytwórcze, zachodnią, w sąsiedztwie jeziora Dużego</p>

	<p>wyznaczono pod tereny rozwojowe dla funkcji turystyczno-rekreacyjnej. Południowo-zachodnie obszary to tereny przemysłowo-składowe. Jak zaznaczono powyżej, intensywny rozwój zabudowy mieszkaniowej odbywa się również na terenach rolnych poza terenami przewidzianymi w Studium jako preferowane pod dalszy rozwój zabudowy (także na terenach rolnych wyłączonych z zabudowy).</p>
Jutrzenka	<p>Wieś położona na granicy Parku i otuliny o zabudowie zlokalizowanej głównie wzdłuż drogi woj. o nr 209.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> układ zabudowy jest zwarty, choć pojedyncza zabudowa w rozproszeniu od głównego trzonu wsi znajduje się w północnej części miejscowości. W strukturze przestrzennej dominuje zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa jednorodzinna. W miejscowości znajduje się sklep, społeczne centrum aktywności oraz zakład produkcji pelletu. W krajobrazie wsi widoczna jest pojedyncza zabytkowa zabudowa, ulega ona stopniowej degradacji. Zabytek znajdujący się w Rejestrze – dawny młyn nad rzeką Kamionka – uległ całkowitemu zniszczeniu.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> następuje stopniowe zagęszczanie istniejącej zabudowy. Powstają przede wszystkim nowe budynki mieszkalne jednorodzinne. Współczesna zabudowa – zróżnicowana forma budynków, stosowana kolorystyka, itp. – oraz elementy zagospodarowania terenu (m.in. ogrodzenia) wprowadzają do krajobrazu wsi dysharmonię.</p> <p>Według kierunków rozwoju określonych w Studium preferuje się rozwój mieszkalnictwa, rolnictwa, obsługę ludności i turystykę. Wyznaczono obszary rozwojowe dla funkcji mieszkalno-usługowej. W studium przyjmuje się podstawowy rozwój przestrzenny miejscowości jako uzupełnienie niezainwestowanej przestrzeni w obszarze wsi oraz koncentrycznie w kierunku północnym i południowym.</p> <p>Współczesne przekształcenia geodezyjne (podział działek w północnej części wsi) wskazują na możliwość powstania nowej zabudowy na terenach rolniczych poza obszarami preferowanymi w Studium pod dalszy rozwój przestrzenny.</p>
Ryczyn	<p>Niewielka wieś położona w całości w Parku, ok. 0,5 km na północ od miejscowości Jutrzenka (przyczółek wsi Jutrzenka)</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> wieś rolnicza z zabudową zagrodową. W miejscowości znajduje się kilka domostw.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> w południowej i północnej części wsi powstaje nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (w sąsiedztwie lasów).</p> <p>Studium nie wyznaczyło na tych terenach obszarów pod dalszy rozwój zabudowy mieszkaniowej.</p>
Krosnowo	<p>Wieś położona w całości na terenie Parku, ok. 4 0km na północ od miejscowości Borzytuchom, w pobliżu rzeki Słupia.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> wieś rolnicza o zwartym układzie zabudowy zagrodowej. W miejscowości funkcjonuje sklep spożywczy i Ochotnicza Straż Pożarna.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> nie obserwuje się widocznych zmian w strukturze przestrzennej, powstaje nieliczna pojedyncza zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Obiekty zabytkowe, wpisane do Rejestru i Ewidencji Zabytków ulegają stopniowej degradacji.</p> <p>Według kierunków rozwoju określonych w Studium przyjmuje się niewielki rozwój przestrzenny miejscowości jako uzupełnienie niezainwestowanej przestrzeni w obszarze wsi. Wiodącymi funkcjami wsi są rolnictwo, mieszkalnictwo, obsługa ludności i turystyka.</p>
Osieki	<p>Wieś położona na granicy Parku, częściowo w jego otulinie. Położona jest w pobliżu jeziora</p>

	<p>Osiecko.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> wieś o zwartym układzie zabudowy, dominuje zabudowa zagrodowa, choć obserwuje się powstawanie nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. W strukturze przestrzennej wsi istotną rolę odgrywa dawne założenie dworsko-parkowe. Dziś park jest zaniedbany a jego historyczny układ jest nieczytelny. We wschodniej części wsi jest też zabudowa wielorodzinna w budynkach pod dawnym PGR.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> poza pojedynczymi przykładami nowej zabudowy jednorodzinnej nie obserwuje się widocznych zmian w strukturze przestrzennej. Obiekty zabytkowe, wpisane do Ewidencji Zabytków ulegają stopniowej degradacji. Remonty starych budynków w oderwaniu od wytycznych konserwatorskich wprowadzają dysharmonię do historycznego krajobrazu wsi.</p> <p>Według kierunków rozwoju określonych w Studium przyjmuje się podstawowy rozwój przestrzenny miejscowości na północ od drogi Krosnowo-Bytów. W części w pobliżu jeziora Osiecko preferuje się funkcję turystyczno-rekreacyjną. Wiodącymi funkcjami wsi są rolnictwo, mieszkalnictwo, obsługa ludności i turystyka.</p>
Gmina Kołczygłowy	
Kołczygłowy	<p>Gminny ośrodek koncentracji usług podstawowych i budownictwa jednorodzinnego. Miejscowość zlokalizowana na granicy Parku, w większej części w otulinie PKDS.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> układ wsi opiera się przede wszystkim na drodze woj. nr 209. Od trasy tej odchodzą pozostałe drogi, które nadają wsi Kołczygłowy charakter wielodrożnicy. W strukturze przestrzennej miejscowości dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Nielicznie występuje również niska zabudowa wielorodzinna. Wieś Kołczygłowy oferuje mieszkańcom pakiet podstawowych usług. W miejscowości znajdują się m.in. szkoła, bank, poczta, kościół, ośrodek podstawowej opieki zdrowotnej, apteka, gminny dom kultury, OSP, sklepy wielobranżowe, piekarnia, stacja benzynowa, punkty gastronomiczne, usługi komercyjne (np. kwaciarnia, fryzjer, weterynarz, sklepy budowlane itp.). Funkcjonują również zakłady produkcyjne, np. związane z obróbką drewna. Tereny sportowe towarzyszą obiektom oświaty. W ich niedalekim sąsiedztwie, w północno-wschodniej części miejscowości, znajduje się boisko piłkarskie zespołu GKS Kołczygłowy.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> nowe budownictwo mieszkaniowe powstaje przede wszystkim w zachodniej i północno-wschodniej części miejscowości. Kolejne obszary wsi są zabudowywane, przy czym nowe mieszkalnictwo przyjmuje układ osiedli podmiejskich zabudowy jednorodzinnej o regularnej siatce dróg i działkach o dość niewielkiej powierzchni. Na terenach już zainwestowanych zabudowa zagrodowa zastępowana jest zabudową mieszkaniową.</p> <p>W fizjonomii wsi panuje wyraźny chaos. Spowodowany jest przede wszystkim parametrami i charakterem zabudowy (zróżnicowane kolory elewacji, kształt i kolory dachów, okna, itp.) oraz elementami zagospodarowania terenu (np. ogrodzenia, stosowana roślinność ozdobna). Warstwa historyczna ulega dalszemu zatarciu. Zabytkowe budynki mieszkalne są stopniowo remontowane i w wyniku przekształceń tracą zabytkowy charakter. Dysharmonię wprowadzają również sąsiadująca z zabytkami współczesna (bądź dawna, lecz wyremontowana) zabudowa, która głównie przez swą formę i kolorystykę obniża walory fizjonomiczne krajobrazu wsi. Liczne nośniki reklamowe (w tym plakaty i banery), a także obiekty infrastruktury technicznej są również elementami dysharmonijnymi.</p> <p>Według kierunków rozwoju określonych w Studium Kołczygłowy leżą w strefie III – tj. strefie intensywnego rozwoju wielofunkcyjnego. Dominujące w przestrzeni jest użytkowanie rolnicze, w połączeniu z historycznie wykształconymi formami osadnictwa tworzącymi</p>

	<p>razem względnie harmonijny krajobraz. Ważna dla rozwoju gospodarczego miejscowości jest jej lokalizacja przy drodze wojewódzkiej nr 209. Miejscowość stwarza możliwości rozwoju działalności produkcyjnej (Studium wyznacza tereny produkcyjne w południowo-zachodniej części wsi, poza obszarem Parku). Rozwój zabudowy planowany jest głównie w zachodniej części miejscowości.</p>
Barnowo	<p>Niewielka wieś położona w pobliżu miejscowości Kołczygłowy, przy drodze wojewódzkiej nr 209. Barnowo leży w większości na terenie Parku, pojedyncze zabudowania znajdują się w otulinie.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> struktura przestrzenna dzisiejszej miejscowości wynika z jej historycznej funkcji, której zasadniczy punkt stanowiło założenie dworsko-parkowe. Zabudowa folwarczna zachowała się w niewielkim stopniu, jednak budynek dworu został odrestaurowany, a dawny zespół dworsko-parkowy ponownie jest w rękach prywatnych – funkcjonuje dziś jako Ekofolwark. W pobliżu znajduje się stajnia Barnowo. W miejscowości sporo jest też zabudowy wielorodzinnej, pozostałości po dawnych budynkach mieszkaniowych PGR. W północnej części wsi są niszczone budynki dawnego gospodarstwa rolnego (obecnie budynki są stopniowo odnawiane), zaś w południowej, przy drodze wojewódzkiej znajduje się zakład produkcyjny desek podłogowych (łąccy). W Barnowie jest też sklep spożywczy oraz urządzony teren rekreacyjny z placem zabaw.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> nie obserwuje się widocznych zmian w strukturze przestrzennej. Istniejąca zabudowa, w tym zabudowa służąca obsłudze produkcji rolnej, poddawana jest remontom i modernizacji.</p> <p>Wg projektu planu miejscowego dla miejscowości Barnowo znaczna część wsi (obszar północny, w pobliżu założenia dworsko-parkowego, przewidziana jest pod mieszkalnictwo jednorodzinne (w Studium teren przewidziany pod usługi turystyki). Plan miejscowy zakłada zabudowę jednorodziną na stosunkowo niewielkich działkach, w układzie osiedlowym opartym o regularną siatkę ulic. Tereny zabudowy mają sąsiadować z lasem, linia zabudowy wyznaczona została 12m od granicy lasu. Przewiduje się też utworzenie terenów usług turystycznych. Tereny w bezpośrednim sąsiedztwie Ekofolwarku jest przeznaczony pod realizację OZE – ogniwa fotowoltaiczne.</p>
Radusz	<p>Wieś położona na granicy Parku, część miejscowości leży w jego otulinie. Radusz przylega do wsi gminnej Kołczygłowy.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> w strukturze przestrzennej dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa. Jest też zabudowa bliźniacza. Nielicznie występuje zabudowa wielorodzinna. We wsi znajduje się dawne założenie pałacowo-parkowe (obecnie nieczytelny układ kompozycyjny historycznego parku). W południowej części Radusza funkcjonuje duże gospodarstwo ogrodnicze. We wsi znajduje się również świetlica wiejska.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> na przestrzeni ostatnich lat nie obserwuje się widocznych zmian w strukturze przestrzennej, powstaje nieliczna pojedyncza zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.</p> <p>Studium zakłada dalszy rozwój zabudowy, w szczególności po zachodniej stronie głównej drogi przebiegającej przez wieś – czyli na terenie otuliny Parku, tuż za jego granicą. Planuje się też utworzenie terenów rekreacyjno-sportowych.</p>
Darżkowo	<p>Niewielka wieś położona na granicy Parku, częściowo w jego otulinie, ok. 2km na wschód od drogi wojewódzkiej nr 209.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> Darżkowo to wieś rolnicza z zabudową zagrodową w układzie zwartym wzdłuż głównej drogi. W miejscowości funkcjonuje agroturystyka,</p>

	<p>światlica wiejska, jest też urządzony teren sportowo-rekreacyjny (z placem zabaw).</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> na przestrzeni ostatnich lat nie obserwuje się widocznych zmian w strukturze przestrzennej.</p> <p>Studium przewiduje na tym terenie dogęszczenie zabudowy (zagospodarowanie niezainwestowanych działek) przy zachowaniu jej zwartego układu.</p>
Wierszyno	<p>Wieś rolnicza, w większości znajdująca się na terenie Parku (pojedyncza zabudowa leży w otulinie PKDS).</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> Wieś o zwartej zabudowie w układzie ulicówki. Dominuje zabudowa zagrodowa usytuowana wzdłuż drogi łączącej Kończygłowy ze wsią Motarzyno. We wsi funkcjonują również: sklep, Ochotnicza Straż Pożarna i światlica wiejska. W przyległym Wierszynku działa też gospodarstwo rolne – hodowla pstrąga i jesiotra. Jest to niewielkie gospodarstwo skupiające się na hodowli narybku. Gospodarstwo pełni też funkcje agroturystyczne (Lodge Wierszyno Młyn). Południa część Wierszyna to rozległe tereny parkowe, pozostałość dawnego założenia pałacowo-parkowego i folwarku.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> na przestrzeni ostatnich lat nie obserwuje się widocznych zmian w strukturze przestrzennej. Pojedyncza zabudowa, w oderwaniu od zwartej struktury osiedleńczej powstaje w północnej części wsi. Degradacji ulegają obiekty zabytkowe, np. zabudowa dworsko-folwarczna (w tym gorzelnia), cmentarz Puttkamerów, park angielski. Także zabytkowa zabudowa szachulcowa w centrum wsi ulega niszczeniu i popada w ruinę. Nieliczne obiekty są odnawiane.</p> <p>Studium określa Wierszyno jako obszar rolniczy o zróżnicowanych formach gospodarowania – przewagi wielkoobszarowej, towarowej gospodarki rolnej (podstrefa IA)</p> <p>Kierunki rozwoju wg Studium zakładają dalszy rozwój zabudowy mieszkaniowej, w szczególności wzdłuż drogi prowadzącej na północ w kierunku wsi Wierszynko. W centrum wsi wskazuje się na realizację terenów sportowo-rekreacyjnych oraz zieleni parkowej (teren historycznego parku angielskiego). Północne obszary wsi, w tym tereny zlokalizowane w sąsiedztwie lasów, zostały przewidziane pod lokalizację terenów urządzeń produkcyjnych energii elektrycznej (ogniwa fotowoltaiczne).</p>
Górki	<p>Niewielka wieś rolnicza, w większości znajdująca się na terenie Parku. Miejscowość położona wzdłuż drogi łączącej Kończygłowy ze wsią Motarzyno.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> Wieś o zwartym układzie zabudowy. W strukturze przestrzennej wyróżnić można przede wszystkim zabudowę zagrodową oraz dość duże gospodarstwo rolne.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> na przestrzeni ostatnich lat nie obserwuje się widocznych zmian w strukturze przestrzennej.</p> <p>Studium nie przewiduje znaczącego rozwoju zabudowy – kierunki rozwoju wyznaczają natomiast tereny pod realizację zabudowy turystycznej i rekreacyjnej (w centrum miejscowości).</p>
Świelubie	<p>Niewielka wieś położona w całości w granicach Parku, wzdłuż drogi łączącej Kończygłowy ze wsią Motarzyno, ok. 1km na zachód od Gałąźni Małej.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> zagospodarowanie wsi stanowi kilka domostw (zabudowa zagrodowa) ulokowanych w zwartym układzie wzdłuż drogi.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> na przestrzeni ostatnich lat nie obserwuje się widocznych zmian w strukturze przestrzennej.</p> <p>Studium nie przewiduje znaczącego rozwoju zabudowy – kierunki rozwoju zakładają</p>

	uzupełnienie istniejącej struktury osiedleńczej. Zakłada się też realizację terenów sportowo-rekreacyjnych.
Gałąźnia Mała	<p>Niewielka wieś o funkcji rolniczej i turystycznej, położona w całości w granicach Parku, przy drodze łączącej Kołczygłowy ze wsią Motarzyno</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> w układzie przestrzennym wsi kluczową rolę odgrywa rzeka Słupia, której wody zostały wykorzystane na początku XX wieku do realizacji elektrowni wodnej. Elektrownia działa do dziś, teren wokół niej jest zadbane a obiekty hydrotechniczne są sukcesywnie konserwowane. W miejscowości znajduje się również dawne założenie dworsko-parkowe – obecnie w rękach prywatnych. Historyczna kompozycja parku uległa zatarciu a zabytkowa zabudowa dziś już nie istnieje. Strukturę wsi wyznacza zwarta zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa. W Gałąźni Małej jest kościół. Funkcja turystyczno-wypoczynkowa realizowana jest m.in. poprzez spływy kajakowe. W ostatnich latach przy rzece zrealizowano przystań kajakową oraz urządzone teren wypoczynkowo-rekreacyjny.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> na przestrzeni ostatnich lat nie nastąpiły znaczące przekształcenia w strukturze przestrzennej wsi, powstała nieliczna zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Główne zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym wsi związane są z rozwojem funkcji turystycznej (m.in. nowa przystań kajakowa i teren wypoczynkowo-rekreacyjny przy rzece Słupia). W bezpośrednim sąsiedztwie dawnego założenia dworsko-parkowego powstaje obiekt usługowy (w trakcie budowy, stan na 10.2021)</p> <p>Studium nie przewiduje znaczącego rozwoju zabudowy – wskazuje się tereny preferowane do rozwoju zabudowy mieszkaniowej zlokalizowane w sąsiedztwie zabudowy już istniejącej. Główny kierunek rozwoju wsi koncentruje się na funkcji turystycznej i wypoczynkowej. Studium wyznacza kilka obszarów pod rozwój nowych terenów sportowo-rekreacyjnych oraz terenów zieleni urządzonej.</p> <p>Zgodnie z obowiązującym Studium Gałąźnia Mała znajduje się w podstrefie IC – jest to obszar o wysokich walorach przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych wskazany do rozwoju turystyki przyrodniczej, krajoznawczej, kwalifikowanej (planuje się tu realizację ośrodka obsługi turystów).</p>
Gałąźnia Wielka	<p>Miejscowość położona w całości w granicach Parku, przy drodze łączącej Kołczygłowy ze wsią Motarzyno, w odległości ok. 3 km od drogi wojewódzkiej nr 210 (i jednocześnie granicy PKDS).</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> wieś o zwartej zabudowie, w układzie owalnicy. W centrum miejscowości (pomiędzy głównymi drogami) znajduje się m.in. staw, budynek szkoły, a także zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa. W strukturze przestrzennej wsi wyróżnia się też dawny zespół dworsko-folwarczny z historycznym parkiem. Obecnie funkcjonuje tu gospodarstwo rolne. Zabytki uległy znacznej degradacji, historyczna kompozycja parku jest dziś nieczytelna. W Gałąźni Wielkiej funkcjonują szkoła (z przedszkolem), Ochotnicza Straż Pożarna, świetlica wiejska, sklep oraz Klub Sportowy „Dolina Speranda” Gałąźnia Wielka.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> na przestrzeni ostatnich lat nie nastąpiły znaczące przekształcenia w strukturze przestrzennej wsi, powstała nieliczna zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. W krajobrazie wsi widoczna jest, charakterystyczna również dla innych miejscowości w Parku, dysharmonia w architekturze polegająca na występowaniu na niewielkim obszarze zarówno zabudowy zabytkowej, charakterystycznej dla wsi z początku XX w. jak i nowej zabudowy mieszkaniowej o odmiennym charakterze, obcej fizjonomicznie. Ten dysonans w estetyce budynków wpływa negatywnie na aspekt krajobrazowy wsi położonych na terenie PKDS.</p> <p>Zgodnie z obowiązującym Studium Gałąźnia Wielka znajduje się w:</p>

	<p>- podstrefie IB – jest to obszar rolniczy o przewadze gospodarki towarowej, prowadzonej w gospodarstwach dużych i bardzo dużych z miejscowością Gałąźnia Wielka; powiązania komunikacyjne – sąsiedztwo drogi wojewódzkiej, a także nie w pełni wykorzystywany obszar i obiekty dawnego folwarku, pozwalają myśleć o rozwoju działalności produkcyjnej – północna część obrębu Gałąźnia Wielka</p> <p>- podstrefie IC – jest to obszar o wysokich walorach przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych wskazany do rozwoju turystyki przyrodniczej, krajoznawczej, kwalifikowanej - południowa część obrębu</p> <p>Dalszy rozwój zabudowy mieszkaniowej przewidziany jest w północnej części wsi.</p>
Gmina Dębica Kaszubska	
Dębica Kaszubska	<p>Gminny ośrodek obsługujący mieszkańców gminy w zakresie usług oświaty, kultury, zdrowia i opieki społecznej, handlu, gastronomii, rzemiosła, łączności, sportu i rekreacji, administracji samorządowej, finansowej i gospodarczej. Miejscowość zlokalizowana w większości w otulinie Parku. W granicach PKDS znajduje się niewiele zabudowań. Przez wieś przebiega droga wojewódzka o nr 210.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> układ wsi opiera się przede wszystkim na drodze woj. nr 210. Od trasy tej odchodzą pozostałe drogi, które nadają wsi charakter wielodrożnicy. W strukturze przestrzennej miejscowości dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, ale jest też niska zabudowa wielorodzinna. Miejscowość oferuje mieszkańcom dość szeroki zakres usług. W miejscowości znajdują się m.in. szkoła, przedszkola, bank, poczta, kościół, ośrodek podstawowej opieki zdrowotnej, apteka, gminny ośrodek kultury, Ochotnicza Straż Pożarna, sklepy wielobranżowe, piekarnia, punkty gastronomiczne, usługi komercyjne (np. kwiaciarnia, fryzjer, weterynarz, sklepy budowlane itp.). Funkcjonują również zakłady produkcyjne (np. zakład produkcji cukierniczej). W miejscowości działa klub sportowy Skotawia (boisko piłkarskie znajduje się w zachodniej części miejscowości). Przy terenach sportowych klubu Skotawia znajduje się teren ogródków działkowych.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> struktura przestrzenna wsi Dębica Kaszubska ulega stopniowym zmianom. Powstaje przede wszystkim zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Jej rozwój w skali miejscowości jest dość zrównoważony, choć dominuje w części zachodniej wsi. Zabudowa powstaje w sąsiedztwie już istniejącej.</p> <p>Studium zakłada wielofunkcyjny rozwój miejscowości, przy czym obszary preferowane pod rozwój mieszkalnictwa wyznaczono głównie w północnej części wsi, w obszarze położonym poza Parkiem.</p>
Mielno	<p>Niewielka wieś rolnicza, w większości znajdująca się na terenie Parku. Miejscowość położona ok. 2 km na wschód od drogi krajowej nr 21.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> Wieś o dość zwartym układzie zabudowy, choć w porównaniu do innych wsi w Parku nieco rozproszona (szczególnie wschodnia część wsi). W strukturze przestrzennej wyróżnić można przede wszystkim zabudowę zagrodową i mieszkaniową jednorodziną.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> na przestrzeni ostatnich lat nie obserwuje się widocznych zmian w strukturze przestrzennej, powstały pojedyncze domy jednorodzinne w sąsiedztwie istniejącej zabudowy.</p> <p>Studium nie przewiduje rozwoju mieszkalnictwa poza istniejącą strukturą zabudowy.</p>
Podwilczyn	<p>Wieś o funkcji rolniczej, znajdująca się w całości w granicach Parku. Miejscowość położona przy drodze łączącej Dębicę Kaszubską z drogą wojewódzką nr 209.</p>

	<p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> Wieś o zwartej zabudowie, w układzie ulicówki, ulokowana malowniczo nad jeziorem Rybiec. Dominuje zabudowa zagrodowa. We wsi funkcjonuje kościół i Ochotnicza Straż Pożarna. Działający do niedawna sklep przestał funkcjonować (stan na 10.2021). W północnej części wsi, na lekkim wzniesieniu, położony jest cmentarz parafialny, na którego obszarze znajdują się też dawne nagrobki niemieckich mieszkańców wsi.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> na przestrzeni ostatnich lat nie obserwuje się widocznych zmian w strukturze przestrzennej. Zabytkowe budynki szachulcowe mieszkalne i gospodarcze ulegają dalszej degradacji. Niektóre „znikają” z krajobrazu wsi w wyniku remontów i modernizacji (wymiana elewacji, dachów, okien, itp.). Wśród historycznej zabudowy występuje więc (w coraz większym zakresie) współczesna zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, której formy architektoniczne i kolorystyka wpływają negatywnie na fizjonomię historycznego wiejskiego krajobrazu Podwilczyna.</p> <p>Studium nie przewiduje rozwoju mieszkalnictwa poza istniejącą strukturą zabudowy.</p>
Krzynia	<p>Niewielka miejscowość położona w całości w Parku przy rzece Słupia i zbiorniku retencyjnym Krzynia.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> Struktura przestrzenna wsi oparta jest o zrealizowany na początku XX wieku zespół elektrowni wodnych na rzece Słupia. W Krzyni znajduje się duży zbiornik retencyjny oraz elektrownia wodna. Bliskość zbiornika wodnego wpłynęła na strukturę zabudowy miejscowości. Przeważa zabudowa letniskowa, rekreacyjna i mieszkaniowa. W Krzyni jest też ośrodek wczasowy oraz tereny turystyczno-rekreacyjne (m.in. przystań kajakowa, baza noclegowa pod usługi turystyki). Na terenie miejscowości znajduje się również wpisany do Rejestru Zabytków dawny park pałacowy. Niestety do obecnych czasów zachowały się jedynie pojedyncze drzewa, a struktura parku w wyniku braku działań pielęgnacyjnych i rewaloryzacyjnych jest dziś właściwie całkowicie zatarta. W pobliżu parku znajduje się zabytkowy budynek kuźni (ujętej w ewidencji zabytków) – ulegający stopniowej degradacji.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> na przestrzeni ostatnich lat nie obserwuje się widocznych zmian w strukturze przestrzennej, powstały pojedyncze domy jednorodzinne w sąsiedztwie istniejącej zabudowy.</p> <p>Studium nie przewiduje rozwoju mieszkalnictwa poza istniejącą strukturą zabudowy.</p>
Strzegomino	<p>Niewielka osada położona w Parku przy rzece Słupia w pobliżu jeziora Konradowo.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> Struktura przestrzenna wsi oparta jest o zrealizowany na początku XX wieku zespół elektrowni wodnych na rzece. W miejscowości znajduje się funkcjonująca do dziś Elektrownia Strzegomino. W osadzie Strzegomino występuje w zasadzie jedynie zabudowa letniskowa, rekreacyjna. Są również ogródki działkowe, funkcjonuje też hotel.</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się rozwój zabudowy letniskowej w pobliżu kanału łączącego Jezioro Konradowo z elektrownią Strzegomino.</p> <p>Studium nie przewiduje rozwoju funkcji mieszkaniowej.</p>
Niemczewo	<p>Wieś o funkcji rolniczej położona na peryferiach Parku przy drodze wojewódzkiej nr 210.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> nieliczna zabudowa. Kilka domostw, gospodarstwo rolne i pojedyncza zabudowa wielorodzinna (pozostałość po PGR).</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> na przestrzeni ostatnich lat nie obserwuje się widocznych zmian w strukturze przestrzennej.</p>

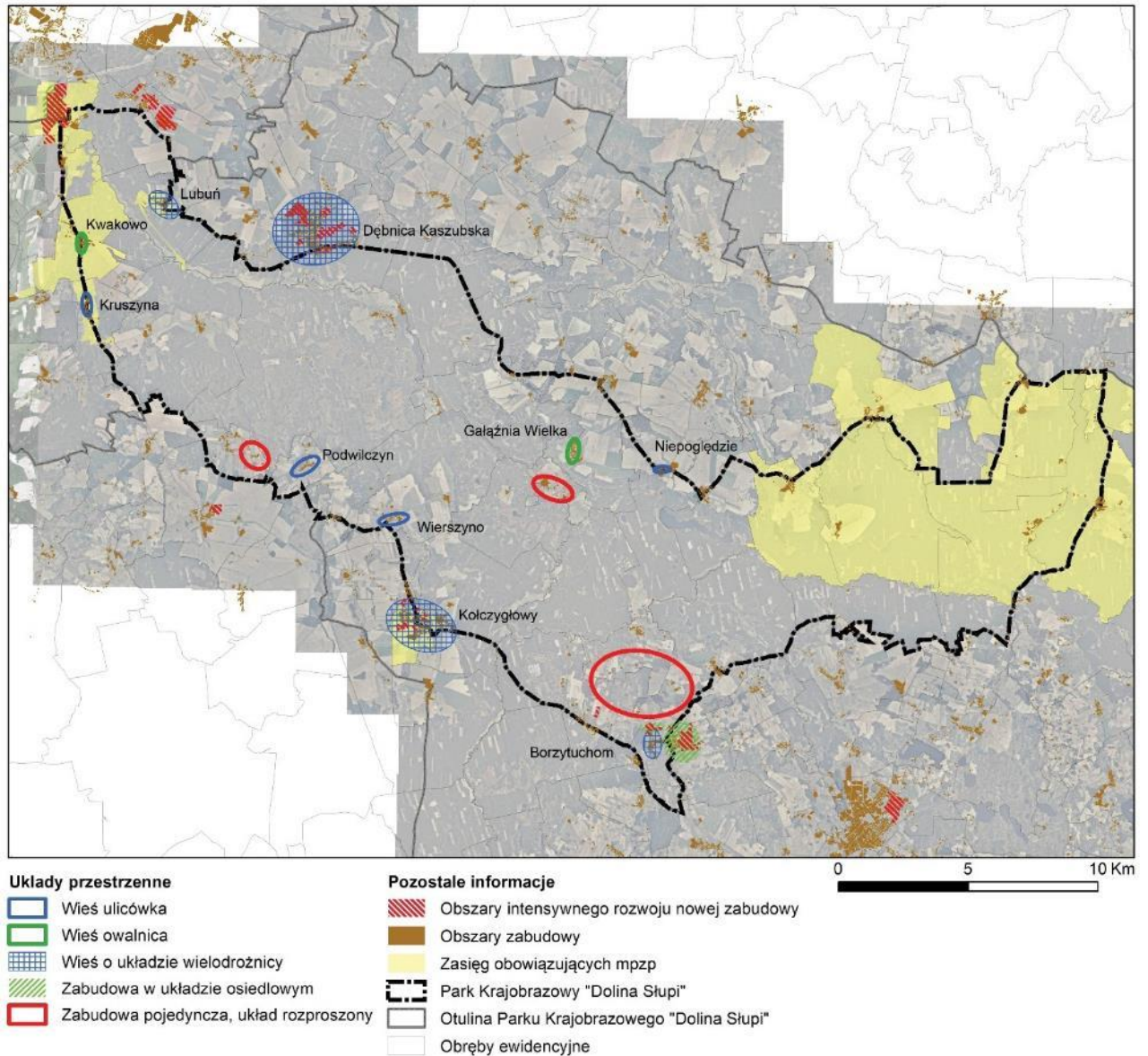
	<p>Studium nie przewiduje rozwoju mieszkalnictwa poza istniejącą strukturę zabudowy.</p>
<p>Motarzyno</p>	<p>Wieś o funkcji rolniczej położona na peryferiach Parku przy drodze wojewódzkiej nr 210. Większa część miejscowości znajduje się w otulinie Parku, w PKDS jedynie pojedyncze zabudowania.</p> <p><u>Opis stanu zagospodarowania:</u> w strukturze przestrzennej wsi dużą rolę odgrywa założenie dworsko-parkowe. Do dziś zachował się pałac, park uległ widocznym przekształceniom, jego historyczny układ jest obecnie nieczytelny. Zabudowa podworska obecnie użytkowana jest na cele rolnicze. W zagospodarowaniu przestrzennym dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa. Występuje też zabudowa wielorodzinna oraz zabudowa rekreacji indywidualnej. We wsi znajduje się podstawowy pakiet usług obsługujących mieszkańców. Jest szkoła, kościół, Ochotnicza Straż Pożarna, świetlica wiejska, są sklepy. Funkcjonuje tu również zespół piłkarski Błękitni Motarzyno (boisko piłkarskie w południowej części wsi).</p> <p><u>Obserwowany rozwój:</u> na przestrzeni ostatnich lat nie obserwuje się widocznych zmian w strukturze przestrzennej, powstały pojedyncze domy jednorodzinne w sąsiedztwie istniejącej zabudowy.</p> <p>Kierunki rozwoju przestrzennego wsi wg Studium zakładają utrzymanie kompozycji zabudowy wsi. Przewiduje się dalszy rozwój zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej w sąsiedztwie istniejących terenów zabudowanych.</p> <p>Analizując podziały geodezyjne w Motarzynie, we wschodniej części miejscowości daje się zauważyć wydzielenia sugerujące przyszły rozwój tych terenów w kierunku zabudowy letniskowej.</p>

Struktura przestrzenna zabudowy

Na podstawie wizji terenowych oraz analizy ortofotomapy oraz innych kartograficznych materiałów przeanalizowano charakter i strukturę przestrzenną zabudowy Parku i jego otuliny. Wynik analizy prezentuje Ryc. 34.

W Parku dominują wsie o zwartej zabudowie. Nieliczne przykłady zabudowy rozproszonej pojawiają się w okolicach Borzytuchomia i Mielna. Mniejsze wsie mają zazwyczaj układ ulicówki (np. Podwilczyn, Wierszyno, Kruszyna). W Parku są też przykłady wsi o układzie owalnicy (np. Gałąźnia Wielka, Kwakowo). Większe jednostki osadnicze mają układy wielodrożnicowe (np. Kończyłowy, Borzytuchom). W tym kierunku przekształca się też wieś ulicówka – Lubuń.

Nad jeziorami funkcjonuje zabudowa letniskowa (np. Łupawsko, Jasień, Krzynia, Zawiaty), choć w skali Parku nie stanowi ona istotnej formy zagospodarowania terenu.

Ryc. 34 Charakter i struktura przestrzenna istniejącej zabudowy PKDS i (oprac. własne na podstawie analizy ortofotomapy, BDOT oraz wizji terenowej)

Ryc. 35 Kruszyna - wieś o układzie ulicówki (oprac. własne)

Ryc. 36 Kruszyna z lotu ptaka (<https://kobylnica.pl/kruszyna.html>)

Ryc. 37 Kwakowo - wieś o układzie owalnicy (oprac. własne)

Ryc. 38 Kwakowo z lotu ptaka (<https://kobylnica.pl/kwakowo.html>)

Ryc. 39 Lubuń - wieś ulicówka z przekształceniami do wielodrożnicy (oprac. własne)

Ryc. 40 Lubuń z lotu ptaka (<https://kobylnica.pl/lubun.html>)

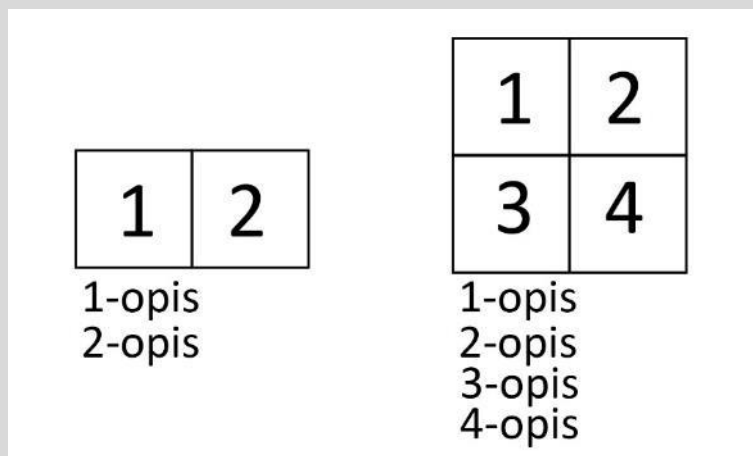
Ryc. 41 Kołczygłowy - wieś o układzie wielodrożnicy (oprac. własne)

Ryc. 42 Kołczygłowy z lotu ptaka (Fot. UG Kołczygłowy)

Zasada przyporządkowania opisów rycin do zdjęć zamieszczonych w rozdziałach

4.4. – 6.3:

Osadnictwo w gminie Kobylnica – dokumentacja fotograficzna

Łosino:

Ryc. 43 Łosino z lotu ptaka – widok na kościół (<https://kobylnica.pl/losino-zajaczowo.html>)

Ryc. 44 Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w Łosinie (Fot. MW, 2020)

Zajączkowo:

Ryc. 45 Zajączkowo z lotu ptaka (<https://kobylnica.pl/losino-zajaczowo.html>)

Ryc. 46 Zajączkowo – widok na pole golfowe (<https://kobylnica.pl/losino-zajaczowo.html>)

Ryc. 47 Zabudowa w Zajączkowie (Fot. MW, 2020)

Ryc. 48 Zabudowa w Zajączkowie (Fot. MW, 2020)

Kwakowo:

Ryc. 49 Kwakowo z lotu ptaka – widok na kościół (<https://kobylnica.pl/kwakowo.html>)

Ryc. 50 Tereny sportowe w Kwakowie (<https://kobylnica.pl/kwakowo.html>)

Ryc. 51 Aleja drzew w Kwakowie (<https://kobylnica.pl/kwakowo.html>)

Ryc. 52 Kwakowo z lotu ptaka (<https://kobylnica.pl/kwakowo.html>)

Ryc. 53 Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna w Kwakowie (Fot. MW, 2020)

Ryc. 54 Centrum wsi Kwakowo (Fot. MW, 2020)

Ryc. 55 Gospodarstwo rolne w Kwakowie (Fot. MW, 2020)

Ryc. 56 Siedziba firmy Adkonis sp. z o.o. w Kwakowie (Fot. MW, 2020)

Kruszyna:

Ryc. 57 Kruszyna z lotu ptaka (<https://kobylnica.pl/kruszyna.html>)

Ryc. 58 Zabudowa w Kruszynie (<https://kobylnica.pl/kruszyna.html>)

Lubuń:

Ryc. 59 Lubuń z lotu ptaka (<https://kobylnica.pl/lubun.html>)

Ryc. 60 Kościół w Lubuniu (Fot. MW, 2020)

Ryc. 61 Zabudowa w centrum wsi Lubuń (Fot. MW, 2021)

Ryc. 62 Zabudowa wsi Lubuń (Fot. MW, 2021)

Ryc. 63 Stara zabudowa wsi Lubuń (Fot. MW, 2021)

Ryc. 64 Nowa zabudowa jednorodzinna we wsi Lubuń (Fot. MW, 2020)

Żelkówko:

Ryc. 65 Żelkówko z lotu ptaka (<https://kobylnica.pl/zelkowko-zelki.html>)

Ryc. 66 Żelkówko z lotu ptaka (<https://kobylnica.pl/zelkowko-zelki.html>)

Ryc. 67 Żelkówko – zabudowa wsi (Fot. MW, 2021)

Ryc. 68 Żelkówko – widok na kościół (Fot. MW, 2021)

Żelki:

Ryc. 69 Żelki – teren rekreacyjny (Fot. MW, 2021)

Ryc. 70 Żelki – renowacje starych budynków (Fot. MW, 2021)

Ryc. 71 Żelki – zabudowa wsi (Fot. MW, 2021)

Ryc. 72 Żelki – nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (Fot. MW, 2021)

Osadnictwo w gminie Kołczygłowy

Kołczygłowy:

Ryc. 73 Kołczygłowy – zabudowa centrum wsi (Fot. MW, 2021)

Ryc. 74 Kołczygłowy – zabudowa centrum wsi (Fot. MW, 2021)

Ryc. 75 Kołczygłowy – kościół (Fot. KK, 2020)

Ryc. 76 Kołczygłowy – zabytkowa zabudowa (Fot. MW, 2020)

Ryc. 77 Kołczygłowy – nowa zabudowa mieszkaniowo-usługowa (Fot. MW, 2021)

Ryc. 78 Kołczygłowy – zabytkowa zabudowa, częściowo odremontowana (Fot. MW, 2021)

Radusz:

Ryc. 79 Radusz – zabudowa wsi (Fot. MW, 2020)

Ryc. 80 Radusz-Wierszyno – aleja drzew (Fot. MW, 2020)

Wierszyno:

Ryc. 81 Wierszyno – zabudowa zabytkowa i współczesna (Fot. MW, 2021)

Ryc. 82 Wierszyno – zabudowa zabytkowa szachulcowa (Fot. MW, 2021)

Ryc. 83 Wierszyno – zabudowa wsi (Fot. MW, 2021)

Ryc. 84 Wierszyno – zabudowa gospodarcza (Fot. MW, 2021)

Gałąźnia Mała:

Ryc. 85 Gałąźnia Mała – współczesna zabudowa (Fot. MW, 2020)

Ryc. 86 Gałąźnia Mała – kościół (Fot. MW, 2020)

Ryc. 87 Gałąźnia Mała – zabudowa zabytkowa (Fot. MW, 2020)

Ryc. 88 Gałąźnia Mała – elektrownia wodna (Fot. MW, 2020)

Ryc. 89 Gałąźnia Mała – zamek wodny – część założenia hydrotechnicznego (Fot. MW, 2020)

Ryc. 90 Gałąźnia Mała – dawny park podworski. Obecnie w rękach prywatnych (Fot. MW, 2020)

Gałąźnia Wielka:

Ryc. 91 Gałąźnia Wielka – zabudowa pofolwarczna (Fot. MW, 2020)

Ryc. 92 Gałąźnia Wielka – zabudowa pofolwarczna (Fot. MW, 2020)

Ryc. 93 Gałąźnia Wielka – współczesna zabudowa w otoczeniu zabytkowego założenia folwarcznego (Fot. MW, 2020)

Ryc. 94 Gałąźnia Wielka – zabudowa wsi (Fot. MW, 2020)

Osadnictwo w gminie Borzytuchoch:

Borzytuchoch:

Ryc. 95 Borzytuchoch z lotu ptaka (Fot. D. Paciorek, 2015, <https://borzytuchoch.pl/z-lotu-ptaka.html>)

Ryc. 96 Borzytuchoch – zabudowa wsi (Fot. MW, 2020)

Ryc. 97 Borzytuchoch – zabudowa wsi (Fot. MW, 2020)

Ryc. 98 Borzytuchoch – szkoła, w tle zabudowa wielorodzinna (Fot. MW, 2021)

Ryc. 99 Borzytuchoń – łąki (Fot. MW, 2020)

Ryc. 100 Borzytuchoń – współczesna zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (Fot. MW, 2021)

Ryc. 101 Borzytuchoń – nowa zabudowa (Fot. MW, 2021)

Ryc. 102 Borzytuchoń – nowa zabudowa (Fot. MW, 2021)

Ryc. 103 Borzytuchoń – „częściowe” remonty budynków zabytkowych (Fot. MW, 2021)

Ryc. 104 Borzytuchoń – degradacja zabytkowych budynków (Fot. MW, 2021)

Krosnowo:

Ryc. 105 Krosnowo – zabytkowa zabudowa szachulcowa (Fot. MW, 2020)

Ryc. 106 Krosnowo – nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (Fot. MW, 2020)

Osieki:

Ryc. 107 Osieki – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna po byłym PGR (Fot. MW, 2021)

Ryc. 108 Osieki – zabudowa wsi (Fot. MW, 2021)

Ryc. 109 Osieki – przekształcenia zabytkowej zabudowy (Fot. MW, 2021)

Ryc. 110 Osieki – zabytkowa zabudowa (Fot. MW, 2021)

Osadnictwo w gminie Dębica Kaszubska:

Mielno:

Ryc. 111 Mielno – zabudowa wsi (Fot. MW, 2020)

Ryc. 112 Mielno – aleja drzew, w tle zabudowa wsi (Fot. MW, 2020)

Podwilczyn:

Ryc. 113 Podwilczyn – zabudowa (Fot. MW, 2021)

Ryc. 114 Podwilczyn – zabudowa (Fot. MW, 2021)

Ryc. 115 Podwilczyn – zabudowa (Fot. MW, 2020)

Ryc. 116 Podwilczyn – zabudowa (Fot. MW, 2020)

Ryc. 117 Podwilczyn – „remonty” zabudowy zabytkowej (Fot. MW, 2020)

Ryc. 118 Podwilczyn – współczesna zabudowa. Sklep – obecnie nie funkcjonuje. (Fot. MW, 2021)

Ryc. 119 Podwilczyn – stara zabudowa o dużych walorach kulturowych (Fot. MW, 2021)

Ryc. 120 Podwilczyn – współczesna zabudowa w zestawieniu z historyczną. (Fot. MW, 2021)

Krzynia:

Ryc. 121 Krzynia – elektrownia wodna (Fot. MW, 2020)

Ryc. 122 Krzynia – zabudowa mieszkaniowa w pobliżu elektrowni wodnej (Fot. MW, 2020)

Ryc. 123 Krzynia – zabytkowa kuźnia (Fot. MW, 2020)

Ryc. 124 Krzynia – pozostałości parku dworskiego (Fot. MW, 2020)

Strzegomino:

Ryc. 125 Strzegomino – elektrownia wodna (Fot. MW, 2020)

Ryc. 126 Strzegomino – ogródki działkowe przy kanale wodnym (Fot. MW, 2020)

Ryc. 127 Strzegomino – zabudowa letniskowa (Fot. MW, 2020)

Ryc. 128 Strzegomino – „drugie” domy (Fot. MW, 2020)

Niemczewo:

Ryc. 129 Niemczewo – zabytkowa zabudowa szachulcowa (Fot. MW, 2020)

Ryc. 130 Niemczewo – zabudowa letniskowa (Fot. KK, 2020)

Motarzyno:

Ryc. 131 Motarzyno – zabudowa wiejska (Fot. KK, 2020)

Ryc. 132 Motarzyno – zabytkowa zabudowa (Fot. KK, 2020)

Ryc. 133 Motarzyno – pozostałości dawnego założenia dworsko-parkowego (Fot. MW, 2020)

Ryc. 134 Motarzyno – pozostałości dawnego założenia dworsko-parkowego (Fot. MW, 2020)

Gałęzów:

Ryc. 135 Gałęzów – zabudowa mieszkaniowa (Fot. MW, 2021)

Ryc. 136 Gałęzów – teren wypoczynkowy nad jeziorem (Fot. MW, 2021)

Ryc. 137 Gałęzów – „remonty” zabudowy zabytkowej; degradacja walorów kulturowych (Fot. MW, 2021)

Ryc. 138 Gałęzów – ogród ekologiczny – „nie-ekologiczny” (Fot. MW, 2021)

Osadnictwo w gminie Czarna Dąbrówka:

Unichowo:

Ryc. 139 Unichowo – zabudowa wiejska (Fot. MW, 2020)

Ryc. 140 Unichowo – widok na pałac od strony jeziora Unichowo (Fot. MW, 2020)

Ryc. 141 Unichowo – pałac w Unichowie (Fot. MW, 2020)

Ryc. 142 Unichowo – teren rekreacyjno-wypoczynkowy nad jeziorem Unichowo (Fot. KK, 2020)

Kartkowo:

Ryc. 143 Kartkowo – zabytkowa aleja prowadząca do parku (Fot. MW, 2020)

Ryc. 144 Kartkowo – widok na pałac w Kartkowie (Fot. MW, 2020)

Ryc. 145 Kartkowo – krajobraz rolniczy (Fot. MW, 2020)

Ryc. 146 Kartkowo – tereny rekreacyjne nad jeziorem Długim (Fot. MW, 2020)

Nożyno:

Ryc. 147 Nożyno – zabudowa o charakterze zabytkowym i zabudowa współczesna (Fot. MW, 2020)

Ryc. 148 Nożyno – zabudowa (Fot. MW, 2020)

Jerzkowice:

Ryc. 149 Jerzkowice – zabytkowa zabudowa (Fot. MW, 2020)

Ryc. 150 Jerzkowice – ferma tuczu trzody chlewnej (Fot. MW, 2020)

Łupawsko:

Ryc. 151 Łupawsko – zabudowa wiejska (Fot. MW, 2020)

Ryc. 152 Łupawsko – teren ośrodka wypoczynkowego „Wrzos” (<http://wrzos.com/project/brda/>)

Jasień:

Ryc. 153 Jasień – zabytkowy drewniany kościół o konstrukcji szachulcowej (w bezpośrednim sąsiedztwie Parku, tuż przy granicy) (Fot. MW, 2020)

Ryc. 154 Jasień – zabytkowa zabudowa szachulcowa (Fot. MW, 2020)

Ryc. 155 Jasień – ośrodek wypoczynkowy nad jeziorem (Fot. MW, 2020)

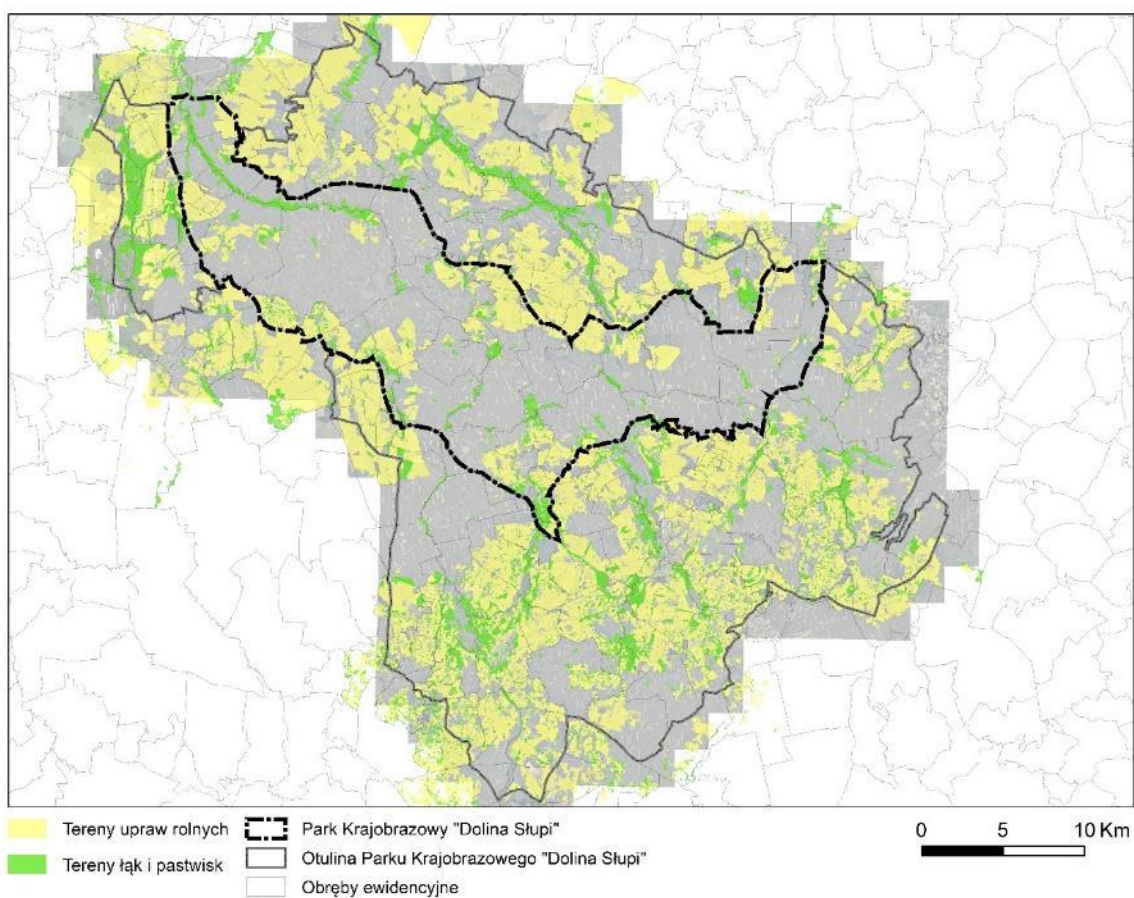
Ryc. 156 Jasień – camping „na stałe” (Fot. MW, 2020)

4.4.2. Rolnictwo

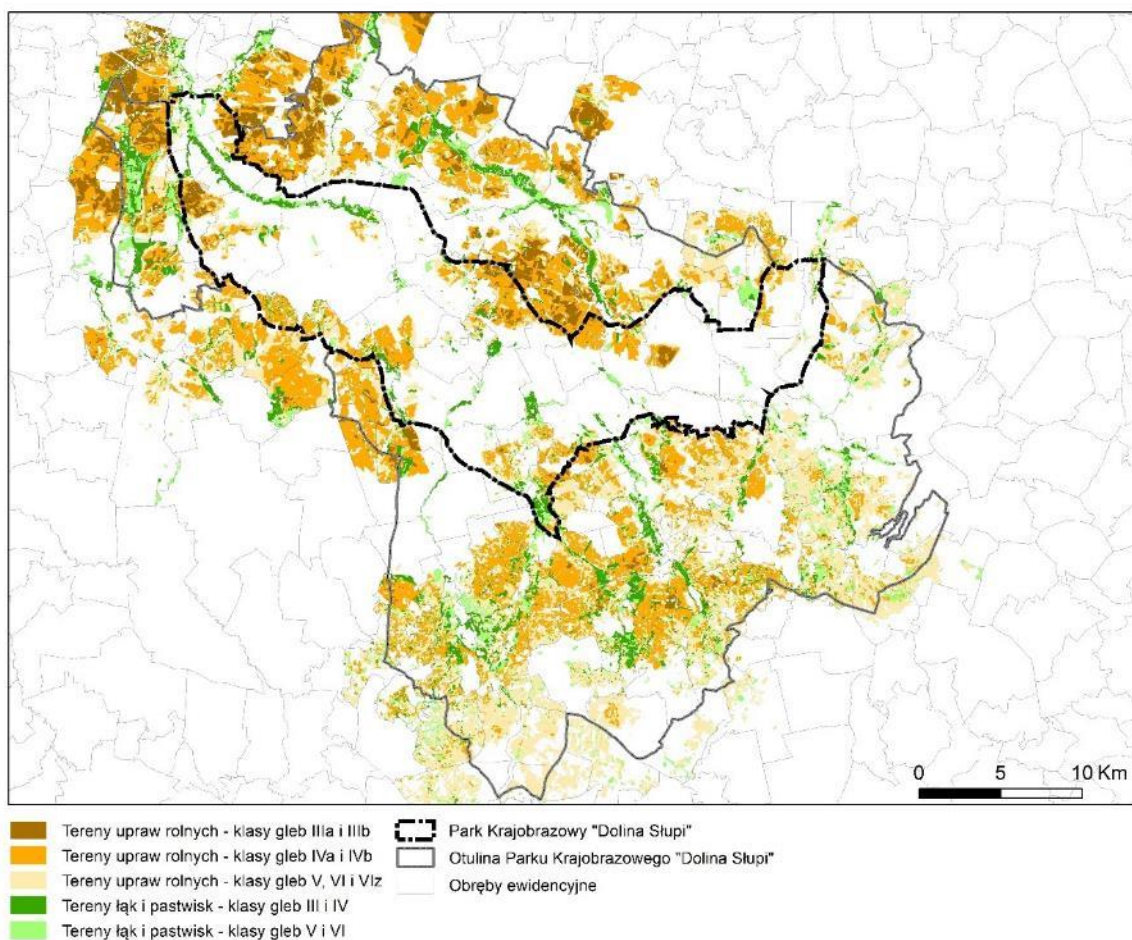
Udział użytków rolnych w powierzchni Parku jest stosunkowo niewielki. Tereny użytkowane rolniczo (w tym łąki, pastwiska i sady) stanowią ok. 23% powierzchni PKDS, przy czym największy obszar zajmują pola uprawne.

Grunty orne występują głównie na peryferiach Parku oraz w większych enklawach leśnych. Największe obszary użytkowane rolniczo grupują się wzdłuż północnej i południowo-zachodniej granicy PKDS.

Park położony jest niemal w całości w regionie glebowo-rolniczym trzebielińskim (mezoregion Wysoczyzna Polanowska). Panują tu średnio korzystne warunki dla produkcji rolnej. Lepsze gleby (klas IIIa i IIIb) występują na północy, przy południowej granicy dominują gleby klasy IV. Gleby słabszych klas są trwale odłogowane, zalesiane bądź przeznaczane na inne funkcje (np. turystyczne, rekreacyjne).

Ryc. 157 Struktura przestrzenna terenów rolnych i użytków zielonych na terenie PKDS i otuliny (oprac. własne na podstawie danych ewidencji gruntów ze starostw)

Ryc. 158 Klasy gleb w PKDS i otulinie (oprac. własne na podstawie danych ewidencyjnych ze starostw)

Grunty orne są w większości własnością prywatną. Dominują indywidualne gospodarstwa rolne o areale do 5 ha, choć w gminach funkcjonują również spółki rolne obsługujące większą powierzchnię upraw. Duże ośrodki obsługi rolnej funkcjonują przede wszystkim w miejscach byłych PGR-ów, które to z kolei prowadziły działalność na terenach dawnych założeń dworsko-parkowych i folwarcznych. W strukturze przestrzennej działek rolnych zauważa się wciąż podziały uwarunkowane historycznymi przemianami tych obszarów, które przez lata funkcjonowały jako wielkoobszarowe majątki ziemskie. Działki mają zazwyczaj kształt rozległych nieregularnych wieloboków, nie są przy tym ułożone regularnie, tworzą z pozoru chaotyczne układy. Przykłady wielkoobszarowych gospodarstw rolnych na dużych działkach są m.in. w rejonie Gałąźni Małej. Tereny rolnicze w zachodniej części Parku, w rejonie Darżkowa, Podwilczyna i Wierszyna, charakteryzują się mniejszymi działkami o wyraźnym prostokątnym kształcie. Świadczy to o większych przekształceniach własnościowych tych obszarów, które przez lata skutkowały kolejnymi podziałami geodezyjnymi – Ryc. 159-160.

Ryc. 159 Układ pól i łąk w rejonie Gałąźnia Mała (źródło: Google Earth)

Ryc. 160 Układ pól i łąk w rejonie Podwilczyna i Darżkowa (źródło: Google Earth)

Gospodarka rolna na obszarze Parku, poza kilkoma wielkoobszarowymi gospodarstwami rolnymi, prowadzona jest na ogół w sposób tradycyjny. W strukturze upraw dominują rośliny zbożowe, uprawia się też rzepak, ziemniaki i – coraz częściej – kukurydzę.

Produkcja zwierzęca prowadzona jest na mniejszą skalę i koncentruje się w nielicznych tradycyjnych ośrodkach hodowlanych (Gałąźnia Wielka, Barnowo, Nożyno, Osieki, Jerzkowice). Na terenie Parku funkcjonują ośrodki intensywnej hodowli zwierząt gospodarskich. Do największych z nich należą:

ferma tuczu trzody chlewnej w Jerzkowicach (gmina Czarna Dąbrówka) oraz ferma drobiu w Komiłowie (Adkonis sp. z o.o.).

Duży obszar pod obsługę produkcji rolniczej wyznaczono we wsi Jerzkowice, w odległości ok. 0,5 km na zachód od jeziora Jasień Północny. Takie przeznaczenie terenu zostało określone w obowiązującym planie miejscowym dla obrębu Jerzkowice (jest to przy tym zgodne z kierunkami wyznaczonymi w Studium).

W bezpośrednim lub bliskim sąsiedztwie Parku funkcjonuje kilka ośrodków hodowli ryb, są one zwykle związane z rzekami i ciekami. Największym jest ośrodek intensywnej hodowli ryb (przede wszystkim pstrąga) w Kamieńcu (gmina Borzytuchom) – tuż przy granicy Parku. Wykorzystuje on do swego funkcjonowania rzekę Kamienica. Kilka ośrodków znajduje się również na rzece Skotawa (otulina Parku). Duży ośrodek hodowlany (hodowla pstrąga) powstał w ostatnich latach w sąsiedztwie Parku, w miejscowości Otnoga, przy rzece Łupawa. Na terenie Parku hodowla ryb funkcjonuje w ośrodku we wsi Żelkówko.

Cechą charakterystyczną Parku są użytki zielone występujące przede wszystkim w dolinach rzek, m.in. Słupi i Kamienicy. Są to zazwyczaj zwarte kompleksy o powierzchniach ponad 100 ha, objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody. W ich obrębie prowadzone są programy rolnośrodowiskowe, mające na celu ochronę tych kompleksów ze względu na ich walory przyrodnicze.

Na przestrzeni ostatnich lat zauważyć można tendencję do odłogowania gruntów najłabszych i sukcesywne wyłączenie ich z produkcji rolnej – są one zwykle zalesiane. Obserwuje się też niekorzystne zmiany w strukturze upraw, widoczna jest tendencja do upraszczania płodozmianów i specjalizacji. Wzrasta powierzchnia monokultur zbożowych w strukturze zasiewów, coraz częściej uprawia się również kukurydzę, która z racji swoich rozmiarów negatywnie wpływa na walory fizjonomiczne Parku. Chodzi o sytuacje, kiedy przesłania ona widoki z dróg i tras określonych na mapach turystycznych Parku jako zapewniające dalekie panoramiczne widoki.

Z punktu widzenia ochrony przyrody i krajobrazów PKDS najbardziej niekorzystne są duże ośrodki hodowli zwierzęcej, tj. hodowla trzody chlewnej w Jerzkowicach (ale też w Gostkowie, położonym w południowej otulinie Parku) oraz wzrost aktywności inwestycyjnej w kierunku tworzenia intensywnych hodowli ryb (Kamieńc, Otnoga).

W otulinie Parku grunty orne mają większy udział w strukturze przestrzennej – stanowią ok. 50% powierzchni otuliny. Najkorzystniejsze warunki dla produkcji rolnej znajdują się w północnej i zachodniej części otuliny. Jest to równocześnie jednak obszar ulegający w ostatnich latach intensywnemu rozwojowi funkcji mieszkaniowej, z uwagi na bliskość Słupska, Kobylnicy i rozwiniętą siatkę połączeń komunikacyjnych.

Ryc. 161 Pola uprawne, wieś Wierszyno (Fot. MW, 2020)

Ryc. 162 Uprawy zbożowe, Borzytucho (Fot. MW, 2020)

Ryc. 163 Pola uprawne, w pobliżu rezerwatu przyrody Grodzisko Borzytucho (Fot. MW, 2020)

Ryc. 164 Pola uprawne, Mielno (Fot. MW, 2020)

Ryc. 165 Uprawa rzepaku, Motarzyno (Fot. MW, 2020)

Ryc. 166 Pole kukurydzy, Kwakowo (Fot. MW, 2020)

Ryc. 167 Wypas bydła, wieś Różki (Fot. MW, 2020)

Ryc. 168 Wypas bydła, Podwilczyn (Fot. MW, 2020)

Ryc. 169 Ferma tuczy trzody chlewnej w Jerzkowicach (Fot. MW, 2020)

Ryc. 170 Hodowla ryb w Kamieńcu (otulina Parku, bezpośrednie sąsiedztwo PKDS) (źródło: google maps)

Ryc. 171 Łąki w Wierszynie (Fot. MW, 2020)

Ryc. 172 Łąki nad rzeką Skotawą (Fot. MW, 2020)

4.4.3. Leśnictwo

Park należy do obszarów o wybitnie leśnym charakterze. Zbiorowiska leśne zajmują ok. 72 % obszaru Parku i 44% obszaru otuliny. W leśnej szacie roślinnej główną rolę odgrywają zbiorowiska borów sosnowych, lasów bukowych oraz lasów mieszanych z udziałem buka. W dolinach rzecznych rozpowszechnione są również zbiorowiska łęgów olszowych i olszowo-jesionowych. Obszar wysoczyzn morenowych (zachodnia część Parku) to dominacja zbiorowisk lasów liściastych (lasy bukowe, dębowo-bukowe) zaś tereny wschodnie PKDS oraz fragmenty części centralnej zajmują zbiorowiska borów sosnowych.

Zdecydowana większość lasów (niemal 100%) jest własnością Skarbu Państwa i znajduje się w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. Obszar Parku znajduje się na terenie trzech nadleśnictw: Leśny Dwór, Bytów i Łupawa, przy czym większość lasów znajduje się w obrębie dwóch pierwszych. Otulina leży ponadto w na terenie Nadleśnictw: Warcino, Trzebielino, Osusznica oraz Lipusz.

Dla nadleśnictw, które zarządzają lasami znajdującymi się w obrębie PKDS obowiązują obecnie (stan na 10.2021):

- Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Bytów na okres od 1.01.2015 r. do 31.12.2024 r.,

- Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Leśny Dwór sporządzony na lata 2017 – 2026 r.,
- Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Łupawa sporządzony na lata 2018 – 2027 r.

Analizowane w operacie gminy charakteryzują się lesistością ok. 50%, jedynie w gminie Kobylnica udział lasów jest mniejszy i wynosi ok. 32%. Zdecydowana większość lasów znajduje się w zarządzie Lasów Państwowych, lasy prywatne – w badanych gminach – stanowią ok 2-3%. (Tab. 15).

Tab. 15 Podstawowe dane statystyczne na temat leśnictwa w gminach PKDS (oprac. własne na podstawie danych GUS 2020)

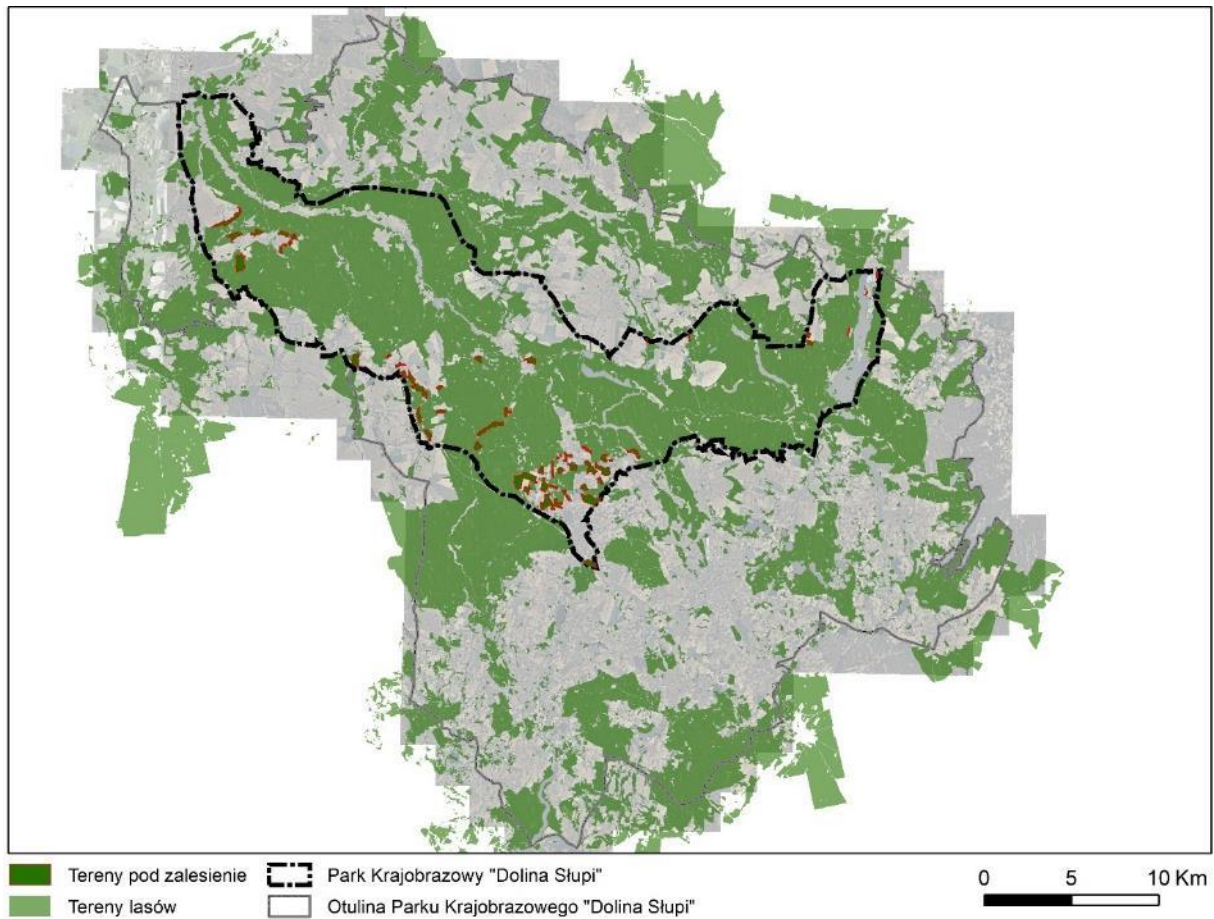
Dane statystyczne	Gmina ⁷				
	Borzytuchom	Czarna Dąbrówka	Dębica Kaszubska	Kobylnica	Kończygłowy
lesistość w [%]	50,3	54,8	51,1	31,8	54,0
las ogółem [ha]	5 455,92	16 333,64	15 295,98	7 754,90	9 184,16
las publiczne ogółem [ha]	5 270,10	15 990,78	14 752,80	7 575,92	8 965,42
las prywatne ogółem [ha]	185,82	342,86	543,18	178,98	218,74

W obrębie Parku, w Łysomicach (nadleśnictwo Leśny Dwór) oraz Jutrzence (Nadleśnictwo Bytów) znajdują się szkółki leśne.

Warto zaznaczyć, że część gruntów (w przewadze rolnych o słabych klasach bonitacyjnych, odłogowanych, a także nieużytków) przeznacza się w kierunkach rozwoju gmin (określonych w dokumentach Studium) oraz w planach miejscowych pod zalesienie. Tendencja niewielkiego, ale stopniowego zwiększania lesistości Parku obserwowana jest już od wielu lat. Coraz mniejszą rolę w strukturze Parku odgrywa rolnictwo, a tereny rolne ulegają przekształceniom bądź na tereny mieszkaniowe bądź są zalesiane. Obszary Parku na których wyznaczono tereny preferowane pod zalesienia:

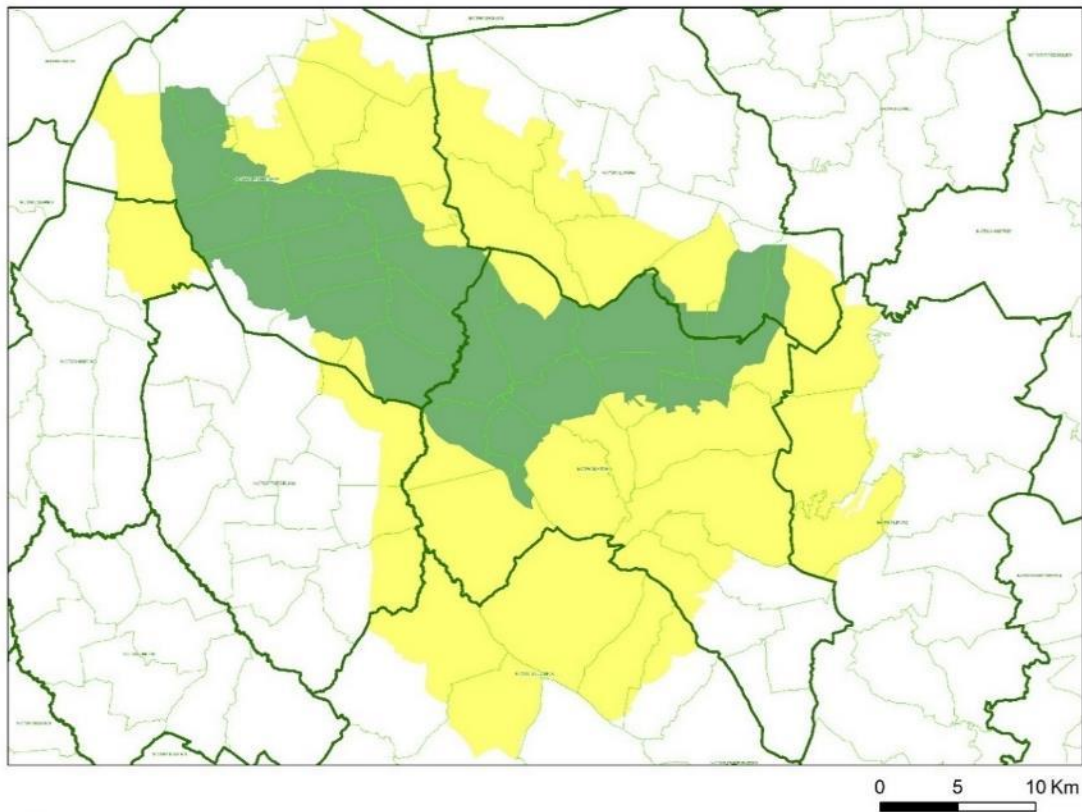
- gmina Borzytuchom: obszary na północ od miejscowości Borzytuchom, Jutrzenka, rejon Krosnowa, Osieki (tereny wokół jeziora Osiecko)
- gmina Czarna Dąbrówka: Brzezinka (wschodnia część wsi), Sieromino, rejon wsi Kłosy;
- gmina Kobylnica: tereny na wschód od wsi Lubuń, rejon wsi Komitowo, Żelki i Żelkówko.

⁷ W zestawieniu pominięto gminy Bytów i Słupsk, ze względu na znikomy udział w obszarze Parku

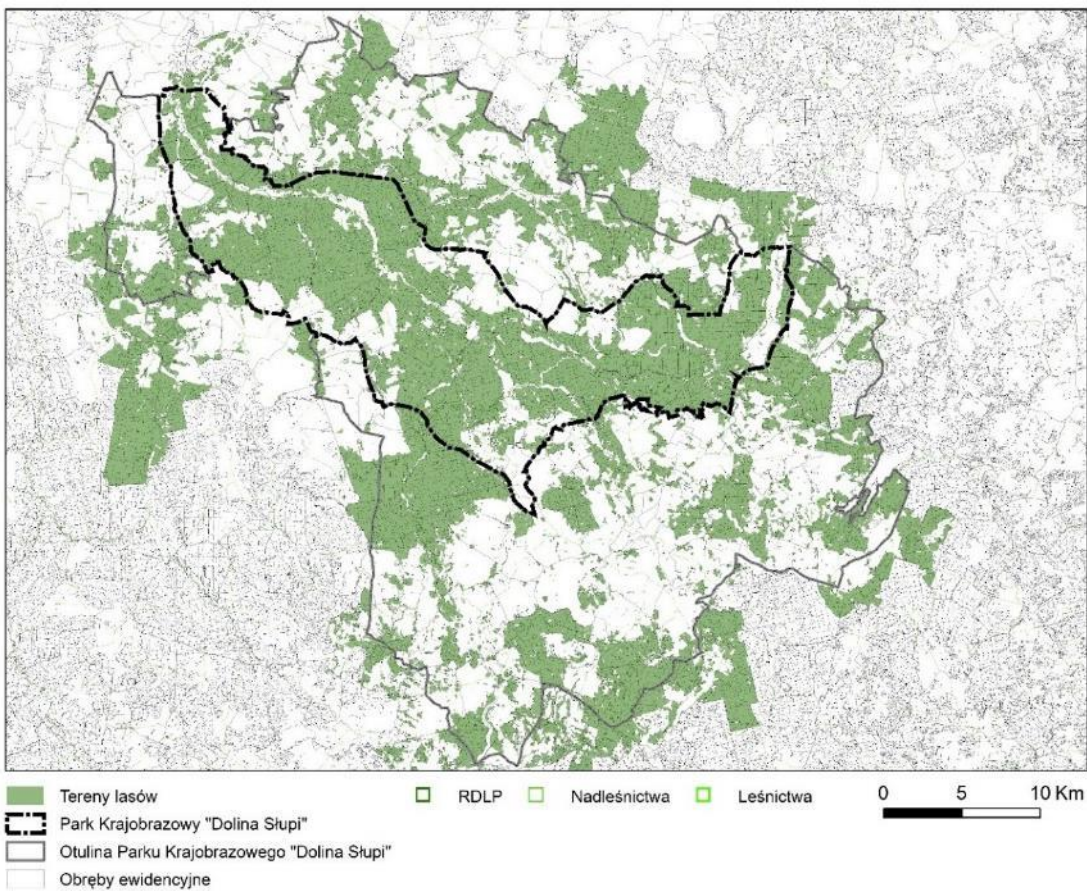

Ryc. 173 Zalesienia planowane na obszarze PKDS - wg dokumentów planistycznych (Studium i mpzp)

Duże walory przyrodniczo-krajobrazowe lasów PKDS determinują rozwój obiektów turystycznych, przede wszystkim parkingów leśnych, miejsc wypoczynku (z altanami, ławkami) oraz szlaków pieszych i rowerowych.

Ryc. 174 Mapa Parku i otuliny w odniesieniu do granic nadleśnictw (oprac. własne)

Ryc. 175 Tereny lasów i zadrzewień PKDS i otuliny (oprac. własne na podstawie danych ewidencyjnych ze starostw)

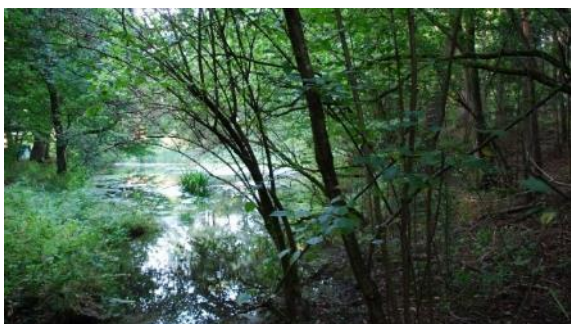

Ryc. 176 Las nad jeziorem Modre (Fot. MW, 2020)

Ryc. 177 Las nad jeziorem Godzierz (Fot. MW, 2020)

Ryc. 178 Las nad jeziorem Dręczyno (Fot. MW, 2020)

Ryc. 179 Las w rezerwacie przyrody Grodzisko Borzytuchom (Fot. MW, 2020)

Ryc. 180 Las łęgowy, Lubuń (Fot. MW, 2020)

Ryc. 181 Las bukowy, Świelubie (Fot. MW, 2020)

Ryc. 182 Szkołka leśna w Łysomicach (Fot. MW, 2020)

Ryc. 183 Szkołka leśna w Łysomicach (Fot. MW, 2020)

4.4.4. Turystyka i wypoczynek

Turystyka na badanym obszarze związana jest przede wszystkim z walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, istniejącymi zabytkami oraz (w mniejszym stopniu) zabytkami archeologicznymi. W ostatnim czasie (pocz. 2022 r.) wykonana została ścieżka przyrodnicza do grodziska w Gałąźni Małej. Park planuje ponadto wykonać dojście z istniejących ścieżek przyrodniczych do grodziska w Łosinie.

Najbardziej powszechnymi formami turystyki w Parku są: kajakarstwo, turystyka piesza i rowerowa.

Główną osią kształtowania funkcji turystycznej jest rzeka Słupia i organizowane na jej wodach spływy kajakowe.

Stanowiącą oś Parku rzeka Słupia jest prawie w całości użytkowana jako szlak kajakowy. W granicach Parku szlaki kajakowe dostępne są również na rzece Kamienicy, Skotawie i Bytowej. Na szlakach kajakowych dla obsługi ruchu turystycznego utworzono kilka przystani kajakowych, parkingów i pól biwakowych zlokalizowanych nad rzekami, m.in. w okolicach Gołębiej Góry, poniżej Soszycy czy nad jeziorem Głębokim. W sumie dla obsługi ruchu turystycznego (nie tylko kajakowego) na obszarach leśnych Parku (poza miejscowościami) istnieje 5 miejsc biwakowych oraz prawie 30 parkingów i miejsc odpoczynku.

Elementy zagospodarowania turystycznego dla aktywności kajakowej przeszły zasadniczą modernizację w ostatnich latach. Przy niektórych przystaniach funkcjonują miejsca wypoczynkowe, oferujące altany z zadaszeniem, pola biwakowe, stoły piknikowe, miejsca na ogniska, toalety (np. przystań w Gałąźni Małej, Lubuniu, Łosinie). W Parku i okolicach funkcjonuje kilka ośrodków wypożyczających kajaki oraz organizujących spływy.

Z turystycznym wykorzystaniem rzek związanym z kajakarstwem (przybierającym w skali na przestrzeni ostatnich lat) wynikają niestety problemy dla środowiska przyrodniczego, tj. zaśmiecanie terenu, płoszenie ptaków i ryb na tarliskach. Jest potrzeba uregulowania dopuszczalnej skali i zakresu tej formy turystyki, tak aby minimalizować niekorzystne oddziaływanie na walory przyrodnicze Parku.

Liczne duże jeziora, o wysokich walorach krajobrazowych, są także miejscem chętnie odwiedzanym przez turystów oraz miejscem wypoczynkowym dla okolicznych mieszkańców. Do jezior o największym rekreacyjnym wykorzystaniu należy zaliczyć zbiorniki: Jasień Północny i Południowy, Głębokie, Krzynia, Okoniewskie, Osiecko i Długie. Popularnymi formami rekreacji są m.in. kajaki, rowery wodne oraz wypoczynek na urządzonych plażach. Przy jeziorach Jasień funkcjonują ośrodki wypoczynkowe oraz pola namiotowe i campingowe. Mniejsze jeziora i zbiorniki, np. w Unichowie, i Gałęzowie wykorzystywane są rekreacyjnie przede wszystkim przez okolicznych mieszkańców. Urządzono przy nich miejsca wypoczynkowe (pomosty drewniane, podstawowa infrastruktura wypoczynkowa).

Jeziora i rzeki wykorzystywane są także przez wędkarzy.

Atrakcyjny turystycznie jest też szlak elektrowni wodnych funkcjonujących w oparciu o wody rzeki Słupi. Towarzyszą im liczne obiekty hydrotechniczne. Realizacja założenia na początku XX w. w wyraźny sposób ukształtowała krajobraz kulturowy tych okolic – jest to niewątpliwie duża atrakcja turystyczna, unikatowa w skali kraju. Niestety potencjał turystyczny nie jest w pełni wykorzystywany, a obiekty, z powodu różnych problemów, są zamknięte dla odwiedzających (np. elektrownia w Gałąźni Małej).

W krajobrazie Parku liczne są również historyczne założenia dworsko-parkowe i założenia folwarczne. Niestety duża część zabudowy zabytkowej uległa degradacji i w dalszym stopniu niszczeje. Układ

przestrzenny komponowanych parków jest dziś nieczytelny. Poza tym, większość z tych obiektów znajduje się w rękach prywatnych i jest niedostępna dla zwiedzających.

W zabudowie wsi atrakcyjne są również przykłady zabudowy szachulcowej i budynki z początku XX w. Większość z nich jest dziś w dużym stopniu zniszczona, substancja zabytkowa ulega dalszej degradacji. Największa liczba zabytkowej zabudowy znajduje się we wsi Lubuń. Atrakcyjne turystycznie są również kościoły o konstrukcji szachulcowej, m.in. w Borzytuchohmie i Kołczygłowach oraz murowany kościół w Kwakowie.

Turystów przyciągać może także historia miejsc związana z dawnymi właścicielami, tj. rodami Puttkamerów i Zitzewitzów. Pozostałością są dziś nagrobki właścicieli.

W Parku urządzonych jest również wiele szlaków pieszych, tras nordic walking, rowerowych (w tym o znaczeniu regionalnym) oraz ścieżek przyrodniczych. Są one wyznaczone przede wszystkim na terenach leśnych. Wiele z dróg wiejskich i leśnych zachowało do dziś nawierzchnię brukową, co jest w pewien sposób uciążliwe dla rowerzystów. Problemem są również prace leśne. W wyniku działań dużych maszyn do wycinki i przewozu drewna stan nawierzchni wielu szlaków rowerowych ulega pogorszeniu.

W ofercie rekreacyjno-wypoczynkowej znajdują się również ośrodki oferujące jazdę konną (m.in. w Zajączkowie i Barnowie) oraz grę w golfa (pole golfowe w Zajączkowie).

Baza noclegowa opiera się głównie na gospodarstwach agroturystycznych (m.in.: w Osiekach – Lawendowy Zakątek, Wierszynie – Lodge Wierszyno Młyn, Borzytuchohmie – Agrowinnica Kaszuby, Darżkowie, Kartkowie, Unichowie, Dębnicy Kaszubskiej, Podwilczynie, Krzyni, Gałęzowie).

Do istotnych obiektów noclegowych w Parku należą ponadto:

- Tu Dobrze Noclegi w Piramidach w Osiekach
- kompleks hotelowy w Zajączkowie (Golf Zajazd)

W ostatnim czasie ofertę noclegową poszerzają obiekty oferujące kameralny wypoczynek w zacisznych i atrakcyjnych krajobrazowo miejscach, np. Hut in the middle of nowhere (Darżkowo) i Heather Hut (Jezierze, w otulinie Parku).

W Parku, w szczególności w większych miejscowościach funkcjonują obiekty sportowo-rekreacyjne, często towarzyszą one obiektom szkolnym. Okoliczni mieszkańcy korzystać mogą w szczególności z boisk piłkarskich, boisk do koszykówki, siatkówki oraz placów zabaw. W okolicy funkcjonuje kilka klubów sportowych, m.in. Klub Sportowy Dolina Sperandy w Gałęźni Wielkiej, Skotawia w Dębnicy Kaszubskiej i GKS Kołczygłowy w Kołczygłowach.

Podsumowując, walory przyrodniczo-krajobrazowe oraz kulturowe Parku warunkują duże możliwości rozwoju funkcji turystycznej. Obecne wykorzystanie turystyczne koncentruje się głównie na rzece Słupia i licznych jeziorach. Stopniowo poszerza się również zakres bazy noclegowej, choć oferta noclegowa jest w kontekście walorów Parku nadal skromna. Słabo rozwinięta jest również infrastruktura towarzysząca funkcji turystyczno-rekreacyjnej, tj. gastronomia. W granicach Parku funkcjonują pojedyncze obiekty oferujące usługi gastronomiczne (np. Jasień, Kołczygłowy).

W dokumentach planistycznych analizowanych gmin zauważyć można wyraźne ukierunkowanie na rozwój nowych terenów sportowo-rekreacyjnych i terenów usług turystyki. Istotną kwestią wydaje się przeniesienie wytycznych i zapisów Studium do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dla przykładu, opracowywany obecnie mpzp dla wsi Barnowo, na obszarze przewidzianym w Studium pod usługi turystyki przewiduje przede wszystkim rozwój funkcji mieszkaniowej.

Ryc. 184 Przystań kajakowa i miejsce wypoczynkowe w Gałąźni Małej (Fot. MW, 2020)

Ryc. 185 Przystań kajakowa i miejsce wypoczynkowe w Lubuniu (Fot. MW, 2020)

Ryc. 186 Łysomice, wiata wypoczynkowa (Fot. MW, 2020)

Ryc. 187 Przystań kajakowa nad jeziorem Głębokim (Fot. MW, 2021)

Ryc. 188 Kamień – miejsce wypoczynkowe nad rzeką Kamienica (Fot. MW, 2021)

Ryc. 189 Parking i wiata wypoczynkowa nad jeziorami lobeliowymi, gm. Borzytuchom (Fot. MW, 2021)

Ryc. 190 Pomost pływający nad jeziorem Okoniewskim (Fot. MW, 2020)

Ryc. 191 Miejsce wypoczynkowe nad jeziorem Osiecko (Fot. MW, 2020)

Ryc. 192 Punkt widokowy nad jeziorem Głębokim (Fot. MW, 2020)

Ryc. 193 Formy aktywnego wypoczynku nad jeziorem Jasień Północny (Fot. MW, 2020)

Ryc. 194 Ścieżka przyrodnicza nad jeziorem Modre (Fot. MW, 2020)

Ryc. 195 Pole golfowe w Zajączkowie (Fot. MW, 2020)

Szlaki turystyczne:⁸

Spośród szlaków rowerowych i pieszych, dużą popularnością cieszy się szlak Elektrowni Wodnych, który stanowi jednocześnie jedną z największych atrakcji turystycznych Parku. Wybudowane pod koniec XIX i w początkach XX wieku elektrownie w dorzeczu Słupi są głównym elementem Szlaku Elektrowni Wodnych. Na szlaku spotykamy 6 zabytkowych siłowni wodnych:

- elektrownia wodna „Struga” we wsi Struga. Budynek elektrowni pochodzi z 1896 roku. Prąd produkuje się tu od 1925 roku, wcześniej w tym miejscu funkcjonował tartak, suszarnia i fabryka papy. W skład zespołu hydroenergetycznego wchodzi 1,7 kilometrowej długości kanał doprowadzający wodę z jeziora Żukowskiego. Spadek wynosi 14,1 km. W budynku pracuje turbina Francisa z 1896 roku, dająca moc 250 kW. Wielką atrakcją jest umieszczona we wnętrzu elektrowni tablica nastawcza z przyrządami z lat 20-tych XX wieku, m.in. żarówkami węglowymi.
- elektrownia wodna – „Gąskowo” w Gałąźni Małej. Największa na Słupi elektrownia, której obiekty stanowią unikalny na skalę europejską przykład rozwiązań technicznych, wkomponowanych w naturalny krajobraz. Około 500 m przed jeziorem Głębokim wybudowano kanał kierujący wody rzek: Słupi i Bytowej do jeziora Głębokiego. Żeby wykorzystać energetyczny potencjał Bytowej konieczne było spiętrzenie jej wód zaporą ziemną oraz wybudowanie jazów. Z jeziora Głębokiego wody obu rzek wyprowadzane są podziemną sztolnią, która po kilkudziesięciu metrach przechodzi w otwarty kanał. Pod drogą Niepogłędzie - Krosnowo wody te są przeprowadzane za pomocą syfonu z odmulnikami. Wybudowany kanał wraz z jeziorem Głębokim stanowi 13 kilometrowej długości cięciwę, odcinającą 26 kilometrowy łuk pierwotnego biegu Słupi. Dzięki zastosowaniu takiego rozwiązania został uzyskany 38,5 metrowy spadek wody. Kanałom i podziemnym sztolniom towarzyszą zamki wodne na jeziorze Głębokim i w Gałąźni Małej. Budynek elektrowni w Gałąźni usytuowano powyżej pierwotnego ujścia rzeki Kamienicy do Słupi.
- elektrownia wodna – „Strzegomino” w Konradowie wybudowana została w latach 1922-1924. Żeby spiętrzyć wody rzeki Słupi przegradzono dolinę rzeczną 460-metrowej długości zaporą ziemną, uzyskując 12 metrowy spadek wody. W wyniku rozlania się wód Słupi powstał 40 hektarowy zbiornik zaporowy Konradowo. Z niego wody rzeki kierowane są 960 metrowej długości kanałem na turbiny elektrowni. Z trzech turbozespołów uzyskiwana jest moc 2310 kW.
- elektrownia wodna „Krzynia” - zbudowana w latach 1925-1926 w Krzyni. Zastosowano tutaj podobne rozwiązanie techniczne jak w „Strzegominie”. Zapora ziemna o długości 250 metrów spiętrza wody Słupi, dając 7 metrowy spadek i tworząc zbiornik zaporowy Krzynia. W budynku elektrowni znajdują się 2 turbozespoły pozwalające na uzyskanie mocy 830 kW.
- elektrownia wodna „Skarszów Dolny” - zbudowana w 1922 roku na największym dopływie Słupi - rzece Skotawie. Tak jak w Strudze początkowo, od 1868 roku, funkcjonowała jako papiernia, którą po pożarze przebudowano na elektrownie wodną. W budynku znajduje się 1 turbozespół o mocy 160 kW.
- elektrownia wodna koło Zamku Książąt Pomorskich w Słupsku zlokalizowana przy młynie zamkowym.

⁸ autor tekstu: Karolina Banaszak

Szlak elektrowni wodnych jest oznakowany w terenie. Jest on integralną częścią istniejących szlaków turystycznych. Możliwe jest również zwiedzanie szlaku elektrowni wodnych przy okazji spływu kajakiem po Słupi.

Niemniej popularny jest szlak rowerowy „Pierścień Gryfitów”, który skupia się wokół tematyki regionalnej architektury. W granicach Parku zlokalizowana jest tylko część tego liczącego w sumie 126 km szlaku. Kolejnym popularnym szlakiem jest Pętla Kaszubska - szlak w formie pętli wokół Bytowa, którego uzupełnieniem są odcinki łącznikowe prowadzące z Bytowa do: Studzienic, Tuchomka, Krosnowa i Soszycy, czy też Pętla Północy - również szlak rowerowy w formie pętli, która umożliwia zapoznanie się z północną częścią gminy Kołczygłowy. W przypadku obu tych szlaków w granicach Parku zlokalizowana jest tylko część trasy.

Poza wspomnianymi szlakami na terenie PKDS wyznaczono również wiele innych szlaków przeznaczonych do turystyki pieszej i rowerowej.

W Parku wyznaczono również 3 ścieżki do Nordic walking - w okolicach Lubunia (2 ścieżki) i Łosina (1 ścieżka). Uzupełnieniem oferty w zakresie turystyki kwalifikowanej na terenie Parku są szlaki do jazdy konnej - 2 odcinki trasy imienia Hrabiny Marion von Donhoff.

Na obszarze Parku zlokalizowano stosunkowo dużą liczbę ścieżek dydaktycznych - jest ich aż 11:

- Słonecznikowym Traktem I - biegnąca między miejscowościami Nożyno, Nożynko i Gogolewko, ścieżka przyrodniczo-historyczna przygotowana przez Fundację „Kaszubskie Słoneczniki”;
- Szlakiem Pięciu Jezior - ścieżka biegnąca wokół eutroficznego jez. Jasień Południowy oraz przy jeziorach lobeliowych Modre, Obrowo Małe, Pomyskie oraz małego jeziora dystroficznego Żabie. Ścieżka administrowana przez PK „Dolina Słupi”;
- Szlakiem troci i łososa - wyznaczona nad rzeką Słupią, w miejscowości Łosino. Tematyka ścieżki obejmuje charakterystykę dorzecza Słupi i ryb zamieszkujących rzeki tego obszaru. Obejmuje też inne atrakcje jak np. stary park podworski przy skarpie nad Słupią. Ścieżka administrowana przez PK „Dolina Słupi”;
- Krzynia - na trasie ścieżki znajdziemy informacje dotyczące pobliskiej elektrowni wodnej i związanej z nią zabudowy hydrotechnicznej oraz zbiornika zaporowego. Ścieżka administrowana przez PK „Dolina Słupi”;
- Gałąźnia Mała - ścieżka częściowo przebiega przez rezerwat przyrody „Dolina Huczka”, gdzie prezentuje cenne elementy środowiska przyrodniczego, w tym bogactwo chronionych roślin i zwierząt oraz przepiękne formy terenowe związane z ciekami, poza rezerwatem znajdują się tutaj takie atrakcje jak stary zabytkowy kościółek z 1887 roku czy elektrownia wodna z 1914 roku. Ścieżka administrowana przez PK „Dolina Słupi”;
- Gołębia Góra - ścieżka w formie pętli informująca o walorach przyrodniczo-krajobrazowych tego terenu. Częściowo przebiega przez rezerwat przyrody o tej samej nazwie. Ścieżka administrowana przez Nadleśnictwo Bytów;
- Grodzisko Borzytuchom - przebiega przez rezerwat „Grodzisko Borzytuchom” przy śródleśnym jeziorze zwanym Diabelskim, wokół którego tworzy się torfowisko przejściowe oraz najwyższy punkt rezerwatu: Zamkową Górę. Ścieżka administrowana przez Nadleśnictwo Bytów;
- Okolice Jeziora Głębokiego - trasa poświęcona m.in. miejscowym walorom przyrodniczym i zabudowie hydrotechnicznej. Ścieżka administrowana przez PK „Dolina Słupi”;

- Żabi szlak - położona na zachód od miejscowości Łysomice, przy szkółce leśnej, jedną z atrakcji jest podziemne przejście dla płazów, administrowana przez Nadleśnictwo Leśny Dwór.
- Retencja wodna - położona na południe od miejscowości Łysomice, nad rzeką Kamienną, administrowana przez Nadleśnictwo Leśny Dwór.
- Spacerok - ścieżka poprowadzona z Dębnicy Kaszubskiej do leśniczówki Zaścianek, administrowana przez Nadleśnictwo Leśny Dwór.

4.4.5. Usługi

Usługi publiczne, takie jak usługi oświaty, zdrowia, kultury, handlu, gastronomii oraz inne usługi o charakterze komercyjnym znajdują się w gminnych ośrodkach, z których najistotniejsze z uwagi na lokalizację częściowo w granicach Parku są Kołczygłowy i Borzytuchom, w mniejszym stopniu Dębica Kaszubska (jedynie pojedyncza zabudowa mieszkaniowa zlokalizowana jest w Parku). Wsie gminne Kobylnica i Dębica Kaszubska znajdują się w dalszym sąsiedztwie Parku. Szerszy zakres usług, także o znaczeniu ponadlokalnym dotyczy miast Słupsk i Bytów (miasto Bytów znajduje się w otulinie Parku, ok. 5 km od jego granic; granice Słupska znajdują się ok. 1 km od PKDS).

W Kołczygłowach i Borzytuchomiu (oraz pozostałych gminnych miejscowościach) funkcjonują zespoły szkół, placówki pocztowe, kościoły, filie banków, ośrodki podstawowej opieki zdrowotnej, apteki, Ochotnicza Straż Pożarna, domy kultury, sklepy wielobranżowe i inne drobne usługi komercyjne (np. fryzjer, piekarnia, weterynarz, itp.).

Do najważniejszych usług publicznych funkcjonujących w miejscowościach położonych w Parku lub na granicy Parku, ważnych dla jakości życia mieszkańców należą:

- Usługi oświaty i edukacji:
 - Szkoła Podstawowa im. Polskich Olimpijczyków w Kwakowie (z oddziałami przedszkolnymi)
 - Zespół Szkół w m. Kołczygłowy
 - Szkoła Podstawowa im. Św. Jana Pawła II w Nożynie (z oddziałami przedszkolnymi)
 - Szkoła Podstawowa w Jasieniu
 - Szkoła Podstawowa im. Leśników Polskich w Motarzynie
 - Zespół Szkół w Borzytuchomiu
 - Zespół Szkół (z przedszkolem) w Gałąźni Wielkiej
 - Zespół Szkolno-Przedszkolny im. T. Kościuszki w Dębicy Kaszubskiej
 - Przedszkola w m. Kołczygłowy
 - Przedszkola w m. Dębica Kaszubska
 - Przedszkola w m. Borzytuchom
 - Stowarzyszenie Speranda w m. Niepogłędzie
- Usługi kultury:
 - Gminny Ośrodek Kultury w m. Kołczygłowy
 - Wiejski Dom Kultury w Jasieniu
 - Dom Ludowy w Nożynie
 - Gminna Biblioteka i Ośrodek Kultury w Borzytuchomiu
 - Gminny Ośrodek Kultury w Dębicy Kaszubskiej
 - Biblioteka w Kwakowie
 - Biblioteka publiczna w m. Kołczygłowy
- Usługi pomocy społecznej:

- Powiatowa Spółdzielnia Pracy w Kwakowie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w m. Kołczygłowy
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębnicy Kaszubskiej
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Borzytuchomiu
- Usługi ochrony zdrowia:
 - Ośrodek Zdrowia w Kwakowie
 - Ośrodki Zdrowia w Kołczygłowach
 - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Borzytuchomiu
 - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dębnicy Kaszubskiej
- Kościoły i cmentarze:
 - Kościół pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Kwakowie
 - Kościół pw. św. Antoniego z Padwy w Lubuniu
 - Kościół Rzymskokatolicki w ŻelkóWKu
 - Kościół parafialny pw. św Antoniego Padewskiego w Nożynie
 - Kościół rzymskokatolicki pw. Bożego Ciała w Jasieniu
 - Kościół Katolicki pw. Najświętszego Serca Jezusa w Borzytuchomiu
 - Kościół Chrystusa Króla w Kołczygłowach
 - Kościół Rzymskokatolicki pw. Apostołów Piotra i Pawła w Gałąźni Małej
 - Kościół św. Jana Chrzciciela w Dębnicy Kaszubskiej
 - Kościół w Podwilczynie
 - Kościół Rzymskokatolicki pw. Matki Bożej Częstochowskiej w Motarzynie
- cmentarz w Kwakowie
- cmentarz parafialny w Dębnicy Kaszubskiej
- cmentarz parafialny w Podwilczynie
- cmentarz parafialny w Lubuniu
- cmentarz parafialny w Kołczygłowach
- Świetlice wiejskie:
 - Lubuń, Łosino, ŻelkóWko (gmina Kobylnica)
 - Darżkowo, Wierszyno, Gałąźnia Wielka, Radusz (gmina Kołczygłowy)
 - Unichowo, Jerzkowice, Nożyno (gmina Czarna Dąbrówka)
 - Motarzyno, Podwilczyn (gmina Dębica Kaszubska)
 - Jutrzenka, Osieki, Krosnowo
- Miejsca integracji/ aktywności społecznej:
 - Stowarzyszenie Kobiet Wiejskich w Gałąźni Wielkiej
 - Centrum Aktywności Społecznej „Jutrzenka” w Jutrzence
- Ochotnicza Straż Pożarna:
 - Kruszyna, Lubuń (gmina Kobylnica)
 - Kołczygłowy, Gałąźnia Wielka, Wierszyno (gmina Kobylnica)
 - Unichowo, Jasień, Nożyno (gmina Czarna Dąbrówka)
 - Borzytuchom, Krosnowo (gmina Borzytuchom)
 - Dębica Kaszubska, Podwilczyn, Motarzyno (gmina Dębica Kaszubska)
- Urzędy/ placówki pocztowe:

- Kołczygłowy, Nożyno, Borzytuchom, Kołczygłowy, Dębica Kaszubska

Podsumowując, obsługa mieszkańców pod kątem usług publicznych, w tym oświatowych, zdrowotnych, kultury, handlu i gastronomii odbywa się przede wszystkim w gminnych ośrodkach. Z obszarem Parku najbardziej funkcjonalnie powiązane są wsie Borzytuchom i Kołczygłowy, w mniejszym stopniu Dębica Kaszubska. Największy zakres usług związany jest więc z miejscowościami położonymi na peryferiach bądź na granicy Parku.

Pakiet podstawowych usług (m.in. szkoły, sklepy, kościoły, OSP, świetlice wiejskie) dostępny jest w większych miejscowościach, np. Lubuń, Jasień. Pozostałe wsie pełnią głównie funkcje mieszkaniowe, rolnicze i turystyczne. Zakres dostępnych usług ogranicza się do funkcjonujących w miejscowościach: sklepów spożywczych, świetlic wiejskich i OSP (wsie typu Wierszyno, Unichowo, Podwilczyn, Gałąźnia Wielka, Jutrzenka, Osieki). W mniejszych wsiach, z kilkoma-kilkunastoma domostwami, brak jest tego rodzaju usług.

Poza wymienionymi usługami obsługującymi mieszkańców wsi położonych w granicach Parku wymienić należy również:

- komisariat policji (np. Kołczygłowy, Dębica Kaszubska);
- placówki bankowe (np. Kołczygłowy, Dębica Kaszubska);
- stacja benzynowa (np. Kołczygłowy);
- usługi gastronomii (np. Jasień, Kołczygłowy, Dębica Kaszubska).

Ryc. 196 Zespół Szkół w Borzytuchomiu (Fot. MW, 2020)

Ryc. 197 Pałac w Niepogledzi – obecnie m.in. siedziba Stowarzyszenia Speranda (Fot. MW, 2020)

Ryc. 198 Ochotnicza Straż Pożarna w Lubuniu (Fot. MW, 2021)

Ryc. 199 Ochotnicza Straż Pożarna w Podwilczynie (Fot. MW, 2021)

Ryc. 200 Świetlica Wiejska w ŻelkóWKu (Fot. MW, 2021)

Ryc. 201 Usługi handlu w Kończygłowach (Fot. MW, 2021)

Ryc. 202 Cmentarz parafialny w Podwilczynie (Fot. MW, 2020)

Ryc. 203 Cmentarz leśników w Łysomicach (Fot. MW, 2020)

Ryc. 204 Grobowce przedstawicieli rodu Puttkamerów w Wierszynie (Fot. MW, 2020)

Ryc. 205 Cmentarz poniemiecki w ŻelkóWKu (Fot. MW, 2021)

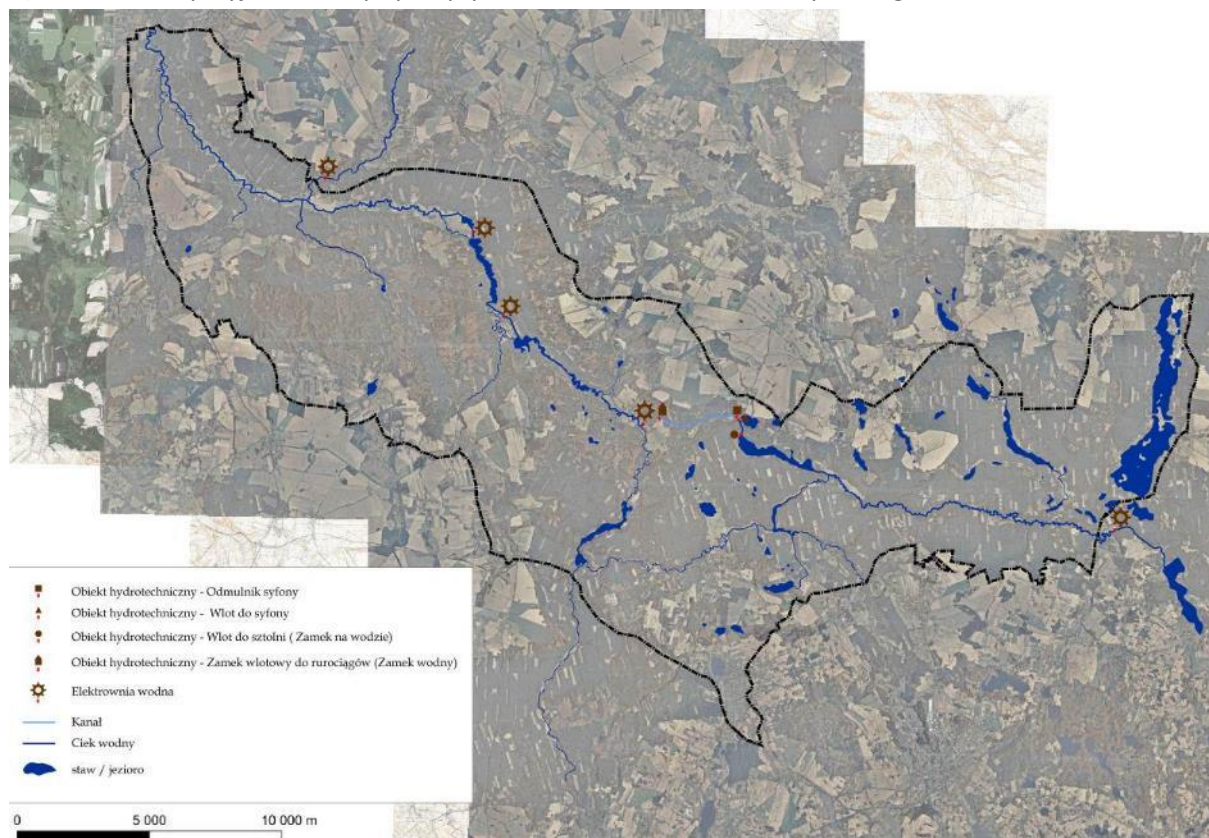
4.4.6. *Produkcja i funkcjonowanie przedsiębiorstw*

W gminach Parku Krajobrazowego „Dolina Stupi” dominuje działalność rolnicza oraz usługowa związana z lokalną obsługą mieszkańców poszczególnych wsi. Duże zakłady produkcyjne związane są z produkcją rolną (np. Ferma Tuczu Trzody Chlewnej w Jerzkowicach, hodowla drobiu i produkcja jaj (Kwakowo, Komiłowo). W granicach Parku funkcjonuje również gospodarstwo ogrodnicze w Ryczynie

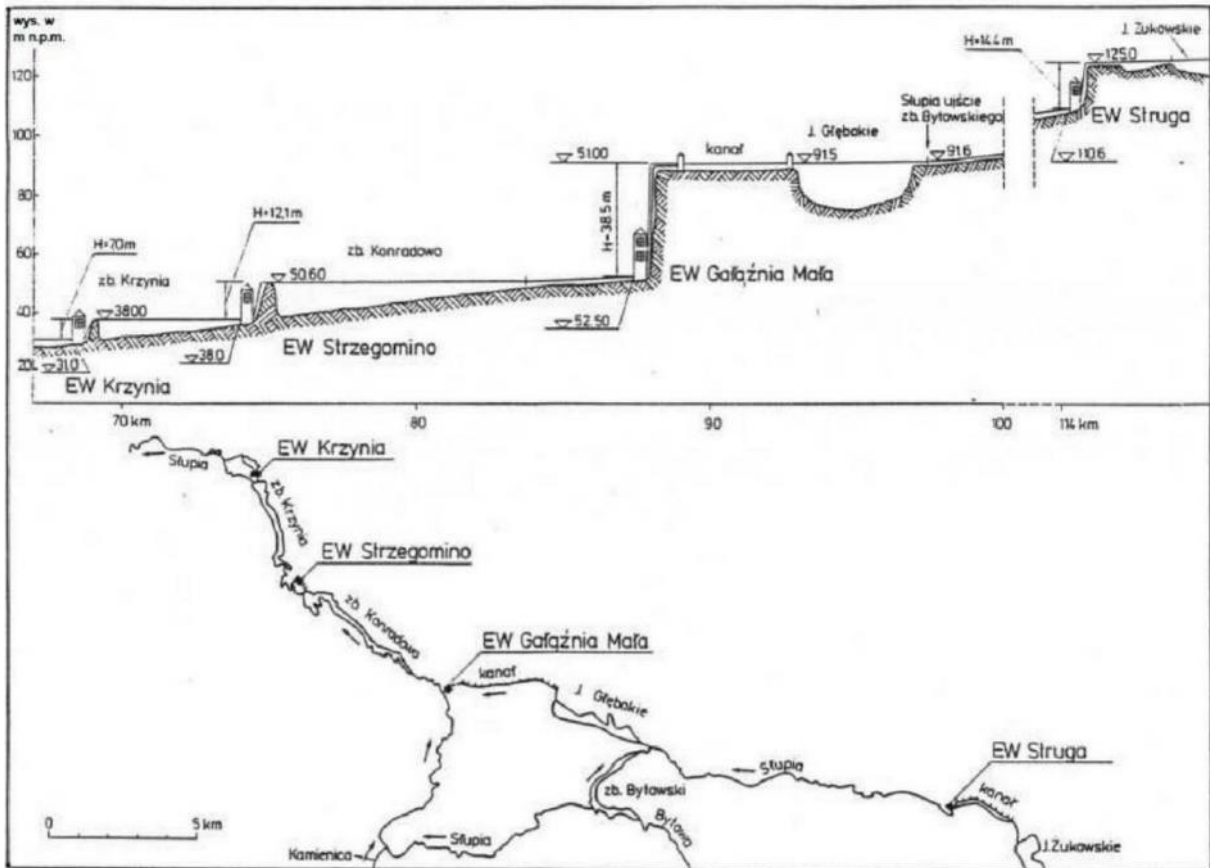
oraz hodowle ryb (m.in. Kamieńc, Wierszyno, Otnoga – w otulinie Parku) i gospodarstwa rybne (Żelkówko).

Znacząca gałąź produkcji związana jest z wytwarzaniem energii elektrycznej z wykorzystaniem rzek Słupi i Skotawy. Wybudowany na początku XX w. system elektrowni wodnych z towarzyszącą mu zabudową hydrotechniczną do dziś pełni istotną rolę produkcyjną oraz stanowi wyraźny element krajobrazu kulturowego Parku.

Elektrownie wodne Słupi, ze względu na swoją budowę i eksploatację, dzielą się na:
1) elektrownie przyzaporowe, czyli zbiornikowe; m.in. Krzynia, Strzegomino i Gałąźnia Mała,
2) elektrownie przyjazowe, czyli przepływowe; m.in. Skarszów Dolny i Struga.

Ryc. 206 System hydrotechniczny na środkowej Słupi (oprac. własne)

Ryc. 207 Rozmieszczenie elektrowni wodnych na środkowej Słupie (Florek E., 2001)

Ryc. 208 Elektrownia wodna w Gałęźni Małej (Fot. MW, 2020)

Ryc. 209 Elektrownia wodna w Gałęźni Małej (Fot. MW, 2020)

Ryc. 210 Elektrownia wodna w Gałąźni Małej (Fot. MW, 2020)

Ryc. 212 Elektrownia wodna w Krzynie (Fot. MW, 2020)

Ryc. 213 Elektrownia wodna „Strzegomino” (Fot. MW, 2020)

Ryc. 214 Elektrownia wodna „Skarszów Dolny” (Fot. MW, 2020)

Ryc. 215 Elektrownia wodna „Struga” (w Strudze) (Fot. MW, 2020)

Ryc. 216 Urządzenia hydrotechniczne na kanale wodnym, Strzegomino (Fot. MW, 2020)

Ryc. 217 Urządzenia hydrotechniczne na kanale wodnym, Strzegomino (Fot. MW, 2020)

Ryc. 218 Śluza na kanale wodnym, Strzegomino (Fot. MW, 2020)

Ryc. 219 Zabudowa hydrotechniczna przy drodze powiatowej Niepogłędzie-Krosnowo (Fot. MW, 2020)

Spośród zakładów produkcyjnych innych branż gospodarki, zlokalizowanych w obrębie Parku bądź tuż przy jego granicy, wymienić należy:

- zakład obróbki metali w Kruszynie (Laser Kruszyna),
- zakład produkcji maszyn rolniczych i ogrodniczych w Borzytuchomiu (TALEX Sp. z o. o.) – przy granicy Parku, w otulinie,
- zakład obróbki metali MIAMI Tomasz Zawadzki sp. z o.o. w Dębnicy Kaszubskiej (otulina Parku)
- tartak i produkcja wyrobów z drewna, w tym podłóg drewnianych w Kołczygłowach i Barnowie (łąccy),
- zakład produkcyjny wyrobów z drewna Szczepan Regliński w Borzytuchomiu,
- produkcja trumien sosnowych w Borzytuchomiu (AWIS sp. z o.o.),
- produkcja pelletu w Jutrzence,
- produkcja wędlin i wyrobów mięsnych w Kruszynie (Tołłoczko),
- Zakład Produkcji Cukierniczej Diana Spółka Jawna J Bystrzycka B Bystrzycka w Dębnicy Kaszubskiej (otulina Parku)

Analizując przestrzenne rozmieszczenie zakładów produkcyjnych należy zauważyć, że są one zlokalizowane przede wszystkim w większych wsiach (Borzytuchom, Kołczygłowy) bądź w miejscowościach dobrze skomunikowanych, znajdujących się przy drogach wojewódzkich (np. Jutrzenka, Kruszyna).

Ryc. 220 Przedsiębiorstwo rolno-handlowe w Zajączkowie (Fot. MW, 2020)

Ryc. 221 Przedsiębiorstwo rolne w Unichowie (Fot. MW, 2020)

Ryc. 222 Sprzedaż jaj w Kwakowie (ferma drobiu w Komitowie) (Fot. MW, 2020)

Ryc. 223 Ferma tuczu trzody chlewnej w Jerzkowicach (Fot. MW, 2020)

Ryc. 224 Gospodarstwo rybackie w Żelkówku (Fot. MW, 2021)

Ryc. 225 Hodowla narybku pstrąga i jesiotra w Wierszynie (Fot. MW, 2021)

Dla mieszkańców Parku i jego bliskich okolic nie bez znaczenia, choćby pod względem potencjalnych miejsc pracy, jest duży zakład produkcyjny o ogólnopolskim znaczeniu zajmujący się m.in. produkcją okien, drzwi i szerokim asortymentem wyrobów z metalu – Drutex S.A., zlokalizowany w Bytowie.

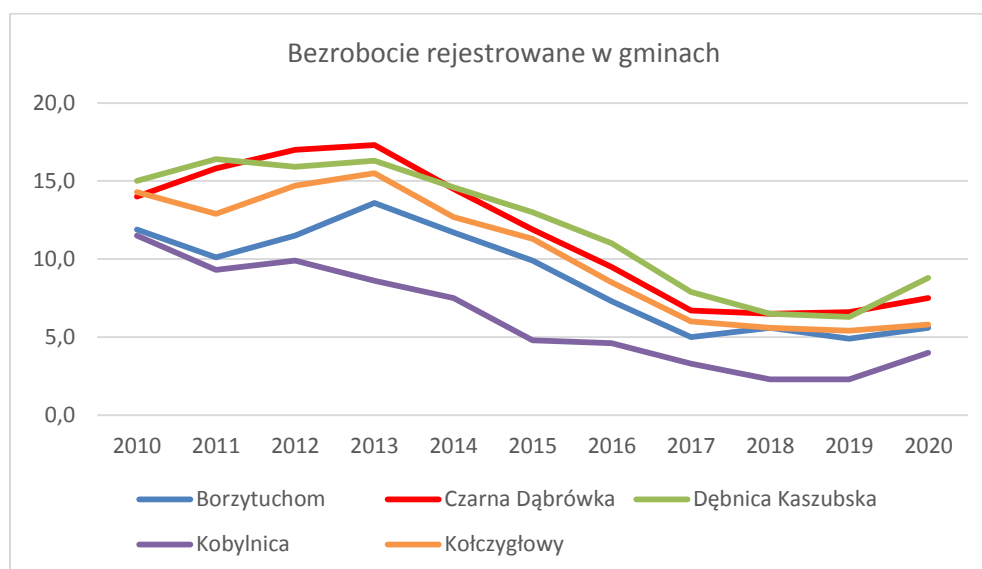
Na podstawie danych statystycznych zestawiono podstawowe informacje statystyczne dotyczące przedsiębiorstw działających w analizowanych gminach. Charakterystyczna jest duża liczba tzw.

działalności gospodarczych (na 10 tys. mieszkańców), największa w gminie Kobylnica, w pozostałych 4 gminach na zbliżonym poziomie. Najwięcej osób pracuje w przemyśle i budownictwie, udział osób zatrudnionych w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie czy rybactwie jest stosunkowo niewielki. Dominują niewielkie przedsiębiorstwa, firmy zatrudniające do 9 osób.

Tab. 16 Liczba podmiotów gospodarczych w gminach PKDS (GUS, 2020)

Dane Statystyczne	Jednostka miary	Gmina				
		Borzytuchom	Czarna Dąbrówka	Dębica Kaszubska	Kobylnica	Kończyłowy
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	-	856	801	863	1 303	744
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców	-	712	637	658	1 014	605
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	-	44	54	52	39	57
udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w liczbie podmiotów gospodarki narodowej ogółem	%	83,2	79,6	76,3	77,8	81,3
udział podmiotów gospodarki narodowej o liczbie pracujących do 9 osób w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON	%	97,9	97,1	97,8	96,9	97,1
Podmioty wg grup działalności - ogółem		291	476	819	1721	315
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	-	15	32	69	68	28
przemysł i budownictwo	-	144	197	251	458	123
pozostała działalność	-	132	247	499	1195	164

Analizując wskaźnik bezrobocia w gminach zauważalny jest spadek liczby bezrobotnych od 2013 roku. Po 2017 roku bezrobocie w żadnej z 5-ciu opisywanych gmin nie przekroczyło 10%. Najniższy wskaźnik bezrobocia rejestrowanego w 2020 roku odnotowano w gminie Kobylnica – 4%. Niskie bezrobocie jest też w gminie Borzytuchom – 5,6% i Kończyłowy – 5,8%. Nieco wyższy wskaźnik zarejestrowano w gminach Czarna Dąbrówka – 7,5% i Dębica Kaszubska – 8,8%. Od 2019 roku zauważyć można lekki wzrost wskaźnika bezrobocia, przy czym może być to tymczasowy rezultat skutków pandemii COVID-19.

Ryc. 226 Poziom bezrobocia w latach 2010-2020 w gminach PKDS (oprac. własne na podstawie GUS, 2020)

4.5. Infrastruktura techniczna

4.5.1. Źródła informacji

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej wpływa znacząco na kształtowanie warunków bytowych mieszkańców, a przy tym ma duże znaczenie dla stanu i ochrony środowiska przyrodniczego. Stan infrastruktury ma więc pośredni wpływ na ochronę zasobów i walorów Parku, a jej rozwój i modernizacja przyczyniają się do poprawy stanu środowiska na obszarze Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”.

Na infrastrukturę techniczną składają się urządzenia, sieci przesyłowe i związane z nimi obiekty świadczące niezbędne i podstawowe usługi dla określonej jednostki przestrzenno-gospodarczej w zakresie energetyki, dostarczania ciepła i wody, usuwania ścieków i odpadów, itp.

Diagnozę stanu infrastruktury komunalnej opracowano na podstawie następujących istniejących opracowań i dokumentów:

- Program Ochrony Środowiska powiatu bytowskiego na lata 2004-2007,
- Aktualizacja Programu ochrony środowiska dla gminy Czarna Dąbrówka na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2024 (2019),
- Program Ochrony Środowiska Gminy Kobylnica na lata 2016-2020 z perspektywą do 2025 roku,
- Program Ochrony Środowiska gminy Dębica Kaszubska na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025,
- Program Ochrony Środowiska Gminy Kołczygłowy na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Borzytuchom - tekst ujednoczony (2009),
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka (2015),
- Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka (2020),
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębica Kaszubska (2018),
- Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kołczygłowy (2019),
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kobylnica - tekst ujednoczony (2016),
- Strategia Rozwoju Gminy Borzytuchom na lata 2014-2020,
- Strategia Rozwoju Gminy Czarna Dąbrówka na lata 2015-2022,
- Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Kobylnica na lata 2015-2020,
- Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego w Powiecie Bytowskim (2015),
- Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Powiatu Słupskiego na lata 2016-2025 - aktualizacja (2016),
- Plan Rozwoju Sieci Drogowej na terenie Gminy Kobylnica na lata 2014-2020,
- Aktualizacja Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Kobylnica (2019).

Dane liczbowe zostały zaczerpnięte także z baz danych lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS, Bank Danych Lokalnych).

Analizując poziom rozwoju poszczególnych elementów infrastruktury technicznej w gminach i miejscowościach położonych na terenie PKDS, należy wziąć pod uwagę ich rolniczy charakter i znaczną liczbę wsi o zabudowie zagrodowej skupionej wzdłuż dróg.

4.5.2. Zaopatrzenie w wodę

Opisywane gminy znajdują się na obszarze poziomów wodonośnych: czwartorzędowego, trzeciorzędowego i kredowego, przy czym zdecydowana większość ujęć wody czerpie z zasobów wód czwartorzędowych.

Tab. 17 Zestawienie infrastruktury zaopatrzenia w wodę dla gmin PK Dolina Słupi i jego otuliny (GUS, 2020)

Gmina	Liczba ujęć wody zasilających wodociąg	Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej [km]	Liczba podłączeń	Stopień zwodociągowania [% bud. mieszkalnych]
Borzytuchom	9	62,9	635	85,7% (GUS, 2018)
Czarna Dąbrówka	13	117,6	972	94,1% (GUS, 2018)
Kończygłowy	7	100,3	898	83,4% (GUS, 2018)
Dębica Kaszubska	24	122,2	1812	95,5% (GUS, 2018)
Kobylnica	16	156,7	3275	93,0% (GUS, 2018)

Gminy na terenie Parku są niemal całkowicie zwodociągowane.

Tab. 18 Zestawienie % mieszkańców gmin PK Dolina Słupi korzystających z wodociągu (GUS, 2018)

Rok/Gmina	Borzytuchom	Czarna Dąbrówka	Kończygłowy	Dębica Kaszubska	Kobylnica
2010	94,2%	83,9%	93,2%	91,7%	88,5%
2018	95,1%	94,1%	93,5%	98,8%	95,6%

Gmina Dębica Kaszubska posiada najwyższy procent mieszkańców korzystających z wodociągu i wynosi on 98,8%. Pomimo najniższego procentu, gmina Czarna Dąbrówka charakteryzuje się najwyższym wzrostem udziału mieszkańców w użytkowaniu wodociągu w ciągu ostatnich lat.

Gmina Borzytuchom

Źródłem wody dla zaspokajania potrzeb socjalno-bytowych, chowu zwierząt, rolnictwa i przemysłu na terenie gminy są wody głębinowe czwartorzędowe i trzeciorzędowe. Na terenie gminy istnieje 16 ujęć wód podziemnych (studni głębinowych). Woda doprowadzana jest do gospodarstw głównie poprzez wodociągi wiejskie grupowe oraz indywidualne studnie głębinowe i kopane.

Właścicielem sieci wodociągowej jest gmina Borzytuchom, a jednostką odpowiedzialną za jakość wody jest Zakład Usług Wodnych Sp. z o.o. w Słupsku. Na terenie gminy istnieją 3 wodociągi sieciowe:

- wodociąg Borzytuchom – zaopatrując miejscowości Borzytuchom, Chodkowo, Jutrzenka i Struszewo,
- wodociąg Dąbrówka – zaopatrujący miejscowość Dąbrówka,
- wodociąg Osieki - zaopatrujący miejscowości Osieki, Krosnowo i Niedarzyno.

W większości stan istniejących urządzeń wodociągowych jest dobry.

Stan zaopatrzenia w wodę gminy jest bardzo dobry. Dostęp do urządzeń do zbiorowego zaopatrzenia w wodę w 2018 roku posiadało 95,1% mieszkańców. Standard wyposażenia gospodarstw w urządzenia wodociągowe w poszczególnych wsiach jest zróżnicowany. Według danych GUS na koniec 2020 r. na terenie gminy istniało 62,9 km sieci wodociągowej i 635 przyłączy prowadzące do budynków mieszkalnych. Na jedno gospodarstwo domowe zużyto w 2020 roku 102,3 dm³ wody, co daje wskaźnik zużycia wody 30,1m³ na mieszkańca na rok.

Tab. 19 Zestawienie infrastruktury zaopatrzenia w wodę dla gminy Borzytuchom (GUS, 2020)

Urządzenia sieciowe - wodociągi	J.m.	2010	2012	2014	2016	2018	2020
Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	48,8	50,6	53,2	53,9	61,0	62,9
Długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie lub administracji gminy	km	0,0	0,0	0,0	0,0	61,0	62,9
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	463	479	501	534	559	635
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	78,1	80,1	84,3	85,0	100,0	102,3
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	2782	2832	2918	2990	3150	-

Na terenie gminy Borzytuchom istnieje 9 ujęć wód podziemnych o sumarycznej wydajności $Q=389,0\text{m}^3/\text{h}$, w tym dwa ujęcia o wydajności powyżej $50\text{m}^3/\text{h}$ (o łącznej wydajności $Q=114,0\text{m}^3/\text{h}$) oraz siedem ujęć wód podziemnych o wydajności poniżej $50\text{m}^3/\text{h}$ (o łącznej wydajności $Q=275,0\text{m}^3/\text{h}$). Tereny ujęć wody w większości posiadają wygradzoną strefę ochrony bezpośredniej, natomiast dla żadnego z ujęć nie ustanowiono strefy ochrony pośredniej⁹.

Na obszarze gminy funkcjonuje jedno ujęcie wód powierzchniowych na rzece Jutrzence w miejscowości Kamieńc o wydajności $50,0\text{m}^3/\text{h}$ wykonane w 1976 roku. Woda z ujęcia wykorzystywana jest do nawadniania, deszczowania szkółki leśnej¹⁰.

Gmina Czarna Dąbrówka

Gminny system zaopatrzenia w wodę składa się z 13 ujęć głębinowych i związanych z nimi wodociągów o łącznej długości ok. 117,6 km, zaopatrujących w wodę pitną ponad 5500 odbiorców,

⁹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Borzytuchom - test ujednoczony (2009),

¹⁰ Strategia Rozwoju Gminy Borzytuchom na lata 2014-2020

co stanowi ok. 94% mieszkańców (dane GUS 2018, 2020). Średnie zużycie wody wynosi 30,6 m³ wody/ mieszkańca/miesiąc.

Tab. 20 Zestawienie infrastruktury zaopatrzenia w wodę dla gminy Czarna Dąbrówka (GUS, 2020)

Urządzenia sieciowe - wodociągi	J.m.	2010	2012	2014	2016	2018	2020
Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	109,2	116,2	117,5	116,3	117,2	117,6
Długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie lub administracji gminy	km	109,2	116,2	117,5	116,3	117,2	117,6
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	961	989	996	995	993	972
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	164,5	160,8	158,9	156,8	146,0	181,1
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	4836	4891	5490	5518	5576	-

Wszystkie ujęcia, oprócz jednego ujęcia kredowego, pobierają wodę z poziomu czwartorzędowego. System jest dobrze utrzymany i zarządzany. Ujęcia mają ważne pozwolenia wodno-prawne, a jakość ujmowanych wód spełnia wymagania obowiązującego Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie warunków, jakim powinna odpowiadać woda do picia i na potrzeby gospodarcze. Ujęcia posiadają ogrodzone strefy ochrony bezpośredniej, strefy ochrony pośredniej nie wyznaczano.¹¹

Ujęcia wód podziemnych znajdują się w miejscowościach: Czarna Dąbrówka, Rokity, Kozy, Mikorowo, Wargowo, Kleszczyniec, Nożyno, Unichowo, Kartkowo, Katuszewo, Jasień, Bochowo oraz Dęby. Sześć z nich wyposażonych jest w stacje uzdatniania wody, pozostałe to hydrofornie.¹²

¹¹ Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka (2020)

¹² Aktualizacja Programu ochrony środowiska dla gminy Czarna Dąbrówka na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2024 (2019)

Tab. 21 Zestawienie danych nt. ujęć wody na terenie gminy Czarna Dąbrówka (dane wg ZGK z listopada 2015, za Projektem zmian Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka, 2020)

Lp.	ujęcie	działka	studnie	zasoby	Data ważności pozwolenia	długość sieci	odbiorcy
			szt.	m3/d		km	os.
1	Czarna Dąbrówka	1/45	2	163	2033-01-20	29.763	1570
2	Rokity	429/10	2	445	2027-12-31	34.074	1291
3	Kozy	607/3, 601	2	35.13	2024-02-24	3.268	341
4	Mikorowo	15/8	2	26.49	2024-02-24	5.127	226
5	Wargowo	39	2	33	2027-12-31	13.074	389
6	Kleszczyniec	74 (hyd), 76/2	1	20.53	2024-02-24	4.12	218
7	Nożyno	192	2	74.5	2032-12-10	8.966	257
8	Unichowo	198/1	2	21.79	2024-02-24	1.5	282
9	Kartkowo	2/7	1	3.84	2024-02-24	0.605	50
10	Kotuszewo	38/6	1	32.23	2024-02-24	0.504	21
11	Jasień	639	2	131	2027-12-31	10.153	502
12	Bochowo	39, 103/1	2	110	2027-12-31	5.08	299
13	Dęby	34	2	32	2022-07-22	1.75	67
			23	1128.51		117.984	5513

Gmina Kołczygłowy

Na terenie gminy licznie występujące poziomy wodonośne związane są przeważnie z utworami czwartorzędowymi. Wody trzeciorzędowego piętra wodonośnego zalegają niżej, wśród piasków, dolnomioceńskich i występują pod ciśnieniem subartezyjskim, artezyjskim. Warstwy wodonośne piasków śródglinowych mają miąższość 15-20m i występują na głębokości 10-70 m.¹³

Gmina Kołczygłowy posiada 7 budynków hydroforni z ujęciami wody, w tym 6 położonych w miejscowościach: Jezierze, Wierszyno, Gałąźnia Wielka, Barnowiec, Barkocin i Witanowo funkcjonują jako stacje uzdatniania wody, a 1 ujęcie w miejscowości Darżkowo funkcjonuje jako stacja wodociągowa.¹⁴

Tab. 22 Zestawienie infrastruktury zaopatrzenia w wodę dla gminy Kołczygłowy (GUS, 2020)

Urządzenia sieciowe - wodociągi	J.m.	2010	2012	2014	2016	2018	2020
Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	80,4	87,0	90,0	93,3	94,5	100,3
Długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie lub administracji gminy	km	79,5	86,1	89,6	92,9	94,1	100,3
Przyłącza prowadzące do budynków	szt.	841	848	879	860	884	898

¹³ Program Ochrony Środowiska Gminy Kołczygłowy na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019

¹⁴ Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kołczygłowy (2019)

mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania							
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	120,8	112,8	121,2	124,7	130,6	131,2
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	3988	3978	3994	3962	3979	-

W gminie Kołczygłowy wg danych GUS w 2020 roku było 100,3 km czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej, istniało 898 przyłączy sieci do budynków. W 2018 roku 93,5% mieszkańców gminy korzystało z sieci wodociągowej. Średnie zużycie wody na mieszkańca w 2020 roku wyniosło 31,1m³.

Gmina Dębica Kaszubska

Zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Dębica Kaszubska realizuje Zakład Gospodarki Komunalnej Dębica Kaszubska Sp. z o.o. Na terenie Gminy Dębica Kaszubska funkcjonują następujące systemy wodociągowe:

- wodociąg grupowy Łabiszewo - Boguszyce z ujęciem wody w Łabiszewie,
- wodociąg grupowy Borzęcino - Borzęcinko - Brzezinec z ujęciem wody w Borzęcinie,
- wodociąg grupowy Podwilczyn - Mielno z ujęciem wody w Podwilczynie,
- wodociąg grupowy Dębica Kaszubska - Skarszów Górny – Dudzicze - Grabin z ujęciem wody w Dębicy Kaszubskiej,
- wodociąg grupowy Dobieszewo - Dobieszewko z ujęciem wody w Dobieszewie,
- wodociąg grupowy Motarzyno - Jamrzyno- Ochodza - Kotowo z ujęciem wody w Jamrzynie,
- wodociągi wiejskie we wsiach Krzynia, Jawory, Leśnia, Niepogłędzie, Gałęzów, Dobra, Dobrzec, Maleniec, Gogolewo, Podole Małe, Krzywań, Spole Skarszów Dolny, Łysomice, Budowo, Starnice, Troszki, Niemczewo.

Na terenie gminy funkcjonuje 16 ujęć wody głębinowej, czerpanej głównie z obrębu czwartorzędowego piętra wodonośnego. Większość mieszkańców gminy korzysta z ujęcia w rejonie Dębicy Kaszubskiej.¹⁵

Całkowita długość czynnej sieci rozdzielczej w systemie dostarczania wody w 2020 roku wynosiła 122,2 km. W roku 2018 liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej wynosiła wówczas 9516 osób, co stanowi 98,8% mieszkańców gminy. Średnie roczne zużycie wody na 1 mieszkańca gminy w 2020 roku wyniosło 27,4m³(GUS, 2020).

Tab. 23 Zestawienie infrastruktury zaopatrzenia w wodę dla gminy Dębica Kaszubska (GUS, 2020)

Urządzenia sieciowe - wodociągi	J.m.	2010	2012	2014	2016	2018	2020
Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	103,8	101,7	99,3	121,6	122,2	122,2
Długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie lub administracji gminy	km	-	-	-	-	-	-
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1484	1700	1802	1875	1920	1812
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	565,2	569,5	356,1	378,4	331,2	260,3
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	9010	9069	9679	9652	9516	-

¹⁵ Program Ochrony Środowiska gminy Dębica Kaszubska na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025

Gmina Kobylnica

Miejscowości w gminie Kobylnica korzystające z wodociągów, zaopatrywane są w wodę z 25 ujęć podziemnych, ujmujących wodę z czwartorzędowego poziomu wodonośnego.¹⁶

Z wodociągów na terenie gminy Kobylnica korzysta 95,6% ogółu mieszkańców (GUS, 2020). Odsetek gospodarstw korzystających z wodociągu jest wysoki i wynosi ok. 93% (GUS, 2018). Średnie roczne zużycie wody przez mieszkańca gminy w 2020 roku wyniosło 30,9m³.

Tab. 24 Zestawienie infrastruktury zaopatrzenia w wodę dla gminy Kobylnica (GUS, 2020)

Urządzenia sieciowe - wodociągi	J.m.	2010	2012	2014	2016	2018	2020
Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	120,0	122,5	130,0	133,9	144,1	156,7
Długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie lub administracji gminy	km	-	-	-	-	-	-
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1492	1920	2086	2507	3025	3275
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	309,6	272,8	280,4	312,7	362,6	403,2
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	9379	9869	10594	11237	12038	-

Potrzeby mieszkańców gminy Kobylnica w zakresie zaopatrzenia w wodę, a także odbiór nieczystości, zaspokajane są przez „Wodociągi Słupsk” Sp. z o.o. Gmina Kobylnica jest współwłaścicielem spółki.¹⁷

¹⁶ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kobylnica - tekst ujednoczony (2016)

¹⁷ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kobylnica - tekst ujednoczony (2016)

4.5.3. Gospodarka ściekowa

Pomimo ciągłego rozwoju sieci kanalizacyjnej w ciągu ostatnich lat, w większości dokumentów i opracowań zwraca się uwagę na dysproporcję między stopniem zwodociągowania a stopniem skanalizowania. Deficyty w sieci kanalizacyjnej stanowią zagrożenie dla czystości gleb i wód, a tym samym dla środowiska przyrodniczego PK „Dolina Słupi”. Dysproporcja ta nie jest jednak duża. Najwyższym stopniem skanalizowania charakteryzuje się gmina Dębica Kaszubska (84%), natomiast najniższymi – gminy Kołczygłowy (61,9%) i Czarna Dąbrówka (65,3%), w których to gminach jest jednocześnie najwięcej zbiorników bezodpływowych do gromadzenia ścieków, rzadziej wykorzystywane są w gospodarstwach przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Tab. 25 Zestawienie infrastruktury kanalizacyjnej dla gmin PK Dolina Słupi i jego otuliny (GUS, 2020)

Gmina	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	Liczba podłączeń	Stopień skanalizowania [% podłączonych bud.]
Borzytuchom	52,1	492	70,5% (GUS, 2018)
Czarna Dąbrówka	74,9	669	65,3% (GUS, 2018)
Kołczygłowy	51,2	579	61,9% (GUS, 2018)
Dębica Kaszubska	129,1	1525	84,0% (GUS, 2018)
Kobylnica	176,8	3437	83,4% (GUS, 2018)

Tab. 26 Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych na terenach gmin PK Dolina Słupi i jego otuliny (GUS, 2018)

Rodzaj	Borzytuchom	Czarna Dąbrówka	Kołczygłowy	Dębica Kaszubska	Kobylnica
Zbiorniki bezodpływowe	72	286	420	157	198
Oczyszczalnie przydomowe	2	146	14	20	14

Gmina Borzytuchom

Gospodarka ściekowa gminy Borzytuchom oparta jest o sieć zbiorczej kanalizacji sanitarnej, będącej w zarządzie gminy oraz w przypadku braku podłączenia – przede wszystkim o zbiorniki bezodpływowe i w nielicznych przypadkach - przydomowe oczyszczalnie ścieków. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosi 52,1km. Do sieci podłączonych są 492 budynki mieszkalne i zbiorowego zamieszkania. Ogółem z systemu kanalizacji sanitarnej korzysta 2432 mieszkańców gminy, co stanowi 73,4% ogółu ludności (stan na rok 2018 wg GUS - BDL). Ścieki bytowe odprowadzane są do zmodernizowanej i rozbudowanej w 2013 roku oczyszczalni ścieków w miejscowości Borzytuchom o przepustowości Q śr.d = 338 m³/d. Obszar aglomeracji ściekowej obejmuje następujące miejscowości położone w gminie Borzytuchom: Borzytuchom, Dąbrówka, Struszewo, Chotkowo, Jutrzenka, Krosnowo, Osieki Bytowskie i Niedarzyno¹⁸.

¹⁸ Strategia Rozwoju Gminy Borzytuchom na lata 2014-2020

Tab. 27 Zestawienie infrastruktury kanalizacyjnej dla gminy Borzytuchom (GUS, 2020)

Urządzenia sieciowe - kanalizacja	J.m.	2010	2012	2014	2016	2018	2020
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	32,7	32,7	48,2	50,0	50,0	52,1
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej stanowiącej własność gminy	km	32,7	32,7	48,2	50,0	50,0	52,1
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	274	347	359	386	468	492
Ścieki odprowadzone	dam ³	-	-	-	91,0	95,0	89,0
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	1522	1694	2108	2197	2432	-

Gmina Czarna Dąbrówka

System kanalizacji sanitarnej w gminie składa się z dwóch oczyszczalni mechaniczno – biologicznych w Podkomorzycach i Jasieniu oraz związanych z nimi przewodów kanalizacji sanitarnej w układzie grawitacyjno – tłocznym:

- oczyszczalnia w Podkomorzycach o przepustowości 290 m³/d obsługuje miejscowości: Czarna Dąbrówka, Kleszczyniec, Nożyno, Unichowo, Jerzkowice, Kozy, Mikorowo, Karwno, Podkomorzyce, Podkomorki, Flisów i Podkomorzyce za pomocą sieci o długości ok. 31km. Zrzut oczyszczonych ścieków odbywa się do rzeki Łupawy
- oczyszczalnia w Jasieniu została zmodernizowana w 2014 r. i obecnie wykazuje zdolność do unieszkodliwienia ścieków w ilości 160 m³/d w okresie czerwiec, lipiec, sierpień oraz 93,4 m³/d w pozostałych miesiącach. Długość sieci związanej z oczyszczalnią wynosi ok. 5 km. Zrzut oczyszczonych ścieków odbywa się do ziemi poprzez rów melioracyjny na działce 2/53

Zarówno jeden jak i drugi obiekt wykazują dobre parametry oczyszczania ścieków zgodne z aktualnym pozwoleniem wodno-prawnym.¹⁹

Ścieki z obszarów nieskanalizowanych są unieszkodliwiane w oczyszczalniach przydomowych lub zbierane są w zbiornikach bezodpływowych i odstawiane do punktów zlewnych na oczyszczalniach. Problemem są wadliwe zbiorniki bezodpływowe, będące źródłem zanieczyszczenia wód gruntowych. Na terenie gminy nie ustanowiono aglomeracji ściekowej do krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych.²⁰

¹⁹ Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka (2020)

²⁰ Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka (2020)

Tab. 28 Zestawienie infrastruktury kanalizacyjnej dla gminy Czarna Dąbrówka (GUS, 2020)

Urządzenia sieciowe - kanalizacja	J.m.	2010	2012	2014	2016	2018	2020
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	41,8	73,2	74,0	74,5	74,5	74,9
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej stanowiącej własność gminy	km	41,8	73,2	74,0	74,5	74,5	74,9
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	621	675	681	690	688	669
Ścieki odprowadzone	dam ³	-	-	-	96,6	104,0	105,6
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	2267	2694	3759	3795	3829	-

Wg danych GUS na rok 2018 65,3% budynków w gminie było podłączonych do systemu kanalizacji. Długość sieci kanalizacyjnej w roku 2020 wynosiła 74,9km.

W 2018 roku na terenie gminy poza systemem kanalizacji było 286 zbiorników bezodpływowych oraz 146 przydomowych oczyszczalni ścieków (GUS).

Gmina Kołczygłowy

Gospodarka ściekowa gminy Kołczygłowy oparta jest o sieć zbiorczej kanalizacji sanitarnej, będącej w zarządzie gminy oraz w przypadku braku podłączenia – przede wszystkim o zbiorniki bezodpływowe i w nielicznych przypadkach - przydomowe oczyszczalnie ścieków. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosi 51,2 km. Do sieci podłączonych jest 579 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Ogółem z systemu kanalizacji sanitarnej korzysta 2697 mieszkańców gminy, co stanowi 63,4% ogółu ludności (stan na rok 2018 wg GUS - BDL).

Tab. 29 Zestawienie infrastruktury kanalizacyjnej dla gminy Kołczygłowy (GUS, 2020)

Urządzenia sieciowe - kanalizacja	J.m.	2010	2012	2014	2016	2018	2020
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	33,2	41,5	45,9	45,9	48,5	51,2
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej stanowiącej własność gminy	km	32,4	41,5	45,9	45,9	48,5	51,2
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	488	546	563	537	552	579
Ścieki odprowadzone	dam ³	-	-	-	84,2	87,2	95,5
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	2578	2693	2728	2666	2697	-

Ścieki bytowe odprowadzane są do 4 oczyszczalni ścieków w miejscowościach: Wierszyno, Gałąźnia Wielka, Łobzowo, Gałąźnia Mała. Sieć kanalizacyjną na terenie gminy obsługuje 17 przepompowni ścieków: główna przepompownia ścieków (dawna oczyszczalnia ścieków) w m. Kołczygłowy i 16 pozostałych - w m. Wierszyno (2), w m. Jezierze (2), w m. Kołczygłówki (4), w m. Barnowiec (1), w m. Darżkowo (1), Górki (1), Gałąźnia Mała (3) i Radusz (2).²¹

²¹ Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kołczygłowy (2019)

Gmina Dębica Kaszubska

Ścieki z terenu Gminy oczyszczane są w trzech mechaniczno-biologicznych oczyszczalniach ścieków w Dębicy Kaszubskiej, Gogolewie i Podwilczynie. Oczyszczalnia w Dębicy Kaszubskiej posiada dodatkowo technologię podwyższonego usuwania biogenów. Oczyszczalnie biologiczne mają przepustowość 1638 m³/dobę, natomiast oczyszczalnia z podwyższonym usuwaniem biogenów 1 550 m³/dobę przy równoważonej liczbie mieszkańców 14 880 (RLM). Na terenach nieskanalizowanych ścieki są gromadzone w zbiornikach bezodpływowych, rzadziej oczyszczane w przydomowych oczyszczalniach.²²

Wg danych GUS w 2020 roku do systemu kanalizacji podłączonych było 84% budynków na terenie gminy.

Tab. 30 Zestawienie infrastruktury kanalizacyjnej dla gminy Dębica Kaszubska (GUS, 2020)

Urządzenia sieciowe - kanalizacja	J.m.	2010	2012	2014	2016	2018	2020
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	73,5	88,8	100,5	102,1	102,7	129,1
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej stanowiącej własność gminy	km	-	-	-	-	-	-
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	939	1354	1380	1445	1485	1525
Ścieki odprowadzone	dam ³	-	-	-	195,7	203,1	212,7
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	5794	6545	8472	8486	8391	-

Gmina Kobylnica

Gospodarka ściekowa gminy Kobylnica oparta jest o sieć zbiorczej kanalizacji sanitarnej, będącej w zarządzie gminy oraz w przypadku braku podłączenia – przede wszystkim o zbiorniki bezodpływowe i w nielicznych przypadkach - przydomowe oczyszczalnie ścieków. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosi 176,8km. Do sieci podłączonych jest 3437 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Ogółem z systemu kanalizacji sanitarnej korzysta 11638 mieszkańców gminy, co stanowi 92,4% ogółu ludności (stan na rok 2018 wg GUS - BDL).

Tab. 31 Zestawienie infrastruktury kanalizacyjnej dla gminy Kobylnica (GUS, 2020)

Urządzenia sieciowe - kanalizacja	J.m.	2010	2012	2014	2016	2018	2020
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	134,9	146,8	152,8	156,8	168,8	176,8
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej stanowiącej własność gminy	km	-	-	-	-	-	-
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1629	1666	1887	2250	2712	3437
Ścieki odprowadzone	dam ³	-	-	-	303,4	359,1	419,7
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	6201	7077	10163	10811	11638	-

²² Program Ochrony Środowiska gminy Dębica Kaszubska na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025

Na terenie gminy z części jej obszaru ścieki odprowadzane są układem tłoczno-grawitacyjnym i tłoczone są do zbiorczego układu kanalizacyjnego miasta Słupska i spływają na tamtejszą oczyszczalnię ścieków. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z podwyższonym usuwaniem biogenów. W ten sposób zorganizowany system odprowadzenia ścieków obejmuje miejscowości: Kobylnica, Łosino, Widzino i Bolesławice, Zajączkowo, Kwakowo, Kruszyna, Lubuń, Komiłowo, Żelki, Żelkówko, Sierakowo Słupskie, Kołczewo, Kuleszewo, Lulemino, Sycewice, Reblino do ww. układu.²³

Większość sieci wodociągowo-kanalizacyjnej w gminie Kobylnica została zbudowana w latach 1993-2014.²⁴

4.5.4. Gospodarka odpadami

Podmiotem odpowiedzialnym za zorganizowanie odbioru i nadzorującym wywóz odpadów komunalnych są gminy. Wykonawcą, odbierającym i zagospodarowującym odpady komunalne z terenu poszczególnych gmin są:

- gmina Borzytuchoń - Zakład Zagospodarowania Odpadów w Sierźnie Sp. z o.o.,
- gmina Czarna Dąbrówka - Zakład Gospodarki Komunalnej w Czarnej Dąbrówce,
- gmina Kołczygłowy - Zakład Zagospodarowania Odpadów w Sierźnie Sp. z o.o.,
- gmina Dębica Kaszubska - Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Słupsku oraz ELWOZ Sp. z o.o. Sierakowice,
- gmina Kobylnica - Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Słupsku.

We wszystkich pięciu gminach prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów komunalnych (segregacja „u źródła”). Indywidualni wytwórcy odpadów (gospodarstwa domowe jednorodzinne) gromadzą je w workach/pojemnikach (kolorystycznie rozróżnionych).

Tab. 32 Zbiorcze zestawienie odpadów komunalnych zmieszanych odebranych w 2020 r. (GUS, 2020)

Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku	Borzytuchoń	Czarna Dąbrówka	Kołczygłowy	Dębica Kaszubska	Kobylnica
Ogółem [t]	405,66	628,55	592,82	1165,12	2858,19
Ogółem na 1 mieszkańca [kg]	119,4	106,3	140,3	122,7	218,8

Gmina Borzytuchoń

Odpady z terenu gminy Borzytuchoń wywożone są do Zakładu Zagospodarowania Odpadów Sierżno Sp. z o.o. w gminie Bytów, którego gmina jest udziałowcem. Powierzchnia Zakładu wynosi 17,107ha. Teren do składowania odpadów obejmuje 3,25ha. Zakład dysponuje sortownią odpadów o przepustowości 20000 Mg/rok na jedną zmianę (40,000 Mg/rok w systemie dwuzmianowym,

²³ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kobylnica - tekst ujednoczony (2016)

²⁴ Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Kobylnica na lata 2015-2020

kompostownią typu BIODEGMA o przepustowości 8000 Mg/rok, zbiornikiem na odcieki, zbiornikiem na wody deszczowe oraz samochodami samowyładowczym do 3,5t ładowności i ciężarowym powyżej 3,5t i wagą samochodową o nośności 40 Mg. Zakład Zagospodarowania Odpadów w Sierźnie Sp. z o.o. prowadzi zbiórkę odpadów komunalnych i odpadów od przedsiębiorstw oraz zbiórkę selektywną²⁵.

Z terenu gminy Borzytuchom odebrano w 2020 roku 626,71 tony odpadów zmieszanych z gospodarstw domowych. Tym samym 1 mieszkaniec gminy w 2020 roku wyprodukował 119,4kg odpadów zmieszanych (wg danych GUS za rok 2020).

Gmina Czarna Dąbrówka

Zgodnie z „Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2022” gmina Czarna Dąbrówka należy do Regionu Północnego, na terenie którego funkcjonują cztery regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych: RIPOK Szadółki, RIPOK Eko Dolina, RIPOK Czarnówko, RIPOK Chlewnica – najbliższej dwie ostatnie. Obiekty te zapewniają mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów komunalnych, zagospodarowanie odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz składowanie pozostałości po mechaniczno-biologicznym przetwarzaniu oraz sortowaniu odpadów komunalnych. Ponadto działają dwie instalacje regionalne, które zajmują się przetwarzaniem odpadów zielonych i innych odpadów ulegających biodegradacji: RIPOK Swarzewo, RIPOK Łeba.²⁶

Na terenie gminy istnieją dwa nieczynne składowiska odpadów w Unichowie i Kozach. W 2018 r. podjęto decyzję o budowie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) na terenie gminy.²⁷

Wg danych GUS w 2020 roku z terenu gminy Czarna Dąbrówka odebrano 628,55 ton odpadów zmieszanych, co daje 106,3kg w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Podmiotem odpowiedzialnym za wywóz i gospodarowania odpadami jest Zakład Gospodarki Komunalnej w Czarnej Dąbrówce.

Zagrożeniem z zakresu gospodarki odpadami może być powstawanie dzikich wysypisk odpadów oraz nielegalne pozbywanie się odpadów poprzez np. spalanie w piecach lub wyrzucanie ich do cieków wodnych. Szansą na poprawę jest edukacja ekologiczna w zakresie świadomego gospodarowania odpadami wśród mieszkańców i przedsiębiorców działających na terenie gminy.²⁸

²⁵ Strategia Rozwoju Gminy Borzytuchom na lata 2014-2020

²⁶ Aktualizacja Programu ochrony środowiska dla gminy Czarna Dąbrówka na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2024 (2019)

²⁷ Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka (2020)

²⁸ Aktualizacja Programu ochrony środowiska dla gminy Czarna Dąbrówka na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2024 (2019)

Gmina Kołczygłowy

Zmieszane odpady komunalne z terenu gminy składowane są na składowisku przy Zakładzie Zagospodarowania Odpadów w Sierźnie w gminie Bytów. Wg danych GUS w 2020 roku z terenu gminy odebrano 592,82 ton odpadów zmieszanych, co w przeliczeniu na mieszkańca daje 140,3 kg.

Zbiórka selektywna na terenie gminy obejmuje opakowania z tworzyw sztucznych i ze szkła, które transportowane są do sortowni na terenie do Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Sierźnie. Tam są doczyszczane, prasowane i przygotowywane do odbioru.

Osady ściekowe są wykorzystywane w procesie odzysku do nawożenia gleby.

W miejscowości Kołczygłowy istnieje nieczynne już wysypisko odpadów, którego teren planowany jest do objęcia rekultywacją.²⁹

Gmina Dębica Kaszubska

Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Dębica Kaszubska realizowany jest przez konsorcjum firm: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Słupsku oraz ELWOZ Sp. z o.o. Sierakowice. Odpady powstające na terenie gminy Dębica Kaszubska są wytwarzane głównie w gospodarstwach domowych.

Zmieszane odpady komunalne odbierane są bezpośrednio z nieruchomości, z pojemników, zapewnionych przez właścicieli posesji, a do RIPOK – Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych - Bierkowo.

Selektywne odpady komunalne zbierane były w systemie tzw. workowym. Na terenie Gminy Dębica Kaszubska funkcjonuje jeden Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), zlokalizowany przy oczyszczalni ścieków w Dębicy Kaszubskiej. Dwa razy w roku prowadzona jest zbiórka odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.³⁰

Wg danych GUS w 2020 roku z terenu gminy Dębica Kaszubska odebrano 1165,12 ton odpadów zmieszanych, co daje 122,7 kg w przeliczeniu na 1 mieszkańca (GUS, 2020).

Zagrożeniem z zakresu gospodarki odpadami może być powstawanie dzikich wysypisk odpadów oraz nielegalne pozbywanie się odpadów poprzez ich spalanie.³¹

Gmina Kobylnica

Na terenie gminy Kobylnica nie funkcjonuje zakład unieszkodliwiania odpadów komunalnych. Odpady są wywożone na składowisko odpadów w Bierkowie (gmina Słupsk), które jest własnością Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Słupsku. Odpady są przewożone

²⁹ Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kołczygłowy (2019)

³⁰ Program Ochrony Środowiska gminy Dębica Kaszubska na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025

³¹ Program Ochrony Środowiska gminy Dębica Kaszubska na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025

specjalistycznym samochodem, osobno odpady zmieszane i osobno odpady zbierane w sposób selektywny.³²

Na terenie gminy Kobylnica nie ma punktu selektywnej zbiórki odpadów (PSZOK). Najbliższy taki punkt, z którego mogą korzystać mieszkańcy gminy, znajduje się w Słupsku.

Wg danych GUS w 2020 roku z terenu gminy odebrano 2858,19 ton odpadów zmieszanych, co w przeliczeniu na mieszkańca daje 218,8kg.

4.5.5. Gazownictwo

Sieć zaopatrzenia gazowego mieszkańców w większości omawianych gmin nie istnieje. Wyjątkiem jest gmina Kobylnica, gdzie mieszkańcy korzystają z takiej instalacji (1221 czynnych przyłączy w 2020 roku wg GUS). W planach jest rozbudowa sieci gazowniczej na terenie gminy.³³

W przyszłości planuje się możliwość zaopatrzenia mieszkańców gminy Kołczygłowy w gaz - będzie to realne po realizacji projektowanej stacji redukcyjnej I stopnia w sąsiedztwie obecnego przebiegu gazociągu wysokiego ciśnienia, przy drodze powiatowej nr 1705G³⁴.

Przez teren gminy Borzytuchom przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia Bytów – Redzikowo, jednak nie jest tu planowany rozwój sieci indywidualnego zaopatrzenia w gaz.

Gminy Czarna Dąbrówka i Dębica Kaszubska nie posiadają żadnej sieciowej infrastruktury gazowej.

Tab. 33 Zestawienie infrastruktury gazowej dla gmin PK Dolina Słupi i jego otuliny (GUS, 2020)

Gmina	Długość sieci przesyłowej [km]	Liczba czynnych przyłączy
Borzytuchom	13,600	-
Czarna Dąbrówka	-	-
Kołczygłowy	8,500	-
Dębica Kaszubska	-	-
Kobylnica	59,793	1221

Gmina Borzytuchom

W gminie Borzytuchom brak jest systemu gazyfikacji przewodowej. Intensywnie natomiast rozwija się gazyfikacja bezprzewodowa. W zaopatrzeniu w gaz płynny obserwuje się nasycenie dla potrzeb przygotowania posiłków i umiarkowany rozwój dla potrzeb grzewczych.

Przez obszar gminy przebiega natomiast gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Bytów - Redzikowo. Wprowadzony w rejonie miejscowości Niedarzyno gazociąg, przebiega dalej w rejonie miejscowości Osieki, Borzytuchom i Jutrzenka³⁵.

³² Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kobylnica - tekst ujednolicony (2016)

³³ Strategia Rozwoju Społeczno Gospodarczego Gminy Kobylnica na lata 2015-2020

³⁴ Program Ochrony Środowiska Gminy Kołczygłowy na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019

³⁵ Strategia Rozwoju Gminy Borzytuchom na lata 2014-2020

Gmina Czarna Dąbrówka

Na terenie gminy sieć gazowa nie występuje. Brak też konkretnych planów budowy nowej sieci. Występują indywidualne instalacje na gaz ze zbiorników stałych i przenośnych.³⁶

Gmina Kołczygłowy

Gmina Kołczygłowy nie jest wyposażona w sieć gazową. Dla mieszkańców gminy jedynym źródłem gazu są butle gazowe (propan-butan), z których korzysta około 90% mieszkańców.

Przez gminę przebiega jednak gazociąg wysokiego ciśnienia DN 300/250 relacji Bytów - Słupsk. Mieszkańcy nie mogą jednak korzystać z gazu z sieci ponieważ brakuje na terenie gminy stacji redukcyjnej I stopnia, która mogłaby obsługiwać gazociągi średniego ciśnienia.³⁷

Możliwość zaopatrzenia gminy Kołczygłowy w gaz będzie realna po realizacji projektowanej stacji redukcyjnej I stopnia w sąsiedztwie obecnego przebiegu gazociągu wysokiego ciśnienia, przy drodze powiatowej nr 1705G.³⁸

Gmina Dębica Kaszubska

Gmina Dębica Kaszubska nie posiada zorganizowanego systemu zaopatrzenia w gaz. Mieszkańcy nie korzystają z gazu przewodowego. Potrzeby ciepłe komunalno-bytowe w gospodarstwach domowych zaspokajane są dostawą gazu płynnego LPG dostarczanego w butlach przez okoliczne firmy prowadzące dystrybucję.³⁹

Gmina Kobylnica

Na obszarze gminy znajdują się dwa gazociągi wysokiego ciśnienia o relacji: Bytów - Słupsk i Sławno - Słupsk w kierunku Ustki. Od stacji gazowej w Bolesławicach w kierunku wsi Kobylnica prowadzona jest sieć średniego ciśnienia do stacji redukcyjno- pomiarowych „Krzywa” oraz „Witosa”.

W zasięgu stacji gazowych gaz ziemny wykorzystywany jest jako czynnik grzewczy i nośnik energii do przygotowania ciepłej wody w budownictwie mieszkaniowym oraz w usługach, przemyśle i rzemiośle. Gazyfikacja przeprowadzana jest zarówno poprzez sieci średniego, jak i niskiego ciśnienia. Rozbudowa sieci gazowej związana z gazyfikacją pozostałego obszaru gminy uzależniona jest w szczególności od potrzeb i liczby potencjalnych odbiorców oraz efektywności ekonomicznej inwestycji.⁴⁰

Dostępność do gazu ziemnego w stanie istniejącym jest ograniczona i dotyczy tylko terenu miejscowości Kobylnica. Istnieją potencjalne możliwości gazyfikacji miejscowości na terenie gminy usytuowanych wzdłuż istniejących sieci wysokiego ciśnienia.⁴¹

³⁶ Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka (2020)

³⁷ Program Ochrony Środowiska Gminy Kołczygłowy na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019

³⁸ Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kołczygłowy (2019)

³⁹ Program Ochrony Środowiska gminy Dębica Kaszubska na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025

⁴⁰ Strategia Rozwoju Społeczno Gospodarczego Gminy Kobylnica na lata 2015-2020

⁴¹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kobylnica - tekst ujednolicony (2016)

Tab. 34 Zestawienie infrastruktury gazowej dla gminy Kobylnica (GUS, 2020)

Urządzenia sieciowe - kanalizacja	J.m.	2010	2012	2014	2016	2018	2020
Długość sieci przesyłowej	km	45,330	35,427	45,330	60,185	59,793	-
Czynne połączenia do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	szt.	494	568	711	934	1 221	-
Ludność korzystająca z sieci gazowej	%	13,6	14,4	21,3	20,3	19,2	-
	osoba	1442	1583	2406	2412	2412	-
Zużycie gazu ogółem	tyś. m ³	712,10	699,8	777,2	853,4	-	-

W planie inwestycyjnym na lata 2019-2021 ujęta jest rozbudowa sieci gazowej DN180 średniego ciśnienia na terenie gminy Kobylnica⁴².

4.5.6. Ciepłownictwo

Na terenie omawianych gmin nie ma scentralizowanego systemu grzewczego. Podstawowym systemem ciepłowniczym jest ogrzewanie indywidualne. Są to w znacznej mierze piece w budynkach jednorodzinnych, opalane węglem, koksem, drewnem lub paliwami ciekłymi (np. olejem). Rzadziej są to lokalne kotłownie (np. przy budynkach wielorodzinnych lub budynkach użyteczności publicznej).

Gmina Borzytuchom

Podstawowym źródłem ciepła na terenie gminy są kotłownie wbudowane, kotłownie indywidualne oraz piece kaflowe. W centralne ogrzewanie według danych GUS za rok 2012 wyposażonych jest 525 mieszkań (70,4% ogółu zasobów mieszkaniowych gminy). Głównym paliwem jest węgiel kamienny, koks oraz w mniejszym stopniu – paliwa płynne⁴³.

W wyniku zaostrzających się przepisów prawnych dotyczących ochrony powietrza atmosferycznego, wzrostu kosztów za gospodarcze korzystanie ze środowiska oraz dużego nacisku na likwidację niskiej emisji w ogrzewaniu, następuje wzrost udziału gazu płynnego i oleju opałowego.

Procesy spalania paliw dla potrzeb energetycznych stanowią główne źródło zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego⁴⁴.

Gmina Czarna Dąbrówka

Na obszarze gminy dominują lokalne źródła ciepła opalane węglem kamiennym, biomasą, gazem butlowym lub lekkim olejem opałowym. Większość kotłowni w gminie znajduje się w dobrym stanie technicznym, jednak znaczny udział węgla w bilansie nośników energii powoduje zanieczyszczenie atmosfery, szczególnie w sezonie grzewczym. Źródła indywidualne wykorzystywane na potrzeby ogrzewania dla największej liczby odbiorców indywidualnych, to najczęściej małe systemy grzewcze o mocy do 25 kW i sprawności ok. 50-60% oraz trzony kuchenne lub piece kaflowe o sprawności 40-

⁴² Strategia Rozwoju Społeczno Gospodarczego Gminy Kobylnica na lata 2015-2020

⁴³ Strategia Rozwoju Gminy Borzytuchom na lata 2014-2020

⁴⁴ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Borzytuchom - tekst ujednolicony (2009)

50%. Potrzeby tej grupy szacuje się na poziomie ok. 19 MW. Jest to największe źródło niskiej emisji w gminie, lecz o bardzo niskiej gęstości cieplnej.⁴⁵

Gmina Kołczygłowy

Zaopatrzenie gminy w ciepło rozwiązane jest poprzez lokalne kotłownie dla potrzeb budynków użyteczności publicznej i usługowej oraz kotłownie i paleniska indywidualne w budynkach jednorodzinnych, gdzie źródłami ciepła jest opał stały głównie drewno oraz węgiel kamienny lub miał węglowy.⁴⁶

Na terenie gminy Kołczygłowy nie ma zorganizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło. Zaspokajanie potrzeb cieplnych odbywa się obecnie w oparciu o:

- lokalne kotłownie zasilające obiekty użyteczności publicznej oraz zakłady produkcyjne,
- indywidualne źródła w domach mieszkalnych oraz obiektach usługowych, na paliwa stałe – głównie węgiel i drewno, dostarczające energię cieplną na potrzeby centralnego ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej (około 60 % mieszkańców korzysta z indywidualnego centralnego ogrzewania, a około 40 % używa pieców).

W lecie ciepła woda użytkowa jest ona przygotowywana w głównie (ok. 80 %) w urządzeniach elektrycznych.⁴⁷

Gmina Dębica Kaszubska

Na obszarze gminy dominują lokalne źródła ciepła (piece) opalane drewnem lub innym rodzajem biomasy, węglem kamiennym, gazem butlowym lub olejem opałowym. Według danych GUS ok. 70,0% budynków mieszkalnych w 2016 roku było podłączonych do instalacji doprowadzającej ciepło z centralnego źródła jego wytwarzania lub z własnej kotłowni w budynku indywidualnym.

Budynki użyteczności publicznej (szkoły, przedszkola, ośrodek zdrowia i urząd gminy), budynki przemysłowe i usługowe zaopatrywane są w ciepło dzięki lokalnym kotłowniom opartym na drewnie, oleju opałowym oraz węglu.⁴⁸

Gmina Kobylnica

W gminie Kobylnica system grzewczy oparty jest o indywidualne źródła energii cieplnej. W gminie znajdują się również małe, lokalne kotłownie, głównie dla budynków użyteczności publicznej (zaopatrujące w ciepło 2-3 budynki). Większe kotłownie znajdują się także w budynkach podmiotów gospodarczych w miejscowościach: Kobylnica, Bolesławice, Dobrzęcino, Kończewo, Kwakowo, Łosino, Słonowice, Sycewice, Widzino.⁴⁹

Na terenie gminy nie ma zorganizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło. Zaspokajanie potrzeb odbywa się w oparciu o:

- lokalne kotłownie węglowe, kotłownie opalane gazem ziemnym (tylko w Kobylnicy) i gazem płynnym LPG, olejowe oraz opalane drewnem i jego odpadami, usytuowane w zakładach przemysłowych, usługowych, rzemieślniczych, obiektach użyteczności publicznej. Kotłownie

⁴⁵ Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka (2020)

⁴⁶ Program Ochrony Środowiska Gminy Kołczygłowy na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019

⁴⁷ Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kołczygłowy (2019)

⁴⁸ Program Ochrony Środowiska gminy Dębica Kaszubska na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025

⁴⁹ Aktualizacja Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Kobylnica (2019)

dostarczają energię cieplną na potrzeby centralnego ogrzewania i wentylacji obiektów, przygotowania ciepłej wody oraz na cele technologiczne,

- indywidualne źródła ciepła w domach mieszkalnych na paliwa stałe (węgiel, drewno i jego odpady, gaz ziemny i płynny LPG oraz olej opałowy), dostarczające energię na cele potrzeb centralnego ogrzewania i ciepłej wody,
- indywidualne źródła ciepła na energię elektryczną urządzeń grzewczych i przygotowania ciepłej wody.

Tam, gdzie jest dostarczany czynnik grzewczy z kotłowni lokalnych zasadą jest przygotowanie ciepłej wody w urządzeniach elektrycznych.⁵⁰

4.5.7. Energetyka

Gmina Borzytuchom

Usługi w zakresie dostawy mocy i energii elektrycznej świadczone są przez Energia Operator S.A., Oddział w Słupsku, Zakład Energetyczny Rejon Dystrybucji Bytów.

Przez teren gminy przebiega linia elektroenergetyczna 110 kV relacji Bytów – Gałęźnia Mała. Linia ta nie ma bezpośredniego połączenia z siecią średniego napięcia na terenie gminy.

Źródłem mocy i energii elektrycznej na terenie gminy jest sieć elektroenergetyczna 15kV wyprowadzona z GPZ 110/15 kV w Bytowie. Gmina zasilana jest w energię elektryczną liniami napowietrznymi:

- SN 15kV nr 451 – 3 AFL6-70
- SN 15kV nr 433 – 3 AFL6-50
- SN 15kV nr 446 – 3 AFL6-70
- SN 15kV „Modrzejewo” – 3 AFL6-70.⁵¹

Dla w/w linii charakterystycznym jest, iż są prowadzone po liniach prostych bez uwzględniania warunków naturalnych oraz zagospodarowania terenu. Osiągnięto w ten sposób lepsze warunki zasilania kosztem ładunku przestrzennego. Na terenie gminy znajduje się 25 stacji transformatorowych 15/0,4kV. Stacje transformatorowe zasilane są z odgałęzień wyprowadzonych z linii magistralnych. Większość z nich to stacje słupowe. Stan techniczny sieci elektroenergetycznej jest dobry i optymalny pod względem konfiguracji sieci. Nie występują niedobory w zakresie ilości przesyłanej energii elektrycznej.⁵²

Na terenie gminy istnieją korzystne warunki do rozwoju alternatywnych źródeł energii związanych z energetyką wiatrową. Dla potrzeb siłowni wiatrowych, możliwe jest wskazanie na terenach użytkowania rolniczego rejonów potencjalnej lokalizacji wież elektrowni wiatrowych w formie kilku niewielkich zespołów o łącznej powierzchni ok. 304 ha:

- rejon w południowej oraz zachodniej części obrębu geodezyjnego Chotkowo,
- rejon w części obrębów geodezyjnych Struszewo i Chotkowo,

⁵⁰ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kobylnica - tekst ujednoczony (2016)

⁵¹ Strategia Rozwoju Gminy Borzytuchom na lata 2014-2020

⁵² Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Borzytuchom - tekst ujednoczony (2009)

- rejon w południowej oraz części zachodniej części obrębu geodezyjnego Dąbrówka.⁵³

Poza powyższymi lokalizacjami, ze względu na występujące uwarunkowania przyrodnicze i kulturowe, stwierdzono, że w granicach administracyjnych gminy występują znaczące ograniczenia obszarowe dla lokalizacji elektrowni wiatrowych.⁵⁴

Gmina Czarna Dąbrówka

Na terenie gminy nie występują napowietrzne linie wysokiego napięcia. Obszar opracowania zasilany jest w energię elektryczną z sieci średniego napięcia podłączonych do głównych punktów zasilania (GPZ 110/15 kV) Darżyno (gm. Potęgowo), Gałąźnia Mała (gm. Kołczygłowy) i Sierakowice. Stacje transformatorowe 15/0,4 kV stanowią źródło zasilania dla sieci niskiego napięcia, która zaopatruje odbiorców w energię elektryczną.⁵⁵

Dostawcą energii elektrycznej na terenie gminy jest ENERGA-OPERATOR SA Oddział w Koszalinie. Na terenie gminy Czarna Dąbrówka operator posiada:

1) elektroenergetyczne linie napowietrzne i kablowe o napięciu 15 kV, których łączna długość wynosi odpowiednio:

- linia kablowa - 11,64 km,
- linia napowietrzna - 152,42 km,

Średni wiek linii średniego napięcia szacuje się na 37 lat, stan obecny oceniany jest jako dobry.

2) 108 stacji transformatorowych 15/0,4 kV typu: wieżowa, słupowa, wolnostojąca zasilanych z sieci średniego napięcia.

Średni wiek stacji transformatorowych 15/0,4 kV szacuje się na 33 lata, a stan obecny oceniany jest jako dobry.

3) sieć niskiego napięcia złożonej z linii napowietrznych i kablowych, których łączna długość wynosi odpowiednio:

- linia kablowa - 56,6 km,
- linia napowietrzna - 108,32 km.

Średni wiek linii niskiego napięcia szacuje się na 24 lata, a stan obecny oceniany jest jako dobry.⁵⁶

Na terenie gminy istnieją trzy niewielkie elektrownie wodne na Łupawie (w Podkomorzycach i dwie w Kozinie) oraz jedna przy granicy gminy w Koszycach na Słupi.⁵⁷

⁵³ Strategia Rozwoju Gminy Borzytuchom na lata 2014-2020

⁵⁴ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Borzytuchom - tekst ujednolicony (2009)

⁵⁵ Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka (2020)

⁵⁶ Aktualizacja Programu ochrony środowiska dla gminy Czarna Dąbrówka na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2024 (2019)

⁵⁷ Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka (2020)

Gmina położona jest na obszarze korzystnym pod względem możliwości wykorzystania energii wiatrowej.⁵⁸

Gmina Kołczygłowy

Przez teren gminy Kołczygłowy przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV, łącząca Główne Punkty Zasilające (GPZ): „Bytów” – „Gałąźnia Mała” (na terenie gminy) – „Dębica Kaszubska”, ze stacją transformatorową 110/15 kV w Gałąźni Małej.

Odbiorcy energii na terenie gminy zasilani są rozległą siecią linii elektroenergetycznych średniego napięcia 15 kV wychodzących z ww. GPZ i doprowadzających energię do stacji transformatorowych 15/0,4 kV. Do odbiorców energia przesyłana jest liniami niskiego napięcia 0,4 kV.

Stan systemu zaopatrzenia w energię elektryczną na terenie gminy nie jest w pełni zadowalający. Występują przerwy w dostawie energii i spadki napięcia. Główną tego przyczyną duże odległości pomiędzy głównymi punktami zasilającymi, co powoduje wydłużenie linii średniego napięcia. Trudności pogłębiają znaczne odległości pomiędzy punktami zasilającymi (15/0,4 kV). Większość sieci 15 kV została wybudowana w latach 50 - tych i jest w znacznym stopniu wyeksploatowana mimo bieżących remontów i konserwacji; istniejąca sieć niskiego napięcia – 0,4 kV i oświetlenie uliczne we wsiach wymaga również przebudowy i modernizacji.⁵⁹

Energia odnawialna

Na terenie gminy położone są dwie elektrownie wodne:

- Elektrownia Wodna „Gąskowo” w miejscowości Gałąźnia Mała – największa elektrownia wodna na rzece Słupi; jest to elektrownia szczytowo-przepływowa o mocy 3 500 kW (3,5 MW), która wykorzystuje spadek wody 38,5 m; wodę do elektrowni doprowadzają dwie żelbetowe rury, które wyprowadzają wodę z zamku wodnego; w budynku elektrowni pracuje 5 turbin Francisa produkcji Siemens
- Elektrownia Wodna „Hydrowat” w miejscowości Barnowiec na rzece Kamienicy o mocy 90 kW

Jako uzupełnienie obecnej infrastruktury energetycznej na terenie gminy Kołczygłowy, ze względu na sprzyjające warunki, dopuszcza się realizację przydomowych elektrowni wiatrowych, instalację ogniw fotowoltaicznych, a także biogazowni (poza PK Dolina Słupi oraz Obszarami Natura 2000 - po spełnieniu wymogów ochrony środowiska).⁶⁰

Gmina Dębica Kaszubska

Dystrybucję energii elektrycznej na terenie Gminy Dębica Kaszubska prowadzi „Energa S.A.”. Z energii korzysta 100% mieszkańców gminy. Energia elektryczna dostarczana jest na teren gminy linią wysokiego napięcia 110 kV. Jest to linia relacji Słupsk Poznańska – Dębica Kaszubska i Dębica Kaszubska – Gałąźnia Mała. Gmina jest zasilana ze stacji transformatorowej 110/15 kV o nazwie GPZ

⁵⁸ Aktualizacja Programu ochrony środowiska dla gminy Czarna Dąbrówka na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2024 (2019)

⁵⁹ Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kołczygłowy (2019)

⁶⁰ Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kołczygłowy (2019)

Dębica Kaszubska. Stacja wyposażona jest w jeden transformator 110/15 kV o mocy 16 MVA. Energia jest doprowadzana do odbiorców siecią napowietrzną i kablową.⁶¹

Energia odnawialna

Na terenie Gminy Dębica Kaszubska występują 4 elektrownie wodne, wykorzystujące kaskady rzeki Słupi oraz Skotawy. Właścicielem trzech największych jest Energa Elektrownie Słupsk Sp. z o.o. Najmniejsza z elektrowni - Jawory należy do prywatnego właściciela.

Tab. 35 Elektrownie wodne w gminie Dębica Kaszubska (źródło: POS)

Lp.	Lokalizacja	Nazwa rzeki	km rzeki	Wysokość piętrzenia (m)	Moc (kW)
1.	Krzynia	Słupia	51,0	8	920
2.	Skarszów Dolny	Skotawa	2,50	7,8	188
3.	Jawory	Skotawa	Brak danych	2,5	10
4.	Strzegomino	Słupia	59,0	12,3	2400

Elektrownia wodna „Krzynia” położona jest na rzece Słupi poniżej elektrowni „Strzegomino”. Wybudowana została w latach 1925-1926. Posiada dwa hydrozespoły. Spad elektrowni wynosi 8,00m, moc 920 kW. Powierzchnia zlewni w przekroju elektrowni wynosi 852,4 km², średni przepływ roczny 8,62 m³/sek, średni opad roczny 700 mm. Elektrownia posiada zbiornik o pojemności około 2 mln m³, stanowiący wyrównanie dla pracujących szczytowo wyżej położonych elektrowni: Gałąźnia Mała i Strzegomino. Dopuszczalna rzędna piętrzenia wynosi 38,00 m n.p.m.

Elektrownia wodna „Skarszów Dolny” położona jest nad rzeką Skotawą (dopływ Słupi). Została wybudowana w 1922 r. w miejscu spalanej w 1872 r. papierni zasilanej energią wodną. Została zmodernizowana w latach 1942 - 1943, a w 1955 r. dobudowano nowy jaz betonowy. Kolejną modernizację elektrownia przeszła w roku 2008, kiedy to wymieniono generator i zainstalowano nowoczesny regulator turbiny. Elektrownia wyposażona jest w czyszczarkę krat. Jest to elektrownia przepływowa, pracująca przy normalnym poziomie piętrzenia NPP - 36,29 m n.p.m, spad wynosi 7,8m. Moc zainstalowań i osiągalna wynosi 188 kW.

Elektrownia wodna „Strzegomino” zbudowana została na rzece Słupi w latach 1922-1924. W elektrowni tej zainstalowano trzy hydrozespoły. W 1945 r. w wyniku działań wojennych wysadzono dwa mosty i zablokowano kanał. Ponowne uruchomienie nastąpiło w 1948 r. Do czasów obecnych główne urządzenia technologiczne nie uległy zmianie, dzięki czemu zachowany został jej unikatowy charakter. W roku 2015 zmodernizowano elektrownię w części elektrycznej, w roku 2014 na hydrozespołach zainstalowano statyczne układy wzbudzenia, wymieniono regulatory hydrauliczne na elektro-hydrauliczne oraz zamontowano czyszczarkę krat. Spad elektrowni wynosi 12,30 m, moc osiągalna 2400 kW. Powierzchnia zlewni w przekroju elektrowni wynosi 820 km², średni przepływ roczny 8,76 m³/sek. Elektrownia posiada zbiornik o pojemności użytecznej 2,4 mln m³, stanowiący wyrównanie dla pracujących szczytowo elektrowni Gałąźnia Mała i Krzynia.⁶²

Gmina Dębica Kaszubska posiada dobre warunki do rozwoju energetyki wiatrowej. Zgodnie z obwieszczeniami wójta Gminy Dębica Kaszubska:

⁶¹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębica Kaszubska (2018)

⁶² Program Ochrony Środowiska gminy Dębica Kaszubska na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025

- w dniu 10.02.2015 r. została wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach nrOS.6220.6.2012 dla przedsięwzięcia pn.: „Farma wiatrowa Dobieszewo z przyłączeniem kablowym SN i abonencką stacją elektroenergetyczną w sąsiedztwie GPZ Dębica Kaszubska”,
- w dniu 07.06.2016 r. została wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach nrRA.6220.1.2014AŻ dla przedsięwzięcia pn.: „Budowa trzech elektrowni wiatrowych na działkach ew. 124/2, 129/5, 122, 120/6 w obrębie Dobra w Gminie Dębica Kaszubska.”⁶³

Gmina Dębica Kaszubska wykorzystuje możliwości, jakie daje energia słoneczna. W ramach projektu pn.: „Energia odnawialna - instalacje solarne i geotermalne dla mieszkańców Gminy Dębica Kaszubska” na 14 budynkach komunalnych, w Pałacu w Niepogłędziu i na 149 budynkach mieszkalnych zamontowano kolektory słoneczne dla potrzeb c.w.u. Łącznie na budynkach zainstalowano 442 urządzenia o powierzchni łącznej 803,114 m² oraz jednostkowej mocy szczytowej 1474W każdy (stan na rok 2017).⁶⁴

Gmina Kobylnica

Na terenie gminy Kobylnica istnieją linie elektroenergetyczne o napięciu 110 kV, 15 kV i 0,4 kV oraz stacje transformatorowe 15/0,4 kV, które obsługiwane są przez Rejon Dystrybucji w Bytowie. Operatorem sieci elektroenergetycznych o napięciu do 110 kV na terenie gminy Kobylnica jest firma ENERGA Operator S.A.

Głównym źródłem zasilania sieci 15 kV w gminie Kobylnica jest stacja 110/15kV/kV – GPZ Słupsk Szczecińska, zlokalizowany w Kobylnicy. Ponadto w gminie znajdują się 134 stacje transformatorowe SN/nN 15/0,4 kV. Infrastruktura energetyczna zlokalizowana na terenie gminy pokrywa obecne zapotrzebowanie na energię elektryczną zadeklarowaną przez odbiorców zlokalizowanych na tym terenie. Stan techniczny sieci elektroenergetycznej w gminie jest dobry.⁶⁵

Energia odnawialna

Na terenie gminy Kobylnica znajdują się dwie farmy wiatrowe: pierwsza składa się z 18 turbin o mocy 2,3 MW, zlokalizowanych w obrębach Lulemino, Luleminko – Maszkowo, Kwakowo i Płaszewo, druga farma składa się z 24 turbin o mocy 2 MW, zlokalizowanych w obrębach Widzino, Kobylnica, Łosino, Zajączkowo, Sierakowo, Kończewo.

Obok farm istniejących wskazuje się w oparciu o obowiązujące dokumenty planistyczne możliwość lokalizacji kolejnych siłowni wiatrowych. Dotyczy to terenów rolniczych nieurbanizowanych w rejonie miejscowości Dobrzęcino, Runowo Sławieńskie, Słonowice, Komorzyn, Bzowo, Wrząca, Kuleszewo, Zagórki, Zbyszewo, Kuleszewo i Płaszewo.

Na terenie gminy Kobylnica na niewielką skalę wykorzystuje się energię ciepłą uzyskiwaną z pomp ciepła (geotermalną). Pompy ciepła funkcjonują w kilku budynkach użyteczności publicznej, a także w nielicznych budynkach mieszkalnych i małych firm, głównie jako opcja dodatkowa do głównego źródła ogrzewania.

⁶³ Program Ochrony Środowiska gminy Dębica Kaszubska na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025

⁶⁴ Program Ochrony Środowiska gminy Dębica Kaszubska na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025

⁶⁵ Aktualizacja Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Kobylnica (2019)

W gminie Kobylnica istnieją teoretyczne możliwości wykorzystania energii wodnej do wytwarzania energii elektrycznej, jednak uwarunkowania środowiskowe nie sprzyjają rozwojowi tej formy energetyki odnawialnej.

Na terenie gminy Kobylnica zlokalizowanych jest blisko 500 instalacji solarnych, w tym 423 wykonane w ramach „Programu energii słonecznej na terenie Gminy Kobylnica”. Zrealizowano również Program Prosument, w wyniku którego 134 budynki jednorodzinne zostały wyposażone w instalacje fotowoltaiczne.

W gminie Kobylnica, ze względu na jej rolniczy charakter, pozyskiwanie energii z biomasy jest korzystne. Zakłada się realizowanie w przyszłości inwestycje w zakresie pozyskiwania biopaliw i wykorzystanie ich do produkcji energii elektrycznej i ciepła. W szczególności, przewiduje się uprawy roślin i wykorzystanie biomasy (wierzba, drewno odpadowe, słoma, w formie brykietów, pelletów itp.) do uzyskania energii w wyniku bezpośredniego spalania surowców. Przewiduje się także rozwój inwestycji w zakresie przetwarzania biomasy na paliwa ciekłe (olej, alkohol). W związku z realizowaną polityką proekologiczną, w studium zaproponowano 2 obszary preferowane do rozwoju wykorzystania biomasy (Reblino, Kuleszewo), przy czym możliwe są też inne lokalizacje.⁶⁶

Energetyka wodna na rzece Słupi (dot. całego obszaru opracowania)

Na przełomie XIX i XX wieku rozpoczęto zabudowę hydrotechniczną rzeki Słupi. Wybudowano 4 elektrownie wodne: Struga w Strudze (1898 r.), „Gąskowo” w Gałąźni Małej (1913 r.), „Strzegomino” w Konradowie (1923 r.) i elektrownię w Krzynie (1925 r.). W skład systemu hydrotechnicznego wchodzi również: syfony, podziemne sztolnie, kanały i jazy.

Elektrownia Struga jest jedną z najstarszych elektrowni wodnych w Europie. Jest to elektrownia przepływowa o mocy 250 kW wykorzystująca spadek wody - 14m. Do czasów obecnych pracuje hydrozespół złożony z turbiny Francisa, wzbudnicy i generatora. Zachowały się również żarówki węglowe.

Elektrownia w Gałąźni Małej jest największą elektrownią wodną na Słupi. Jest to elektrownia szczytowo-przepływowa o mocy 3.500 kW, która wykorzystuje spadek wody 38,5 m. Wodę do elektrowni doprowadzają dwie żelbetowe rury, które wyprowadzają wody Słupi z zamku wodnego. W budynku elektrowni pracuje 5 turbin Francisa produkcji Siemens.

Elektrownia „Strzegomino” do produkcji prądu wykorzystuje 14-metrowy spadek wody. Jest to elektrownia o mocy 2.310 kW.

Jako ostatnia na Słupi powstała elektrownia w Krzynie o mocy 860 kW. Woda do elektrowni dopływa 150-metrowym kanałem z różnicą poziomów 7m.⁶⁷

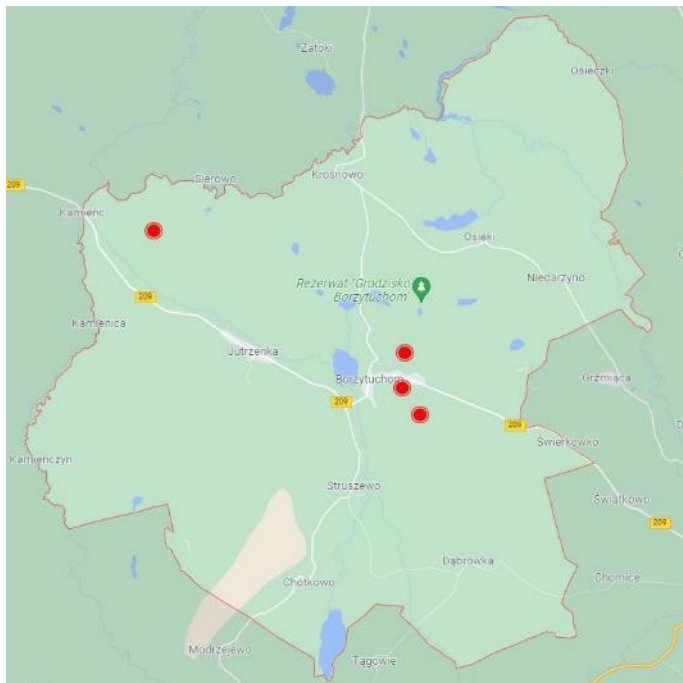
⁶⁶ Aktualizacja Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Kobylnica (2019)

⁶⁷ Program Ochrony Środowiska powiatu bytowskiego na lata 2004-2007

4.5.8. Telekomunikacja

Gmina Borzytuchom

Na terenie gminy znajdują się 4 stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej - 3 w miejscowości Borzytuchom oraz 1 w okolicy Ryczyna /Jutrzenki.⁶⁸

Ryc. 227 Rozmieszczenie stacji nadajnikowych telefonii komórkowych na terenie gminy Borzytuchom (na podstawie: <http://beta.btsearch.pl/> dostęp 22-09-2021)

Gmina Czarna Dąbrówka

Na terenie gminy znajdują się zarówno sieci kablowe jak i stacje bazowe, a Urząd Kontroli Elektronicznej wydał 11 pozwoleń radiowych na systemy obsługujące zarówno transfer głosowy, jak i dane.⁶⁹

Przez teren gminy przebiega telekomunikacyjny kabel światłowodowy Bytów – Łębork (przez miejscowości: Unichowo – Nożyno – Kleszczyniec – Czarna Dąbrówka – Kostroga – Cewice). Na terenie gminy lub w jej bezpośrednim sąsiedztwie, zostały wybudowane centrale telefoniczne, w miejscowościach: Czarna Dąbrówka, Unichowo, Cewice i Siemirowice. Sieć abonencka zbudowana jest z kabli miedzianych. Wykonuje się sukcesywną wymianę linii napowietrznych na kable ziemne.⁷⁰

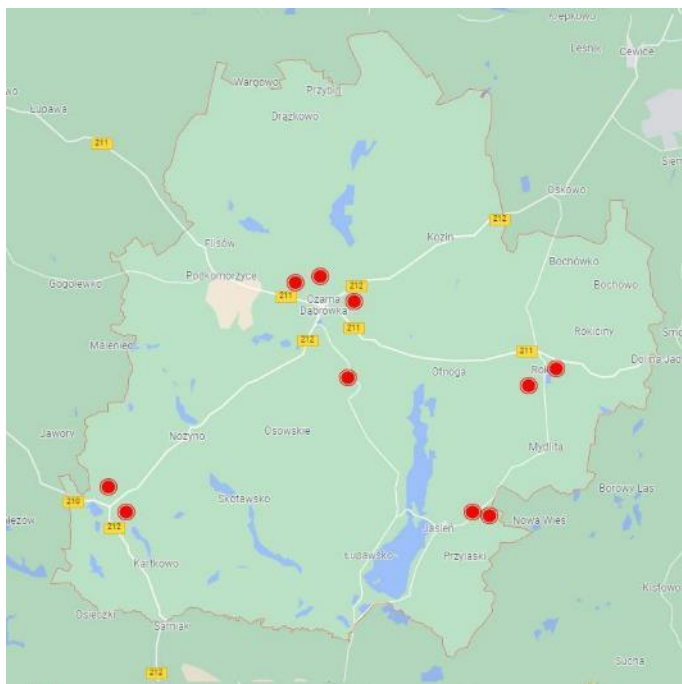
Na terenie gminy Czarna Dąbrówka znajduje się 10 stacji telefonii komórkowej - w miejscowościach Czarna Dąbrówka (3), Jerzkowice (1), Rokity (2), Jasień (2) i Unichowo (2).⁷¹

⁶⁸ <http://beta.btsearch.pl/> - dostęp 21-09-2021

⁶⁹ Aktualizacja Programu ochrony środowiska dla gminy Czarna Dąbrówka na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2024 (2019)

⁷⁰ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka (2015)

⁷¹ <http://beta.btsearch.pl/> dostęp 22-09-2021

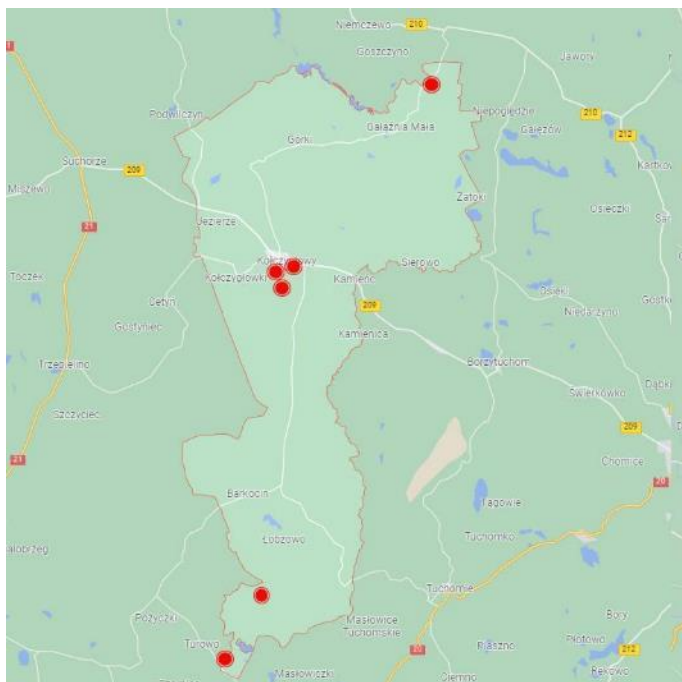

Ryc. 228 Rozmieszczenie stacji nadajnikowych telefonii komórkowych na terenie gminy Czarna Dąbrowka (na podstawie: <http://beta.btsearch.pl/> dostęp 22-09-2021)

Gmina Kołczygłowy

Na terenie gminy istnieje system telefonii sieciowej, składający się z linii napowietrznych oraz okablowania podziemnego. Wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 209 przebiega kabel światłowodowy.

Zrealizowanych jest 6 stacji bazowych telefonii komórkowej – 3 w miejscowości Kołczygłowy, 1 w Gałąźni Wielkiej, 1 w Witanowie i 1 w Podgórzu.

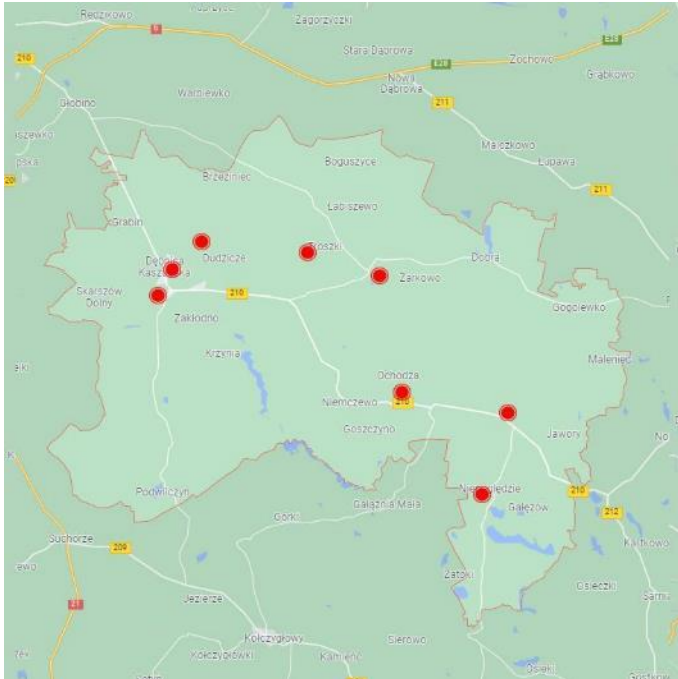

Ryc. 229 Rozmieszczenie stacji nadajnikowych telefonii komórkowych na terenie gminy Kołczygłowy (na podstawie: <http://beta.btsearch.pl/> dostęp 22-09-2021)

Ponadto w Gałąźni Wielkiej zlokalizowana jest wieża sieci radiowego dostępu abonenckiego (SRDA).⁷²

Gmina Dębica Kaszubska

Na terenie gminy Dębica Kaszubska zlokalizowanych jest 8 stacji bazowych telefonii komórkowej - 3 w miejscowości Dębica Kaszubska, po 1 w miejscowościach: Troszki, Dobieszewo, Motarzyna, Budowo, Niepogłdzie.⁷³

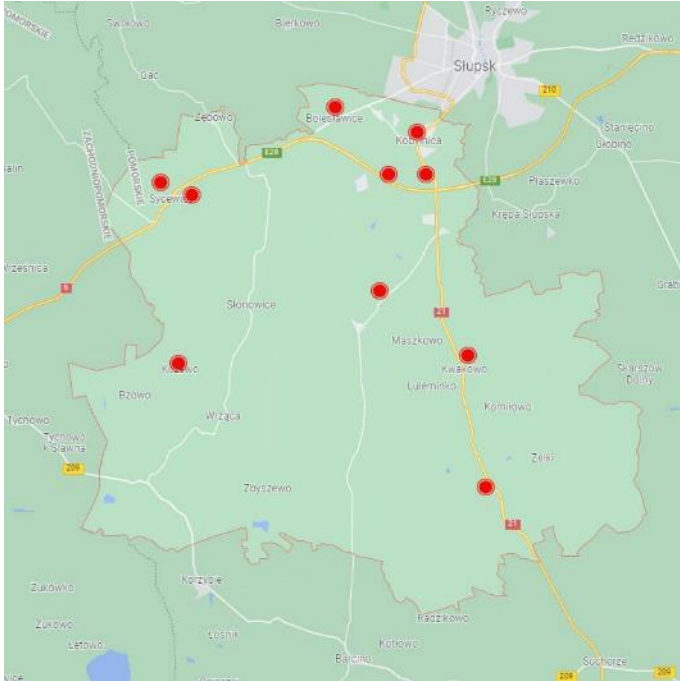
Ryc. 230 Rozmieszczenie stacji nadajnikowych telefonii komórkowych na terenie gminy Dębica Kaszubska (na podstawie: <http://beta.btsearch.pl/> dostęp 22-09-2021)

Gmina Kobylnica

Przez południowy skraj gminy przebiega radiolinia Gdańsk - Bytów (eksploatowana przez TP S.A.). Na terenie gminy zlokalizowanych jest 10 stacji nadajnikowych telefonii komórkowych - 2 w miejscowości Kobylnica, 2 w Sycewicach, pozostałe w miejscowościach: Widzino, Bolesławice, Kczewo, Sierakowo Słupskie, Kwakowo i Żelki.

⁷² Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kotczygłowy (2019)

⁷³ <http://beta.btsearch.pl/> dostęp 22-09-2021

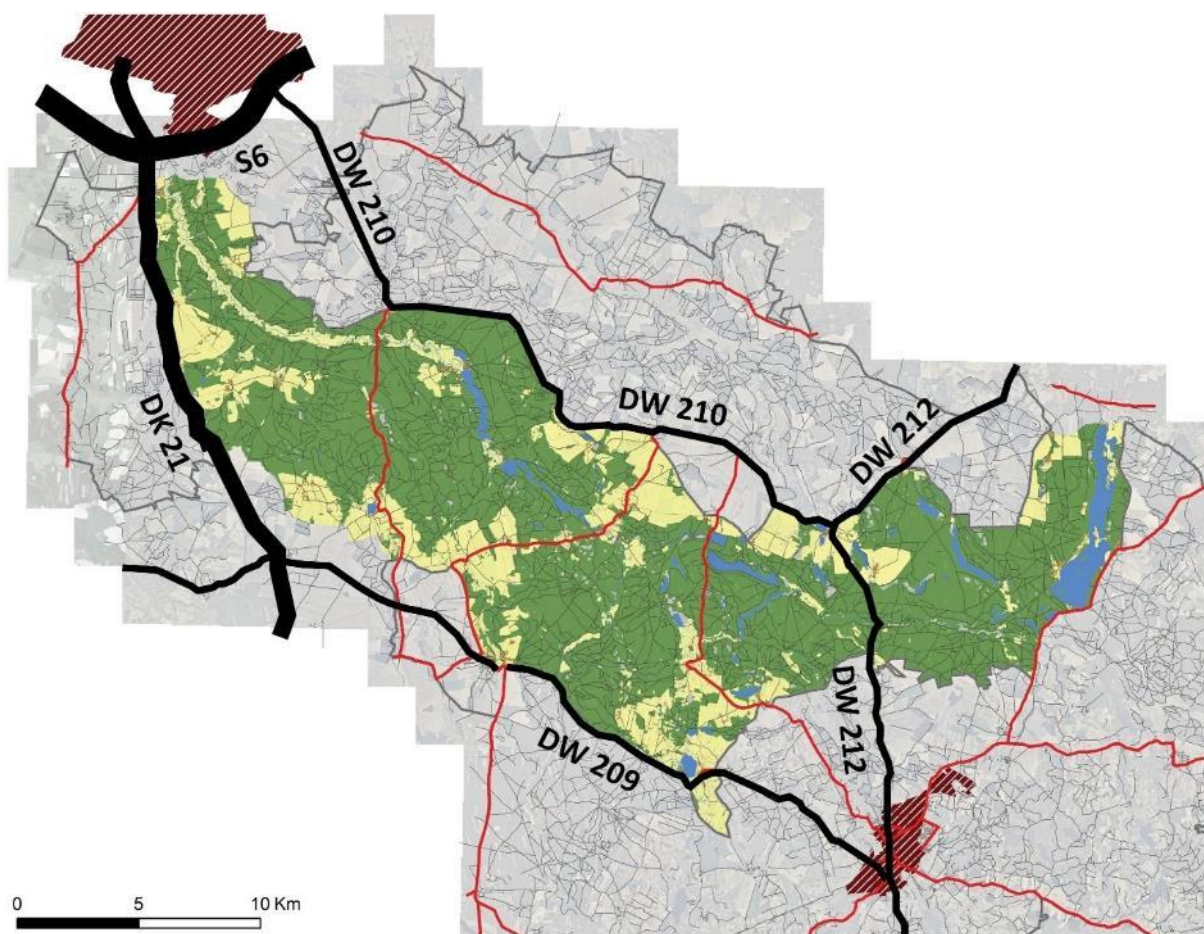
Ryc. 231 Rozmieszczenie stacji nadajnikowych telefonii komórkowych na terenie gminy Kobylnica (na podstawie: <http://beta.btsearch.pl/> dostęp 22-09-2021)

4.6. Infrastruktura komunikacyjna

4.6.1. Układ drogowy

Dla obsługi mieszkańców i turystów odwiedzających PKDS, ale również dla funkcjonowania społeczno-gospodarczego obszaru Parku i jego sąsiedztwa, największe znaczenie mają drogi:

- droga krajowa nr 21 (przebiegająca wzdłuż północno-zachodniej granicy Parku);
- droga wojewódzka nr 209 (przebiegająca od zachodu);
- droga wojewódzka nr 210 (przebiegająca przy północnej granicy Parku)
- droga wojewódzka nr 212 (przecinająca Park od Bytowa w kierunku Unichowa i dalej w sąsiedztwie północno-zachodniej granicy PKDS)
- droga ekspresowa S6 (obwodnica Słupska przebiegająca przez tereny na północ od Parku)

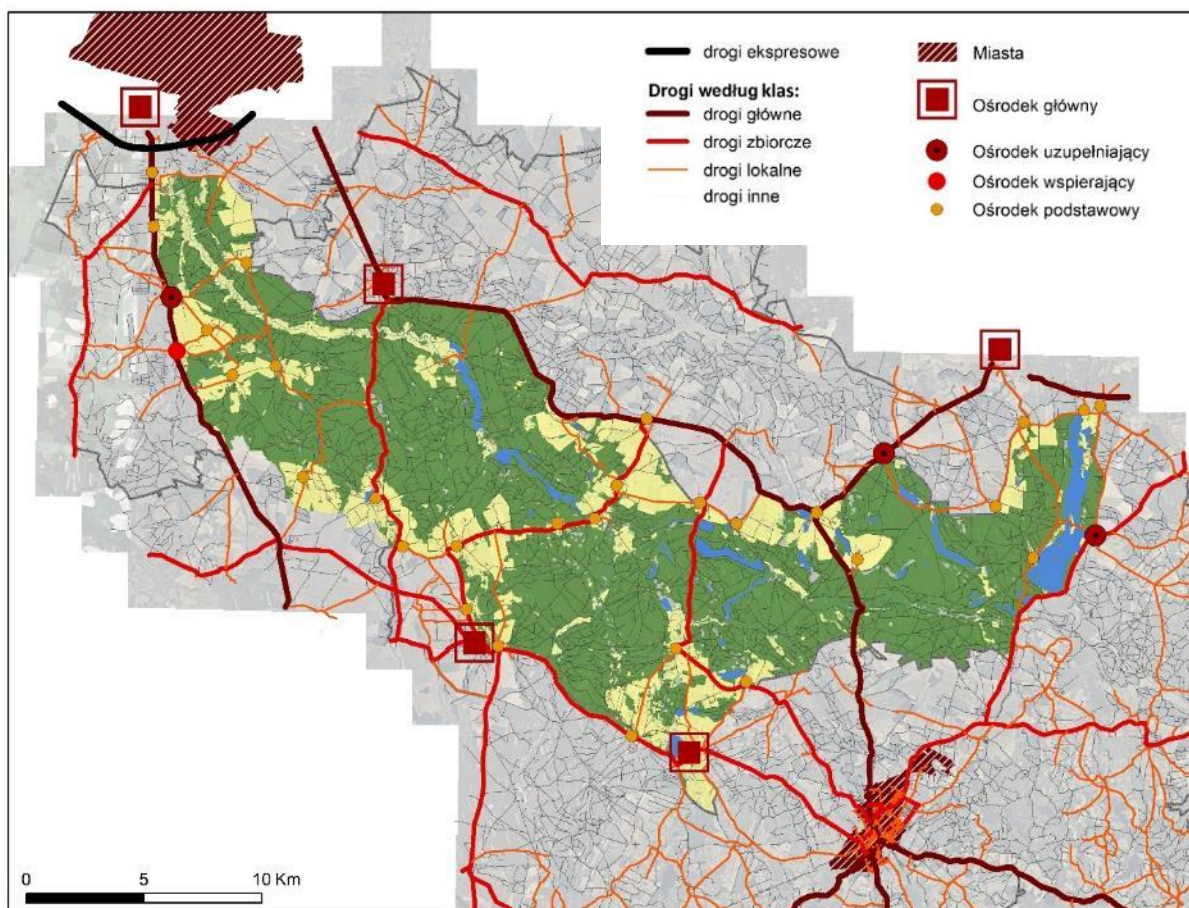
Ryc. 232 Rozmieszczenie dróg krajowych i wojewódzkich w PKDS i okolicach (oprac. własne)

Dla komunikacji w obrębie Parku istotne znaczenie mają również drogi o niższych kategoriach, powiatowe i gminne. Do najważniejszych dróg powiatowych, stanowiących istotne połączenia komunikacyjne w obrębie Parku należą:

- droga powiatowa DP 1334 z Soszycy do Jasienia i dalej na północny wschód
- drogi powiatowe z Łupawska do Jerzkowic: DP 1756G i DP 1755G
- droga powiatowa DP 1170G z Kwakowa, przez Lubuń do Żelkówka,
- droga powiatowa DP 1171G z Kwakowa do Żelek (i dalej z powrotem do drogi krajowej nr 21),
- droga powiatowa DP 1176 G Dębница Kaszubska – Podwilczyn – do DP 1705G

- droga powiatowa DP 1175 G Łysomice - Suchorze
- droga powiatowa DP 1752G z Borzytuchomia do Krosnowa
- droga powiatowa DP 1198 G – Wierszyno – Gałąźnia Wielka - Motarzyno
- droga powiatowa DP 1199 Niemczewo – Gałąźnia Wielka
- droga powiatowa DP 1200G z Gałąźni Wielkiej do dr woj. nr 210
- droga powiatowa DP 1201G z Krosnowa do Budowa (przez Niepogłędzie)
- droga powiatowa DP 1749G z Barnowa do DP 1198G (w miejscowości Górki)

Stan techniczny dróg krajowych i wojewódzkich jest dobry. Drogi powiatowe są w średnim bądź złym stanie technicznym, wielu drogom brakuje bezpiecznie urządzonego pobocza. Drogi gminne i lokalne są w średnim lub złym stanie. W Parku zachowało się do dziś wiele brukowych dróg, które co prawda są dość dobrym stanie technicznym, jednak stanowią stosunkowo mało komfortową nawierzchnię, w szczególności dla rowerzystów. Niewątpliwie mają one duże walory historyczne i stanowią o tożsamości tego regionu. Wiele dróg, zwłaszcza leśnych to drogi gruntowe. W okresach deszczowych i zimowych nie zawsze są przejezdne dla samochodów.

Ryc. 233 Rozmieszczenie dróg w podziale na klasy w PKDS i okolicach (oprac. własne na podstawie danych BDOT, 2016)

Poniżej scharakteryzowano układ drogowy gmin tworzących społeczno-gospodarcze otoczenie Parku.

Gmina Borzytuchom

Obsługę komunikacyjną gminy Borzytuchom zapewnia system dróg o znaczeniu wojewódzkim, powiatowym i lokalnym.

Drogi są rozmieszczone nieregularnie. Dysproporcje pomiędzy terenami zachodnimi, a wschodnimi gminy wiążą się z gęstością zaludnienia, jak również z zagospodarowaniem przestrzennym - obszarami leśnymi w południowo-zachodniej części gminy i usytuowaniem w północnej części gminy Parku Krajobrazowego Dolina Słupi.⁷⁴ Droga wojewódzka nr 209 zapewnia także połączenie z gminą Kołczygłowy. Jest to droga o dużych walorach turystyczno-krajobrazowych. Na odcinku Borzytuchom - Bytów tworzy atrakcyjny ciąg widokowy.⁷⁵

Głównym szlakiem komunikacyjnym jest droga wojewódzka nr 209, łącząca Bytów ze Sławnem (z województwem zachodniopomorskim). Odcinek o długości około 14km na terenie gminy przebiega przez sołectwa Borzytuchom i Jutrzenka. Droga ma znaczenie ponadlokalne – stanowi element połączenia drogowego Darłowo – Kościerzyna – Grudziądz.⁷⁶

Pozostałe drogi powiatowe, gminne i wewnętrzne mają znaczenie dla komunikacji lokalnej, w tym dla obsługi komunikacji zbiorowej. Najistotniejszymi są odcinki dróg powiatowych:

- nr 1201G Budowo – Krosnowo – Bytów,
- nr 1767G Borzytuchom – Chotkowo – Tuchomie
- nr 1752 Borzytuchom - Krosnowo
- nr 1726G Tuchomie – Dąbrówka – Bytów.

Drogi powiatowe są w przeważającej mierze utwardzone, jednak ich stan techniczny wymaga poprawy. Wiele dróg lokalnych oraz gminnych posiada nawierzchnię gruntową lub brukowaną.⁷⁷ Ich stan utrzymania jest zróżnicowany, w zależności od panujących warunków atmosferycznych i pory roku.

Przy drodze wojewódzkiej nr 209 zlokalizowane są 3 parkingi leśne, związane z drogami prowadzącymi do terenów leśnych. W Borzytuchomiu jest parking ogólnodostępny.⁷⁸

Gmina Czarna Dąbrówka

Przez teren gminy Czarna Dąbrówka przebiegają trzy drogi wojewódzkie:

- nr 210 - relacji Ustka – Słupsk – Unichowo,
- nr 211 - relacji Nowa Dąbrowa – Czarna Dąbrówka – Puzdrowo – Sierakowice – Kartuzy – Żukowo,
- nr 212 - relacji Osowo Lęborskie – Bytów – Chojnice – Zamarte.

⁷⁴ Strategia Rozwoju Gminy Borzytuchom na lata 2014-2020

⁷⁵ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Borzytuchom - tekst ujednoczony (2009)

⁷⁶ Strategia Rozwoju Gminy Borzytuchom na lata 2014-2020

⁷⁷ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Borzytuchom - tekst ujednoczony (2009)

⁷⁸ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Borzytuchom - tekst ujednoczony (2009)

Drogi wojewódzkie Nr 211 i Nr 212 stanowią powiązanie gminy z drogą krajową S6 relacji: granica państwa – Kołbaskowo – Szczecin – Goleniów – Ploty – Koszalin – Słupsk – Lębork – Reda – Gdynia – Gdańsk - -Straszyn – Łęgowo oraz z drogą krajową nr 20 relacji Starogard Szczeciński – Chociwel. Powiązanie drogą krajową nr 6 ma także droga wojewódzka nr 210 w miejscowości Słupsk.

Ruch pojazdów na drogach wojewódzkich wzrósł w ostatnich latach z wyjątkiem odcinka drogi wojewódzkiej Nr 211 pomiędzy Czarną Dąbrówką a Słupskiem.⁷⁹

Przebiegające poza obszarem gminy drogi krajowe powodują, iż ruch krajowy tranzytowy omija gminę. Na drogach wojewódzkich pozostaje tylko ten ruch o charakterze wewnątrz regionalnym.⁸⁰

Ponadto przez teren Gminy przebiega 12 odcinków dróg powiatowych oraz 41 odcinków dróg gminnych o łącznej długości 144 km.

Odcinki dróg powiatowych na terenie gminy Czarna Dąbrówka:

- 1177G Głobino – Dobieszewo – Podkomorzyce
- 1192G Grąbkowo Wargowo – DP nr 1193G
- 1193G Chlewnica – Mikorowo – Kozin
- 1334G Oskowo – Pomysk Wielki
- 1738G Karwno – Podkomorzyce
- 1739G Kozy – Katuszewo
- 1741G Rokitki – Bochowo
- 1745G Dwór Rokicki – DW nr 211
- 1747G DW nr 212 – Nożynko – DW nr 212
- 1755G Czarna Dąbrówka – Sieromino
- 1756G DP nr 1334G – Łupawsko – Jasień
- 1757G Jasień – Chośnica – Parchowo⁸¹

Drogi powiatowe posiadają nawierzchnię utwardzoną, ale nie zawsze w odpowiednim stanie technicznym. Brak jest także w większości przypadków urządzonych poboczy.⁸²

Drogi gminne są to w przeważającej części drogi nieutwardzone, z których korzystanie w okresie złych warunków atmosferycznych jest utrudnione.⁸³

Należy podkreślić, że w gminie Czarna Dąbrówka duże znaczenie ma komunikacja rowerowa - zarówno dla mieszkańców gminy, jak i turystów. Większość z nich przebiega wzdłuż istniejących dróg utwardzonych i gruntowych oraz wzdłuż nieczynnej infrastruktury kolejowej.⁸⁴

Gmina Kołczygłowy

⁷⁹ Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka (2020)

⁸⁰ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka (2015)

⁸¹ Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka (2020)

⁸² Strategia Rozwoju Gminy Czarna Dąbrówka na lata 2015-2022

⁸³ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka (2015)

⁸⁴ Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka (2020)

Sieć drogową gminy Kołczygłowy tworzy: 1 droga wojewódzka, 11 dróg powiatowych (w tym jedna na granicy gminy) oraz 55 dróg gminnych. Przez teren gminy nie przebiega natomiast żadna droga krajowa.⁸⁵

Jedyną drogą wojewódzką na terenie gminy jest droga nr 209. Droga ta na odcinku Suchorze – Bytów, ważna dla dostępności wewnętrznej województwa pomorskiego, jest planowana do rozbudowy i przebudowy w ramach poprawy dostępności transportowej Środkowego Pomorza do Trójmiasta oraz do węzłów drogowych na drogach nr S6 i S11 (Bobolice, Szczecinek).

Najważniejsze drogi powiatowe na terenie gminy, zapewniające łączność komunikacyjną pomiędzy miejscowościami gminy, to: 1176G, 1705G, 1198G, 1766G, 1714G, 1724G. Są to drogi preferowane w przypadku prowadzenia przyszłych modernizacji i przebudowy.

Drogi gminne stanowią drogi lokalne klasy L łączące miejscowości i drogi lub ulice dojazdowe klasy D oraz ciągi pieszo-jezdne, dojazdy do pól lub drogi wewnętrzne.

Poniżej przedstawiono stan gminnej infrastruktury drogowej na styczeń 2019:

- a) powierzchnia zajęta pod drogi gminne to 133 ha o łącznej długości 71,7926 km,
- b) nawierzchnia: asfalt – 6,7km, beton – 2,9km, z płyt JOMB – 6,883km, kostka brukowa – 5,8396km, bruk – 4,9km, gruntowe – 44,57km
- c) oświetlenie uliczne – na terenie gminy założonych jest 331 punktów świetlnych.⁸⁶

Gmina Dębica Kaszubska

Przez teren gminy Dębica Kaszubska przebiegają:

- droga wojewódzka nr 210,
- 16 dróg powiatowych,
- 33 drogi gminne.

Ruch komunikacyjny koncentruje się głównie wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 210 (DW210), o znaczeniu lokalnym i tranzytowym. Długość odcinka DW210 na terenie gminy wynosi 27km. Droga wojewódzka nr 210 łączy Słupsk z Unichowem, stanowi element połączenia drogowego Słupsk-Bytów-Chojnice.

Sieć dróg powiatowych na terenie gminy zestawiono w tabeli zamieszczonej poniżej. Długość dróg powiatowych wynosi 91km.⁸⁷

⁸⁵ Program Ochrony Środowiska Gminy Kołczygłowy na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019

⁸⁶ Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kołczygłowy (2019)

⁸⁷ Program Ochrony Środowiska gminy Dębica Kaszubska na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025

Tab. 36 Drogi powiatowe na terenie gminy Dębica Kaszubska (za: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębica Kaszubska, 2018)

L.p.	Numer drogi	Klasa techniczna	Nazwa drogi	Długość (m)
1	1136G	L	Damnica - Łabiszewo - do dr. powiat. 1177G	4377,98
2	1172G	L	Skarszów Dolny- Dębica Kaszubska	3484,26
3	1173G	L	Od dr. woj. 210 - Krzywań - Borzęcinko	6544,65
4	1174G	L	Borzęcino - Krzynia	8317,18
5	1175G	L	Łysomice- Suchorze	7118,63
6	1176G	Z	Dębica Kaszubska - Podwilczyn - do dr. powiat. 1705G	10153,36
7	1177G	Z	Głobino - Dobieszewo - Podkomorzyce	19642,35
8	1178G	L	Od dr. woj. 210 - Dobieszewo	3736,58
9	1190G	L	Jamrzyno - Ochodza - do dr. woj. 210	3828,53
10	1191G	L	Kotowo - Motarzyno	1714,79
11	1194G	L	Budowo - Jawory	3063,65
12	1195G	L	Gogolewko - Maleniec	2215,58
13	1198G	Z	Motarzyno - Kołczygłowy	1461,38
14	1199G	L	Niemczewo - Gałęźnia Wielka	3596,77
15	1200G	L	Gałęźnia Wielka- do dr. woj. 210	5511,60
16	1201G	Z	Budowo – Krosnowo - Bytów	8235,06

Drogi gminne łączą mniejsze jednostki osadnicze z drogami powiatowymi oraz wojewódzkimi. Drogi gminne na terenie gminy Dębica Kaszubska wraz z wszystkimi drogami wewnętrznymi mają długość 35 km.⁸⁸ Zestawienie poszczególnych dróg znajduje się w tabeli poniżej.

⁸⁸ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębica Kaszubska (2018)

Tab. 37 Drogi gminne na obszarze gminy Dębница Kaszubska (za: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębница Kaszubska, 2018)

Lp.	Nr drogi	Nr działki	Opis drogi	Długość drogi (m)
1.	147001G	59	ul. Lipowa: od DW nr 210 do końca działki drogowej	874,38
2.	147002G	70/5	ul. Polna: od mostu (na Ciekcu Warblewskim) w kierunku Krzywań	1607,70
3.	147003G	336	ul. Kamienna: od DW nr 210 do końca działki drogowej	703,13
4.	147004G	172	ul. Kowalska: pomiędzy ul. Kamienną i Polną	376,00
5.	147005G	159	ul. Młyńska: pomiędzy ul. Kamienną i Polną	360,00
6.	147006G	340; 355; 356	ul. Podgórna: od ul. Kamiennej do ul. Kamiennej	461,46
7.	147007G	787	ul. Zajęcza: od DW nr 210 do ul. Wodnej	862,30
8.	147008G	602	ul. Fabryczna: od DW nr 210 do końca działki drogowej	1117,84
9.	147009G	533/3	ul. Kościelna: od DW nr 210 do ul. Skarszewskiej	876,01
10.	147010G	510	ul. Sobieskiego: od ul. Kościelnej w kierunku Skarszewa Górnego	
11.	147011G	23	od DW nr 210 do miejscowości Krzywań	1278,09
12.	147012G	8/3; 8/1	od DP nr 1174G do końca działki w Starnicach	345,38
13.	147013G	19	w miejscowości Żarkowo	454,62
14.	147014G	67	od DP nr 1177G do końca działki dr w Podolu Małym	1252,94
15.	147015G	104	od DP nr 1194G do DP nr 1194 w miejscowości Budowo	706,18
16.	147016G	189	od DW nr 210 do nowego osiedla w miejscowości Budowo	452,65
17.	147017G	2	od DW nr 210 do drogi nr 147018G w Motarzynie	235,15
18.	147018G	4	od DW nr 210 do drogi przez Motarzyno w kierunku na Gałęźnie Wielką	599,21
19.	147019G	157	od DP nr 1191G przez wieś Kotowo	355,43
20.	147020G	45	w miejscowości Niemczewo	424,74
21.	147021G	211	od DP przez miejscowość Podwilczyn	631,63
22.	147022G	9/2	od Grabina do granic Dębницы Kaszubskiej	2049,66
23.	147023G	6	od DW nr 210 do Skarszewa Górnego	3128,41
24.	147024G	787; 744	ul. Zajęcza	128,72
25.	147025G	775;766;813/12	ul. Wodna	425,80
26.	147026G	828	ul. Wrzosowa	211,42
27.	147027G	757	ul. Krótka	885,89
28.	147028G	796	ul. Brzozowa	242,30
29.	147029G	916; 813/8	ul. Słoneczna	54,07
30.	147030G	463; 452/4	ul. Sawickiej	566,78
31.	147031G	487	ul. Sikorskiego	410,04
32.	147032G	510	ul. Jana III Sobieskiego	654,20
33.	147033G	106/9	Polna	

Gmina Kobylnica

Na system drogowy gminy Kobylnica składają się drogi różnych klas:

- drogi krajowe: droga krajowa nr 6 o funkcji międzyregionalnej, położona w ciągu drogi międzynarodowej E-28 (Szczecin -Słupsk -Gdańsk) oraz droga krajowa nr 21 o funkcji ponadregionalnej (Poznań -Szczecinek -Miastko -Słupsk -Ustka)
- drogi wojewódzkie - droga wojewódzka nr 209 o funkcji regionalnej (Warszkowo -Suchorze - Bytów)
- drogi Powiatowe - 13 odcinków dróg, które w większości stanowią układ podstawowy; na terenie gminy drogi te są podstawowym łącznikiem z drogami krajowymi i wojewódzkimi
- drogi gminne - 139,719km dróg o bardzo zróżnicowanym standardzie
- drogi wewnętrzne.

Łącznie długość dróg na terenie Gminy wynosi 583,834km.⁸⁹

Podstawowa funkcja drogi krajowej nr 6, tj. prowadzenie ruchu tranzytowego międzyregionalnego i regionalnego, pozostaje w konflikcie z nakładającym się ruchem o charakterze lokalnym. Powodem jest brak ukształtowanego ciągu dróg lokalnych o przebiegu równoległym do drogi krajowej nr 6. W konsekwencji bezpośrednia obsługa terenów przyległych do drogi nr 6 jest sprzeczna z jej funkcją i klasą. Droga krajowa nr 21 o funkcji ponadregionalnej relacji Miastko – Suchorze – Słupsk – Ustka, zapewnia powiązania zewnętrzne i wewnętrzne Gminy Kobylnica łącząc ją, na północy z Gminą Ustka poprzez miasto Słupsk, a na południu z Gminą Trzebielino. Pełni ona ważną rolę komunikacyjną, ponieważ łączy dwie najważniejsze, równoległe do siebie trasy leżące w północnej Polsce: drogę krajową 6 i drogę krajową 20.

Droga wojewódzka nr 209 o funkcji regionalnej, relacji Warszkowo – Suchorze – Bytów, zapewnia obsługę przewozów pasażersko-towarowych dalekiego zasięgu. Zlokalizowana jest ona w południowo-zachodniej części Gminy Kobylnica. Droga ta stanowi uzupełnienie nadrzędnej komunikacji drogowej.

Sieć dróg powiatowych na terenie gminy Kobylnica obejmuje 13 odcinków dróg, które w większości stanowią układ podstawowy gminy. Są to drogi przede wszystkim klasy lokalnej, na niewielu odcinkach klasy zbiorczej. Sieć dróg powiatowych charakteryzuje się gęstością, zapewniającą połączenia pomiędzy poszczególnymi miejscowościami wewnątrz Gminy i w najbliższej okolicy w skali lokalnej. Ciąg dróg powiatowych zapewnia obsługę przewozów pasażersko – towarowych średniego i bliskiego zasięgu. W przewozach średniego zasięgu kluczową rolę odgrywają drogi powiatowe o podstawowym znaczeniu, na których w większości prowadzona jest publiczna komunikacja zbiorowa.⁹⁰

Sieć dróg gminnych, stanowiąca układ uzupełniający sieci dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych, obejmuje około 139,719 km dróg o bardzo zróżnicowanym standardzie. Sieć dróg gminnych zapewnia obsługę przewozów pasażersko – towarowych średniego i bliskiego zasięgu. Tak, jak w przypadku dróg powiatowych w zakresie przewozów średniego zasięgu kluczową rolę mają drogi gminne o podstawowym znaczeniu, po których odbywa się publiczna komunikacja zbiorowa. Dopelnieniem dróg gminnych jest sieć 333,451 km dróg wewnętrznych. Drogi gminne łącznie z drogami powiatowymi zapewniają obsługę lokalną. Grupa ta obsługuje głównie połączenia pomiędzy siedliskami i drogami wyższych klas.

Stan nawierzchni większości dróg jest nieodpowiedni i wymaga działań prowadzących do stopniowej ich poprawy. Zły stan dróg spowodowany jest wzmożonym ruchem oraz ograniczonymi nakładami finansowymi na ich modernizację.⁹¹

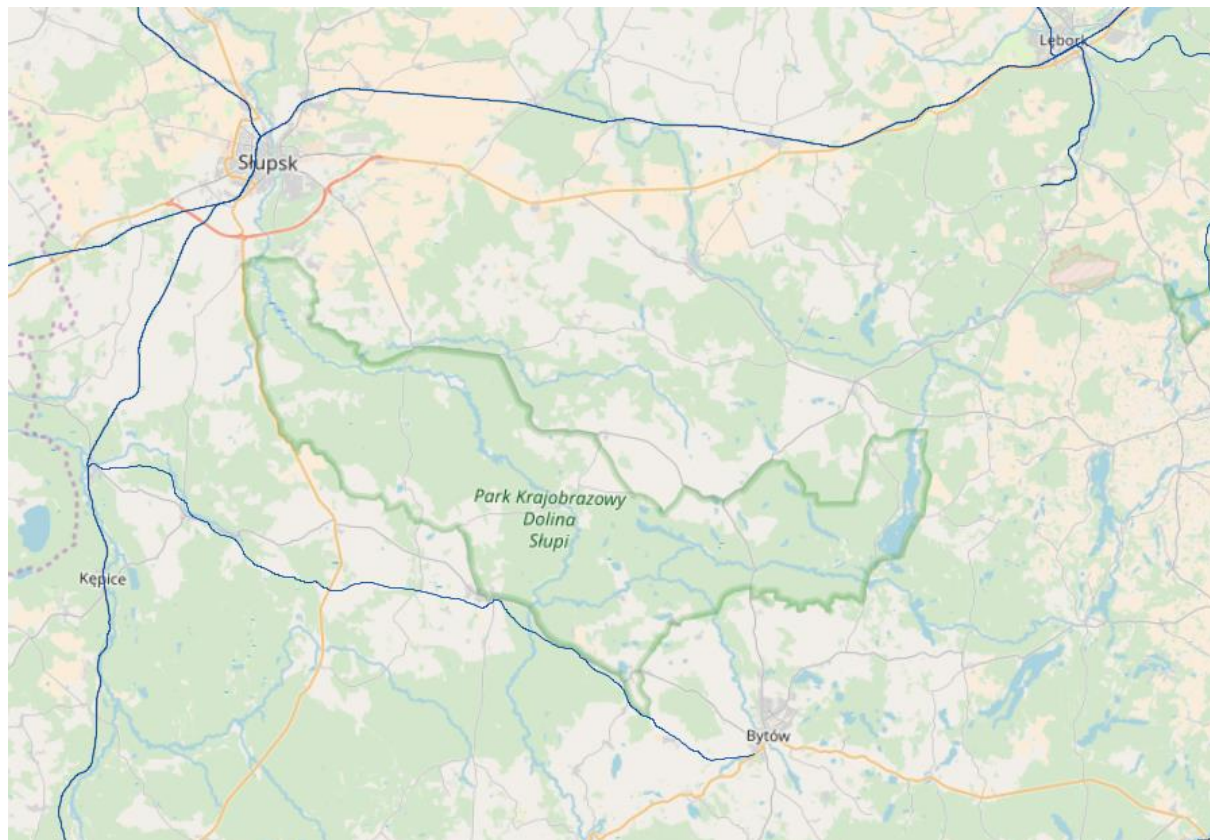
⁸⁹ Program Ochrony Środowiska Gminy Kobylnica na lata 2016-2020 z perspektywą do 2025 roku

⁹⁰ Plan Rozwoju Sieci Drogowej na terenie Gminy Kobylnica na lata 2014-2020

⁹¹ Plan Rozwoju Sieci Drogowej na terenie Gminy Kobylnica na lata 2014-2020

4.6.2. Koleje

Teren PKDS nie przecinają aktywnie eksploatowane linie kolejowe. W bliskim sąsiedztwie Parku, od zachodu, w pobliżu Borzytuchomia przebiega linia kolejowa nr 212 Bytów – Korzybie. Nieco dalej na zachód z południa na północ przebiega linia nr 405 Piła Główna – Ustka.

Ryc. 234 Przebieg czynnych linii kolejowych w sąsiedztwie PKDS (<http://mapa.plk-sa.pl/>)

Poniżej przedstawiono bardziej szczegółowe informacje na temat linii kolejowych, w ujęciu poszczególnych gmin.

Gmina Borzytuchom

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa nr 212. Jest to linia jednotorowa, niezelektryfikowana, relacji Korzybie – Bytów – Lipusz. Przewozy pasażerskie i towarowe na odcinku Korzybie – Bytów zostały zawieszane. Nie działa zatem przystanek osobowy i ładownia w Borzytuchomiu oraz przystanek pasażerski w Dąbrówce. Odcinkiem Bytów – Lipusz, na którym odbywają się przewozy towarowe, zarządza spółka Pol-Miedź Trans.⁹²

Obsługę ludności w zakresie kolejowych przewozów pasażerskich świadczą najbliższe w kolejności stacje: w Lipuszu, Słupsku i Lęborku, natomiast w zakresie przewozów towarowych - czynna stacja towarowa w Bytowie.⁹³

Gmina Czarna Dąbrówka

⁹² Strategia Rozwoju Gminy Borzytuchom na lata 2014-2020

⁹³ Strategia Rozwoju Gminy Borzytuchom na lata 2014-2020

Gmina Czarna Dąbrówka nie posiada czynnej sieci kolejowej. Najbliższe stacje kolejowe znajdują się w Bytowie i Lęborku.

Na terenie gminy istnieje zabytkowa infrastruktura kolejowa (stacje kolejowe i związane z nimi zespoły zabudowy, budowle inżynieryjne – mosty, nasypy kolejowe, wiadukty, przepusty). Część dawnych terenów kolejowych została wykorzystana na trasy rowerowe.⁹⁴

Gmina Kołczygłowy

Przez teren gminy Kołczygłowy przebiega linia kolejowa nr 212, przechodząca przez miejscowości Barnowo i Kołczygłówki, skrajem miejscowości Kołczygłowy. Stacja w Barnowie i przystanek w Kołczygłówkach są aktualnie nieczynne.

Wskazuje się na możliwość rewitalizacji i przebudowy linii kolejowej, co jest uzasadnione poprawą atrakcyjności oferty publicznego transportu zbiorowego w zakresie powiązań ośrodków regionalnych i subregionalnych oraz ich otoczenia z Trójmiastem.⁹⁵

Gmina Dębica Kaszubska

Przez teren gminy Dębica Kaszubska nie przebiegają żadne linie kolejowe.

Gmina Kobylnica

System transportu kolejowego na terenie gminy Kobylnica tworzą dwie linie kolejowe, które zapewniają obsługę pasażerską dużej grupie mieszkańców gminy:

- linia nr 202 Gdańsk - Stargard Szczeciński (zelektryfikowana pierwszorzędna, o znaczeniu krajowym),
- linia nr 405 Piła - Ustka.

Obsługę ludności w zakresie lokalnych przewozów pasażerskich świadczą: stacja w Reblinie i przystanek w Sycewicach na linii nr 202 oraz przystanki osobowe w Kobylnicy, Widzinie, Słonowicach i Wrzącej na linii nr 405.

W zakresie przewozów dalekobieżnych mieszkańców gminy obsługują stacje w Słupsku i Sławnie.⁹⁶

4.6.3. Transport publiczny

Komunikacja zbiorowa w obrębie gmin powiatu bytowskiego – Borzytuchom, Czarna Dąbrówka i Kołczygłowy, realizowana jest przez spółkę PKS Bytów S.A. oraz przez prywatne linie BUS. Na terenie ww. gmin brak jest dworca autobusowego.

Sieć połączeń jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Połączenia realizowane są głównie wzdłuż dróg wojewódzkich i powiatowych, w mniejszym stopniu po drogach gminnych i ukierunkowane są przede wszystkim na obsługę tygodniowego ruchu szkolnego.⁹⁷

⁹⁴ Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka (2020)

⁹⁵ Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kołczygłowy (2019)

⁹⁶ Program Ochrony Środowiska Gminy Kobylnica na lata 2016-2020 z perspektywą do 2025 roku

⁹⁷ Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego w Powiecie Bytowskim (2015)

Transport publiczny na terenie gmin powiatu słupskiego – Dębника Kaszubska i Kobylnica, obsługiwany jest przez Miejski Zakład Komunikacji w Słupsku oraz prywatnych przewoźników.

Gmina Borzytuchom

Zbiorowy transport pasażerski zapewnia Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Bytowie S.A. Trasy przejazdu autobusów przebiegają po drodze wojewódzkiej 209 (komunikacja dalekobieżna) oraz po drogach powiatowych (komunikacja lokalna). Przystanki autobusowe zlokalizowane są w miejscowościach i skupiskach zabudowań na terenie gminy.⁹⁸

Gmina Czarna Dąbrówka

Po drogach wojewódzkich i powiatowych kursują autobusy regularnych linii PKS, stanowiące dla gminy podstawowy środek komunikacji publicznej. W miejscowości Czarna Dąbrówka istnieje mini dworzec PKS. Linie autobusowe wiążą Czarną Dąbrówkę z następującymi miejscowościami: Bytów, Karwno, Jerzkowice, Gostkowo, Gdańsk, Gdynia, Jankowice, Lębork, Mikorowo, Nożyno, Rokitki, Rokity, Słupsk, Soszyca, Wargowo.⁹⁹

Gmina Kołczygłowy

Na terenie gminy Kołczygłowy, podobnie jak na terenach pozostałych gmin powiatu bytowskiego, zbiorowy transport pasażerski zapewnia Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Bytowie S.A. Trasy przejazdu autobusów przebiegają po drodze wojewódzkiej 209 (komunikacja dalekobieżna) oraz po drogach powiatowych (komunikacja lokalna). Uzupelnieniem kursów ww. przewoźnika są kursy prywatnych linii BUS. Na terenie gminy nie ma dworca PKS.¹⁰⁰

Gmina Dębica Kaszubska

Na mocy porozumień międzygminnych, Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. z siedzibą w Słupsku, działając w imieniu miasta Słupska (na zlecenie Zarządu Infrastruktury Miejskiej w Słupsku), realizuje przewozy w komunikacji miejskiej poza granicami miasta Słupska na linii 11 do Dębicy Kaszubskiej i Krzyni przez Głobino i Krzywań. Na obszarze innych miejscowości gminy działają prywatne firmy przewozowe.¹⁰¹

Gmina Kobylnica

Trasy autobusowej komunikacji zbiorowej przebiegają po drogach krajowych, drodze wojewódzkiej i przeważającej części dróg powiatowych, a także gminnych. Miejscowości: Kobylnica i Widzino obsługiwane są przez linie Miejskiego Zakładu Komunikacji w Słupsku. Na obszarze innych miejscowości gminy działają prywatne firmy przewozowe.¹⁰²

W komunikacji dalekobieżnej i lokalnej wyposażenie przystanków, rodzaje i ilość połączeń są na stosunkowo zadowalającym poziomie.¹⁰³

⁹⁸ Strategia Rozwoju Gminy Borzytuchom na lata 2014-2020

⁹⁹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka (2015)

¹⁰⁰ Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego w Powiecie Bytowskim (2015)

¹⁰¹ Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla powiatu Słupskiego na lata 2016-2025 - aktualizacja (2016)

¹⁰² Program Ochrony Środowiska Gminy Kobylnica na lata 2016-2020 z perspektywą do 2025 roku

¹⁰³ Strategia Rozwoju Społeczno Gospodarczego Gminy Kobylnica na lata 2015-2020

4.7. Istniejące i projektowane lokalizacje przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Na terenie PKDS brak jest inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

5. OCENA STANU OCHRONY I PRZEKSZTAŁCEŃ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM OSTATNIEGO 20-LECIA

Teren Parku w ostatnich 20-30 latach nie ulegał znaczącym przekształceniom przestrzennym. Nowa zabudowa powstawała głównie w sąsiedztwie istniejących siedlisk, a wolne od zabudowy działki podlegały stopniowemu zagospodarowywaniu. Najwięcej tego rodzaju przekształceń zaobserwować można w miejscowości Borzytuchom. Większą skalę rozwoju nowej zabudowy zaobserwować można na terenach otuliny Parku, choć także nie są to bardzo znaczące przekształcenia. Nie oznacza to, iż walory fizjonomiczne Parku związane z zagospodarowaniem przestrzennym nie uległy w ostatnich latach pogorszeniu. Wydaje się jednak, iż większym problemem jest degradacja istniejącej zabytkowej zabudowy ruralistycznej i częściowo też tradycyjnych układów wiejskich oraz niewłaściwa renowacja i adaptacja istniejącej już zabudowy wprowadzająca dysharmonię w krajobrazie.

Do najważniejszych problemów powiązanych z zagospodarowaniem przestrzennym mających wpływ na skuteczność ochrony PKDS należą:

- **degradacja zabytkowej zabudowy wiejskiej i jej wymiana na „obce” w krajobrazie współczesne elementy architektoniczne (przerysowana kubatura nowych budynków, dobór materiałów i kolorów ścian budynków oraz połaci dachowych, dobór roślinności zagrodowej, ogrodzeń)** - prowadzące do obniżenia walorów kulturowych i fizjonomicznych Parku,
- **zaburzenie układów ruralistycznych i tradycyjnego charakteru zabudowy wiejskiej w wyniku chaotycznego rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (niewłaściwe usytuowanie względem głównych dróg, zaburzenie linii zabudowy)** – skutkujące zatraceniem tożsamości historycznych wsi oraz przekształceniem krajobrazu wiejskiego w kierunku krajobrazu o charakterze zabudowy podmiejskiej,
- **postępująca presja urbanistyczna przy północnej i północno-wschodniej granicy Parku od strony sąsiadujących miejscowości** związana z rozwojem zabudowy na terenach dotychczas niezabudowanych przy granicy PKDS. Na obszarach sąsiadujących z Parkiem od północy brak otuliny,
- **postępująca degradacja zabytkowych parków dworskich i pałacowych (brak działań rewitalizacyjnych, utrata walorów w wyniku zaniedbań)** - skutkująca obniżeniem walorów kulturowych i fizjonomicznych Parku,
- **izolacja przestrzenna Parku od strony północnej poprzez realizację drogi S6** - skutkująca pogorszeniem powiązań przyrodniczych oraz negatywnym oddziaływaniem na środowisko (hałas, zanieczyszczenie powietrza),
- **zwiększona penetracja rekreacyjna oraz wypoczynkowa terenów Parku**, związana ze zmianami stylu życia mieszkańców miast i zwiększeniem zainteresowania wypoczynkiem na wolnym powietrzu. Jej skutkiem jest m.in. wzrost zainwestowania w infrastrukturę rekreacyjno-wypoczynkową i komunikacyjną, w tym infrastrukturę turystyczną towarzyszącą głównie szlakom kajakowym,

- **wzrost natężenia ruchu na wszystkich drogach w granicach Parku** będący konsekwencją wyżej wymienionych procesów.

Aby ocenić skuteczność ochrony Parku w kontekście zagospodarowania przestrzennego przeanalizowano szczegółowo rozwój zabudowy na przestrzeni ostatnich 20-30 lat.

Dla wskazania zmian w strukturze zagospodarowania terenów otwartych i zabudowanych w granicach Parku, w granicach otuliny oraz na terenach sąsiadujących bezpośrednio z Parkiem od strony północnej wykonano mapy zasięgów terenów zabudowanych (przekształconych) w okresie końca XX w. (lata 90-te XX w.) oraz obecnie. Analizy obejmują więc ostatni okres przemian spowodowanych ok. 25-letnią działalnością człowieka na terenie PKDS. Badania prowadzono na podstawie map topograficznych w skali 1:10000, których arkusze datowane są na przełom lat 80. i 90. ubiegłego wieku, a następnie zweryfikowane na podstawie ortofotomapy z aktualnością na lata 2018-2019. W szczególnych przypadkach, np. w kontekście dynamicznych zmian w granicach Parku (Borzytuchom, Łosino) odniesiono się do zdjęć satelitarnych Google z 2020 r. W analizach zastosowano szerokie znaczenie definicji terenów zabudowanych. Obejmowały one wszystkie kategorie zabudowy, tj. zabudowę mieszkaniową, usługową, produkcyjną i inną. Badania przeprowadzone na etapie inwentaryzacji wskazują, że na terenie Parku niewiele jest zabudowy produkcyjnej i usługowej. Podobna sytuacja (poza większymi ośrodkami miejskimi, jak np. Bytów) ma miejsce także w otulinie Parku. Niewielki udział terenów produkcyjnych i ściśle powiązanie usług z dominującą zabudową mieszkaniową uzasadnia połączenie wszystkich tych funkcji w jedną grupę terenów zabudowanych. Ponadto celem analizy było przede wszystkim rozpoznanie kierunków rozwoju zabudowy jako takiej, a nie jedynie wzrostu udziału terenów zabudowy mieszkaniowej. Z analizy wyłączone tereny ogrodów działkowych, z uwagi na występującą tu zabudowę tymczasową. Wykonana analiza miała na celu wskazanie skali przekształceń terenu na skutek rozwoju zabudowy, a także ocenę zróżnicowania presji rozwoju zabudowy na tereny otwarte w ujęciu przestrzennym i ilościowym.

Wyniki analizy odrębnie dla terenu Parku i otuliny przedstawiono w tabelach 1 i 2.

Największy przyrost terenów zabudowanych w Parku Krajobrazowym „Dolina Słupi” w ostatnich 30 latach wystąpił na terenie gmin Czarna Dąbrówka i Borzytuchom (przyrost ponad 30%), odpowiednio o ok. 17 ha i 15,5 ha. W gminie Czarna Dąbrówka najwięcej zmian zaszło wokół jeziora Jasień, w szczególności w rejonie miejscowości Łupawsko oraz we wsi Nożyno. Rozbudowała się też wyraźnie wieś gminna Borzytuchom. Mniejsze zmiany na terenie tej gminy zidentyfikowano w miejscowościach Krosnowo i Osieki. W gminie Dębница Kaszubska, w granicach Parku, przybyło ok. 15 ha terenów zabudowanych, przede wszystkim we wsi gminnej. Nieznaczny przyrost zabudowy zidentyfikowano w gminach Kołczygłowy i Kobylnica – po ok. 7ha, co przekłada się na wzrost o – odpowiednio - ok. 12% i 14%. Ogólnie można stwierdzić, że w mniejszych wsiach nie zaszły widoczne zmiany przestrzenne w kontekście wprowadzania nowej zabudowy. Obserwuje się raczej brak rozwoju i depopulację tych miejscowości. Nowe tereny zabudowane związane są z większymi,

gminnymi ośrodkami oraz terenami atrakcyjnymi przyrodniczo (np. położonymi nad jeziorem Jasień, Okoniewskie).

Nieco większy przyrost terenów zabudowanych zidentyfikowano na terenie otuliny, co wiąże się z faktem, iż gminne miejscowości położone są w większej części poza granicami Parku. Największy rozwój nowej zabudowy wystąpił w gminach Borzytuchom (33 ha -> wzrost 42%), Kołczygłowy (23% -> wzrost 32%) i Bytów (181 ha -> wzrost 31%). W pozostałych gminach wzrost zawiera się w przedziale 5-17%. Największe zmiany przestrzenne miały miejsce w Bytowie i Dębnicy Kaszubskiej. Wzrost terenów zabudowy mieszkaniowej w otulinie Parku oznacza potencjalnie większą liczbę osób odwiedzających Park, a co za tym idzie większą presję antropogeniczną na jego teren.

Tab. 38 Zmiany powierzchni terenów zabudowanych w latach 90-tych XX w. i w 2018 r. na terenie Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” oraz otuliny (oprac. własne)

Wyszczególnienie	Ogółem [ha]	Zabudowa – lata 90-te XX w. [ha]	Zabudowa – lata 90-te XX w. [%]	Zabudowa 2018 r. [ha]	Zabudowa 2018 r. [%]
PKDS	37040	270,14	0,7%	333,71	0,9%
Otulina PKDS	83170	1638,12	2,0%	1999,03	2,4%

Tab. 39 Rozwój terenów zabudowanych w ostatnich ok. 30 latach w gminach na terenie Parku i otuliny (oprac. własne)

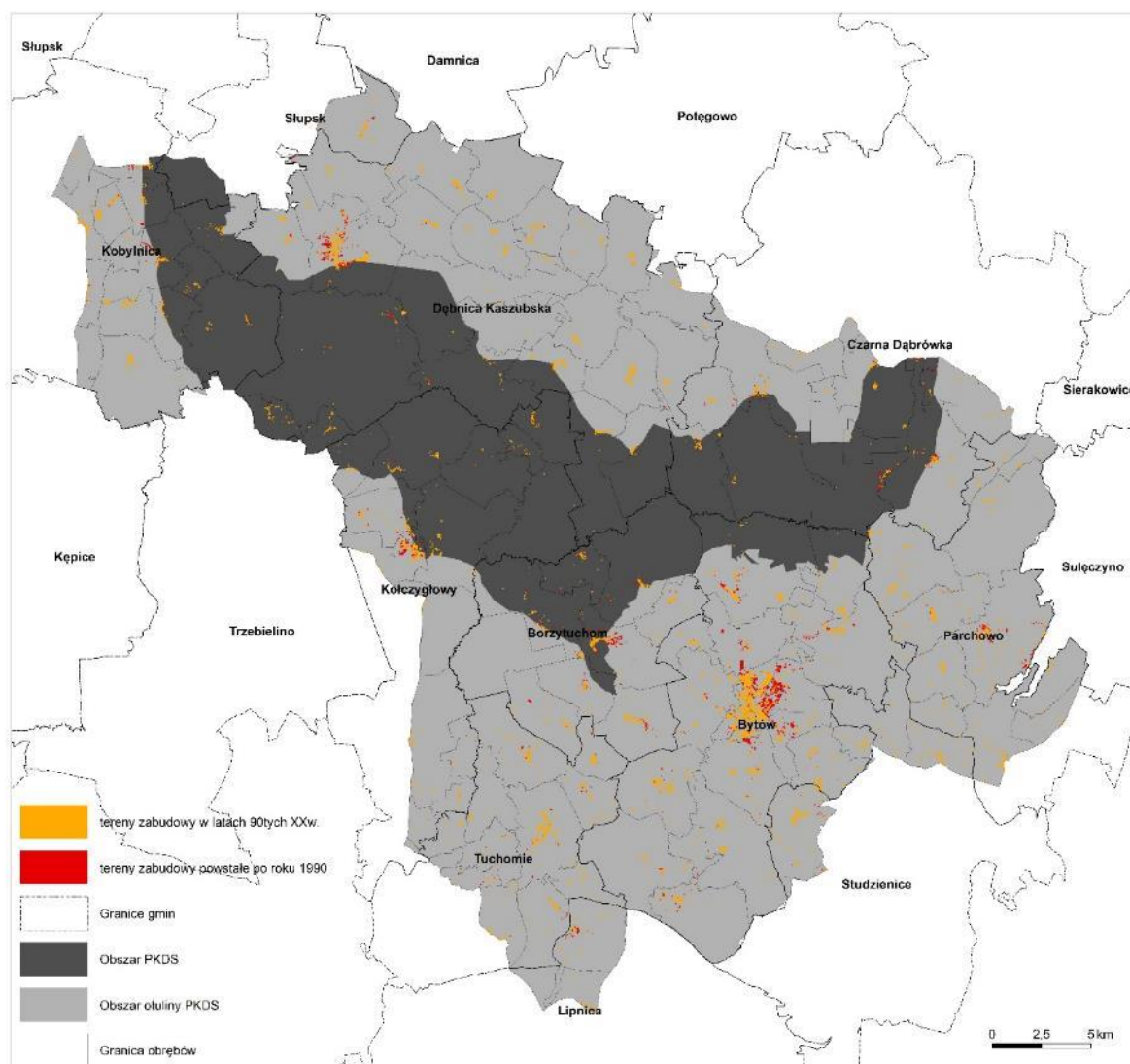
Obszar	Gmina	Tereny zabudowane – lata 90-te XX w. [ha]	Tereny zabudowane ok. 2018 [ha]	Przyrost powierzchni [ha]	Przyrost powierzchni [%]
PKDS	Borzytuchom	48,74	64,31	15,56	31,9%
	Bytów	3,40	3,50	0,10	2,9%
	Czarna Dąbrówka	51,03	68,16	17,13	33,6%
	Dębica Kaszubska	59,46	74,51	15,05	25,3%
	Kobylnica	46,01	52,6	6,59	14,3%
	Kończyłowy	61,20	68,33	7,13	11,7%
	Słupsk	0,3	0,3	0	0,0%
otulina PKDS	Borzytuchom	79,40	112,73	33,33	42,0%
	Bytów	584,74	766,27	181,53	31,0%
	Czarna Dąbrówka	59,47	68,24	8,77	14,7%
	Dębica Kaszubska	266,04	313,19	47,15	17,7%
	Kobylnica	89,44	104,42	14,98	16,7%
	Kończyłowy	74,12	97,83	23,71	32,0%
	Lipnica	22,55	28,66	6,11	27,1%
	Parchowo	208,86	233,54	24,68	11,8%
	Słupsk	16,18	18,45	2,27	14,0%
	Studzienice	72,95	77,05	4,10	5,6%
	Tuchomie	164,37	178,65	14,28	8,7%

W oparciu o dostępne dane GUS na temat mieszkań oddawanych do użytku przeanalizowano też rozwój terenów mieszkaniowych. Pod uwagę wzięto miejscowości na terenie Parku, w których zaszły największe zmiany przestrzenne. Statystyki te wskazują, że najwięcej buduje się w Dębicy Kaszubskiej, zaś najbardziej wyraźna dynamika zmian w ostatnich latach ma miejsce w miejscowości Borzytuchom.

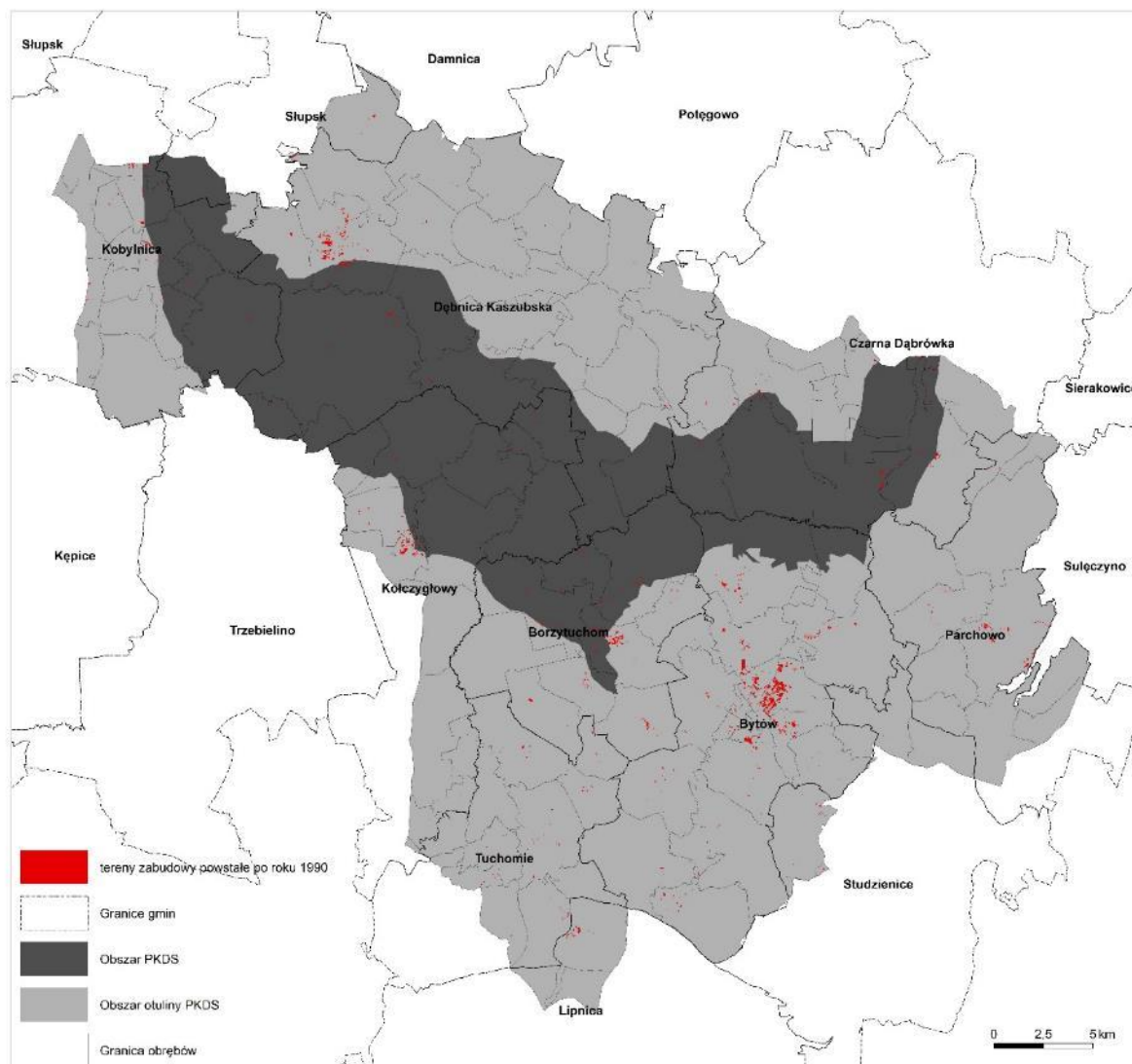
Tab. 40 Liczba mieszkań oddanych do użytku w wybranych miejscowościach Parku (oprac. własne na podstawie danych GUS).

Liczba mieszkań oddanych do użytku												
Miejscowość	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Borz Tuchom	1	1	2	3	5	1	7	6	4	8	8	21
Dębica Kaszubska	23	15	15	15	21	15	20	14	10	22	13	11
Łosino	3	6	24	18	9	8	6	8	14	5	7	7
Nożyno	bd	bd	1	1	1	1	1	bd	bd	3	3	1
Jasień	2	1	2	2	bd	2	bd	1	2	bd	3	1
Łupawko	1	1	1	1	1	bd	bd	bd	1	2	1	1
Kończygłowy	3	3	6	1	3	3	4	6	3	2	4	1

bd – brak danych

Ryc. 235 Rozkład przestrzenny zabudowy PKDS i otuliny (oprac. własne)

Ryc. 236 Rozkład przestrzenny nowej zabudowy powstałej po 1990 r. (oprac. własne)

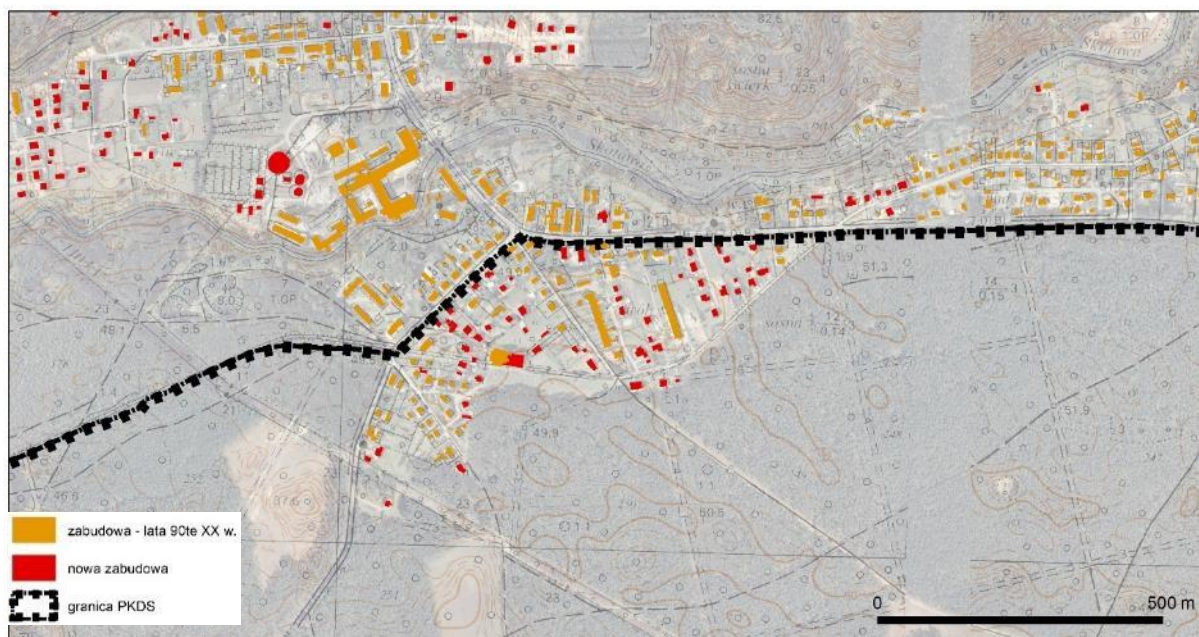
Podsumowując, rozwój zabudowy w ostatnich latach towarzyszył przede wszystkim większym jednostkom osadniczym, tj. Dębica Kaszubska, Kołczygłowy oraz Bytów, a także obszarom w południowym sąsiedztwie miasta Słupsk.

Analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym na terenie Parku

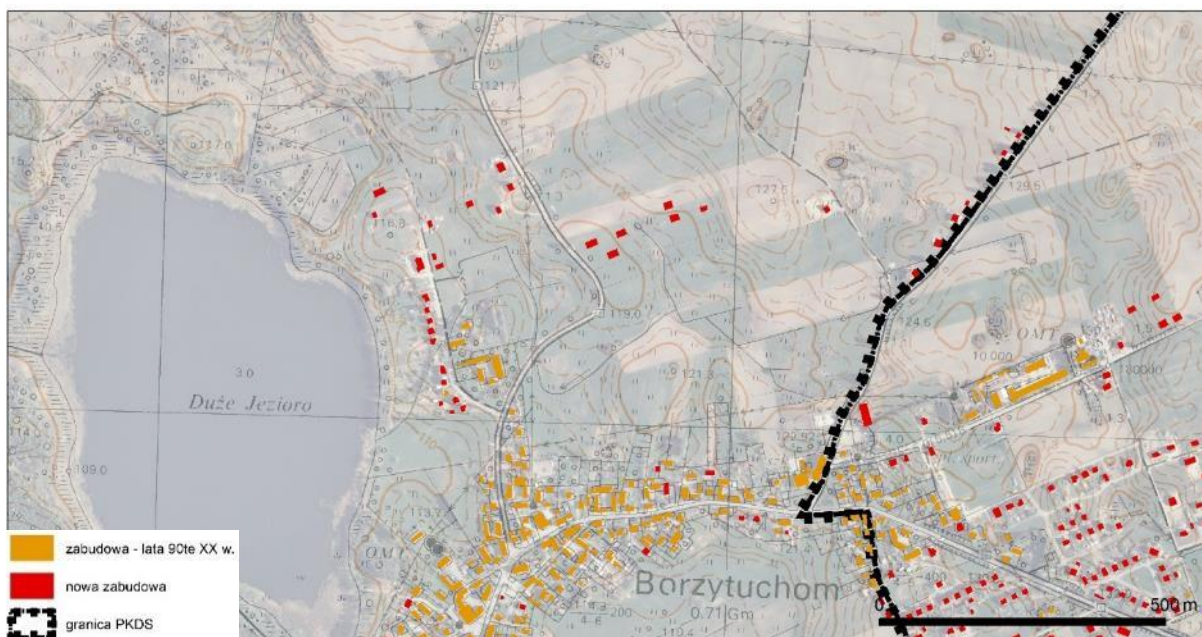
W ciągu ostatnich 20-30 lat w granicach Parku przybyło ok. 63 ha terenów zabudowanych. Skala zmian nie jest zatem duża, szczególnie z uwagi, iż nowa zabudowa powstała głównie w większych miejscowościach, podczas gdy mniejsze wsie w zasadzie nie podlegały widocznym zmianom przestrzennym. Tereny zabudowy w PKDS zajmują wciąż mniej niż 1% jego powierzchni. Niewielki procent powierzchni zabudowy w znacznej mierze wynika również z wysokiego udziału lasów w strukturze przestrzennej PKDS, a także rozbudowanego systemu wód powierzchniowych i związanych z nimi form rzeźby terenu, m.in. dolin rzecznych oraz niewielkich obszarów przestrzeni rolniczych, położonych przeważnie na obrzeżach Parku. Zgodnie z obowiązującymi w PKDS zakazami brak jest też możliwości wprowadzania zabudowy w pobliżu zbiorników wodnych (w strefie do 100m od brzegów zbiorników). Jednostki osadnicze znajdują się głównie na obrzeżach Parku – są to

niewielkie, zwarte wsie, z dominującą zabudową zagrodową. Ostatnie ok. 30 lat nie przyniosło dużych zmian w strukturze przestrzennej tych miejscowości. W wielu z nich można wręcz stwierdzić brak rozwoju, a nawet tendencje do ich zamierania, wsie się stopniowo wyludniają.

W granicach Parku największe zmiany przestrzenne dotyczą miejscowości: Łosino, Dębница Kaszubska (największy przyrost nowej zabudowy ma miejsce w południowej części miejscowości), Krzynia, Nożyno, Jasień, Łupawsko oraz Borzytuchom. Tereny w północnej części Parku - w Łosinie - dotąd użytkowane rolniczo i w większości niezabudowane są przeznaczone w obowiązujących mpzp pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną i usługową. Nowa zabudowa już wkracza na te tereny, w najbliższych latach należy się spodziewać znaczących zmian fizjonomicznych tej części Parku. Planowana zabudowa otaczać ma bezpośrednio założenie parkowe wpisane do rejestru zabytków. Podobne zmiany planowane są we wsi Kruszyna. Zgodnie z mpzp zabudowa mieszkaniowa i mieszkaniowo-usługowa ma powstać na terenach pomiędzy drogą krajową nr 21 a terenami leśnymi. W ostatnich latach zauważalny jest też rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w północnej części miejscowości Kołczygłowy, w tym na terenie Parku. Nowa zabudowa lokowana jest najczęściej na działkach o małej powierzchni, a jej układ przypomina miejskie osiedla domów jednorodzinnych. Zabudowa realizowana jest w oparciu o mpzp, które przewiduje na tym obszarze także zabudowę usługową. W Dębnicy Kaszubskiej nowa zabudowa powstała na terenach otwartych w sąsiedztwie lasów, wypełniając niezabudowaną dotąd przestrzeń. Brak na tym obszarze obowiązujących mpzp, studium zakłada zabudowę jednorodziną. Najmniej korzystna sytuacja planistyczna, tj. brak mpzp dla obszarów położonych w Parku (poza jednym, obejmującym niewielką powierzchnię) dotyczy wsi Borzytuchom. Jednocześnie w miejscowości zachodzą w ostatnich latach dynamiczne zmiany, powstaje dużo nowej zabudowy mieszkaniowej, czasami też na obszarach przeznaczonych w studium na inne funkcje. Obecny rozwój zabudowy ma miejsce w rejonie ul. Słonecznej oraz jezior: Dużego i Okoniewskiego. Powstaje na nich typowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna powodująca stopniowe rozpraszanie układu wsi.

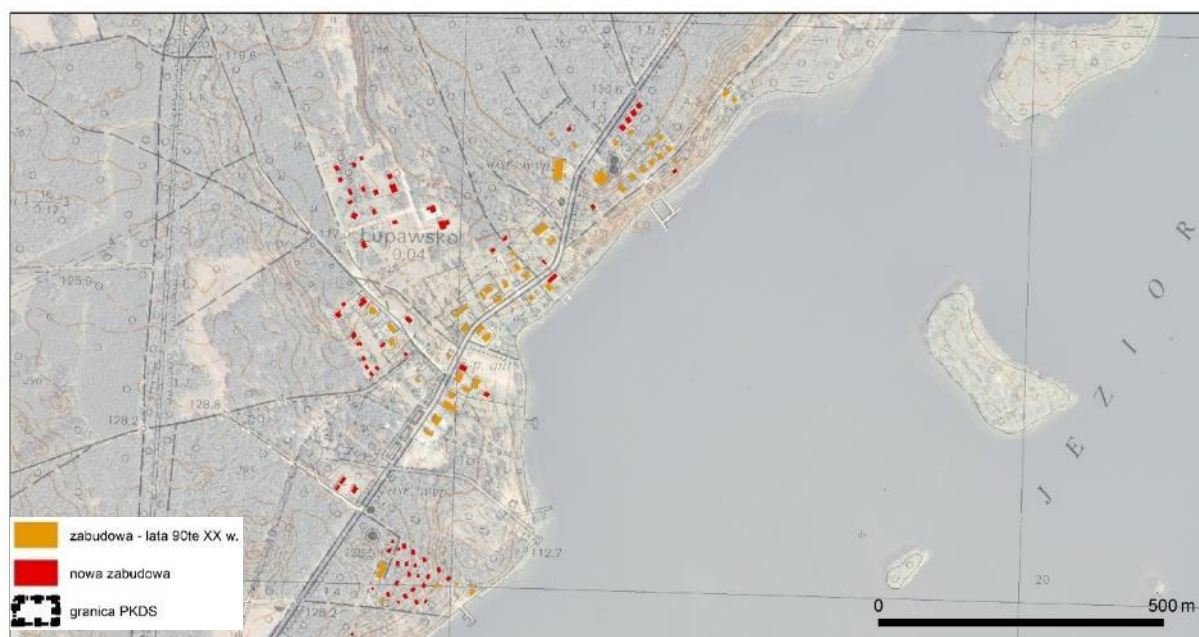

Ryc. 237 Rozwój zabudowy w Dębnicy Kaszubskiej (oprac. własne)

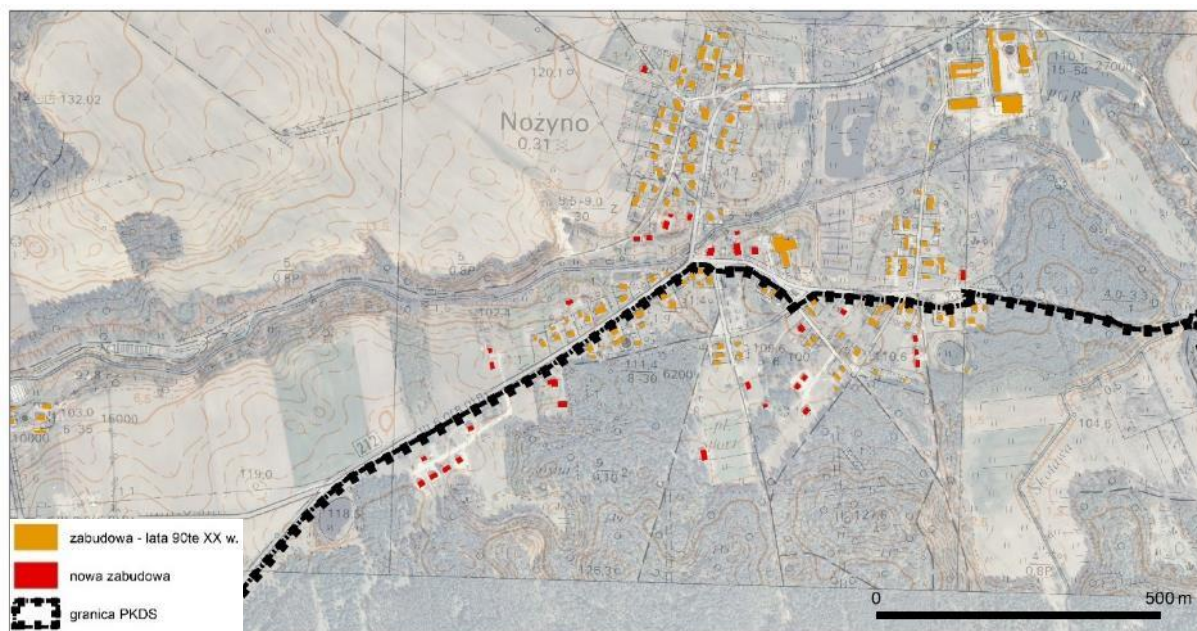

Ryc. 238 Rozwój zabudowy w miejscowości Borzytuchom (oprac. własne)

W mniejszych miejscowościach, np. Łupawsko, Nożyno czy tzw. Mała Krzynia nowa zabudowa powstaje w sąsiedztwie zwartych układów, wypełniając niezabudowane dotąd działki lub kontynuując rozwój wsi wzdłuż istniejących dróg. Rozwój zabudowy we wsi Łupawsko związany jest dodatkowo z atrakcyjną lokalizacją miejscowości w pobliżu jeziora Jasień – obecnie zabudowa realizowana jest w oparciu o mpzp. Nowa zabudowa we wsi Nożyno powstająca na południe od drogi wojewódzkiej 212 zlokalizowana jest co prawda w niedalekim sąsiedztwie istniejącej, jednak studium nie zakładało rozwoju zabudowy na tych terenach. Obowiązujący plan miejscowy zakłada dalszy rozwój zabudowy mieszkaniowej, ale też tereny pod usługi sportu i rekreacji.

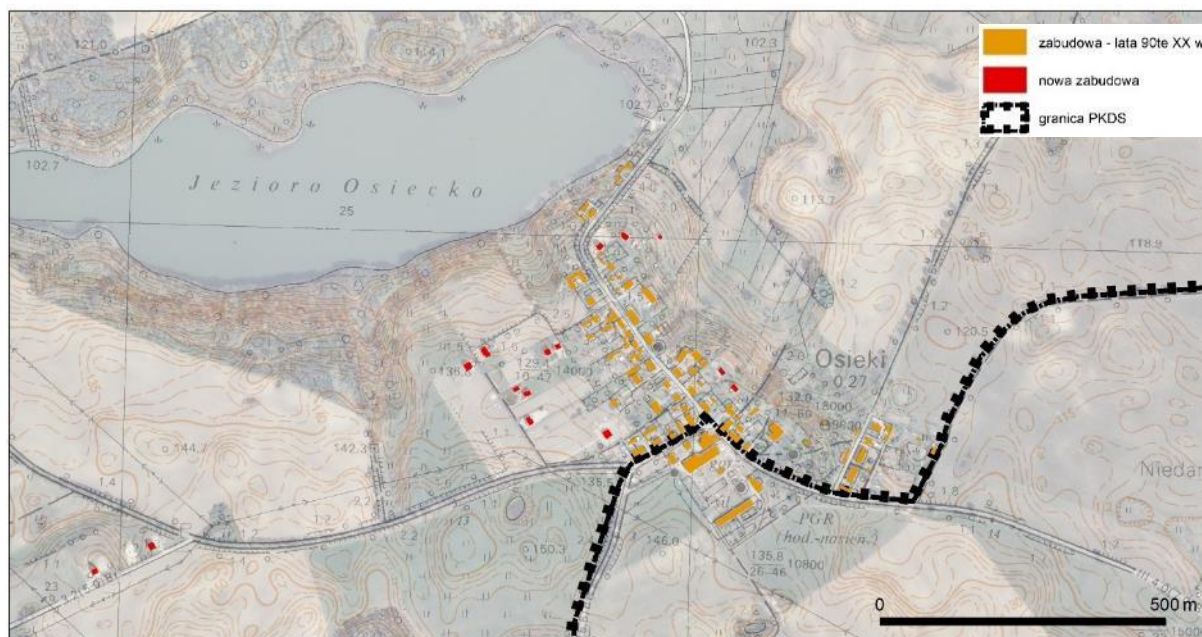

Ryc. 239 Rozwój zabudowy w obrębie Łupawsko w sąsiedztwie jeziora Jasień (oprac. własne)

Ryc. 240 Rozwój zabudowy we wsi Nożyno (oprac. własne)

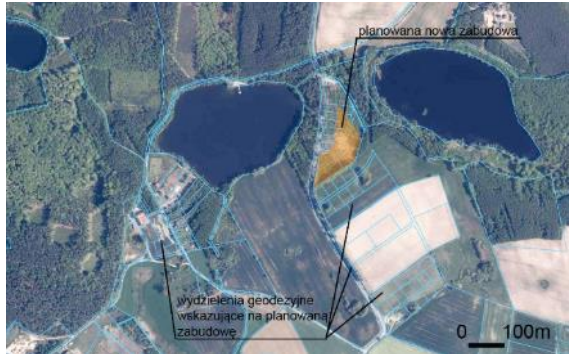
Powstająca w ostatnich latach nowa zabudowa nie ma charakteru zagrodowej. Stare wsie z siedliskami, budynkami w układzie zagrodowym i polami uprawnymi w ich sąsiedztwie wypełniane są zatem stopniowo zabudową mieszkaniową jednorodziną, a przestrzeń niewielkich działek wypełniają zazwyczaj: budynek mieszkalny i garaż (ewentualnie budynek gospodarczy). Widoczna jest więc na wsiach tendencja do przekształcenia ich funkcji z typowo rolniczej (produkcja żywności) w kierunku funkcji mieszkaniowej. Zgodnie z ustaleniami studium zabudowa jest kształtowana w układzie zwartym, jednak tereny planowane pod nowe inwestycje zmieniają pierwotne układy przestrzenne wsi. Wielorzędowa zabudowa na małych działkach, w układzie przypominającym tereny miejskich osiedli wpływa negatywnie na walory fizjonomiczne terenów wiejskich ograniczając znacząco ekspozycję widokową, zaburzając walory kulturowe dawnych wsi (układy ruralistyczne) oraz prowadząc do zaniku typowych krajobrazów wiejskich. Przykładem takiego „rozszerzenia” przestrzennego wsi oraz stopniowego zatracania charakteru wsi ulicówki (w tym wypadku zgodnego z założeniami studium) jest wieś Osieki. Jest to także widoczne przede wszystkim w większych miejscowościach jak Dębica Kaszubska, Borzytuchom czy Kołczygłowy. Generalnie, zmiany tego rodzaju na terenie Parku przebiegają stosunkowo wolno – jak wspomniano, mniejsze wsie nie uległy znaczącym przekształceniom.

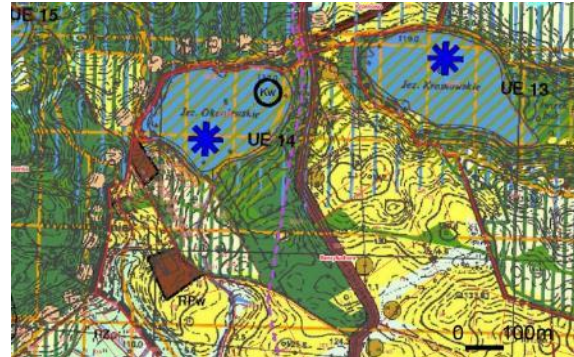
Ryc. 241 Rozwój zabudowy we wsi Osieki (oprac. własne)

Istotnym problemem związanym z rozwojem przestrzennym jest wykorzystanie jako głównego narzędzia planistycznego „decyzji o warunkach zabudowy” (tzw. Decyzja WZ), w ramach której możliwe jest wprowadzanie nowej zabudowy na terenach przeznaczonych w studium pod inne funkcje. Z założenia decyzje wydawane są w takich przypadkach w oparciu o sytuację przestrzenną w sąsiedztwie konkretnej działki. Nowa zabudowa powinna zatem powstawać w niedalekiej odległości od istniejącej oraz nawiązywać do niej charakterem. Takie są też zapisy celów szczegółowych Parku (zachowanie charakterystycznych układów ruralistycznych) oraz zapisy obowiązującego planu ochrony Parku (zachowanie zwartych układów wsi). Rozwój zabudowy z wykorzystaniem decyzji WZ ma miejsce przede wszystkim w gminie Borzytuchom. O ile nowa zabudowa, powstająca w sąsiedztwie już istniejącej zwartej zabudowy nie jest dużym zagrożeniem dla Parku, o tyle wprowadzanie zabudowy w miejscach atrakcyjnych krajobrazowo i wartościowych przyrodniczo z dala od terenów zainwestowanych stanowi już znaczący problem zarówno przestrzenny jak i fizjonomiczny. Przykładem tego niekorzystnego zjawiska jest planowana (i zgodna z wydaną decyzją o warunkach zabudowy) zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w rejonie miejscowości Borzytuchom, pomiędzy jeziorem Krosnowskim i Okoniewskim. Czytelne jest, że same zapisy dotyczące zakazu wprowadzania zabudowy w odległości do 100 m od brzegów zbiorników wodnych nie zawsze są wystarczające dla ochrony krajobrazu. Co prawda odległości te zostały zachowane, ale planowana zabudowa powstanie niezgodnie z obowiązującym studium (zmiana funkcji) i w znacznej odległości od istniejącej zwartej zabudowy. Brak jest niestety skutecznych narzędzi, aby prawnie egzekwować tego rodzaju postulaty (zachowanie zwartej zabudowy). Analizując zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym jakie zaszły w ostatnich latach oraz realizowane podziały geodezyjne działek, można stwierdzić, że zagrożenie to jest duże. Podziały nieruchomości w okolicach jeziora Okoniewskiego i Krosnowskiego również wskazują na plany wprowadzenia nowej zabudowy na tych terenach. Obszary niezalesione na południe od tych jezior to jedne z bardziej atrakcyjnych widokowo obszarów Parku. Z uwagi na urozmaiconą rzeźbę terenu i malowniczy układ pól, łąk i zadrzewień zidentyfikowano tu

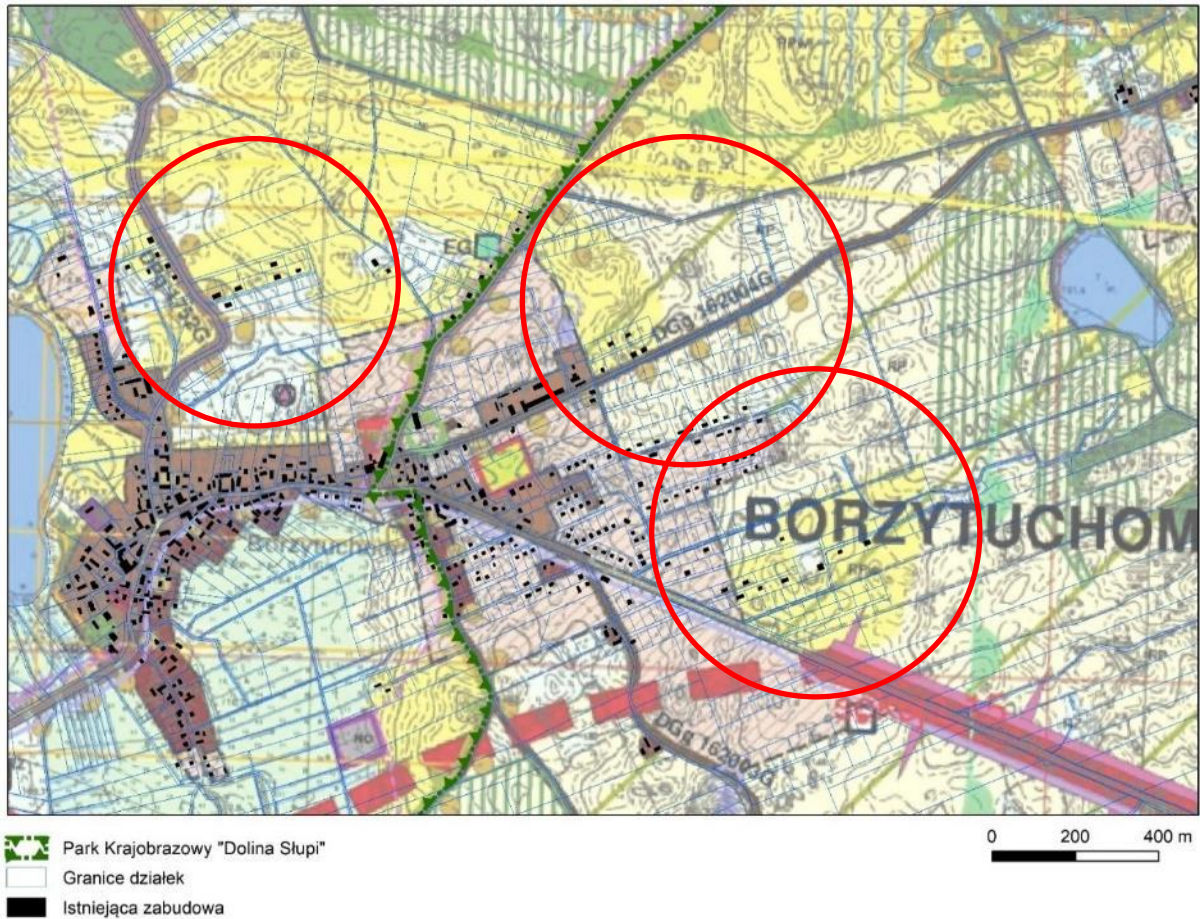
ciąg, punkty i otwarcia widokowe. Zmiany struktury przestrzennej przejawiające się wprowadzaniem zabudowy na tereny rolnicze, szczególnie w otoczeniu wartościowych przyrodniczo i krajobrazowo jezior, są zagrożeniem dla walorów Parku i wskazują na nieskuteczność działań ograniczających rozpraszanie zabudowy na terenach wsi.

Ryc. 242 Planowana nowa zabudowa w oderwaniu od zwartych układów wsi. (oprac. własne na podstawie geoportal.gov.pl).

Ryc. 243 Fragment obowiązującego Studium dla rejonu jezior Okoniewskiego i Krosnowskiego

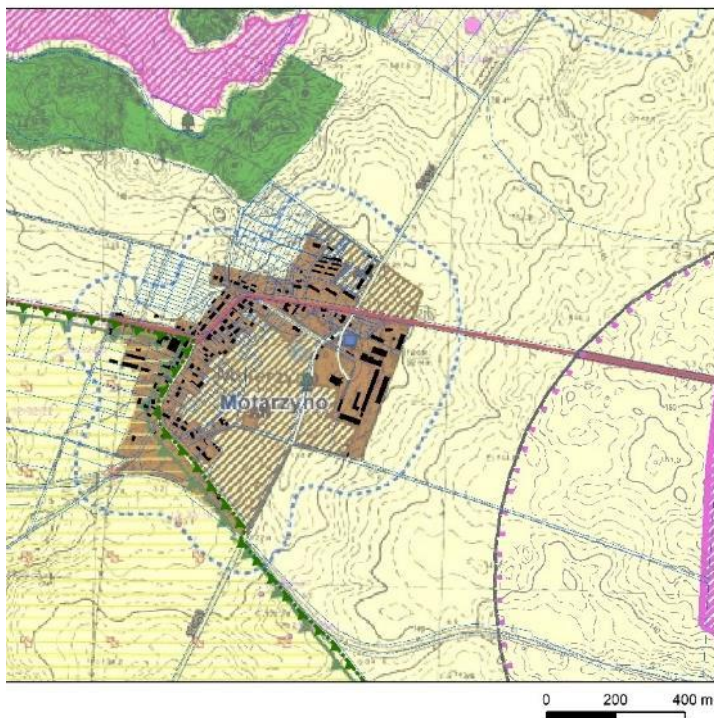
Ryc. 244 Nowe wydzielienia geodezyjne wskazują prawdopodobne kierunki rozwoju przestrzennego - Borzytuchom

Ryc. 245 Rozwój nowej zabudowy w Borzytuchomiu (źródło Fot.: UG Borzytuchom)

Ryc. 246 Nowe wydzielenia geodezyjne wskazują prawdopodobne kierunki rozwoju przestrzennego - Jutrzenka

Ryc. 247 Nowe wydzielenia geodezyjne wskazują prawdopodobne kierunki rozwoju przestrzennego - Motarzyno

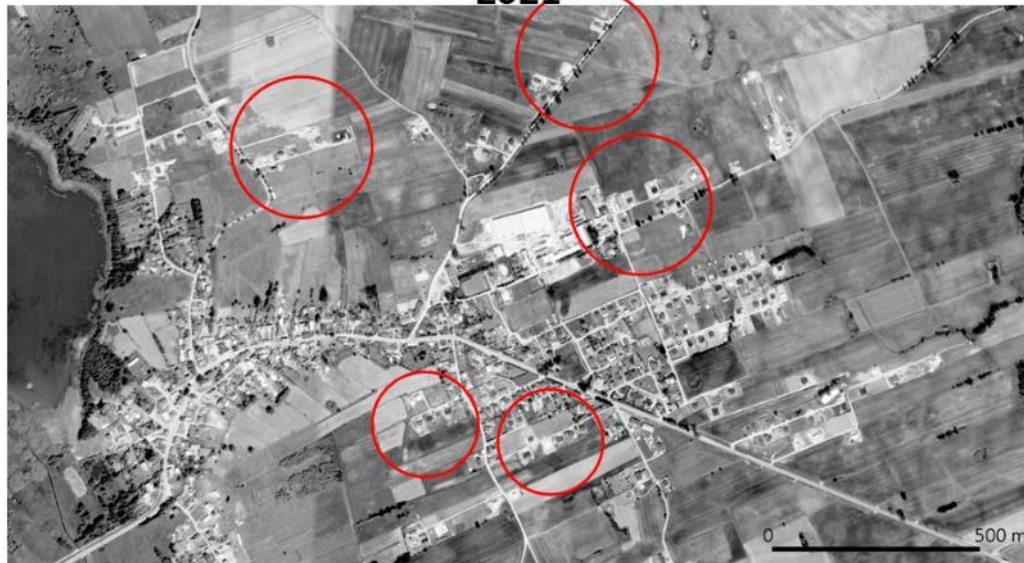
2012

2016

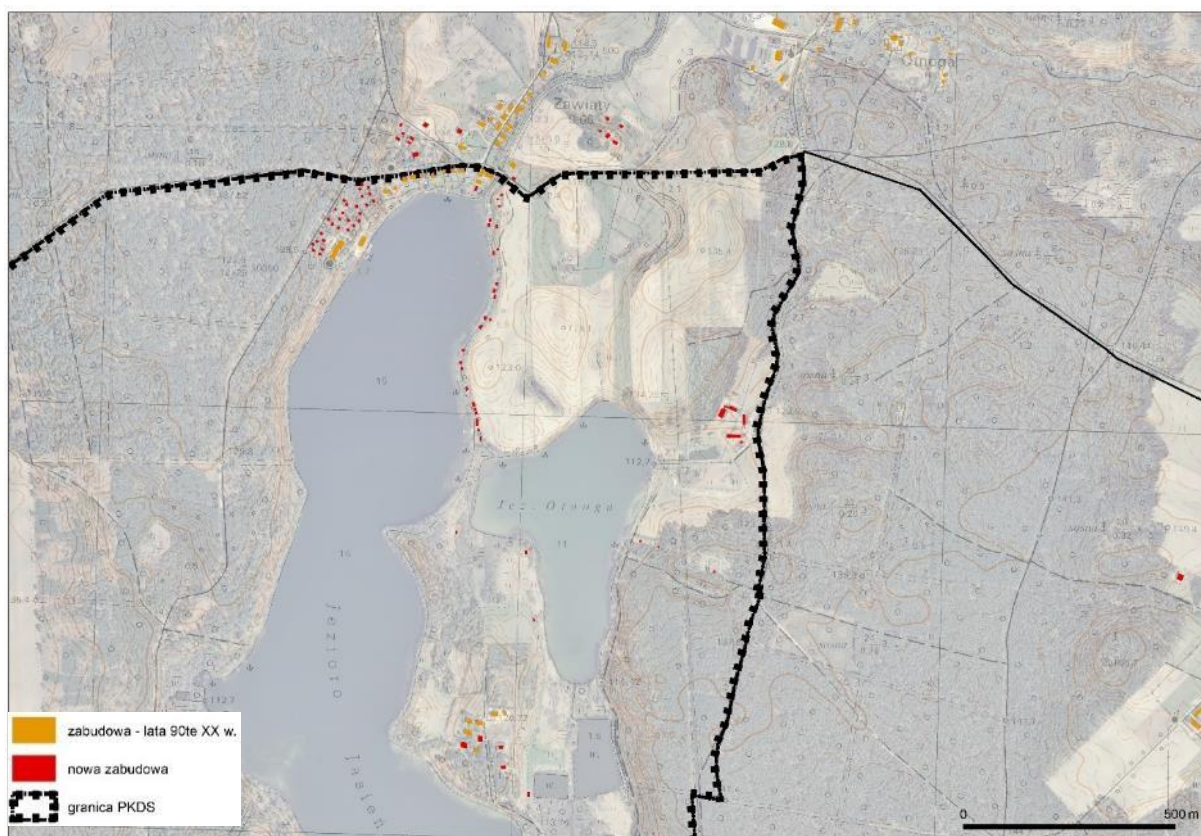

2021

Ryc. 248 Rozwój zabudowy w Borzytuchomiu na przestrzeni ostatnich lat (oprac. własne na podstawie Google Earth)

Obserwowane jest też zjawisko przekształcania terenów szczególnie atrakcyjnych zlokalizowanych przy jeziorach w działki rekreacyjne. Niejednokrotnie powstająca w tych miejscach zabudowa ma charakter zabudowy tymczasowej, nie związanej na stałe z gruntem (np. zabudowa przy północno-wschodnim brzegu jeziora Jasień Północny, w tym ustawione całosezonowo przyczepy kempingowe i kontenery mieszkalne).

Ryc. 249 Rozwój zabudowy w sąsiedztwie jeziora Jasień w obrębie Otnoga (oprac. własne)

Zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym na terenie otuliny Parku

Presja urbanistyczna obserwowana w ostatnich 20-30 latach czytelna jest bardziej w otulinie Parku. Największe zmiany związane są z głównymi miejscowościami gminnymi. Wyraźne przekształcenia w zagospodarowaniu terenu zidentyfikowano w Dębnicy Kaszubskiej. Rozwój zabudowy mieszkaniowej wsi dotyczy głównie jej zachodniej i północnej części, choć sporo nowych budynków powstało też przy jej południowej granicy. Rozbudowuje się także miejscowość gminna Kołczygłowy, gdzie rozwój mieszkalnictwa zidentyfikowano głównie w części wsi. Nowa zabudowa powstaje w układzie osiedli jednorodzinnych. Bardzo dynamiczne, a zarazem największe w skali Parku zmiany odnotowano we wsi Borzytuchom. Rozwój terenów mieszkaniowych jest zasadniczo zgodny z założeniami studium, choć obserwuje się też wkraczanie nowej zabudowy na tereny poza obszarami przewidzianymi na rozwój mieszkalnictwa (wschodnie tereny wsi). Układ wsi w formie wielodrożnicy ulega zmianom w kierunku układu wielorzędowego, osiedlowego, charakterystycznego dla terenów miejskich. W ostatnich latach znacząco rozbudował się także Bytów – nowe tereny zabudowane zlokalizowane są w przewodzie we wschodniej i północno-wschodniej części miasta. Rozwój miasta nie wpływa na walory fizjonomiczne Parku, niemniej jednak wzrost terenów mieszkaniowych oznacza

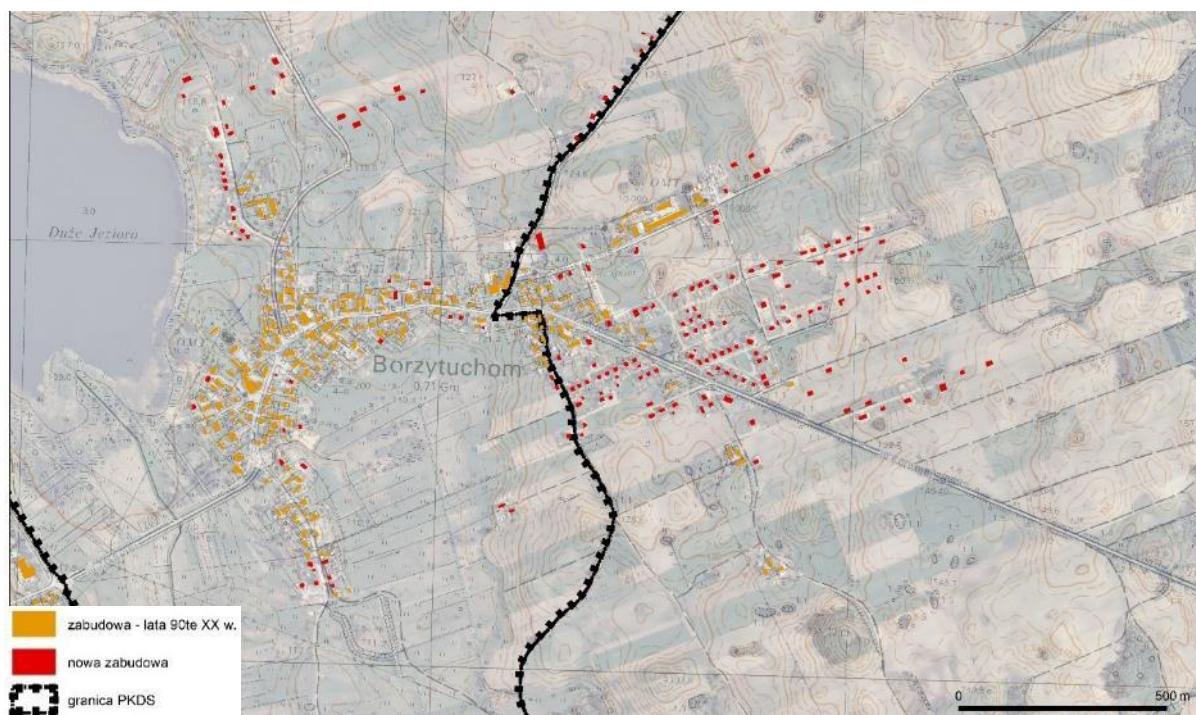
potencjalnie większą liczbę osób odwiedzających Park i większą presję na tereny cenne przyrodniczo. Podobne konsekwencje mogą wynikać też niewątpliwie z rozwoju zabudowy mieszkaniowej w Borzytuchomiu, Kołczygłowach i Dębnicy Kaszubskiej. Widoczne przekształcenia w zagospodarowaniu przestrzennym, w kontekście wzrostu udziału terenów zabudowanych, zidentyfikowano też w mniejszych miejscowościach otuliny, m.in. Parchowo, Mądrzechowo, Gostkowo, Suchorze i Łosino. Kolejnym przykładem jest Kwakowo (wieś położona na granicy Parku) gdzie zauważalny jest dynamiczny rozwój zabudowy po zachodniej stronie drogi krajowej nr 21. W najbliższych latach, zgodnie z obowiązującymi mpzp, można spodziewać się dalszych przekształceń tuż przy granicy Parku. W otulinie sąsiadującej z Parkiem od strony wschodniej i północno-wschodniej nie zidentyfikowano znaczących zmian – poza Dębnicą Kaszubską.

Ryc. 250 Rozwój zabudowy w Dębicy Kaszubskiej (oprac. własne)

Ryc. 251 Rozwój zabudowy w miejscowości Kotczyłowy (oprac. własne)

Ryc. 252 Rozwój zabudowy w miejscowości Borzytuchom (oprac. własne)

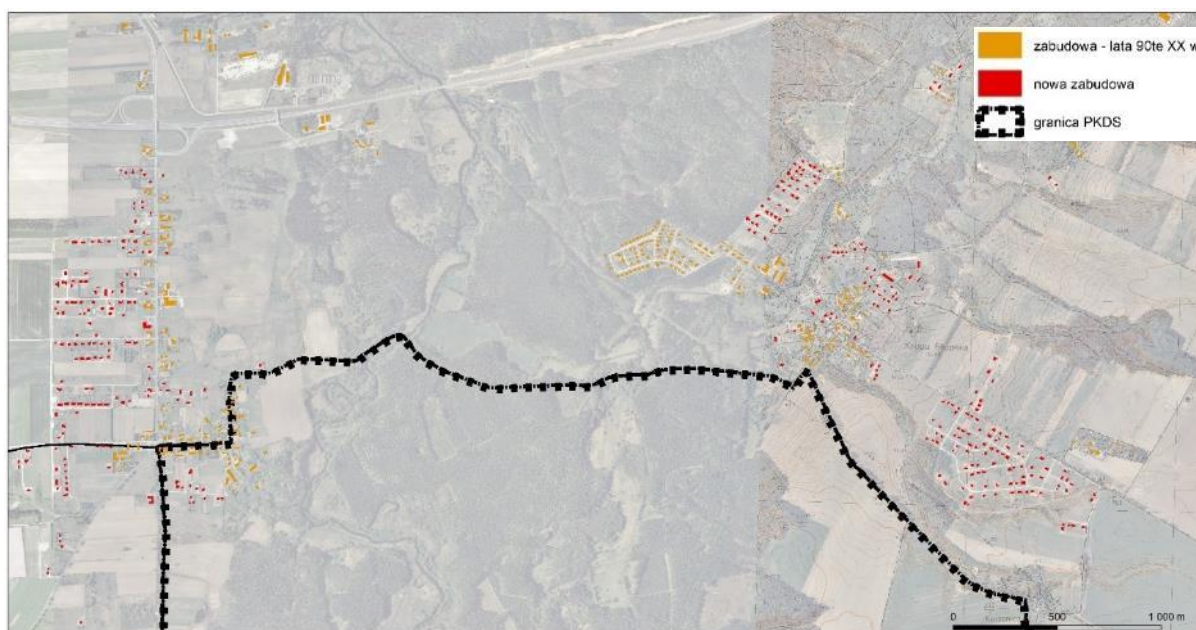

Ryc. 253 Rozwój zabudowy w miejscowościach Łupawsko i Jasień (oprac. własne)

Tereny poza otuliną

Duże zmiany zachodzą na obszarach graniczących z Parkiem od północy – na terenach nieobjętych otuliną. Obszary zabudowy mieszkaniowej o strukturze miejskich osiedli jednorodzinnych powstają w miejscowościach Łosino, Krępa Słupska i Korzenica. Dodatkowo, oprócz zabudowy otwartych terenów graniczących z Parkiem, powstała w tym rejonie trasa szybkiego ruchu S6. Czynniki te wpływają bez wątpienia na obniżenie walorów przyrodniczych i osłabienie powiązań ekologicznych Parku z terenami położonymi na północ od jego granic.

Następuje też dynamiczny rozwój Słupska, powstaje dużo nowej zabudowy mieszkaniowej w południowej części miasta. Skutkiem takich zmian jest potencjalna większa presja antropogeniczna.

Ryc. 254 Rozwój zabudowy w sąsiedztwie Parku – od strony północnej (oprac. własne)

Podsumowanie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym

Przeprowadzone powyżej analizy wskazują, że na terenie Parku (poza nielicznymi wyjątkami) ostatnie lata nie przyniosły większych zmian w strukturze zagospodarowania przestrzennego. Zauważyć można jednak stopniową zmianę charakteru wsi poprzez ukierunkowanie na rozwój funkcji mieszkaniowej, kosztem funkcji produkcyjnej (rolniczej). Większym zagrożeniem – zwłaszcza potencjalnym – jest obecna prawna sytuacja planistyczna, która umożliwiając wprowadzanie zabudowy w oparciu o decyzje WZ, może przyczynić się do degradacji krajobrazu. Zjawisko to, w odniesieniu do obszaru Parku, widoczne jest najbardziej w gminie Borzytuchom. Ponadto, atrakcyjne tereny w niedalekim sąsiedztwie jezior, co pokazują wydawane decyzje WZ, stanowią także pokusę dla inwestorów do wprowadzania zabudowy mieszkaniowej. Zjawisko to jest w obecnej sytuacji trudne do ograniczenia. Zagrożeniem dla walorów krajobrazowych w szczególności terenów w otoczeniu jezior są również obiekty budowane na zgłoszenie – domki rekreacyjne o pow. do 35m², bez odpowiedniego zaplecza sanitarnego, bez dostępu do kanalizacji, itp. Tego rodzaju aktywności widoczne są obecnie w Krzynie.

Bardziej dynamiczne procesy rozwoju zabudowy zaobserwowano w otulinie Parku oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie, od strony północnej. Procesy te nie zagrażają bezpośrednio ochronie przyrody i krajobrazu na terenie Parku, ale mogą się przyczynić do tworzenia barier ekologicznych a także powodować większą antropopresję.

W tym świetle ocena skuteczności ochrony w odniesieniu do poszczególnych celów ochrony Parku określonych w uchwale sejmiku samorządowego z 2011 r. przedstawia się następująco:

- 1) zachowanie zróżnicowania rzeźby terenu — pagórów morenowych, dolin rzecznych, rynien i wytopisk, w szczególności poprzez ochronę tych odcinków doliny Słupi i jej dopływów, które dotychczas nie zostały w istotny sposób przekształcone przez człowieka**

Rozwój zabudowy odbywa się z dala od dolin rzecznych i obszarów o urozmaiconej rzeźbie terenu, nie mają miejsca wielkopowierzchniowe makroprzekształcenia rzeźby. Zagrożeniem jest potencjalny, a w pojedynczych przypadkach planowany rozwój zabudowy w niedalekim sąsiedztwie zbiorników wodnych (w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy), w oddali od zwartej zabudowy

(np. planowana zabudowa w miejscowości Borzytuchom, niedaleko jeziora Krosnowskiego i Okoniewskiego).

W ostatnich latach miała miejsce modernizacja zaplecza turystyczno-rekreacyjnego przy szlakach kajakowych w Parku. Utworzono drewniane pomosty, altany wypoczynkowe, parkingi rowerowe, miejsca biwakowania oraz w niektórych miejscach parkingi dla samochodów. Urządzenie szlaku wpłynęło na wzrost presji turystycznej rzeki Słupi oraz w pewnym stopniu – lokalnie - na krajobraz dolin rzecznych i bezpośredniego sąsiedztwa rzek.

Ocenę skuteczności ochrony można ocenić jako dobrą, choć z potencjalnymi zagrożeniami.

2) poprawa stanu czystości wód powierzchniowych oraz ochrona zasobów wód podziemnych

W związku z niewielkimi zmianami w zagospodarowaniu przestrzennym (znikomy rozwój zabudowy), czynnik ten nie wpłynął w sposób zauważalny na ten cel ochrony. Doliny rzeczne nie są zabudowane, w otoczeniu zbiorników również nie ma zbyt wiele zabudowy, choć nieuporządkowana gospodarka ściekowa miejscowości wiejskich wciąż jest źródłem zanieczyszczeń wód podziemnych i powierzchniowych. W sąsiedztwie niektórych zbiorników (Krzynia, Jasień) istnieje zabudowa rekreacyjna – brak zbiorczej infrastruktury sanitarnej oraz potencjalne negatywne zachowania użytkowników mogą być pewnym źródłem zanieczyszczeń. Podobny wpływ ma turystyczne i rekreacyjne wykorzystywanie wód powierzchniowych, tj. kąpieliska, szlaki kajakowe, itp.

Dużym zagrożeniem dla czystości wód jest działalność produkcyjna. Niebezpieczny jest zrzut ścieków do rzeki Kamienicy przez okoliczny zakład hodowli pstrągów. Podobne zagrożenie sprawia hodowla ryb w miejscowości Otnoga, w pobliżu rzeki Łupawa. W ostatnich latach nastąpiły w tym kierunku działania minimalizujące niekorzystne zjawiska. Powstały m.in. nowoczesne laguny osadowe i mikrosita, więc uciążliwość hodowli powinna znacząco zmaleć. Dla czystości zbiorników wodnych istotnym problemem są też zanieczyszczenia związane ze stosowaniem chemicznych środków ochrony roślin. Zagrożone są przede wszystkim zbiorniki otoczone polami uprawnymi (np. jeziora Długie, Unichowo).

3) zachowanie lasów na siedliskach hydrogenicznych, w szczególności nadrzecznych łęgów i olsów oraz borów i brzezin bagiennych

Rozwój zagospodarowania przestrzennego nie wpływa bezpośrednio na ten cel ochrony. Pośrednio jednak przyrost terenów zabudowanych wpływa na zwiększenie aktywności rekreacyjno-wypoczynkowych, w tym na większą penetrację lasów.

Powierzchnia lasów nie uległa redukcji, obserwuje się stopniowy wzrost zadrzewień, w szczególności na terenach nieużytkowanych rolniczo, w sąsiedztwie lasów.

Ocenę skuteczności ochrony można ocenić jako dostateczną

4) ochrona jezior lobeliowych, źródeł oraz torfowisk wysokich i przejściowych

Rozwój zagospodarowania przestrzennego nie wpływa bezpośrednio na ten cel ochrony, gdyż większość jezior i torfowisk znajduje się na terenach leśnych. Pośrednio jednak przyrost terenów zabudowanych w sąsiedztwie Parku i w jego otulinie (w tym w mieście Bytów) wpływa na zwiększenie użytkowania rekreacyjnego i wypoczynkowego, w tym penetracji stref przybrzeżnych jezior lobeliowych. W wyniku antropopresji wydeptywane są łąny lobelii i brzeżycy jednokwiatowej – ten problem obserwowany jest przykładowo w jeziorze Pomyskim (Dworcowym) w Soszycy. Zagrożeniem jest też planowana i potencjalna zabudowa terenów otwartych atrakcyjnych przyrodniczo, zwłaszcza w pobliżu jezior lobeliowych. Zabudowa rozwijać się może co prawda w min. odległości 100m od brzegu, ale mimo wszystko jest to bliskie sąsiedztwo. Co więcej tereny te nie są przewidziane pod

zabudowę wg studium. Jest więc to spore zagrożenie zarówno dla ochrony jezior lobeliowych (stanu ich wód, ich bezpośredniego otoczenia) jak i dla walorów krajobrazowych i fizjonomicznych (np. zabudowa powstająca w otoczeniu jeziora Okoniewskiego).

Ocenę skuteczności ochrony można ocenić jako dostateczną, choć z potencjalnymi zagrożeniami.

5) zachowanie cennych zadrzewień przydrożnych i śródpolnych

Stare aleje są istotnym elementem przyrodniczym i kulturowym Parku. Zasadniczo zadrzewienia przydrożne i alejowe są dostatecznie chronione. W ostatnich latach nie zidentyfikowano wycinki starych drzew oraz niszczenia starych zabytkowych alej w granicach samego Parku. Nie oznacza to, że brak jest przykładów wycinek starych drzew, które nie zawsze są do końca uzasadnione. Przykładowo, dla realizacji ścieżki rowerowej od m. Borzytuchom w kierunku Jeziora Okoniewskiego gmina Borzytuchom wydała decyzję na wycinkę szpaleru topól. Stare okazałe lipy rosnące w polu zostały wycięte w związku z realizacją budowy domu wolnostojącego przy m. Motarzyno (przy drodze na granicy Parku). Duże zmiany związane z wycinką zidentyfikowano w miejscowości Niepogłędzie. W związku z inwestycją mieszkaniową usunięto drzewostan przydrożny.

Rok 2013

Rok 2020

Ryc. 255 Wycinka drzew przydrożnych we wsi Niepogłędzie. (oprac. własne na podstawie zdjęć Google)

Czasem pojawiają się ubytki w związku ze złym stanem zdrowotnym drzew i zagrożeniem jakie mogą stanowić dla użytkowników dróg.

Zagrożeniem dla dojrzałych zadrzewień przydrożnych są ponadto nieumiejętnie i nieprofesjonalnie wykonywane prace drogowe – czyszczenie poboczy, utrzymywanie skrajni jezdni. Jest to poważne zagrożenie, uszkadzające drzewa i skrcające ich żywot, paradoksalnie generujące niebezpieczeństwo w ruchu drogowym (podcinanie systemów korzeniowych, nadmierne redukcje w koronach).

Więcej przekształceń, tj. ubytków w drzewostanie alej i zadrzewieniach przydrożnych zaobserwować można w otulinie Parku. Największe zmiany dotyczą zadrzewień w rejonie Łosina (wycięte drzewa wzdłuż drogi z Łosina do Sierakowa), Dobieszewa, Borzytuchomia, a także w alei prowadzącej z Gostkowa do wsi Dębie.

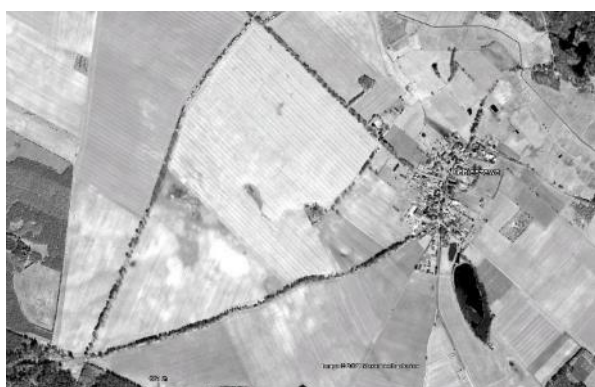

Rok 2008

Rok 2020

Ryc. 256 Wycinka drzew przy drodze z Łosina do Sierakowa. (oprac. własne na podstawie zdjęć Google)

Rok 2012

Rok 2018

Ryc. 257 Ubytki w drzewostanie alei w Dobieszewie. (oprac. własne na podstawie zdjęć Google)

Ryc. 258 Wycięte drzewa przy modernizacji drogi woj. nr 209 w Borzytuchomiu. (zdz. Google)

W niektórych przypadkach aleje wymagają pewnych prac pielęgnacyjnych, tj. usunięcia odrostów oraz suchych, martwych gałęzi i konarów, zagrażających bezpieczeństwu na drogach. Ubytki w drzewostanach należy uzupełniać nowymi nasadzeniami drzew tych samych gatunków.

W związku ze stosunkowo niewielkim udziałem terenów rolnych w strukturze Parku niewiele jest zadrzewień śródpolnych. Nie zidentyfikowano większych przekształceń krajobrazu w tym zakresie. Obserwuje się raczej tendencje do zaniechania użytkowania rolniczego niektórych gruntów, co wiąże się z kolei z sukcesją drzew i krzewów.

Ocenę skuteczności ochrony zadrzewień można ocenić jako dobrą.

6) zachowanie bogactwa fauny Parku, zapewnienie ochrony biotopów ważnych dla rozrodu gatunków zagrożonych, w szczególności tarlisk ryb i lęgówisk ptaków

W kontekście zagospodarowania przestrzennego, z uwagi na niewielkie zmiany w strukturze przestrzennej PKDS, nie zidentyfikowano zagrożeń dla tego celu ochrony. Niezbędne są natomiast dalsze działania zmierzające do utworzenia niezbędnych przepławek dla ryb.

7) ochrona tożsamości kulturowej i historycznej regionu, w szczególności historycznych śladów osadnictwa, charakterystycznych układów ruralistycznych, dworów i pałaców z zespołami parkowymi i folwarcznymi oraz obiektów sakralnych w konstrukcji szkieletowej

Rozwój zabudowy na terenie Parku w ostatnich 20-30 latach nie był znaczący. Nie oznacza to, że nowo wprowadzana zabudowa, czy też remonty i renowacja istniejącej bądź też inne elementy zagospodarowania terenu nie przyczyniają się do degradacji dziedzictwa kulturowego we wszystkich wymienionych wyżej elementach. Stosunkowo najmniej zdegradowany jest historyczny układ sieci dróg. W wielu przypadkach poprawiła się ich funkcjonalność. Zachowały się liczne odcinki starych dróg bitych kamiennych. Pewnemu zaburzeniu uległy natomiast układy urbanistyczne i ruralistyczne (np. Borzytuchom, Kołczygłowy, Osieki). Widać tendencję do urbanizacji w stylu osiedli miejskiej/podmiejskiej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Nowa zabudowa oraz renowacja istniejącej powiązane są ze wzrostem chaosu architektoniczno-urbanistycznego. Dominują swobodne formy architektoniczne w zakresie kształtu, wielkości budynków, łamania dachu, występowania ozdób i innych elementów architektury. Są one zazwyczaj niepowiązane z wzorcami starej zabudowy. Bardzo zróżnicowanym formom architektury budynków i budowli towarzyszy duży chaos w zakresie doboru kolorystyki, wystroju i małej architektury, w tym ogrodzeń. Podobny problem stanowią elementy zagospodarowania terenu działek, takie jak nawierzchnie utwardzone czy też stosowana roślinność ozdobna w ogrodach (gatunki obce). Postępującej degradacji ulegają zabytkowe stare budynki w stylu szachulcowym. Znaczna ich część znajduje się w bardzo złym stanie technicznym, wiele budynków w ostatnich 20 latach zostało rozebranych, a część uległo przebudowie i remontom, które pozbawiły ich walorów kulturowych (pokrycie tynkiem – najczęściej kolorowym – fasad budynków, zakrycie zabytkowej konstrukcji szachulcowej). Najlepiej zachowane są obiekty sakralne o konstrukcji szachulcowej, tutaj ochronę można uznać za dobrą.

Znaczącej dalszej degradacji ulegają dwory i pałace z zespołami parkowymi i folwarcznymi. Nie wszystkie zabytkowe pałace, dwory oraz parki znalazły nowych prywatnych właścicieli gotowych zainwestować w obiekty będące często w złym i średnim stanie po latach wykorzystywania ich przez Państwowe Gospodarstwa Rolne, co przyczyniło się do pogorszenia stanu ich zachowania. Znaczna część zabytkowych obiektów, w tym pałaców i dworów ulega dalszej degradacji. Budynki w złym stanie technicznym są przeznaczane do rozbiórki (np. zabytkowy magazyn w Wierszynie, rozebrany w 2005 r.). Także obiekty im towarzyszące, tj. parki/ zieleń komponowana ulega stałej degradacji.

Zabytkowe układy przestrzenne nie są dziś czytelne, a relikdami przeszłości stają się pojedyncze stare drzewa. Samosiejki i wprowadzana roślinność zaburzają ich historyczny układ. Funkcja obiektów nie sprzyja ich ekspozycji w krajobrazie i obniża walory historyczne, kulturowe i krajobrazowe. Wśród negatywnych zjawisk należy wskazać fakt, że większość obiektów znajdujących się w wojewódzkim rejestrze zabytków znajduje się w złym stanie. Należą do nich m.in. zespół pałacowo-parkowy w Kartkowie czy park w Łosinie. Otoczenie zabytkowych parków też ulega stopniowym przekształceniom. Obowiązujące m.p.z.p. zakładają rozwój terenów zabudowanych przy granicach parku w Łosinie i Żelkach. Do pozytywnych działań należy: wyremontowanie po pożarze wnętrza kościoła pw. Chrystusa Króla w Kołczygłowach (zlokalizowanego przy granicy Parku) i odrestaurowanie przez prywatnych inwestorów zespołów dworsko-parkowych w Zajączkowie i Barnowie.

Ślady osadnictwa chronione poprzez wpis do rejestru zabytków są zasadniczo dostatecznie chronione. Pojedyncze przykłady nowej zabudowy mieszkaniowej w granicach chronionych stanowisk zidentyfikowano w Gałąźni Małej oraz Borzytuchomiu.

Generalnie skuteczność ochrony w ramach tego celu należy uznać za niedostateczną.

8) zachowanie interesujących zabytków techniki, w szczególności: zabudowań i urządzeń elektrowni wodnych

Rozwój zagospodarowania przestrzennego w ostatnich 20-30 latach nie wpłynął negatywnie na zachowanie zabytków techniki. Nie zidentyfikowano wprowadzenia nowej zabudowy w otoczeniu elektrowni wodnych i innych budowli związanych z systemem hydrotechnicznym funkcjonującym na obszarze Parku. W ostatnich latach w sąsiedztwie niektórych obiektów przybyło zadrzewień, np. w rejonie Gałąźni Małej (okolice zamku wodnego) oraz w Krzyni. Sukcesja drzew wprowadziła pewne zmiany w fizjonomii krajobrazu, ale nie skutkują one dysharmonią.

Zabytki (z wyjątkiem elektrowni Struga, ulegającej dalszej degradacji) są utrzymane w dobrym stanie. Niekorzystne zjawiska związane są natomiast z otoczeniem elektrowni, w szczególności dotyczy to dróg brukowych, które są niestety zalewane asfaltem. Przykładem jest elektrownia w Gałąźni Małej. Ocenę skuteczności ochrony można ocenić jako dostateczną, choć wymagającą pewnych działań naprawczych. Dobrym krokiem w kierunku ochrony dróg brukowych powinno być wpisanie wszystkich dróg o takiej nawierzchni w granicach Parku do rejestru zabytków.

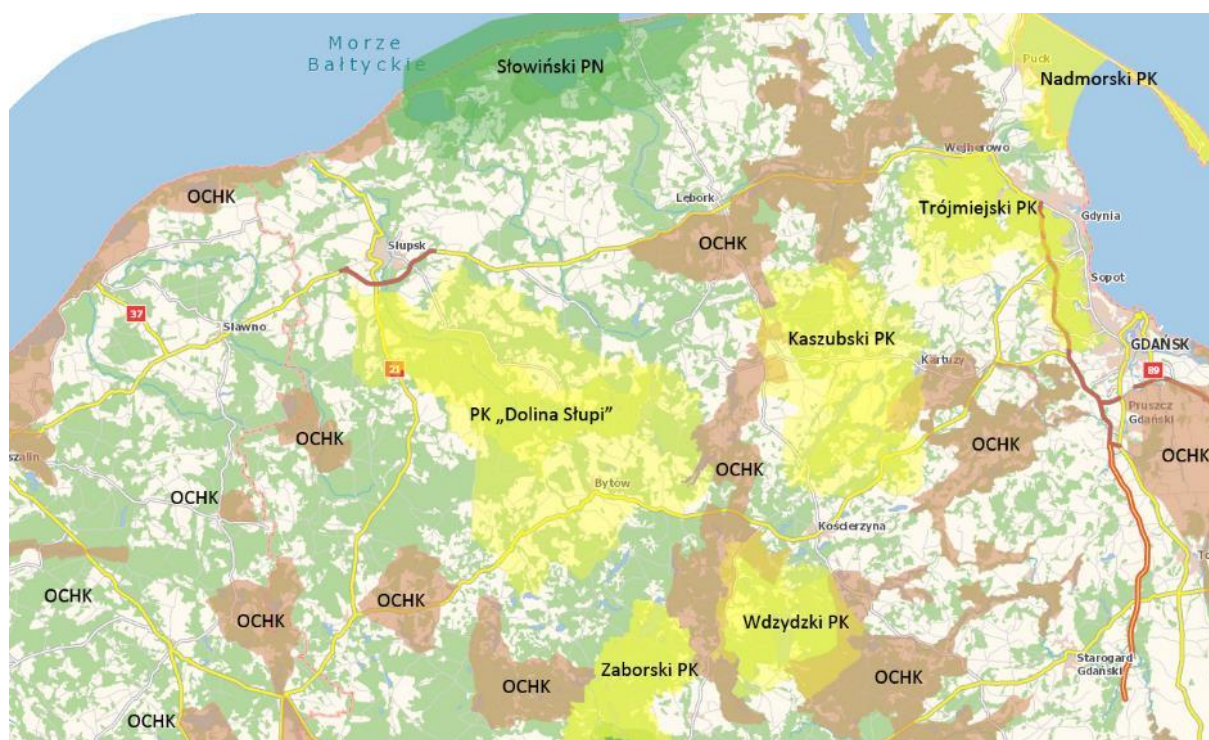
9) zachowanie krajobrazów głównej doliny rzecznej i jej dopływów, zarówno zbliżonych do naturalnych jak i wrośniętego w krajobraz systemu hydroenergetycznego Słupi

Rozwój zagospodarowania przestrzennego w ostatnich 20-30 latach nie wpłynął negatywnie na ten cel ochrony. Krajobraz doliny rzecznej i jej dopływów oraz krajobraz systemu hydrotechnicznego nie uległy widocznym przekształceniom w zagospodarowaniu przestrzennym. Ocenę skuteczności ochrony można ocenić jako dobrą.

6. POŁOŻENIE PARKU W PRZESTRZENNYCH SYSTEMACH PRZYRODNICZYCH

6.1. Park w strukturze obszarów chronionych

PKDS leży w bliskim sąsiedztwie kilku parków krajobrazowych, takich jak: Kaszubski Park Krajobrazowy, Wdzydzki Park Krajobrazowy, Zaborski Park Krajobrazowy. Dalej w kierunku wschodnim, na obszarach nadmorskich funkcjonują parki krajobrazowe: Nadmorski i Trójmiejski. Nad Morzem Bałtyckim, na północ od PKDS jest też ustanowiony Słowiński Park Narodowy. Park Krajobrazowy „Dolina Słupi” otaczają też (raczej w dalszym sąsiedztwie) obszary chronionego krajobrazu. W bezpośrednim otoczeniu otuliny PKDS (od strony wschodniej) ustanowiono Gowidliński Obszar Chronionego Krajobrazu. Obszary Natura 2000 scharakteryzowano w podrozdziale w dalszej części dokumentu.

Ryc. 259 Położenie PKDS względem sąsiadujących parków narodowych, parków krajobrazowych oraz obszarów chronionego krajobrazu (oprac. własne na podstawie danych GDOŚ)

6.2. Charakterystyka głównych form ochrony przyrody na terenie Parku

Formy ochrony przyrody Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” przedstawiono ujmując podstawową charakterystykę: cel ich powołania, powierzchnię, podstawę prawną ich utworzenia, główne walory przyrodnicze.

6.2.1. Rezerваты przyrody

Na obszarze Parku znajduje się osiem rezerwatów przyrody. Są to: „Źródłiskowe Torfowisko” (gm. Dębica Kaszubska), „Dolina Huczka” (gm. Kołczygłowy), „Grodzisko Borzytuchom” (gm. Borzytuchom), „Mechowiska Czaple”, „Gołębia Góra” (gm. Bytów), „Jeziora Sitna”, „Gniazda Orła Bielika” i „Skotawskie Łąki” (gm. Czarna Dąbrówka). Dla dwóch rezerwatów przyrody sporządzono plany ochrony, dla pozostałych opracowywane są systematycznie zadania ochronne (uchwalane zarządzeniami RDOŚ). Spośród wymienionych, jedynie dla rezerwatu przyrody „Jeziora Sitna” od momentu jego utworzenia nie opracowano dokumentów służących ochronie. Podstawowe informacje nt. wymienionych rezerwatów zawiera Tab. 41.

W otulinie Parku znajdują się ponadto rezerваты przyrody: „Gogolewko” (gm. Dębica Kaszubska), „Jeziorka Chośnickie” (gm. Parchowo), „Lisia Kępa”, „Bukowa Góra nad Pysznem”, „Las nad Jeziorem Mądrzechowskim”, „Jezioro Głębocko” (gm. Bytów) oraz „Jezioro Cechyńskie Małe” (gm. Studzienice).

W świetle obowiązujących przepisów udostępnienie rezerwatów, m.in. dla celów edukacyjnych i turystycznych następuje poprzez odpowiednie wskazania w planach ochrony. Udostępnienie tych obszarów dla ruchu pieszego, rowerowego, itp. następuje z kolei w wyniku zarządzenia wewnętrznego RDOŚ w sprawie rezerwatu (wyznaczenia odpowiednich szlaków). Informacje o udostępnieniu rezerwatów przyrody położonych w granicach PKDS zawarto w Tab. 41. Wstęp i wszelka aktywność, np. naukowa, edukacyjna czy turystyczna, powinny być więc poprzedzone uzyskaniem zgody RDOŚ.

Tab. 41 Charakterystyka rezerwatów przyrody położonych w granicach PKDS

Lp.	A. Nazwa rezerwatu B. Rok utworzenia C. powierzchnia + powierzchnia otuliny (jeśli wyznaczono)	Położenie	Rodzaj, typ i podtyp rezerwatu. Cele ochrony	Plan ochrony/zadania ochronne	Główne zagrożenia	Inne
	„Źródłiskowe Torfowisko” 2008 8,17 ha + otulina 35,59 ha	obr. ewid. Krzynia, Niemczewo-Goszczyno, gm. Dębica Kaszubska	Rodzaj: torfowiskowy (T), Typ i podtyp: 1) ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ – biocentotyczny i fizjocentotyczny (PBf), podtyp – biocenozy naturalnych i półnaturalnych (bp) 2) ze względu na główny typ ekosystemu: typ – torfowiskowy (ET), podtyp – torfowisk niskich (tn) Cel ochrony: zachowanie zespołu torfowisk soligenicznych i topogenicznych w obszarze źródłiskowym rzeki Skotawy oraz cennych ekosystemów wodnych, łąkowych i leśnych	Zadania ochronne na lata 2012-2014 (zarządzenie Nr 23/2012 RDOŚ w Gdańsku), aktualnych zadań ochronnych brak	Rów odwadniający torfowisko, nie w pełni funkcjonująca zastawka spowalniająca przepływ wody i zmniejszająca erozję złoża torfowego	Ochrona czynna
	„Dolina Huczka” 2007 12,27 ha + otulina 33,59 ha	obr. ewid. Gałąźnia Mała, Świelubie, gm. Kołczygłowy	Rodzaj: leśny (L), Typ i podtyp: 1) ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ – biocentotyczny i fizjocentotyczny (PBf), podtyp – biocenozy naturalnych i półnaturalnych (bp) 2) ze względu na główny typ ekosystemu: typ – leśny i borowy (EL), podtyp – lasów nizinnych (Ini) Cel ochrony: zachowanie elementów przyrody nieożywionej –	Plan ochrony (Dz. Urz. z 2021 r. poz. 386)	- obecność świerka (gatunek obcy dla fitocenozy leśnych) - zahamowany rozwój niskich torfowisk soligenicznych (skutek budowy rowów melioracyjnych) - sztuczne bariery hydrotechniczne	Ochrona ścisła (0,11 ha), ochrona czynna 12,16 ha. Szlak udostępniony do ruchu pieszego (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 28.12.2021 r.)

			<p>zróżnicowanych form rzeźby terenu z ostrogą erozyjną Huczka wraz z procesami erozyjnymi zachodzącymi w niszach źródłiskowych oraz w dolinach Huczka i Stupi, zachowanie cennych biocenoz leśnych i źródłiskowych oraz związanych z nimi stanowisk ginących, rzadkich i chronionych gatunków lądowej i wodnej flory i fauny, a także zachowanie stanowiska archeologicznego.</p>		<p>na rzece Stupia uniemożliwiająca wędrówkę ryb, brak przepławek w elektrowniach wodnych w Krzynie i Konradowie</p> <p>- niewłaściwe gospodarowanie istniejącymi stawami rybnymi</p> <p>- nadmierna presja turystyczna poza szlakiem udostępnionym dla ruchu pieszego</p> <p>- palenie ognisk</p>	
	<p>„Grodzisko Borzytuchom”</p> <p><u>1981</u></p> <p>26,92 ha + otulina 75,77 ha</p>	<p>obr. ewid. Osieki, gm. Borzytuchom</p>	<p>Rodzaj: leśny (Ln), Typ i podtyp:</p> <p>1) ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ – biocentotyczny i fizjocentotyczny (PBf), podtyp – biocenoza naturalnych i półnaturalnych (bp)</p> <p>2) ze względu na główny typ ekosystemu: typ – różnych ekosystemów (EE), podtyp – lasów i wód (lw)</p> <p>Cel ochrony: zachowanie zachowanie ekosystemu lasu bukowego, torfowiska przejściowego i jeziora lobeliowego oraz charakterystycznej dla nich bioty oraz cennych gatunków fauny i flory</p>	<p>Plan ochrony na lata 2001-2021</p> <p>(Dz. Urz. Woj. Pomor. z 2001 r. Nr 91, poz. 1369</p>		<p>Szlak udostępniony dla ruchu pieszego (zarządzenie RDOŚ w Gdańsku z 29 sierpnia 2019 r.)</p>
	<p>„Mechowiska Czaple”</p> <p><u>2008</u></p> <p>9,36 ha + otulina 25,61 ha</p>	<p>obr. ewid. Pomysk Mały, gm. Bytów</p>	<p>Rodzaj: torfowiskowy (T), Typ i podtyp:</p> <p>1) ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ – biocentotyczny i fizjocentotyczny (PBf), podtyp – biocenoza naturalnych i półnaturalnych (bp)</p> <p>2) ze względu na główny typ ekosystemu: typ – torfowiskowy (ET), podtyp – torfowisk niskich (tn)</p> <p>Cel ochrony: zachowanie zespołu torfowisk soligenicznych w dolinie niewielkiego cieku oraz cennych ekosystemów wodnych, bagiennych, łąkowych i leśnych.</p>	<p>Zadania ochronne na lata 2019-2021 (zarządzenie RDOŚ w Gdańsku z 15 lipca 2019 r.)</p>	<p>Ubożenie florystyczne oraz negatywne zmiany struktury fitocenozy łąkowych na skutek zaniechania koszenia</p>	<p>Ochrona czynna.</p>
	<p>„Gołębia</p>	<p>obr. ewid.</p>	<p>Rodzaj, Typ i podtyp:</p>	<p>Zadania</p>	<p>- naturalny</p>	<p>Ochrona</p>

	<p>Góra”</p> <p><u>1982</u></p> <p>6,95 ha</p>	Gostkowo, gm. Bytów	nie określono w akcie prawnym Cel ochrony: zachowanie swoistych cech krajobrazu środkowego biegu rzeki Stupi	ochronne na lata 2016-2019 (zarządzenie RDOŚ w Gdańsku z 6 października 2016 r.), aktualnych zadań ochronnych brak	obsiew niepożądanych gatunków drzew (brzozy i świerka) - niszczenie naturalnego odnowienia sosny i dębu przez zwierzynę płową - zamieranie drzew opanowanych przez szkodniki	czynna
	<p>„Jeziora Sitna”</p> <p><u>1982</u></p> <p>40,45 ha + otulina 106,9 ha</p>	obr. ewid. Kartkowo, gm. Czarna Dąbrówka	Rodzaj: torfowiskowy (T), Typ i podtyp: 1) ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ – biocentotyczny i fizjocentotyczny (PBf), podtyp – biocenozy naturalnych i półnaturalnych (bp) 2) ze względu na główny typ ekosystemu: typ – ekosystemów różnych (EE), podtyp – mozaiki różnych ekosystemów (me) Cel ochrony: zachowanie ekosystemów śródleśnych jezior – lobeliowego i dystroficznego, torfowisk i otaczających je borów bagiennych wraz z charakterystyczną roślinnością oraz populacjami cennych gatunków roślin, zwierząt i grzybów.	brak	- naturalny obsiew niepożądanych gatunków drzew (brzozy i świerka) - niszczenie naturalnego odnowienia sosny i dębu przez zwierzynę płową - zamieranie drzew opanowanych przez szkodniki	
	<p>„Gniazda Orła Bielika”</p> <p><u>1982</u></p> <p>40,45 ha + otulina 106,9 ha</p>	obr. ewid. Łupawsko, gm. Czarna Dąbrówka (otulina także w obrębie Kartowko, gm. Czarna Dąbrówka)	Rodzaj: faunistyczny (Fn), Typ i podtyp: 1) ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ – faunistyczny (PFn), podtyp – ptaków (pt) 2) ze względu na główny typ ekosystemu: typ – leśny i borowy (EL), podtyp – borów nizinnych (bni) Cel ochrony: zachowanie fragmentu starodrzewu sosnowego stanowiącego ostoję bielika (<i>Haliaeetus albicilla</i>).	Zadania ochronne na lata 2017-2020 (zarządzenie RDOŚ w Gdańsku z 7 lipca 2017 r.), aktualnych zadań ochronnych brak	- antropopresja, płoszenie bielika	Ochrona ścisła
	<p>„Skotawskie Łąki”</p> <p><u>2008</u></p> <p>40,45 ha + otulina 106,9 ha</p>	obr. ewid. Łupawsko, gm. Czarna Dąbrówka (otulina także w obrębie Kartowko, gm. Czarna Dąbrówka)	Rodzaj: faunistyczny (Fn), Typ i podtyp: 1) ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ – faunistyczny (PFn), podtyp – ptaków (pt) 2) ze względu na główny typ ekosystemu: typ – leśny i borowy (EL), podtyp – borów	Zadania ochronne na lata 2019-2021 (zarządzenie RDOŚ w Gdańsku z 15 lipca 2019 r.)	- przesuszenie siedlisk i degeneracja zbiorowisk torfowiskowych i łąkowych na skutek odpływu wody poprzez rowy	Ochrona czynna

		Dąbrówka)	nizinnych (bni) Cel ochrony: zachowanie fragmentu starodrzewu sosnowego stanowiącego ostoję bielika (<i>Haliaeetus albicilla</i>).		melioracyjne - negatywne zmiany struktury fitocenozy łąkowych, ubożenie florystyczne na skutek zaniechania koszenia - resuspensja osadów fosforu z jezior Lipieniec Duży i Lipieniec Mały	
--	--	-----------	--	--	---	--

Ryc. 260 Rezerwat przyrody „Grodzisko Borzytuchom” (Fot. MW, 2020)

Ryc. 261 Rezerwat przyrody „Dolina Huczka” (Fot. MW, 2020)

6.2.2. Obszary Natura 2000

Celem ochrony Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 jest ochrona cennych pod względem przyrodniczym i zagrożonych składników różnorodności biologicznej istotnych z punktu widzenia wspólnoty. Podstawę ochrony europejskiej flory, fauny i siedlisk Sieci stanowią dwa dokumenty:

- dyrektywa 79/409/EWG o ochronie dziko żyjących ptaków (Dyrektywa Ptasia) uchwalona dnia 2 kwietnia 1979 r., a następnie zmodyfikowana dyrektywami: 81/854/EWG, 85/41 I/EWG, 86/122/EWG, 91/244/EWG, 94/24/EWG,
- dyrektywa 92/43/EWG o ochronie siedlisk przyrodniczych oraz dziko żyjącej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa), zmieniona dyrektywą 97/62/EWG.

Teren Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” znajduje się również w granicach zasięgu obszarów Natura 2000, takich jak:

- obszar specjalnej ochrony ptaków „Dolina Słupi” PLB220002 (chroniony na mocy tzw. Dyrektywy Ptasiej),
- specjalny obszar ochrony siedlisk „Jeziora lobeliowe koło Soszycy” PLH220039 (chroniony na mocy tzw. Dyrektywy Siedliskowej),
- specjalny obszar ochrony siedlisk „Dolina Słupi” PLH220052 (chroniony na mocy tzw. Dyrektywy Siedliskowej).

Południowy niewielki fragment otuliny Parku leży również w zasięgu obszaru Bory Tucholskie PLB220009 (chroniony na mocy Dyrektywy Ptasiej). W zasięgu otuliny Parku znajdują się też obszary Natura 2000 chronione Dyrektywą Siedliskową: Jeziora Kistowskie PLH220097, Jeziorka Chośnickie PLH220012, Lasy Rekowskie PLH220098, Pływające Wyspy pod Rekowem PLH220022, Dolina Stropnej PLH220037, Ostoja Masłowiczki PLH220062 oraz Bytowskie Jeziora Lobeliowe PLH220005.

Tab. 42 Charakterystyka obszarów Natura 2000 obejmujących swym zasięgiem obszar PKDS.

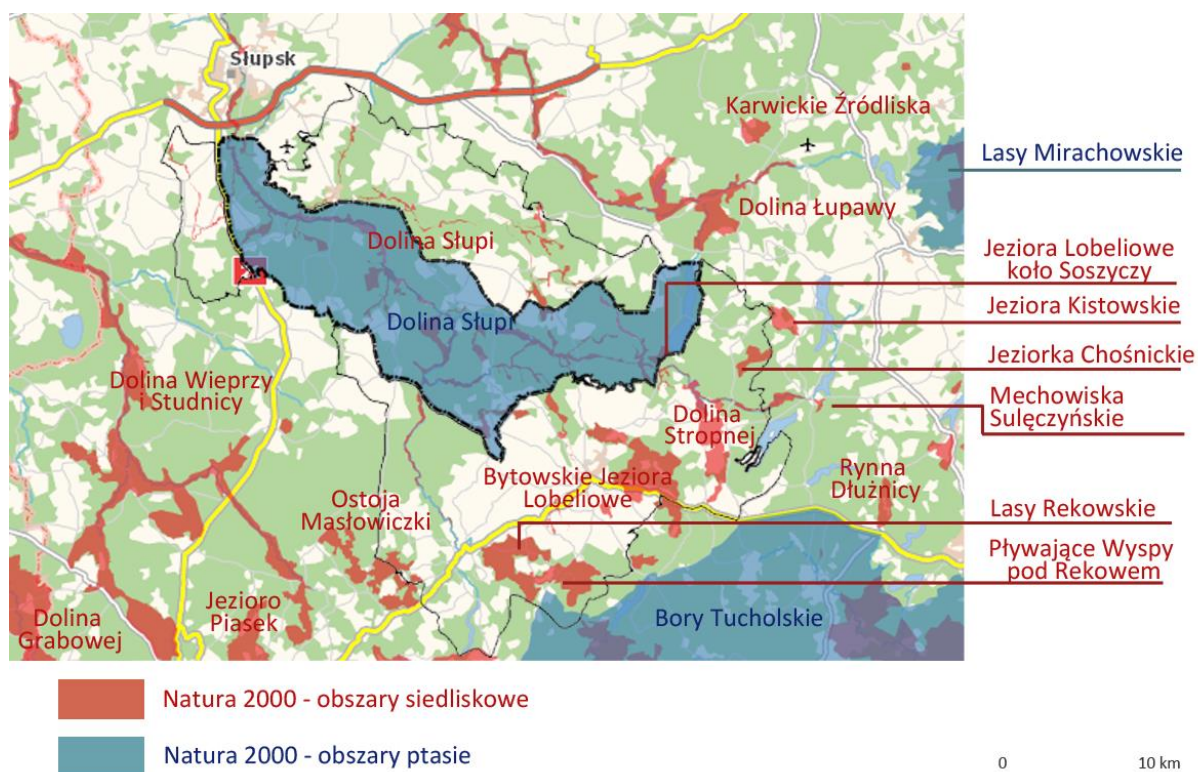
Obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Słupi PLB220002	
Zarządzający	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku
Data wyznaczenia w Polsce	2004
Położenie	Kobylnica (wiejska), Bytów (miejsko-wiejska), Kołczygłowy (wiejska), Dębica Kaszubska (wiejska), Borzytuchom (wiejska), Trzebielino (wiejska), Parchowo (wiejska), Słupsk (wiejska), Czarna Dąbrówka (wiejska)
Powierzchnia	37471,84 ha
Plan zadań ochronnych	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 21 Stycznia 2020 r.
Rodzaj ochrony	Dyrektywa Ptasia
Ogólna charakterystyka obszaru	Obszar obejmuje dorzecze środkowego odcinka rzeki Słupi oraz jej dopływów: Bytowej, Jutrzenki i Skotawy. Charakteryzuje się on urozmaiconym krajobrazem polodowcowym z typowymi formami: jeziorami rynnowymi i wytopiskowymi, równinami sandrowymi oraz wzgórzami moren czołowych. Wśród licznych jezior część stanowi oligotroficzne jeziora lobeliowe. Największymi jeziorami są: Jasień, Skotowskie i Głębokie. Lasy, w wieku 40-100 lat, to głównie lasy iglaste z sosną oraz mieszane i liściaste lasy z bukiem i dębem. W dolinach strumieni występują łągi olszowo-jesionowe. Krajobraz ostoi jest zróżnicowany, z licznie występującymi wąwozami i wzgórzami, osiagającymi wysokość do 160 m n.p.m.
Główne walory przyrodnicze będące przedmiotem ochrony	W obszarze występuje co najmniej 31 gatunków objętych art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i wymienionych w załączniku II do tej dyrektywy, w tym 8 znajdujących się w „Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt”, a 12 stanowi przedmioty ochrony w obszarze.

Specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO) Dolina Słupi PLH220052	
Zarządzający	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku
Data wyznaczenia w Polsce	2014
Położenie	Ustka (miejska), Kołczygłowy (wiejska), Słupsk (miejska), Borzytuchom (wiejska), Parchowo (wiejska), Tuchomie (wiejska), Ustka (wiejska), Czarna Dąbrówka (wiejska), Kobylnica (wiejska), Bytów (miejsko-wiejska), Sulęczyno (wiejska), Studzienice (wiejska), Dębica Kaszubska (wiejska), Słupsk (wiejska)
Powierzchnia	6991,48ha

Plan zadań ochronnych	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 8 stycznia 2021 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dolina Huczka”
Rodzaj ochrony	Dyrektywa Siedliskowa
Ogólna charakterystyka obszaru	Obszar obejmuje dolinę rzeki Słupi z jej dopływami, od Sulęcyna - do ujścia. Na terenie tym znajdują się liczne zbiorniki wodne różnych typów, torfowiska i inne zbiorowiska nieleśne z cenną roślinnością. Znaczną część obszaru pokrywają lasy, z udziałem buczyn oraz grądu, a nad ciekami - pasem łągu.
Główne walory przyrodnicze będące przedmiotem ochrony	Na wąskim obszarze doliny Słupi i dolin jej dopływów, skumulowane są cenne siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich, zagrożonych wyginięciem gatunków z różnych grup systematycznych. Na dwóch stanowiskach stwierdzono występowanie <i>Hamatocaulis vernicosus</i> . Łączna powierzchnia płatów, w których gatunek występuje w postaci skupień lub przerywanych łańców wynosi około 632 m ² . Haczykowiec błyszczący zasiedla zbiorowiska subneutralnych mszarów (<i>Menyantho-Sphagnetum teretis</i> , <i>Caricetum lasiocarpae</i>) oraz mechowisk (<i>Scorpidio-Caricetum diandrae</i>), które identyfikują w obszarze siedlisko 7230. W skali Polski populacja gatunku jest niewielka (poniżej 2%). Obszar pełni znaczącą rolę w ochronie krajowej populacji gatunku. Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że stanowiska w obszarze Dolina Słupi rozszerzają zasięg <i>Hamatocaulis vernicosus</i> na Pojezierze Zachodniopomorskie (Wysoczyzna Polanowska), zwiększając tym samym obszar występowania gatunku w regionie kontynentalnym. Najbliższe aktualnie istniejące stanowiska gatunku znajdują się w odległości około 16 km na SE w Borach Tucholskich (Sulęcyno, Pojezierze Południowopomorskie).

Specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO) Jeziora Lobeliowe koło Soszycy PLH220039	
Zarządzający	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku
Data wyznaczenia w Polsce	2009
Położenie	Parchowo (wiejska), Czarna Dąbrówka (wiejska)
Powierzchnia	132,71 ha
Aktualny plan zarządzania	Zarządzenie nr 44 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 6 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy PLH220039 Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 4 grudnia 2015 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy PLH220039
Rodzaj ochrony	Dyrektywa Siedliskowa
Ogólna charakterystyka obszaru	Obszar obejmuje grupę czterech jezior położonych na północ od miejscowości Soszyca, w krajobrazie borów sosnowych. Są to trzy jeziora lobeliowe - Modre, Obrowo Małe i Pomysko oraz jedno dystroficzne - jezioro Żabie. Do jezior przylegają niewielkie torfowiska przejściowe oraz małe płaty brzeziny bagiennej. Ostoja położona jest na głównym szlaku sandrowym Pradoliny Pomorskiej. Wśród utworów powierzchniowych obszaru dominują piaski różnoziarniste z wkładkami i przewarstwieniami żwirów. Pod względem hipsometrycznym obszar ostoi jest słabo urozmaicony, z wysokościami nieznacznie przekraczającymi 130 m n.p.m. Dominującym typem gleb są gleby bielcowe. Jeziora lobeliowe obszaru są niewielkie i bezprzepływowe. Są to miękkowodne, oligo-/mezotroficzne i dobrze zachowane zbiorniki. W każdym z jezior znaczną powierzchnię fitolitoralu m zajmują płaty zespołu <i>Isoeto-lobelietum</i> . Na obrzeżach jezior Modre i Pomysko wykształciły się fitocenozy przejściowo-torfowiskowe. W fitoplanktonie zbiorników dominują zielenice, natomiast w zooplanktonie - wrotki.

	<p>Ichtiofauna jezior jest uboga, zanotowano w nich występowanie 6 gatunków ryb. Jezioro Żabie jest dobrze zachowanym zbiornikiem dystroficznym w stosunkowo wczesnym stadium rozwoju. Pod względem hydrochemicznym jest to jezioro miękkiwodne i skrajnie ubogie w sole mineralne, o podwyższonej zawartości substancji humusowych w wodzie.</p> <p>Brzegi jeziora zajmują zbiorowiska przejściowo przejściowo-torfowiskowe, wykształcone w postaci pasa o zróżnicowanej szerokości, a w północnej części jeziora tworzące typowe pływające pło narastające na lustro w wody. Roślinność podwodną tworzy zbiorowisko podwodnych mszaków. W jeziorze licznie występuje także krasnorost trzęśl <i>Batrachospermum</i> sp. W fitoplanktonie dominują kryptofity. Torfowiska przejściowe w obszarze występują na obrzeżach jezior lobeliowych Modre i Pomysko oraz jeziora dystroficznego Żabie i stanowią wraz z nimi oraz niewielkimi płatami brzeziny bagiennnej typowo wykształcone, niewielkie kompleksy jeziorno-torfowiskowe. Siedlisko wykształcone jest w postaci wąskiego pasa zbiorowisk przejściowo-torfowiskowych na cienkiej warstwie torfu wzdłuż brzegów jezior, szerszego pasa o charakterze pływającego pła lub też w postaci większych płatów roślinności torfowiskowej. Powierzchniowo dominuje zbiorowisko torfowca kończystego i wełnianki wąskolistnej, wąski pas zatorfień wokół jezior zajmują fitocenozy torfowca kończystego i turzycy nitkowatej oraz situ rozpięzchłego. Na torfowiskach w zatoce jeziora Pomysko oraz jeziora Modrego występują także niewielkie płaty mszaru przygiełkowego. Niewielkie obniżenia terenu będące przedłużeniem niecek jeziornych (nad jeziorami Pomysko oraz Obrowo Małe) zajmują dwa przyjeziorne płaty brzeziny bagiennnej. Ponadto w obniżeniu terenu na wschód od jeziora Pomysko występuje płat sosnowego boru bagiennego.</p>
<p>Główne walory przyrodnicze będące przedmiotem ochrony</p>	<p>Jeziora obszaru waz z przylegającymi do nimi niewielkimi płatami torfowisk przejściowych oraz brzezin bagiennych stanowią bardzo dobrze zachowane, modelowe kompleksy torfowiskowo-jeziorne na różnym etapie sukcesji, o niezaburzonych stosunkach hydrologicznych i zlewniach mających niemal naturalny charakter (niemal 100 % pow. zlewni zajmują lasy). Z tego względu obszar ma duże znaczenie w zachowaniu krajowych i lokalnych zasobów siedlisk: 3110 Jeziora lobeliowe.</p> <p>Jeziora lobeliowe obszaru są jednymi z najlepiej zachowanych jezior tego typu w kraju. Pomimo rosnącej presji rekreacyjnej cechują się one obecnie nadal bardzo dobrym stanem zachowania. W każdym z jezior znaczną powierzchnię fitolitoralu zajmują płaty zespołu <i>Isoeto-lobelietum</i>, tworzone przez liczne populacje <i>Littorella uniflora</i>, <i>Lobelia dortmanna</i> i <i>Isoetes lacustris</i>.</p> <p>3160 Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne Jezioro dystroficzne obszaru jest obiektem typowym, reprezentatywnym dla siedliska i bardzo dobrze zachowanym. Brzegi jeziora zajmują zbiorowiska przejściowo przejściowo-torfowiskowe, wykształcone w postaci pasa o zróżnicowanej szerokości. Roślinność podwodną tworzy zbiorowisko mszaków z dominacją torfowca ząbkowanego. W jeziorze licznie występuje także rzadko notowany krasnorost trzęśl <i>Batrachospermum</i> sp. 7140 Torfowiska przejściowe i Trzęsawiska Torfowiska przejściowe obszaru są stosunkowo mało zróżnicowane pod względem fitocenotycznym, niemniej w płatach występuje szereg gatunków rzadkich w skali kraju i objętych ochroną gatunkową, a ich stan zachowania jest ogólnie dobry. Wszystkie płaty siedliska charakteryzują się naturalnymi, nie zaburzonymi przez człowieka, warunkami hydrologicznymi.</p> <p>Walorem obszaru jest także występowanie szeregu gatunków rzadkich w skali kraju, znajdujących się na czerwonych listach gatunków zagrożonych i/lub objętych ochroną prawną.</p>

Ryc. 262 Położenie PKDS względem sąsiadujących obszarów Natura 2000 (oprac. własne na podstawie danych GDOŚ)

6.2.3. Pozostałe formy ochrony przyrody

Informacje o pozostałych formach ochrony przyrody, tj. użytkach ekologicznych oraz pomnikach przyrody przedstawiono w operacie ekosystemowym.

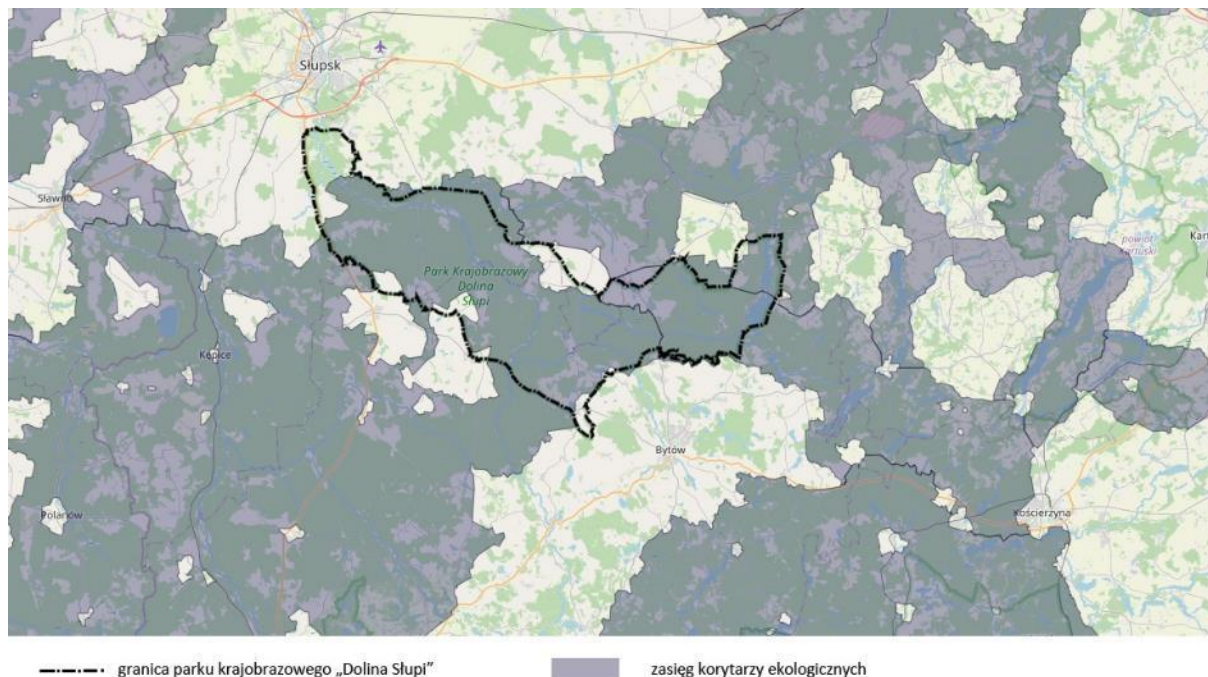
6.3. Położenie Parku względem sieci korytarzy ekologicznych

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody (Dz. U. 2018, poz. 1614): (...) korytarz ekologiczny to obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Definicja ta zawęża zakres pojęciowy terminu „korytarz ekologiczny” do migracji materii żywej, chociaż korytarzami ekologicznymi przemieszczana jest także materia nieożywiona we wszystkich stanach skupienia (stałej, ciekłej i gazowej) – bardziej właściwy jest termin „korytarz geologiczny”.

Koncepcje korytarzy ekologicznych w Polsce ulegały w minionych kilkunastu latach silnej ewolucji. Aktualnie do ważniejszych, obejmujących swym zasięgiem Park Krajobrazowy „Dolina Słupi” należą:

- „Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce” (Jędrzejewski i in. 2011) – zaktualizowana wersja opracowania z 2005, uwzględniająca oprócz korytarzy istotnych dla dużych ssaków (żubra, łosia, jelenia, niedźwiedzia, wilka i rysia) także spójność siedlisk leśnych i wodno-błotnych – jest to najpełniejsza koncepcja korytarzy ekologicznych dla obszaru całej Polski, dostępna na www.korytarze.pl.

W koncepcji tej obszar PKDS objęty jest niemal w całości zakresem korytarzy. Także wschodnie i północne obszary otuliny znajdują się częściowo w zasięgu wyznaczonych korytarzy ekologicznych.

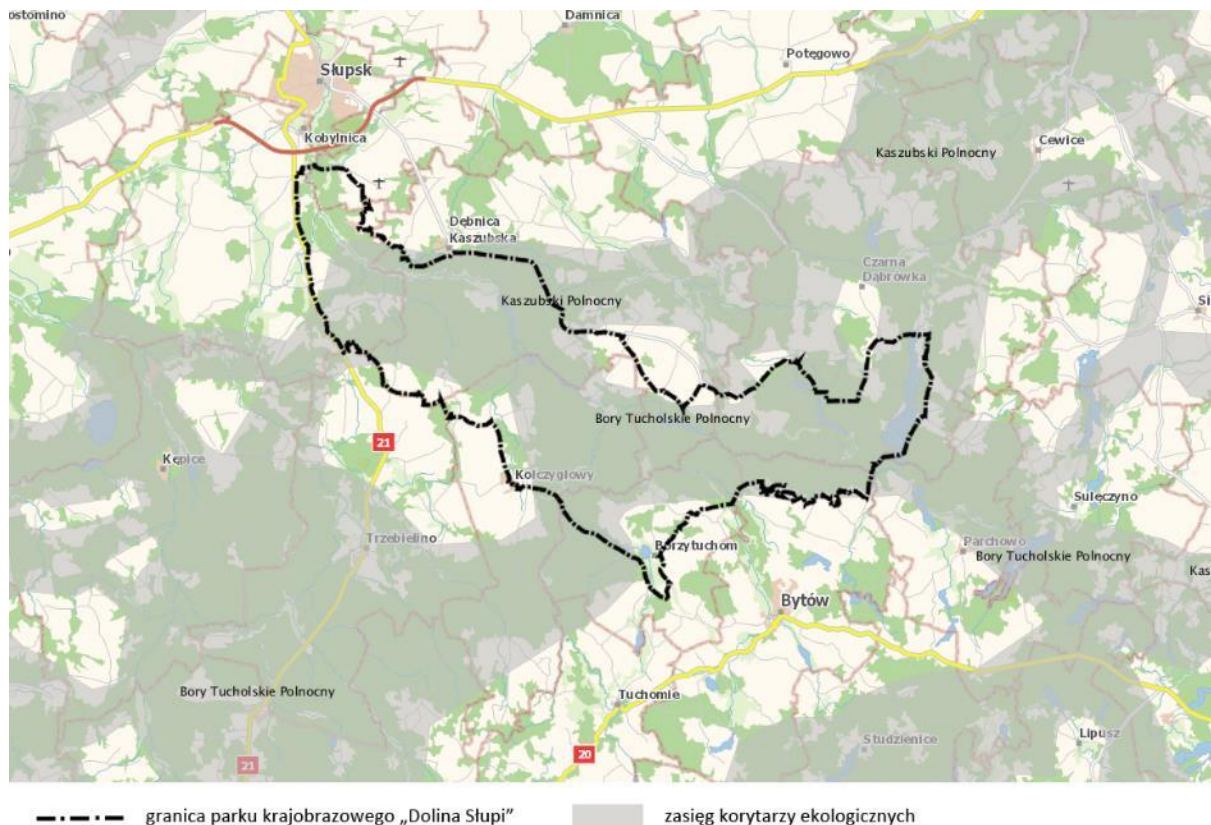
Ryc. 263 Położenie PKDS na tle sieci korytarzy ekologicznych (oprac. własne na podstawie opracowania Pracowni na rzecz Wszystkich Istot, 2011, <http://mapa.korytarze.pl/>)

- projekt korytarzy ekologicznych zamieszczony na stronie geoserwisu prowadzonego przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska (www.geoserwis.gdos.gov.pl/ - stan na październik 2021 r.), opracowany na zlecenie Ministra Środowiska przez Polską Akademię Nauk - Zakład Badania Ssaków w Białowieży w 2005 roku.

Powstała ona na podstawie analizy:

- wcześniejszych opracowań dotyczących wyznaczania korytarzy ekologicznych w Polsce oraz analizy środowiskowej;
- danych dotyczących rozmieszczenia wybranych gatunków wskaźnikowych dla zachowania ciągłości cennych przyrodniczo obszarów oraz różnorodności biologicznej na poziomie genetycznym i ekosystemowym;
- historycznych i obecnych szlaków migracyjnych gatunków wskaźnikowych;
- danych genetycznych gatunków wskaźnikowych.

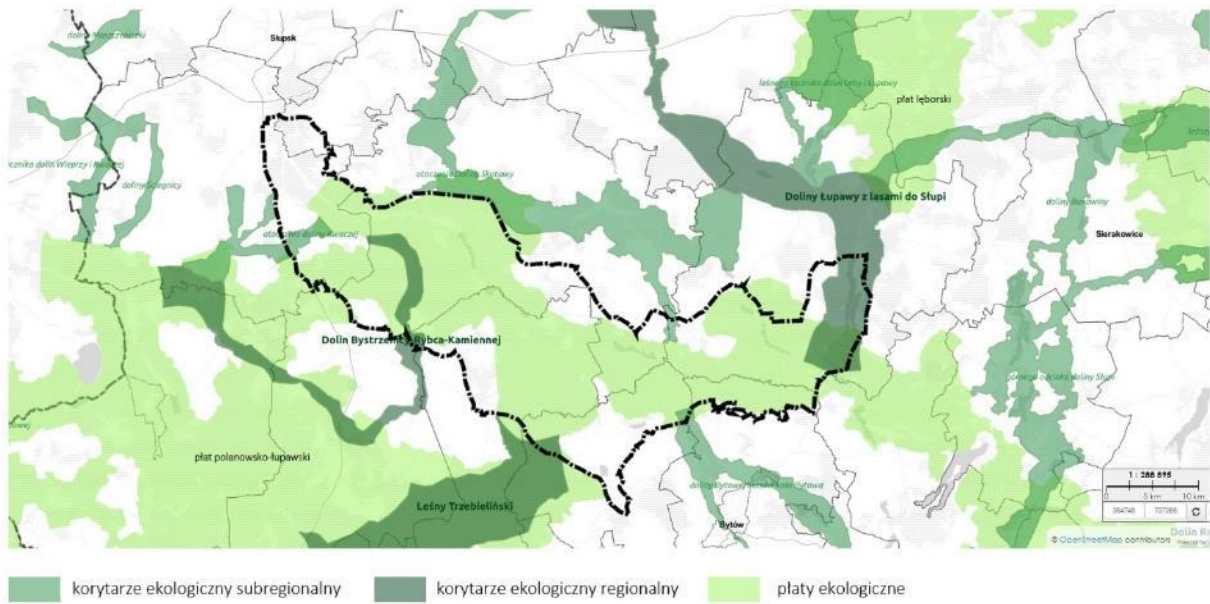
W koncepcji tej zarówno PKDS jak i otulina znajdują się w zasięgu wyznaczonych korytarzy ekologicznych.

Ryc. 264 Położenie PKDS na tle sieci korytarzy ekologicznych (oprac. własne na podstawie danych z geoserwisu, <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/?showExternalObject=530434029C8D0397F8A034A0CB46C2AF>)

- „Koncepcja sieci ekologicznej województwa pomorskiego dla potrzeb planowania przestrzennego” (Bezubik i in. 2014), uwzględniona w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego” (2016). Koncepcja ta miała na celu aktualizację i uszczegółowienie korytarzy ekologicznych w województwie pomorskim oraz stworzenie podstaw do optymalizacji systemu obszarów chronionych w województwie, w tym weryfikacji zasięgu i granic obszarów chronionego krajobrazu, których zadaniem jest m. in. pełnienie funkcji korytarzy ekologicznych.

Według tej koncepcji obszary PKDS wchodzą w skład subregionalnych korytarzy ekologicznego otoczenia doliny Skotawy, otoczenia doliny Kwaczej oraz doliny Bytowej i lasów koło Bytowa – przy czym korytarze te obejmują niewielkie fragmenty Parku, przede wszystkim zaś jego otulinę. Rejon doliny Kamiennej, w zachodniej części PKDS, stanowi część korytarza regionalnego Dolin Bystrzency, Rybca i Kamiennej. Wschodnia część Parku z jeziorami Jasiień Północny i Południowy jest natomiast częścią korytarza regionalnego Dolina Łupawy z lasami do Słupi. Park Krajobrazowy „Dolina Słupi” określony został jako płat ekologiczny polanowsko-łupawski.

Ryc. 265 Położenie PKDS na tle sieci korytarzy i płatów ekologicznych (oprac. własne na podstawie PBBR 2014, https://mapy.pbpr.pomorskie.pl/index.php/view/map/?repository=6&project=KONCEPCJA_KORYTARZY_EKOLOG)

7. ZAGROŻENIA DLA WALORÓW I CELÓW OCHRONY PARKU WYNIKAJĄCE Z ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ MOŻLIWE SPOSOBY ICH ELIMINACJI LUB OGRANICZENIA

7.1. Charakterystyka oraz źródła zagrożeń wewnętrznych oraz możliwe sposoby ich eliminacji lub ograniczenia

Obszar Parku w większości pokryty jest lasem. Ok. 20% stanowią tereny rolnicze, stosunkowo mało zaludnione. Od kilku lat obserwuje się depopulację terenów wiejskich, wyludniają się w szczególności małe wsie. Przy zachowaniu obecnego trendu wsie znajdujące się w granicach Parku będą dalej się wyludniać co skutkować może wieloma opuszczonymi gospodarstwami i „pustymi”, niezamieszkałymi wioskami. Jednocześnie zauważalny jest wzrost udziału nowych terenów mieszkaniowych w strukturze Parku na obszarach, które sąsiadują z większymi ośrodkami, np. Kobylnicą, Słupskiem czy Bytowem. Obszary te są dobrze skomunikowane, obsługiwane przez drogi krajowe i wojewódzkie. Presji urbanizacyjnej podlegają przede wszystkim obszary w północnej części Parku, tj. rejon Łosina i południowej, tj. Borzytuchom i okolice. Stałe, względnie duże zainteresowanie inwestycyjne dotyczy również otoczenia jezior, w szczególności jeziora Jasień. Na tych obszarach istnieją więc największe zagrożenia związane z powstającą zabudową. Zagrożenia te odnoszą się zarówno do warstwy przestrzennej (zaburzenie historycznych układów, rozpraszanie zabudowy, zabudowa terenów atrakcyjnych krajobrazowo, itp.) jak i architektoniczno-estetycznej (forma budynków, kolorystyka, detale, elementy zagospodarowania terenu, itp.).

Sytuacji nie sprzyja obecny planistyczny stan prawny. Nadal znaczna część Parku, nie jest objęta planami miejscowymi. Realizacja polityki przestrzennej według Studium, np. w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, zdaje się nie być wystarczająca do powstrzymania rozpraszania zabudowy i „przekształcania” historycznego charakteru wsi z zabudową zagrodową w układy urbanistyczne zabudowy mieszkaniowej nawiązujące formą do terenów osiedli podmiejskich. Takie przekształcenia wpłyną niewątpliwie negatywnie na warstwę kulturową i fizjonomiczną PKDS.

Wzrost zabudowy oznacza też mniejszy udział terenów rolnych w strukturze przestrzennej Parku.

Znacząca grupa zagrożeń dotyczy degradacji walorów kulturowych Parku. Zagrożeniom podlegają zarówno założenia wieloprzestrzenne (dworsko-parkowe, folwarczne, itp.) jak i pojedyncza zabudowa mieszkaniowa i gospodarcza.

Istotne dla krajobrazu PKDS są również niewątpliwie realizacje obiektów związanych z produkcją energii. Już dziś krajobraz otuliny Parku (zwłaszcza tereny na zachód od granicy PKDS) zdominowany jest przez siłownie wiatrowe. Kierunki wyznaczone w Studium analizowanych gmin, itp. gminy Kobylnica i Czarna Dąbrówka wskazują na dalsze potencjalne przekształcenia krajobrazu w tym zakresie. Coraz powszechniejsze stają się również farmy solarne, gdzie na rozległych obszarach lokowane są ogniwa fotowoltaiczne. Taki krajobraz na obszarze Parku wpłynąłby niewątpliwie negatywnie na jego walory fizjonomiczne, ale również na funkcjonowanie przyrodnicze. Co ważne, obszary OZE zakładające realizację ogniw fotowoltaicznych pojawiają się w niektórych dokumentach planistycznych, itp. w Studium dla gminy Kołczygłowy – w rejonie wsi Wierszyno oraz w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Barnowo w części obrębu geodezyjnego Barnowo (2021), gdzie w granicach Parku, w sąsiedztwie Eko Folwarku planuje się farmę solarną.

Tab. 43 Charakterystyka oraz źródła zagrożeń wewnętrznych wynikających z zagospodarowania przestrzennego PKDS oraz możliwe sposoby ich eliminacji lub ograniczenia

Lp.	Charakterystyka i źródła zagrożenia	Bonitacja zagrożenia*	Miejsce występowania w obrębie Parku	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków oraz ewentualny komentarz
1.	Wyludnianie się wsi. Ujemny przyrost naturalny i emigracja ludności do większych ośrodków osiedleńczych może skutkować zanikiem tradycyjnej kultury rolnej.	6	Jednostki osadnicze na terenie Parku	Wprowadzenie inicjatyw (itp. samorządowych) wspierających finansowo i formalnie aktywność rolniczą; wykorzystanie środków z funduszy europejskich. Rozwój podstawowej infrastruktury technicznej podnoszącej komfort i jakość życia (itp. chodniki, oświetlenie, przestrzeń publiczną, urządzone tereny zieleni i wypoczynku, itp.). Aktywizacja społeczna miejscowej ludności.
2.	Spadek liczby osób zajmujących się rolnictwem. Skutkiem tej tendencji są przekształcenia zabudowy wsi w kierunku zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zanik tradycyjnej kultury rolnej.	9	Jednostki osadnicze na terenie Parku	Wprowadzenie inicjatyw (np. samorządowych) wspierających finansowo i formalnie aktywność rolniczą; wykorzystanie środków z funduszy europejskich.
3.	Zmiany w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Gmin, w wyniku których tereny otwarte lub np. usług turystyki przeznacza się pod tereny zabudowy mieszkaniowej.	9	Cały obszar Parku	Zmiany w Studium powinny priorytetowo uwzględniać wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe Parku. Wszelkie zmiany powinny być przedmiotem szczegółowych analiz krajobrazowych i konsultacji, w szczególności z władzami Parku.
4.	Mała liczba uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących swym zakresem wsie położone w PKDS może prowadzić do potencjalnego chaosu w zagospodarowaniu przestrzennym obszarów Parku.	8	Obszary PKDS w granicach gmin: Dębница Kaszubska, Borzytuchom, Kołczygłowy.	Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla jednostek osiedleńczych położonych w PKDS, w szczególności dla tych o historycznym zwartym układzie zabudowy wiejskiej.
5.	Zmiany w planach miejscowych wprowadzające większy udział terenów zabudowanych (zabudowa mieszkaniowa, usługowa).	5	Obszary, dla których obowiązują mpzp (w szczególności Czarna Dąbrówka i Kobylnica)	Zmiany w mpzp powinny priorytetowo uwzględniać wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe Parku. Wszelkie zmiany powinny być przedmiotem szczegółowych analiz i konsultacji, w szczególności z władzami Parku.
6.	Realizacja nowej zabudowy	9	Gmina	Opracowanie i uchwalenie mpzp dla

	<p>prowadząca do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpraszania układów zwartej zabudowy - realizacji nowej zabudowy na małych działkach w układach osiedlowych charakterystycznych dla zabudowy podmiejskich osiedli - utraty historycznego wiejskiego charakteru wsi - utraty spójnego architektonicznego wizerunku wsi. <p>Przekształcenia te mają miejsce na obszarach bez obowiązujących mpzp, w oparciu o wydawane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.</p>		<p>Borzytuchom, w mniejszym stopniu gminy Dębница Kaszubska, Kobylnica i Kołczygłowy</p>	<p>wsi położonych w granicach PKDS.</p>
7.	<p>Presja inwestycyjna w okolicy jezior, w tym jezior lobeliowych, na obszarach o dużych walorach przyrodniczo-krajobrazowych.</p>	9	<p>Okolice Jeziora Okoniewskiego i Jeziora Krosnowskiego, gm. Borzytuchom, Okolice jezior Jasień Północny, Jasień Południowy, gm. Czarna Dąbrówka</p>	<p>Opracowanie i uchwalenie mpzp dla obszarów położonych w sąsiedztwie jezior, które wykluczałyby zabudowę tych terenów.</p>
8.	<p>Nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wprowadzająca dysharmonię architektoniczną w tradycyjnej strukturze wsi.</p>	9	<p>Jednostki osadnicze</p>	<p>Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w granicach Parku.</p> <p>Opracowanie lokalnego wzornika architektonicznego prezentującego tradycijną dla regionu zabudowę. Opracowanie poradnika dobrych praktyk.</p>
9.	<p>Ekspansja budownictwa domów letniskowych, w tym nielegalnej zabudowy o takim charakterze.</p>	9	<p>Tereny wokół jezior (np. rejony wsi Jasień, Łupawsko, Krzynia)</p>	<p>Prowadzenie właściwej polityki przestrzennej.</p>
10.	<p>Dopuszczanie do lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej w otoczeniu zespołów i obiektów zabytkowych.</p>	8	<p>Gałąźnia Mała, Gałąźnia Wielka; potencjalnie –</p>	<p>Opracowanie i uchwalenie mpzp dla obszarów w sąsiedztwie obiektów zabytkowych (dawnych założeń dworsko-parkowych, folwarcznych)</p>

			cały obszar Parku	
11.	Degradacja obiektów zabytkowych (budynków mieszkalnych i gospodarczych) o konstrukcji szachulcowej w wyniku braku działań konserwatorskich.	11		<p>Aktualizacja i weryfikacja gminnych ewidencji zabytków. Opracowanie wytycznych konserwatorskich w odniesieniu do historycznej zabudowy szachulcowej.</p> <p>Uwzględnianie wytycznych konserwatorskich przy remontach i modernizacji budynków.</p> <p>Wpis do Rejestru Zabytków najlepiej zachowanych budynków mieszkalnych i gospodarczych o szachulcowej konstrukcji.</p> <p>Pozyskiwanie funduszy (w tym zagranicznych) na działania pielęgnacyjne i konserwacyjne. Pomoc finansowa i organizacyjna ze strony samorządów dla właścicieli obiektów, w celu zachęty do podjęcia prac konserwatorskich.</p>
12.	Remonty i modernizacje starej zabudowy szachulcowej bez poszanowania dla walorów zabytkowych.	11	Jednostki osadnicze na terenie Parku	<p>Aktualizacja i weryfikacja gminnych ewidencji zabytków. Opracowanie wytycznych konserwatorskich w odniesieniu do historycznej zabudowy szachulcowej.</p> <p>Uwzględnianie wytycznych konserwatorskich przy remontach i modernizacji budynków.</p> <p>Wpis do Rejestru Zabytków najlepiej zachowanych budynków mieszkalnych i gospodarczych o szachulcowej konstrukcji.</p>
14.	<p>Degradacja i zatracanie walorów zabytkowych historycznych założeń dworsko-parkowych i folwarcznych.</p> <p>Brak należytej ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych oraz brak dostępu do obiektów zabytkowych.</p> <p>Stosunkowo mała aktywność w kierunku adaptacji obiektów do nowej funkcji (nie rolniczej), np. turystycznej, hotelowej, itp.).</p>	11	Założenia dworsko-parkowe i folwarczne na terenie PKDS (poza założeniem w Barnowie)	<p>Podjęcie działań rewaloryzacyjnych, pozyskiwanie funduszy krajowych i zagranicznych dla realizacji tych działań.</p> <p>Pomoc finansowa i organizacyjna dla właścicieli obiektów (prywatnych i spółek rolnych), w celu zachęty do podjęcia prac konserwatorskich i rewaloryzacyjnych.</p>
15.	Niska jakość przestrzeni publicznych, w tym urządzonych terenów zieleni i terenów rekreacyjno-wypoczynkowych (estetyka elementów architektonicznych niskiej	8	Cały obszar Parku (np. Kamieńc, Unichowo, Gałęzów).	<p>Realizacja przestrzeni publicznych w oparciu o otwarte konkursy architektoniczne.</p> <p>Opracowanie lokalnego wzornika architektonicznego prezentującego rozwiązania z zakresu urządzania i</p>

	jakości, nieadekwatna do charakteru krajobrazu wiejskiego bądź krajobrazów nadrzecznych i leśnych o wysokich walorach przyrodniczych.			wyposażania przestrzeni publicznych i terenów rekreacyjnych w miejscach o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych. Opracowanie poradnika dobrych praktyk
16.	Stosowanie mało estetycznych, zbyt różnorodnych ogrodzeń, wprowadzających chaos i dysharmonię w krajobrazie wiejskim.	8	Zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa w jednostkach osadniczych na terenach całego Parku	Opracowanie lokalnego wzornika architektonicznego prezentującego tradycyjne, harmonijne formy ogrodzeń. Organizowanie warsztatów z architektami i ekspertami. Promowanie wśród mieszkańców korzystnych rozwiązań (przez władze samorządowe)
17.	Mała ilość zieleni wysokiej na terenach rekreacyjno-sportowych. Obiekty sportowe i rekreacyjne realizowane w ostatnich latach w zasadzie pozbawione są drzew.	8	Jednostki osiedleńcze Parku	Wprowadzanie odpowiednich zapisów w wydawanych decyzjach WZ i mpzp w odniesieniu do nasadzeń drzew (np. jako zieleni towarzyszącej, izolacyjnej, itp.) w obiektach sportowo-rekreacyjnych. Realizacja terenów rekreacyjno-sportowych w oparciu o konkursy architektoniczne. Wprowadzenie zapisów do wytycznych konkursu wskazujących na stosowanie drzew.
18.	Lokalizacja wielkoobszarowych obiektów obsługi produkcji rolnej/ ogrodniczej. Potencjalna możliwość realizacji gospodarstw typu fermy tuczu trzody chlewnej, drobiu. Wyznaczenie miejsc pod rozwój tych funkcji w Studium i mpzp.	3	Jerzkowice, ok. 0,5 km na zachód od jeziora Jasień gm. Czarna Dąbrówka,	Prowadzenie właściwej polityki przestrzennej blokującej powstawanie nowych obiektów potencjalnie uciążliwych dla mieszkańców i turystów. Wprowadzenie zapisów w mpzp zakazujących realizację na tych obszarach ferm trzody i drobiu.
19.	Masztzy telefonii komórkowej w krajobrazach wsi.		Jednostki osiedleńcze Parku	Lokalizacja niezbędnych masztów w miejscach o najmniejszych walorach kulturowo-krajobrazowych. Lokalizacja masztów poprzedzona konsultacjami z władzami Parku.
20.	Chaos estetyczny wsi związany z licznymi reklamami i banerami reklamowymi.	8	Jednostki osiedleńcze Parku	Podjęcie prac nad tzw. uchwałami reklamowymi, które ograniczyłyby stosowanie reklam w przestrzeni historycznych krajobrazów wiejskich.
21.	Nadmierna liczba tablic informacyjnych, niska jakość estetyczna i edukacyjna niektórych tablic, chaos wizualny.	8	Rejony atrakcyjne turystycznie, np. nad jeziorem Głębokim	Ujednolicenie wizualne tablic informacyjno-edukacyjnych – stosowanie adekwatnych rozmiarów, materiałów i kolorystyki tablic, tak aby nie zaburzały one walorów fizjonomicznych Parku
22.	Lokalizacja obszarów OZE, w tym farm solarnych (rozległych terenów produkcyjnych energii	12	Barnowo, Wierszyno, gm. Kołczygłowy;	Wprowadzenie zapisów do planu ochrony PKDS zabraniających lokalizacji farm solarnych na

	elektrycznej – ogniw fotowoltaicznych) w granicach Parku, w szczególności na obszarach atrakcyjnych krajobrazowo lub w otoczeniu obiektów zabytkowych.		potencjalnie: cały obszar Parku	terenach otwartych w obrębie Parku. Ograniczenie dopuszczenia lokalizowania paneli fotowoltaicznych do obszarów zabudowanych, jednak poza eksponowanymi w krajobrazie wiejskim połaciami dachów.
23.	Monotypizacja upraw.	9	Obszary rolne PKDS	Promowanie wprowadzania zadrzewień śródpolnych poprawiających warunki klimatyczno-wilgotnościowe, łączność ekologiczną, a jednocześnie ograniczających ujednolicanie krajobrazu wiejskiego.
24.	Uprawy kukurydzy na przy ciągach widokowych.	9	Obszary rolne PKDS	Wykonanie studiów krajobrazowych wskazujących obszary, na których wysokie uprawy (typu kukurydza) powinny zostać ograniczone ze względu na przesłanianie widoków. Podjęcie działań na adaptację zapisów do dokumentów planistycznych.
25.	Stosunkowo mała ilość zadrzewień śródpolnych na terenach rolnych.	8	Obszary rolne PKDS	Działania informacyjne i edukacyjne (ze strony samorządu i władz Parku) polegające na promowaniu nasadzeń śródpolnych.
26.	Zarastanie/ sukcesja drzew na gruntach rolnych odłogowanych i nieużytkach na obszarach o dużym potencjale widokowym, warunkujących rozległe dalekie panoramy.	5	Obszary rolne PKDS	Działania pielęgnacyjne (np. koszenie), które zachowają potencjał ekspozycyjny krajobrazów otwartych PKDS.
27.	Zwiększona presja turystyczna w rejonie jezior, w tym jezior lobeliowych (np. parkowanie samochodów przy brzegu jezior).	9	Okolice jezior PKDS	Realizacja parkingów przydrożnych, leśnych w bezpiecznej odległości od jezior. Wprowadzenie barier/ elementów ograniczających wjazd pojazdów w pobliże strefy brzegowej jezior (w szczególności jezior lobeliowych).
28.	Niewystarczająca ilość zabiegów pielęgnacyjnych starych alej drzew. Starzejące się drzewa wymagają profesjonalnie wykonywanych zabiegów w ich koronach. W wielu miejscach widoczne są także odrosty drzew (np. lipy), podrosty drzew i krzewów, ubytki nie są uzupełniane.	9	Aleje drzew przy drogach PKDS	Pozyskiwanie funduszy na rewaloryzację zabytkowych starych alei. Uzupełnienie brakującego drzewostanu.

Zagrożenia oceniono stosując skalę bonitacji zagrożeń T.J. Chmielewskiego (2014) według przyjętej skali:

0 – brak zagrożeń,

- 1 – zagrożenia potencjalne, niewielkie,
- 2 – zagrożenia potencjalne, umiarkowane,
- 3 – zagrożenia potencjalne, duże,
- 4 – zagrożenia istniejące, niewielkie, o słabnącym natężeniu,
- 5 – zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe,
- 6 – zagrożenia istniejące, niewielkie, o narastającym natężeniu,
- 7 – zagrożenia istniejące, umiarkowane, o słabnącym natężeniu,
- 8 – zagrożenia istniejące, umiarkowane, względnie stałe,
- 9 – zagrożenia istniejące, umiarkowane, o narastającym natężeniu,
- 10 – zagrożenia istniejące, duże, o słabnącym natężeniu,
- 11 – zagrożenia istniejące, duże, względnie stałe,
- 12 – zagrożenia istniejące, duże, o narastającym natężeniu.
- ? – zagrożenie trudne do oceny

7.2. Charakterystyka oraz źródła zagrożeń zewnętrznych oraz możliwe sposoby ich eliminacji lub ograniczenia

Zagrożenia zewnętrzne dla walorów i celów ochrony PKDS wynikające z zagospodarowania przestrzennego oraz możliwe sposoby ich eliminacji lub ograniczenia przedstawiono w tabeli 6.2.

Tab. 44 Charakterystyka oraz źródła zagrożeń zewnętrznych PKDS wynikających z zagospodarowania przestrzennego oraz możliwe sposoby ich eliminacji lub ograniczenia

Lp.	Charakterystyka i źródła zagrożenia	Bonitacja zagrożenia*	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
1.	Presja urbanizacyjna terenów bezpośrednio sąsiadujących z Parkiem – okolice Łosina (gm. Kobylnica), Krępa Słupska (gm. Słupsk), okolice Borzutuchomia (gm. Borzytuchom).	12	Prowadzenie właściwej polityki przestrzennej polegającej na ograniczaniu rozwoju zabudowy w bliskim sąsiedztwie Parku. Wyznaczanie i realizacja terenów rekreacyjno-wypoczynkowych w otulinie Parku w celu ograniczenia nadmiernej presji turystycznej na obszary PKDS.
2.	Inwestycje z zakresu energetyki odnawialnej – lokalizowanie farm wiatrowych i solarnych w strefie widokowej/ ekspozycyjnej Parku.	12	Nielokalizowanie siłowni wiatrowych i farm solarnych w strefie ekspozycji widokowej z Parku – poprzedzanie lokalizacji inwestycji z zakresu energetyki wiatrowej i solarnej analizami krajobrazowymi. Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów w sąsiedztwie Parku (strefie ekspozycyjnej) wykluczających siłownie wiatrowe i farmy solarne w strefach ekspozycji widokowej z Parku).
3.	Brak mechanizmów finansowych i formalno-prawnych dla utrzymania tradycyjnego krajobrazu rolniczego.	11	Pozyskiwanie środków zewnętrznych na potrzeby zachowania funkcji rolniczej oraz tradycyjnej zabudowy wiejskiej. Tworzenie agro-rezerwatów.
4.	Lokalizacja wysokościowych i przestrzennych dominant (silosy, maszty przekaźnikowe, zakłady przemysłowe) w sąsiedztwie Parku	12	Oślonięcie wizualne istniejących szpecących dominant. Prowadzenie właściwej polityki przestrzennej blokującej powstawanie nowych dominant negatywnych.

	Przykładowo: - zakłady produkcyjne przy granicy PKDS w Borzytuchomiu.		
5.	Rozwój gospodarstw rolnych, mających (potencjalny) wpływ na środowisko i funkcjonowanie przyrodnicze Parku. Np. hodowla ryb w Otnodze, Kamieńcu.	11	Prowadzenie właściwej polityki przestrzennej blokującej powstawanie nowych obiektów potencjalnie uciążliwych dla mieszkańców i turystów. Monitoring środowiskowy oddziaływania przedsiębiorstw rolnych na przyrodę PKDS.
6.	Brak należytej ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych oraz brak dostępu do obiektów zabytkowych.	11	Podjęcie działań rewaloryzacyjnych, pozyskiwanie funduszy krajowych i zagranicznych dla realizacji tych działań. Pomoc finansowa i organizacyjna dla właścicieli obiektów (prywatnych i spółek rolnych), w celu zachęty do podjęcia prac konserwatorskich i rewaloryzacyjnych.

* Skala bonitacji jak przy zagrożeniach wewnętrznych.

Część II

Strategia ochrony

8. CELE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Punktem wyjścia do określenia głównych celów zagospodarowania przestrzennego PKDS były cele ochrony wartości przyrodniczych, historyczno-kulturowych i krajobrazowych Parku.

Większość z tych celów ma związek bezpośredni lub pośredni z kształtowaniem struktury przestrzennej i sposobem zagospodarowania Parku:

1. Cele ochrony wartości historycznych i kulturowych:

- zachowanie pradziejowych i wczesnośredniowiecznych mikroregionów osadniczych archeologicznego środowiska kulturowego, w tym o własnej formie krajobrazowej,
- ochrona dziedzictwa kulturowego i ciągłości historycznej regionu poprzez zachowanie lub rewaloryzację:
 - historycznych układów ruralistycznych: wsi o układzie ulicówek oraz wsi owalnicowych wraz z pozostałościami tradycyjnego budownictwa, w tym przede wszystkim budynków o konstrukcji szkieletowej,
 - dworów i pałaców wraz z pozostałościami historycznych założeń parkowych i zespołów folwarcznych,
 - zabytkowych kościołów o konstrukcji szachulcowej oraz pozostałości starych cmentarzy przykościelnych,
 - starych cmentarzy związanych z dawnym osadnictwem, historycznych cmentarzy rodowych oraz miejsc pamięci,
 - stanowiących świadectwo przeszłości obiektów i budowli związanych z gospodarką leśną, rolną i wodną oraz ich materialnych śladów;
- zachowanie interesujących i zabytkowych obiektów techniki: zabudowań i urządzeń technicznych elektrowni wodnych,
- zachowanie historycznej sieci dróg o brukowanej nawierzchni, mających wybitne walory krajobrazowe, kulturowe i historyczne,
- ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego poprzez konserwację, właściwe użytkowanie i adaptację wszelkich obiektów kultury materialnej, rekonstrukcję lub odtworzenie układów przestrzennych, w tym historycznych parków, odbudowę obiektów i przywrócenie niematerialnego dziedzictwa kulturowego,
- przeciwdziałanie zjawiskom presji inwestycyjnej na obszarach o wysokiej randze historyczno-kulturowej oraz w bezpośrednim i bliskim otoczeniu obiektów zabytkowych,
- przeciwdziałanie presji inwestycyjnej zaburzającej tradycyjny charakter zwartej zabudowy wsi, a zwłaszcza ograniczenie zjawiska rozpraszania zabudowy oraz zastępowania zabudowy zagrodowej zabudową mieszkaniową,
- działania na rzecz poprawy dostępności do obiektów dziedzictwa kulturowego, zwłaszcza historycznych dworów i pałaców wraz z założeniami parkowymi oraz elektrowni wodnych;

2. Cele ochrony walorów krajobrazowych:

- zachowanie krajobrazów głównej doliny rzecznej i jej dopływów, zarówno o charakterze naturalnym, jak i wkomponowanego w krajobraz systemu hydroenergetycznego Słupi,
- zachowanie kompleksów leśnych w całej ich różnorodności krajobrazowej, zwłaszcza malowniczych krajobrazów leśno-wodno-torfowiskowych,
- zachowanie wnętrz, punktów i otwarc widokowych wraz ze strefami ekspozycji widokowej zarówno w krajobrazie o charakterze naturalnym, jak i w krajobrazie kulturowym,

- zachowanie zadrzewień przydrożnych, w szczególności starych alei i szpalerów o dużych walorach krajobrazowych i kulturowych,
- ochrona i rewaloryzacja szczególnych wartości krajobrazowych Parku, w szczególności bezleśnych dolin, śródleśnych polan, torfowisk, jezior i zbiorników wodnych, terenów eksponowanych widokowo związanych z urozmaiconą rzeźbą terenu oraz obszarów współistnienia krajobrazu naturalnego i kulturowego,
- ograniczenie występowania elementów dysharmonijnych, niekorzystnie wpływających na walory krajobrazowe, w szczególności obiektów budowlanych o agresywnej, dominującej i obcej w krajobrazie formie, skali i kolorystyce oraz obiektów nowej wieloprzestrzennej infrastruktury technicznej związanych z telekomunikacją i produkcją energii,
- ograniczenie presji inwestycyjnej, a zwłaszcza zabudowy terenów otwartych, degradującej walory krajobrazowe.

Generalnym celem zagospodarowania Parku, wynikającym z wymienionych powyżej celów ochrony jest kształtowanie struktury funkcjonalnej i przestrzennej umożliwiającej zachowanie w maksymalnym stopniu walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych Parku, a także dostosowanie sposobu i intensywności zagospodarowania do istniejących uwarunkowań, w sposób zapewniający zachowanie trwałości procesów przyrodniczych oraz ochronę różnorodności biologicznej, kulturowej i krajobrazowej Parku.

9. GŁÓWNE ZAŁOŻENIA DO OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA STRUKTURY PRZESTRZENNEJ PARKU

Założenia do ochrony i kształtowania struktury przestrzennej PKDS wynikają ze zidentyfikowanych w trakcie prac nad diagnozą głównych zjawisk i procesów zachodzących na terenie Parku oraz zdiagnozowanych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych wynikających z zagospodarowania Parku. Są to:

- założenia do ochrony i kształtowania struktury przyrodniczej PKDS:
 - zachowanie krajobrazu dolin rzecznych, jezior i innych zbiorników wodnych wraz z ich otoczeniem;
 - zachowanie i kształtowanie struktury przestrzennej terenów leśnych poprzez wprowadzanie nowych zalesień, zachowanie terenów otwartych użytków zielonych, terenów upraw rolnych;
 - kształtowanie lokalnych powiązań przyrodniczych poprzez zachowanie i wprowadzanie zadrzewień śródpolnych oraz przydrożnych;
- założenia do ochrony i kształtowania walorów kulturowych i krajobrazowych PKDS:
 - zachowanie tradycyjnych układów zabudowy wiejskiej oraz krajobrazu rolniczego;
 - zachowanie rozległych panoram widokowych i miejsc ekspozycji obiektów o wysokich walorach krajobrazowych i kulturowych (pozostałości historycznych parków, dwory i pałace, zespoły folwarczne);
 - dostosowanie przekształceń przestrzennych do wymogów ochrony dziedzictwa kulturowego;
- założenia do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej PKDS:

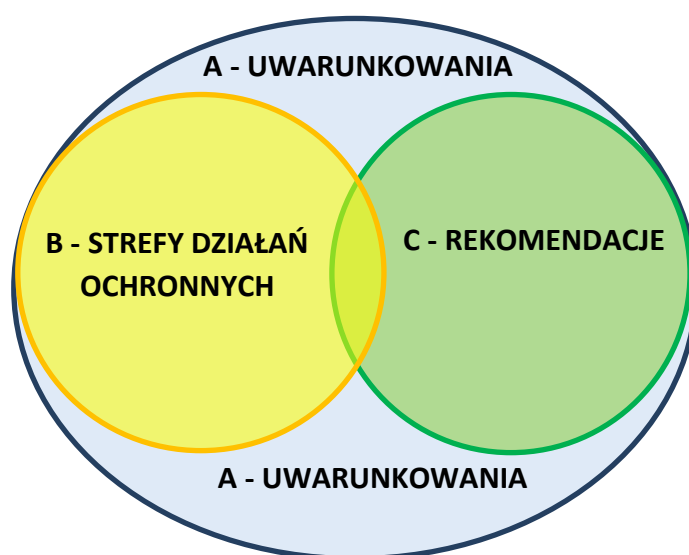
- kontynuacja obecnych kierunków zagospodarowania i związanych z nimi funkcji (rolniczej i gospodarki leśnej);
- rozwój terenów zainwestowania na terenach wyznaczonych pod rozwój zabudowy w planach miejscowych i studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin;
- założenia do kształtowania sposobu zagospodarowania PKDS:
 - przyjęcie zasad zagospodarowania zgodnie z ustaleniami studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin;
 - kształtowanie zwartych struktur osiedleńczych zabudowy, ograniczenie rozpraszania zabudowy;
 - dostosowanie sposobu zagospodarowania do wymogów ochrony obszarów zdiagnozowanych jako obszary o najcenniejszych walorach krajobrazowych i fizjonomicznych.

10. ZASADY I KIERUNKI PROWADZENIA GOSPODARKI ORAZ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO PARKU ORAZ KSZTAŁTOWANIA JEGO STRUKTURY PRZESTRZENNEJ

Głównymi determinantami podziału Parku na strefy funkcjonalno-przestrzenne były:

- istniejący reżim ochrony obszarów i obiektów objętych ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody, o ochronie zabytków oraz innych przepisów odrębnych,
- konieczność zachowania trwałości procesów przyrodniczych oraz różnorodności biologicznej, krajobrazowej i kulturowej PKDS,
- istniejąca struktura funkcjonalno-przestrzenna i planowany rozwój zainwestowania terenu.

W rezultacie wydzielono trzy główne typy stref: uwarunkowań, działań ochronnych i rekomendacji. Strefy te są strefami rozłącznymi, aczkolwiek mogą się pokrywać przestrzennie (ryc. 266).

Ryc. 266 Zasada podziału PKDS na strefy funkcjonalno-przestrzenne (opracowanie własne)

Przy sporządzaniu dokumentów planistycznych dla zróżnicowanych wewnętrznie obszarów, na potrzeby formułowania ustaleń dokonuje się ich strefowania (podziału na strefy). Dotyczy to zarówno dokumentów samorządowych różnych szczebli (plany zagospodarowania województw, studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego), Administracji Lasów Państwowych (plany urządzania lasu), jak i dokumentów innych jednostek. Zastosowanie takiego podziału ułatwia przestrzenne adresowanie ustaleń odnoszących się do wybranych fragmentów analizowanego obszaru. Metoda ta stosowana jest także powszechnie w przypadku planów ochrony dla parków krajobrazowych, a mapa stref staje się podstawową, a często wręcz jedyną mapą, mającą rangę aktu prawnego, uchwalaną jako załącznik do uchwały sejmiku wojewódzkiego w sprawie planu ochrony. W ramach prac nad aktualnym Planem ochrony dla PKDS przyjęto koncepcję podziału Parku na strefy działań ochronnych, których wyznacznikiem jest zakładany do osiągnięcia cel oraz zasadniczy kierunek ochrony zasobów i walorów Parku¹⁰⁴. Wydaje się, że takie podejście jest najbardziej czytelne dla odbiorców Planu ochrony, a jednocześnie praktyczne do stosowania.

Wypracowany w ramach uzgodnień całego zespołu autorskiego Planu ochrony podział obejmuje dwie zasadnicze grupy stref działań ochronnych, pokrywających cały obszar Parku rozłącznie (tzn. poszczególne strefy nie mogą na siebie nachodzić):

- grupę stref ochrony BK, w obrębie których zaleca się utrzymanie i kontynuację istniejącego stanu i sposobu użytkowania,
- grupę stref ochrony BM, w obrębie których zaleca się modyfikację lub rozwój istniejącego sposobu użytkowania.

W grupie stref B wyznaczono również strefę BW, która obejmuje rezerwy przyrody. Są to obszary wyłączone z ustaleń planu ochrony ze względu na obowiązujące przepisy odrębne związane z ochroną rezerwatową.

Dodatkowo, w obrębie Parku wyróżniono obszary i obiekty objęte rekomendacjami Planu ochrony (kod wydzieleń - C), obejmujące propozycje adresowane do różnych podmiotów, wykraczające poza działania aktywnej ochrony. Obszary i obiekty z tej grupy mogą dotyczyć tylko wybranych fragmentów Parku „nakładając się” na wydzielenia z grupy B, mogą także „nachodzić na siebie”.

Typologię stref przyjętą dla Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” przedstawia tabela 45.

Tab. 45 Typologia podziału obszaru PKDS na strefy działań ochronnych i rekomendacji Planu ochrony.

B	Strefy działań ochronnych	
BK	Kontynuacja istniejącego sposobu użytkowania terenu Parku lub ochrony jego zasobów	
BK_I	Zachowanie elementów tradycyjnego krajobrazu rolniczego i innych terenów otwartych	
	BK_I_1	Utrzymanie użytkowanych kośnie lub pastwiskowo trwałych użytków zielonych
	BK_I_2	Utrzymanie zróżnicowania tradycyjnych elementów krajobrazu rolniczego
	BK_I_3	Utrzymanie alej i innych zadrzewień przydrożnych
BK_II	Zachowanie krajobrazu leśnego i terenów zarastających (sukcesyjnych)	
	BK_II_1	Utrzymanie tradycyjnego kulturowego krajobrazu leśnego borów zagospodarowanych zrębowo

¹⁰⁴ W niektórych planach ochrony stosowane są podziały oparte na cechach fizjonomicznych krajobrazu, funkcjach spełnianych przez poszczególne strefy lub na ich waloryzacji.

	BK_II_2	Utrzymanie tradycyjnego kulturowego krajobrazu leśnego lasów liściastych zagospodarowanych rębniami złożonymi	
	BK_II_3	Utrzymanie terenów zarastających lub zalesionych	
	BK_II_4	Utrzymanie naturalnie rozwijających się ekosystemów leśnych na brzegach wód, położonych w działkach wód	
BK_III	Zachowanie śródlądowych wód powierzchniowych i obszarów podmokłych		
	BK_III_1	Utrzymanie naturalnego charakteru cieków, zbiorników wodnych oraz ich otoczenia	
	BK_III_2	Utrzymanie naturalnego charakteru torfowisk, źródeł, terenów zalewowych oraz innych siedlisk zależnych od wód oraz ich otoczenia	
BK_IV	Zachowanie tradycyjnych elementów kultury materialnej		
	BK_IV_1	Zachowanie tradycyjnego kulturowego układu przestrzennego jednostek osadniczych	
	BK_IV_2	Utrzymanie zabytkowych i innych cennych obiektów architektury, budownictwa i stanowisk archeologicznych	
BM	Modyfikacja lub rozwój istniejącego sposobu użytkowania Parku		
BM_I	Modyfikacja sposobów użytkowania lub ochrony naturalnych i półnaturalnych ekosystemów nieleśnych		
	BM_I_1	Przywrócenie lub utrzymanie istniejącego ekstensywnego użytkowania siedlisk łąkowych i torfowiskowych na terenach cennych przyrodniczo, w miarę istniejących potrzeb	
	BM_I_2	Ograniczanie sukcesji drzew i krzewów w siedliskach nieleśnych o wysokich walorach przyrodniczych	
BM_II	Modyfikacja sposobów użytkowania lub ochrony ekosystemów leśnych		
	BM_II_1	Przekształcanie krajobrazu leśnego: unaturalnianie lasów metodami gospodarki leśnej	
	BM_II_2	Maksymalizacja funkcji ekosystemowej lasów, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony różnorodności biologicznej, w tym:	
		BM_II_2a	Pozostawienie do kształtowania przez naturalne procesy
		BM_II_2b	Wzmacnianie funkcji ekosystemowej metodami gospodarki leśnej
BM_III	Modyfikacja sposobów gospodarowania wodą		
	BM_III_1	Modyfikacje sposobów użytkowania ukierunkowane na poprawę stanu ekologicznego i walorów przyrodniczych wód płynących	
	BM_III_2	Likwidacja lub ograniczenie barierowego oddziaływania budowli hydrotechnicznych	
	BM_III_3	Poprawa warunków uwodnienia cennych siedlisk hydrogenicznych oraz renaturyzacja stosunków wodnych (obszary priorytetowe)	
	BM_III_4	Modyfikacje sposobów użytkowania ukierunkowane na poprawę stanu ekologicznego i walorów przyrodniczych wód stojących (obszary priorytetowe), w tym:	
		BM_III_4a	Modyfikacje w sposobie użytkowania jezior lobeliowych
		BM_III_4b	Modyfikacje w sposobie użytkowania innych cennych zbiorników wodnych
BM_IV	Modyfikacja sposobów użytkowania lub ochrony zasobów kulturowych i walorów krajobrazowych – rewaloryzacja parków, cmentarzy i innych elementów kultury		
BM_V	Modyfikacja lub rozwój zainwestowania (obszary zainwestowane lub wskazane do zainwestowania)		
	BM_V_1	Tereny przeznaczone do zainwestowania zgodnie z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	
	BM_V_2	Tereny kierunkowego rozwoju zainwestowania zgodnie z ustaleniami studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego lub innych równoważnych dokumentów planistycznych opracowywanych dla całego obszaru gminy	
	BM_V_3	Tereny zabudowy pozostałe	
BM_VI	Ograniczenie przekształceń		
	BM_VI_1	Tereny wyłączone spod zabudowy	
	BM_VI_2	Tereny wyłączone z lokalizacji obiektów zaburzających przedpola ekspozycji widokowej oraz widoki z punktów i ciągów widokowych	
	BM_VI_3	Tereny wyłączone z zainwestowania zaburzającego drożność i ciągłość lokalnych korytarzy ekologicznych	
	BM_VI_4	Tereny wyłączone z zalesień	

	BM_VI_5	Tereny zmiany kierunkowego rozwoju zainwestowania obszarów wskazywanych w politykach przestrzennych gmin
	BM_VI_6	Ograniczenie rozwoju niektórych form użytkowania, w tym turystyki i rekreacji lub powszechnej dostępności obszarów
BW		Obszary wyłączone z ustaleń Planu ochrony ze względu na obowiązywanie przepisów odrębnych (rezerwy przyrody)
C	Rekomendacje	
C	Obszary i obiekty objęte rekomendacjami Planu ochrony	
C_I		Potencjalne strefy ochrony krajobrazów rekomendowane do uwzględnienia w ramach audytu krajobrazowego woj. pomorskiego
C_II		Obszary lub obiekty o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych, rekomendowane do objęcia formami ochrony prawnej:
	C_II_1	Obszary rekomendowane do ochrony rezerwatowej
	C_II_2	Obszary rekomendowane do ochrony w formie użytków ekologicznych
	C_II_3	Obiekty rekomendowane do ochrony w formie pomników przyrody
C_III		Obiekty lub obszary o najwyższych wartościach kulturowych
	C_III_1	Obiekty lub obszary rekomendowane do objęcia ochroną jako strefy ochrony konserwatorskiej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
	C_III_2	Zabytki wymagające wpisania do gminnych ewidencji zabytków
	C_III_3	Zabytki rekomendowane do wpisania do rejestru zabytków
C_IV		Obszary rekomendowane do włączenia do Parku
C_V		Obszary rekomendowane do objęcia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

Ustalenia Operatu zagospodarowania przestrzennego, tam gdzie było to uzasadnione merytorycznie, zaadresowano do poszczególnych wydziałów z grupy B i C. Podział Parku na strefy przedstawiony został na mapie wspólnej dla wszystkich operatów szczegółowych, stanowiącej jeden z elementów dokumentacji Planu ochrony. Mapa ta została także dołączona jako załącznik do projektu uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie Planu ochrony dla Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”.

W ramach prac nad Planem ochrony przygotowano także wspólną dla wszystkich operatów, syntetyczną mapę diagnostyczną, prezentującą najważniejsze uwarunkowania formalne (prawne) oraz uwarunkowania przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe mające znaczenie dla strategii ochrony. Ze względu na to, że ocena uwarunkowań poprzedza w planowaniu formułowanie działań ochronnych wydziałom tym nadano kod A. Mapa ta ma charakter jedynie informacyjny, a wydziałom nie przypisano żadnych działań.

Typologię wydziałów w ramach grupy A przedstawiono w tabeli 46, przy czym obejmuje ona zakres wykraczający poza specyfikę Operatu zagospodarowania przestrzennego.

Tab. 46 Typologia wydziałów prezentujących wybrane uwarunkowania ochrony PKDS.

A	Uwarunkowania	
AP	Obszary i obiekty przyrodnicze objęte ochroną z mocy Ustawy o ochronie przyrody:	
AP_1	rezerwy przyrody	
	AP_1o	otuliny rezerwatów przyrody
AP_2	obszary Natura 2000	
	AP_2a	obszary Natura 2000 tzw. „ptasie”
	AP_2b	obszary Natura 2000 tzw. „siedliskowe”
AP_3	użytki ekologiczne	
AP_4	pomniki przyrody	

AK	Obszary i obiekty kulturowe objęte ochroną z mocy Ustawy o ochronie zabytków:	
AK_1	obiekty wpisane do rejestru zabytków	
AK_2	obiekty wpisane do ewidencji zabytków	
AK_3	strefy ochrony archeologicznej	
AI	Obszary i obiekty objęte ochroną z mocy innych aktów prawnych:	
AI_1	lasy ochronne	
AI_2	Główne Zbiorniki Wód Podziemnych	
AA	Inne uwarunkowania przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe:	
AA_1	krajobrazy szczególnie cenne	
AA_2	ponadlokalne korytarze ekologiczne	
AA_3	lokalne korytarze ekologiczne	
AA_4	obszary występowania szczególnie cennych siedlisk przyrodniczych	
AA_5	stwierdzone lokalizacje szczególnie cennych gatunków roślin, grzybów lub zwierząt	
	punkty i otwarcia widokowe	
	ciągi i osie widokowe	
	przedpola ekspozycji widokowej	
	wnętrza krajobrazowe	
	cenne obiekty kulturowe nieobjęte ochroną prawną	
AZ	Inne uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego i gospodarcze:	
AZ_1	obszary przeznaczone do zainwestowania w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na dzień sporządzenia Planu ochrony	
AZ_2	obszary wyłączone z zabudowy (o ile nie pozwalają na nie przepisy szczególne) na mocy zapisów uchwały nr 146/VII/11 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”, z późniejszymi zmianami wprowadzonymi uchwałą nr 262/XXIV/16 z dnia 25 lipca 2016 r. - strefa 100 m od linii brzegów naturalnych rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych	
AZ_3	główne bariery techniczne dla migracji organizmów wodnych:	
	AZ_3a	niedrożne dla migracji organizmów wodnych
	AZ_3b	częściowo drożne dla migracji organizmów wodnych

10.1. Zasady i kierunki prowadzenia gospodarki rolnej

Poniżej przedstawiono propozycje zespołu autorskiego Operatu zagospodarowania przestrzennego odnośnie zasad i kierunków prowadzenia gospodarki rolnej w granicach Parku:

- 1) należy utrzymać tradycyjny krajobraz rolniczy poprzez zachowanie rolniczego sposobu użytkowania gruntów;
- 2) nie należy dokonywać zmiany przeznaczenia terenów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności obszarów gdzie występują gleby o najlepszych klasach bonitacyjnych;
- 3) nie należy dokonywać podziału działek rolnych, które mogą prowadzić do zmniejszania się powierzchni indywidualnej gospodarstw rolnych; należy podejmować działania na rzecz komasacji gruntów silnie rozdrobnionych;
- 4) należy przeciwdziałać degradacji łąk poprzez m.in. nieosuszanie łąk, torfowisk i ograniczenie niewłaściwej melioracji oraz niewypalanie łąk;
- 5) należy kontynuować tradycyjne użytkowanie łąk, w tym fazy koszenia oraz prowadzić wypas na pastwiskach i terenach o urozmaiconej rzeźbie (nachylonych) w celu zachowania mikrosiedlisk i utrzymania właściwego składu gatunkowego użytków;

- 6) nie należy sytuować na terenie Parku ferm produkcji trzody chlewnej i drobiu w liczbie powyżej 40 dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza (DJP), oraz niedopuszczanie do lokalizowania ferm chowu gatunków uznanych za inwazyjne;
- 7) gospodarkę hodowlaną należy rozwijać w oparciu o małe i średnie obiekty inwentarskie; nie należy lokalizować ferm bezściółkowych;
- 8) należy wyeliminować wykorzystanie gnojowicy do nawożenia pól;
- 9) należy wyeliminować stosowanie toksycznych środków chemicznych oraz trudno rozkładających się herbicydów;
- 10) należy zachować istniejącą zabudowę z możliwością jej rozbudowy, przebudowy, podnoszenia standardu użytkowego i technicznego przy stosowaniu następujących zasad:
 - a) zachowanie istniejącego sposobu zagospodarowania, w tym przede wszystkim funkcji zabudowy,
 - b) zachowanie istniejących warunków zabudowy, w tym przede wszystkim nie przekraczania: maksymalnego współczynnika intensywności zabudowy i minimalnego współczynnika powierzchni terenu biologicznie czynnego, wielkości działki, linii i wysokości zabudowy oraz geometrii dachu;
- 11) należy chronić i pielęgnować aleje oraz inne cenne zadrzewienia przydrożne z uwagi na ich walory krajobrazowe, przyrodnicze i kulturowe;
- 12) należy utrzymywać i kontynuować dalsze zadrzewienia i zakrzewienia ochronne i śródpolne z uwagi na ich funkcje przyrodnicze i krajobrazowe w tym poprawy warunków klimatycznych;
- 13) należy utrzymywać sady przydomowe z tradycyjnymi, starymi odmianami drzew i krzewów owocowych;
- 14) należy wspomagać działalność rolniczą w celu jej podtrzymania i zwiększenia jej efektywności, m.in. poprzez rekompensaty ze środków unijnych oraz wspomagać inną działalność proekologiczną zgodną z zadaniami i funkcjami Parku;
- 15) nie należy przeznaczать terenów rolniczych pod zabudowę inną niż zagrodowa, chyba że stanowi ona uzupełnienie funkcji mieszkaniowej lub służy celom rekreacji;
- 16) nie należy wprowadzać obiektów przemysłowych;
- 17) w wypadku odkrycia nowych stanowisk archeologicznych należy je oznaczyć, zabezpieczyć i powiadomić służbę ochrony zabytków.

10.2. Zasady i kierunki prowadzenia gospodarki leśnej

Poniżej przedstawiono propozycje zespołu autorskiego Operatu zagospodarowania przestrzennego odnośnie zasad i kierunków prowadzenia gospodarki leśnej w granicach Parku:

- 1) konieczne jest utrzymanie istniejących kompleksów leśnych; nie należy dokonywać zmian przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne;
- 2) należy kontynuować prowadzenie gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych w oparciu o plany urządzenia lasu poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko;
- 3) dopuszcza się zalesienia tworzące izolację w rejonach uciążliwej działalności produkcyjnej lub też zakrywające elementy dysharmonijne w krajobrazie;
- 4) dopuszcza się nowe zalesienia na obszarach wskazanych i opisanych w adekwatnych strefach działań ochronnych;
- 5) na terenach leśnych nie należy realizować nowych obiektów budowlanych, innych niż związane z gospodarką leśną, ochroną przyrody lub działalnością dydaktyczną;

- 6) adaptuje się istniejącą zabudowę na terenach leśnych zrealizowaną zgodnie z przepisami odrębnymi z dopuszczeniem jej rozbudowy, podnoszenia standardu użytkowego oraz wymiany przy zachowaniu następujących zasad zabudowy i zagospodarowania terenu:
 - a) zachowanie istniejącego sposobu zagospodarowania, w tym funkcji zabudowy, maksymalnego współczynnika intensywności zabudowy terenu i minimalnego współczynnika udziału powierzchni biologicznie czynnej,
 - b) zachowanie istniejących warunków architektoniczno-urbanistycznych, w tym przede wszystkim wielkości działki oraz linii i wysokości zabudowy, szerokości elewacji frontowej oraz geometrii dachu;
- 7) na terenach leśnych dopuszcza się obiekty budowlane związane z:
 - a) funkcjami ochronnymi Parku, w tym ochroną czynną,
 - b) edukacją ekologiczną Parku,
 - c) gospodarką leśną,
 - d) retencją wód,
 - e) ochroną przeciwpożarową i innymi funkcjami dotyczącymi bezpieczeństwa publicznego,
 - f) parkingami leśnymi na potrzeby turystyki,
 - g) realizacją małej architektury na potrzeby turystyki (np. wiaty, ławki, itp.),
 - h) realizacją celów publicznych określonych w art. 6 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2204).

10.3. Zasady i kierunki prowadzenia gospodarki rybackiej

Poniżej przedstawiono propozycje zespołu autorskiego Operatu zagospodarowania przestrzennego odnośnie zasad i kierunków prowadzenie gospodarki rybackiej w granicach Parku:

- 1) nielokalizowanie na terenie Parku nowych ośrodków intensywnej hodowli ryb;
- 2) niezarybianie otwartych wód Parku obcymi geograficznie oraz ekologicznie gatunkami ryb oraz zapewnienie procedur i podejmowanie działań umożliwiających eliminowanie takich gatunków;
- 3) w obrębie jezior lobeliowych oraz innych cennych zbiorników wodnych nie wyłączonych z użytkowania rybackiego dostosowanie realizacji gospodarki rybackiej do wymogów ochrony chronionego siedliska przyrodniczego lub chronionych gatunków;
- 4) zapewnienie kontroli materiału zarybieniowego pod kątem przypadkowej obecności niepożądanych gatunków;
- 5) wspieranie programów odtwarzania rodzimych populacji ryb wędrownych;
- 6) nielokalizowanie na ciekach Parku budowli służących gospodarce rybackiej mogących stanowić bariery dla wędrówek ryb i innych organizmów wodnych.

10.4. Zasady i kierunki zagospodarowania przestrzennego

Przy formułowaniu zasad i kierunków ich zagospodarowania przestrzennego jako generalną zasadę przyjęto akceptację ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz innych decyzji administracyjnych obowiązujących na dzień opracowania Planu ochrony dla Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”.

Kierunki i zasady zagospodarowania rekomendowane do uwzględnienia w studiach uwarunkowań i kierunkach zagospodarowania przestrzennego – ustalenia rekomendowane do uwzględnienia:

- I. w zakresie związanym z lokalizowaniem zainwestowania i/lub zabudowy:
 - a) dopuszczalne lokalizowanie zainwestowania, w tym zabudowy, co do zasady w strefach: BM_V_1, BM_V_2 i BM_V_3, w granicach których dopuszcza się różne formy zainwestowania i/lub zabudowy, z uwzględnieniem:
 - ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych, w tym zakazów obowiązujących w Parku, m.in. na podstawie obowiązującej uchwały w sprawie Parku;
 - praw wynikających z przepisów odrębnych dotyczących zabudowy zagrodowej na gruntach rolnych;
 - dążenia przy planowaniu nowego zainwestowania do zachowania zwartych układów ruralistycznych i nierozpraszania zabudowy;
 - dążenia do uzupełniania w pierwszej kolejności luk między istniejącą zabudową, z wyłączeniem stref powiązań terenów o nadrzędnej funkcji przyrodniczej w Parku oraz stref powiązań z terenami zasilania przyrodniczego w otoczeniu Parku, a także z wyłączeniem przedpola ekspozycji obiektów zabytkowych oraz przedpola punktów i ciągów widokowych;
 - ograniczenia wyznaczania nowych kierunków zmian w przeznaczeniu terenów związanych z intensyfikacją zagospodarowania, w tym rekreacyjnego i turystycznego;
 - planowania rozwiązań infrastrukturalnych i transportowych, w tym transportu zbiorowego, w dostosowaniu do sezonowego wzrostu natężenia ruchu, wraz z promowaniem działań w kierunku rozwoju zrównoważonej mobilności;
 - wprowadzania terenów zieleni na terenach zainwestowania lub zabudowy, w zależności od uwarunkowań: zieleni towarzyszącej, izolacyjnej i ekologiczno-łącznikowej;
 - b) ujęcie strefy BM_VI_1 jako terenów wyłączonych spod zabudowy;
 - c) ujęcie strefie BM_VI_4 jako terenów wyłączonych z zalesień;
 - d) ujęcie obszaru Parku jako terenu o uwarunkowaniach ekologicznych i krajobrazowych uniemożliwiających lokalizowanie ferm produkcji zwierzęcej w liczbie powyżej 40 dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza (DJP), oraz ferm chowu gatunków stanowiących inwazyjne gatunki obce w rozumieniu ustawy o gatunkach obcych;
 - e) uwzględnienie potrzeby utrzymania otwartego charakteru obszarów niezalesionych w Parku i ochrony cennych wnętrz krajobrazowych;
 - f) ujęcie strefy BM_VI_2 jako terenu nienadającego się do lokalizacji obiektów zaburzających przedpola ekspozycji widokowej oraz widoki z punktów i ciągów widokowych, w tym nienadającego się do lokalizacji farm fotowoltaicznych.
- II. w zakresie związanym z opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:
 - a) objęcie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego terenów nieposiadających aktualnie planów miejscowych, w tym w pierwszej kolejności obszarów wyznaczonych w ramach strefy C_V; preferowanie opracowywania nowych

miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla dużych jednostek rangi obrębu ewidencyjnego tworzących spójną całość;

- III. w zakresie związanym z lokalizowaniem terenów do zalesień:
- a) tworzenie zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno-leśnej, a także tworzenie zwartego systemu przyrodniczego, łącznie z innymi obszarami o funkcjach ekologicznych;
 - b) przyjęcie za obszary dopuszczalnych zalesień terenów łączących istniejące kompleksy leśne, które spełniają lub potencjalnie mogą spełniać funkcje tras migracji dla zwierząt;
 - c) niedopuszczanie zalesień w strefie BM_VI_4 oraz na innych stwierdzonych siedliskach występowania chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt charakterystycznych dla ekosystemów nieleśnych;
 - d) odstąpienie od wyznaczenia preferowanych obszarów pod nowe zalesienia w zakresie strefy BM_VI_5;
- IV. w zakresie związanym z aktualizacją informacji o obszarach i obiektach objętych ochroną prawną oraz obszarach i obiektach proponowanych do ochrony:
- a) uwzględnienie obszarów i obiektów objętych ochroną prawną oraz obszarów i obiektów proponowanych do ochrony (strefa C_II) i pkt 3 (strefy C_III).
- V. w zakresie związanym z lokalizowaniem terenów do zalesień:
- a) tworzenie zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno-leśnej, a także tworzenie zwartego systemu przyrodniczego, łącznie z innymi obszarami o funkcjach ekologicznych;
 - b) przyjęcie za obszary dopuszczalnych zalesień terenów łączących istniejące kompleksy leśne, które spełniają lub potencjalnie mogą spełniać funkcje tras migracji dla zwierząt;
 - c) niedopuszczanie zalesień w strefie BM_VI_4 oraz na innych stwierdzonych siedliskach występowania chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt charakterystycznych dla ekosystemów nieleśnych;
- VI. w zakresie związanym z zachowaniem założeń parkowych, cmentarnych, innych terenów zieleni oraz ochroną drzew:
- a) należy przeprowadzić rewaloryzację zabytkowych założeń dworsko-parkowych;
 - b) nie należy lokalizować obiektów przesłaniających otwarcia widokowe i panoramy;
 - c) nie dopuszcza się zmiany przeznaczenia terenów zieleni na inne cele;
 - d) dopuszcza się realizację terenowych urządzeń rekreacyjnych oraz obiektów małej architektury (w obiektach wpisanych do rejestrów i ewidencji zabytków po uzgodnieniu z konserwatorem zabytków);
 - e) zaleca się utrzymanie minimalnego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej terenów na 70%;

- f) w terenach zieleni o charakterze izolacyjno-krajobrazowym nakazuje się stosować gatunki rodzime, dostosowane do lokalnych warunków siedliskowych;

11. USTALENIA SZCZEGÓŁOWE DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.

Propozycje ustaleń do dokumentów planistycznych: ustalenia do uwzględnienia w nowych lub zmienianych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Ogólne zasady zagospodarowania terenów i kształtowania zabudowy, przy jednoczesnym uwzględnieniu regulacji wynikających z przepisów odrębnych:

- a) zaleca się utrzymanie krajobrazu wsi o zwartej, harmonijnej zabudowie oraz tworzenie warunków rozwoju społeczno-gospodarczego nie zagrażającego walorom Parku;
- b) dostosowanie skali terenów zabudowy siedliskowej, mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej do tendencji demograficznych, skali przestrzennej krajobrazów oraz istniejących i nowych trendów gospodarczych;
- c) lokalizowanie obszarów aktywności usługowej i produkcyjnej w sposób minimalizujący niekorzystne oddziaływanie na inne funkcje, w tym na zasoby przyrody, funkcje ekologiczne oraz krajobraz;
- d) nielocalizowanie nowej zabudowy na terenach rolnych lub leśnych, z wyjątkiem przypadków uregulowanych przepisami odrębnymi;
- e) nielocalizowanie zabudowy na terenach istotnych dla funkcjonowania hydrologicznego Parku w tym w obrębie teras zalewowych dolin rzecznych, w wylotach suchych dolin i wąwozów oraz w sąsiedztwie źródeł, w strefach górnej krawędzi wąwozów i dolin i w obszarach zmeliorowanych;
- f) nielocalizowanie zabudowy na terenach zapewniających łączność ekologiczną Parku z obszarami przyrodniczymi w otoczeniu, w tym zapewnienie zasilania przyrodniczego oraz migracji długodystansowych fauny i migracji dobowych pomiędzy dolinami i wierzchołkami (dostęp do wody);
- g) zachowanie istniejącej zabudowy i zagospodarowania terenu, z możliwością rozbudowy, przebudowy, podnoszenia standardu użytkowego i technicznego zabudowy oraz zmian zagospodarowania terenu przy stosowaniu następujących zasad:
 - zachowanie istniejącego sposobu zagospodarowania, w tym przede wszystkim funkcji zabudowy,
 - dopuszczenie funkcji uzupełniających funkcję rolniczą w postaci agroturystyki i lokalnego przetwórstwa własnych produktów rolnych,
 - dopuszczenie przekształcenia zabudowy zagrodowej i adaptacji do funkcji mieszkalnictwa jednorodzinnego z usługami i agroturystyki, a także zabudowy letniskowej,
 - zachowanie stref przy linii brzegowej cieków i naturalnych zbiorników wodnych wolnych od zabudowy;

- h) nowe budynki i budowle mogą być lokalizowane:
- na gruntach nie będących gruntami leśnymi, w odległości nie mniejszej niż 30 m od granicy lasu, przy czym obiekty niezbędne dla gospodarki leśnej mogą być lokalizowane również na gruntach leśnych,
 - na terenach odległych co najmniej 100 m od granic torfowisk,
 - na terenach znajdujących się w odległości nie mniejszej niż 100 m od linii brzegowej rzek, jezior i innych, naturalnych zbiorników wodnych;
- i) niżej wymienione obiekty, w odniesieniu do których zaleca się uzyskanie opinii Kierownika Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”, mogą być lokalizowane również w odległości mniejszej niż 100 m od linii brzegowej rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych:
- ogólnodostępne mosty i pomosty,
 - przepusty,
 - obiekty stanowiące niezbędne zaplecze gospodarstw rybackich,
 - ogólnodostępne obiekty służącej turystyce wodnej, o charakterze ekstensywnym – bez bazy noclegowej (np. wiaty i altany, parkingi dla kajaków, przebieralnie itp.),
 - obiekty małej architektury bezpośrednio związane z zagospodarowaniem turystycznym jezior i cieków,
 - obiekty służące gospodarce wodnej, w tym obiekty niezbędne dla ochrony wód, zabezpieczenia przeciwpowodziowego i przeciwpożarowego oraz bezpieczeństwa użytkowników wód;
 - obiekty budowlane stanowiące uzupełnienie zabudowy mieszkaniowej i usługowej na terenach zwartej zabudowy wsi, w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, pod warunkiem lokalizowania ich w nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegów wód, określonej poprzez połączenie istniejących budynków na przylegających działkach.
- j) nie należy lokalizować nowych terenów ogrodów działkowych za wyjątkiem przewidzianych w aktualnie obowiązujących MPZP;
- k) zachowywanie i uczytelnianie istniejących wartości estetyczno-widokowych terenów osadniczych, związanych z naturalnym i kulturowym pokryciem terenu, w tym ochrona i kontynuacja tradycyjnych struktur osadniczych wsi;
- l) dążenie do redukcji kolizji krajobrazowych i estetycznych we wszelkich zmianach zagospodarowania terenów zainwestowanych;
- m) podnoszenie standardu architektonicznego i użytkowego obiektów budowlanych z uwzględnieniem zachowania cech historycznych tradycyjnej zabudowy wiejskiej; promowanie w nowym budownictwie wzorów rodzimej architektury regionalnej;
- n) zharmonizowanie nowej zabudowy w zakresie rozplanowania, bryły architektonicznej – formy budynków i geometrii dachów z istniejącą zabudową danej miejscowości, z wyjątkiem obiektów o istotnym znaczeniu kulturowym oraz budynków położonych w obszarach o istotnym znaczeniu kulturowym (strefa BK_IV_1), a także budynków wymagających zindywidualizowanej formy, uzasadnionych względami technologicznymi;

- o) preferowanie realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami, letniskowej i siedliska w zabudowie zagrodowej w formie zabudowy wolnostojącej i niedopuszczanie do realizacji zabudowy szeregowej, z wyłączeniem zabudowy bliźniaczej;
- p) nieprzekraczanie maksymalnej wysokości zabudowy w stosunku do zabudowy w sąsiedztwie, z wyjątkiem obiektów technicznych uzasadnionych względami technologicznymi, z zastrzeżeniem wskaźników określonych w pkt 2) lit. c, tiret pierwsze;
- q) kształtowanie wskaźników zabudowy oraz wskaźników terenów biologicznie czynnych w terenach budowlanych w zakresie nie generującym znaczących negatywnych zmian w bilansie wodnym, pozwalającym na kształtowanie korzystnego mikroklimatu i nisz ekologicznych dla fauny towarzyszącej terenom zurbanizowanym oraz kształtowanie harmonii krajobrazu;
- r) zachowanie istniejących drzew oraz oczek wodnych niekolidujących z zabudową, o ile nie stoi to w sprzeczności z przepisami odrębnymi;
- s) stosowanie zieleni o charakterze izolacyjno-krajobrazowym, z wykorzystaniem rodzimych gatunków dostosowanych siedliskowo;
- t) preferowanie ogrodzeń z naturalnych materiałów, harmonizujących i nawiązujących do istniejącej tradycyjnej zabudowy wiejskiej; unikanie ogrodzeń ostro zakończonych stwarzających zagrożenia dla fauny;

Szczegółowe zasady zagospodarowania terenów i kształtowania zabudowy w granicach wskazanych stref, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej:

- a) dla strefy BM_IV:
 - uzyskanie i utrzymanie dobrego stanu dziedzictwa historycznego;
 - harmonizowanie zabudowy sąsiedniej z obiektami historycznymi, w tym przy wykorzystaniu zieleni krajobrazowej;
- b) dla strefy BM_V_2: prace rewaloryzacyjne należy prowadzić z zachowaniem historycznych założeń zieleni, z uwzględnieniem lokalnej tradycji architektonicznej i lokalnej tradycji kształtowania zieleni, w szczególności w zakresie doboru gatunków drzew i krzewów;
- c) dla stref BM_V_1, BM_V_2, BM_V_3:
 - wskazuje się następujące parametry zagospodarowania i wskaźniki urbanistyczne dla wyodrębnionych typów zabudowy ujętych w poniższej tabeli, stanowiące wytyczne dla sporządzanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (parametry zagospodarowania i wskaźniki urbanistyczne nie dotyczą obiektów i obszarów o istotnym znaczeniu kulturowym ujętych w ewidencji i rejestrze zabytków):

Tab. 47 Rekomendowane parametry zagospodarowania terenu i wskaźniki urbanistyczne dla poszczególnych typów zabudowy.

Lp.	Typ zabudowy	Parametry zagospodarowania i wskaźniki urbanistyczne
1.	Zabudowa mieszkaniowa w gospodarstwach rolnych	<ol style="list-style-type: none"> 1) wielkość działki min. 2000 m², 2) wysokość do 2 kondygnacji (parter i piętro lub parter i poddasze użytkowe), 3) wysokość w kalenicy do 9 m liczona od najwyższego punktu terenu w obrysie budynku, 4) dachy dwu- lub wielospadowe o nachyleniu pości 25° do 55° z dopuszczeniem lukarn, naczółków itp., 5) wysokość obiektów gospodarczych produkcji rolnej nie większa niż 12 m, 6) powierzchnia zabudowy max. 30%, 7) powierzchnia biologicznie czynna min. 50%
2.	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca z dopuszczeniem usług	<ol style="list-style-type: none"> 1) wielkość działki min. 1000 m², z dopuszczeniem 800 m² dla zabudowy bliźniaczej, 2) wysokość do 2 kondygnacji (parter i piętro lub parter i poddasze użytkowe), 3) wysokość w kalenicy do 9 m liczona od najwyższego punktu terenu w obrysie budynku, 4) dachy dwu- lub wielospadowe o nachyleniu pości od 25° do 55° z dopuszczeniem lukarn, naczółków itp., 5) powierzchnia zabudowy max. 30%, 6) powierzchnia biologicznie czynna min. 50%
3.	Zabudowa mieszkaniowa letniskowa	<ol style="list-style-type: none"> 1) wielkość działki min. 500 m², 2) wysokość w kalenicy do 7 m liczona od najwyższego punktu terenu w obrysie budynku, 3) dachy dwu- lub wielospadowe o nachyleniu pości do 50° z dopuszczeniem lukarn, naczółków itp., 4) powierzchnia zabudowy max. 20%, 5) powierzchnia biologicznie czynna min. 60%
4.	Zabudowa wielorodzinna z dopuszczeniem wbudowanych usług związanych z zaopatrzeniem i bytowaniem ludności wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi	<ol style="list-style-type: none"> 1) wysokość do 3 kondygnacji i nie więcej niż 12 m, dopuszczenie urządzenia poddasza użytkowego, 2) powierzchnia zabudowy max. 40%, 3) powierzchnia biologicznie czynna min. 40%
5.	Zabudowa usługowa wolnostojąca	<ol style="list-style-type: none"> 1) wysokość do 2 kondygnacji, 2) wysokość w kalenicy do 9 m liczona od najwyższego punktu terenu w obrysie budynku, 3) dachy dwu- lub wielospadowe o nachyleniu pości od 25° do 55° z dopuszczeniem lukarn, naczółków itp.,

		4) powierzchnia zabudowy max. 40%, 5) powierzchnia biologicznie czynna min. 40%
6.	Tereny produkcyjno-składowe	1) powierzchnia zabudowy max. 60%, 2) powierzchnia biologicznie czynna min. 20%
7.	Tereny obsługi rolnictwa	1) powierzchnia zabudowy max. 60%, 2) powierzchnia biologicznie czynna min. 20%

- określone w tiret pierwszym parametry zagospodarowania i wskaźniki urbanistyczne nie naruszają uprawnień nabytych na podstawie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz innych prawomocnych decyzji administracyjnych, obowiązujących w dniu wejścia w życie Planu ochrony Parku;
- określone w tiret pierwszym parametry zagospodarowania i wskaźniki urbanistyczne nie dotyczą nieruchomości zabudowanych, gdzie dopuszcza się w przypadku zmiany sposobu zagospodarowania, w tym, przebudowy, rozbudowy lub nadbudowy istniejących budynków, zachowanie dotychczasowych parametrów zagospodarowania i wskaźników urbanistycznych, bez możliwości ich zwiększenia ponad wielkości określone w tiret pierwszym;
- nie określa się szczególnych parametrów zagospodarowania i wskaźników urbanistycznych dla innych typów zabudowy istniejącej lub planowanej – obowiązują ogólne zasady zagospodarowania terenów i kształtowania zabudowy;
- dla obiektów i obszarów o istotnym znaczeniu kulturowym oraz budynków położonych w obszarach o istotnym znaczeniu kulturowym wskazanych w załączniku nr 2, obowiązują parametry zagospodarowania i wskaźniki urbanistyczne określone każdorazowo w wytycznych konserwatorskich właściwego konserwatora zabytków lub w analizie historyczno-kulturowej sporządzanej w trakcie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- preferowanie na terenach wiejskich budynków spełniających standardy tradycyjnego regionalnego budownictwa, tj.:
 - rzut prostokątny budynku 1:2 – 1:1,5;
 - obiekt parterowy (poziom 0,00 na wysokości maksymalnie 0,5 m); dopuszczalne użytkowe poddasze, w tym z umieszczoną osiowo facjatą; w centralnych częściach większych wsi dopuszcza się również budynki jednopiętrowe;
 - dach dwuspadowy, wysoki, o nachyleniu połaci 40-50°, symetryczny, kryty dachówką lub materiałem dachówkopodobnym, matowym, stonowanym w kolorze;
 - okna w formacie pionowym i podziałach symetrycznych;

d) dla stref BK_II:

- dopuszcza się utrzymanie istniejących parkingów istotnych dla obsługi ruchu turystycznego na terenach leśnych;

- dopuszcza się lokalizację infrastruktury służącej czynnej ochronie walorów przyrodniczych i krajobrazowych;
 - dopuszcza się utrzymanie i modernizację istniejącej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej;
- e) dla strefy BM_VI_2:
- wyłącza się obszary z lokalizacji obiektów zaburzających przedpola ekspozycji widokowej oraz widoki z punktów i ciągów widokowych, w szczególności z lokalizacji farm fotowoltaicznych;
- f) dla strefy BM_VI_3:
- wyłącza się obszary z lokalizacji obiektów ograniczających drożność i ciągłość lokalnych korytarzy ekologicznych, a tym samym możliwość przemieszczania się zwierząt;
 - wskazuje się na potrzebę podejmowania działań w celu zmniejszania uciążliwości istniejących barier antropogenicznych, w szczególności komunikacyjnych, w tym poprzez budowę przejść naziemnych lub podziemnych, ograniczanie prędkości, odpowiednie oznakowanie na odcinkach wrażliwych;
- g) dla stref C_I, C_II i C_III: dopuszczenie do lokalizacji budowli i budynków związanych z ochroną przyrody lub edukacją ekologiczną, prowadzoną przez Służbę Parku, Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, Lasy Państwowe lub jednostki samorządu terytorialnego;
- h) wyznaczenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:
- stref C_III_1 jako stref ochrony konserwatorskiej służących ochronie zabytków, w tym krajobrazu kulturowego;
 - stref C_III_2 jako zabytków wymagających wpisania do gminnych ewidencji zabytków;
 - strefy C_III_3 jako zabytków rekomendowanych do wpisania do rejestru zabytków;
- i) w przypadku ustalenia stref ochrony konserwatorskiej (strefy C_III_1) w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, dla tych stref:
- obowiązkowe dostosowywanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie rozplanowania, skali i bryły przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej oraz nawiązywania formami współczesnymi do lokalnej tradycji architektonicznej;
 - ograniczenie wysokości nowo sytuowanych lub modernizowanych budowli i budynków do wysokości obiektów sąsiadujących;
 - przyznanie pierwszeństwa wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewitalizacyjnym, zarówno w przypadku przyrodniczych elementów krajobrazu, jak i w stosunku do historycznej struktury technicznej, instalacji wodnych, sieci komunikacyjnych oraz obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków architektury i budownictwa lub ewidencji zabytków;
 - preferowanie inwestycji, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego

zachowania i utrwalenia istniejących już relacji oraz pod warunkiem, iż nie kolidują one z historycznym charakterem obiektu; formy inwestowania należy w maksymalnym stopniu ukierunkować na ich harmonijne wpisanie w otaczający krajobraz;

- j) dla strefy BM_VI_4: niedopuszczenie do zalesień ekosystemów nieleśnych;
- k) dla stref BK_II i BM_II: niedopuszczenie do lokalizacji obiektów budowlanych innych niż związanych z gospodarką leśną, ochroną przyrody lub edukacją ekologiczną prowadzoną przez Służbę Parku, Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, Lasy Państwowe lub jednostki samorządu terytorialnego.

Zasady zagospodarowania terenów rolnych i leśnych oraz wód powierzchniowych do uwzględnienia w nowych lub zmienianych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:

- a) dla stref BK_II_1-4:
 - nie dopuszcza się do lokalizacji obiektów budowlanych innych niż związanych z gospodarką leśną, ochroną przyrody lub edukacją ekologiczną;
 - ogranicza się do sieci istniejącej oraz przewidzianej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały, ciągi drogowe nie związane wyłącznie z gospodarką leśną, kolejowe i infrastruktury technicznej;
- b) dla stref BK_I_1-2:
 - nie dopuszcza się zmiany przeznaczenia łąk na grunty orne oraz ich zalesienia;
 - zachowuje się istniejące układy zieleni śródpolnej, torfowiska, oczka wodne;
 - nie dopuszcza się do zmian w zagospodarowaniu przestrzennym skutkujących osuszaniem łąk i torfowisk;
 - nie dopuszcza się do trwałego grodzenia terenów łąk, z wyjątkiem drewnianych ogrodzeń lub pastuchów elektrycznych właściwych dla zapewnienia bezpieczeństwa zwierząt hodowlanych;
- c) dla stref BK_III:
 - nie dopuszcza się do lokalizacji obiektów budowlanych w odległości 100 m od linii brzegowej rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych;
 - nie dopuszcza się do lokalizacji nowych form zagospodarowania rekreacyjno-wypoczynkowego, mogących powodować degradację walorów krajobrazowych w strefach brzegowych rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych;
 - prowadzi się działania do osiągnięcia ujednoliconych form istniejących elementów małej architektury rekreacyjno-wypoczynkowej, z preferowaniem tworzyw naturalnych, w szczególności drewna;
 - nie dopuszcza się sytuowania dominant krajobrazowych zmieniających percepcję wizualną wewnątrz krajobrazowych jezior;
 - zachowuje się naturalny charakter linii brzegowej jezior z charakterystyczną roślinnością wodną i przywodną;

- nie dopuszcza się do prowadzenia prac regulacyjnych naturalnych cieków wodnych, a także prac utrzymaniowych skutkujących degradacją walorów przyrodniczych i funkcji korytarzy ekologicznych;
 - nie dopuszcza się do lokalizacji obiektów hydrotechnicznych skutkujących przerywaniem ciągłości ekologicznej i drożności cieków dla gatunków migrujących bezkręgowców, ryb, płazów i innych zwierząt wykorzystujących wody w czasie migracji;
 - nie dopuszcza się do grodzienia nieruchomości przyległych do publicznych śródlądowych wód powierzchniowych w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu;
 - nie modyfikuje się stosunków wodnych, z wyłączeniem działań służących ochronie przyrody;
 - zachowuje się istniejące sztuczne zbiorniki wodne, z dopuszczeniem bieżącej konserwacji i remontu związanych z nimi urządzeń wodnych;
 - zachowuje się zadrzewienia i zakrzewienia nadwodne, z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu mienia lub osób;
 - nie dopuszcza się do wprowadzania do wód ścieków nieczyszczonych oraz składowania odpadów na brzegach w ramach prowadzenia na podstawie przepisów odrębnych gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej;
- d) dla stref BM_III:
- dopuszcza się sytuowanie obiektów i urządzeń służących poprawie uwodnienia siedlisk wodnych i podmokłych,
 - odtwarza się obszary bezodpływowe, mokradła; renaturyzuje się cieki oraz zwiększa się retencję w glebach i ekosystemach leśnych;
- e) dla stref BM_VI_2:
- wyłącza się obszary z form zagospodarowania przekształcających przedpola ekspozycji widokowej obiektów zabytkowych oraz widoki z punktów i ciągów widokowych;
 - nie dopuszcza się lokalizacji obiektów dysharmonijnych i zaburzających widok, w tym wysokich obiektów nadziemnej infrastruktury technicznej i farm fotowoltaicznych.

12. PROGNOZA STANU W PERSPEKTYWIE 20-LETNIEJ

12.1. Wariant ochrony zachowawczej – utrzymanie aktualnych trendów, bez podejmowania działań wskazanych w planie ochrony

W przypadku utrzymania się obecnych tendencji rozwojowych można założyć, że z uwagi na dominujące pokrycie leśne, to właśnie gospodarka leśna w znacznym stopniu będzie wpływać na zachowanie walorów PKDS. Z uwagi na stan własności lasów można przypuszczać, że gospodarka leśna prowadzona przez PGL Lasy Państwowe będzie prowadzona z należytą uwagą dla walorów przyrodniczych. Inna sytuacja dotyczy terenów rolnych i towarzyszącej im zabudowie. Tu przekształcenia terenu, mimo iż dotyczą zaledwie nieco powyżej 20% powierzchni Parku są znacznie bardziej widoczne. Z jednej strony związane jest to z tendencją występującą niemal w całym kraju czyli depopulacją terenów wiejskich. Można spodziewać się, że opuszczonych gospodarstw będzie przybywać, a mimo to presja na rozwój nowej zabudowy o charakterze odmiennym od wiejskiej - czyli mieszkaniowej i rekreacyjnej - będzie się nasilać. Zabudowa mieszkaniowa zwłaszcza w sąsiedztwie większych miejscowości, tj. Kobylnicy, Słupska oraz Bytowa, a zabudowa rekreacyjna w sąsiedztwie atrakcyjnych turystycznie jezior. Obecne trendy wskazują, że nowa zabudowa odbiega układem, formą, doбором materiałów i ogrodzeniami od tradycyjnej zabudowy, co w przyszłości będzie skutkowało pogorszeniem walorów nie tylko krajobrazowych, ale i turystycznych. Dotychczasowy niedostatek miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego rokuje fatalnie dla walorów Parku. Taka sytuacja spowoduje, że chaos przestrzenny będzie się nasilał, a nowo powstająca zabudowa będzie tworzyć amorficzne struktury łamiące tradycyjne układy wsi. Wspomniane cechy architektoniczne przyczynią się do ograniczania cechy odrębności kulturowej obszaru.

Zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym terenów wiejskich będą prowadziły do ujednoczenia upraw, a w konsekwencji ujednoczenia krajobrazu, dawne tereny wiejskie odejdą w przeszłość, zamiast mozaiki pól z zadrzewieniami śródpolnymi za kilkanaście lat mniej żyzne obszary będą podlegały sukcesji, a te żyzniejsze będą stanowiły pola wielkotowarowej produkcji, niekorzystne również pod względem walorów przyrodniczych (ograniczenie łączności ekologicznej). W terenach rolnych coraz silniejsza będzie presja na ich przekształcenia w kierunku obszarów produkcji energii odnawialnej – zwłaszcza wielkopowierzchniowych farm solarnych, które na wiele lat zmienią obraz PKDS.

Znaczącym problemem dla degradacji walorów kulturowych Parku w najbliższych latach będzie niedostatek podejmowanych działań w celu ich ochrony. Wiele obiektów w ciągu 20-lat ulegnie całkowitemu zniszczeniu, obecne lata to ostatni moment żeby ochronić najcenniejsze dla regionu założenia wieloprzestrzenne (dworsko/ pałacowo-parkowe i zespoły folwarczne wraz z ich otoczeniem.) ale także pojedyncze cenne obiekty tradycyjnej zabudowy mieszkaniowej i gospodarczej. Obecny stan wskazuje, że większości z nich nie uda się utrzymać bez podjęcia wspomnianych działań.

12.2. Wariant ochrony aktywnej – pełna realizacja ustaleń planu ochrony

W przypadku realizacji wariantu ochrony aktywnej można ograniczyć niekorzystne zjawiska przestrzenne zaobserwowane na terenie PKDS co przyczyni się do lepszego funkcjonowania przyrodniczego i społecznego Parku. W odniesieniu do terenów osadnictwa przede wszystkim ograniczone będzie rozpraszanie nowo powstającej zabudowy. Szczególnie istotne dla utrzymania i poprawy walorów Parku będzie także wprowadzenie i konsekwentne promowanie zestawu dobrych

praktyk do kształtowania otoczenia budynków w zabudowie oraz do kształtowania krajobrazu rolniczego. Takie działania przyczynią się do zachowania (jeszcze czytelnej miejscami) tożsamości krajobrazu rolniczego. Stosowanie dobrych praktyk kształtujących zarówno architekturę nowo powstających obiektów jak i ich otoczenia (ogrodzenia, roślinność zagrodowa) powinno przyczynić się do poprawy odbioru wizualnego Parku, w szczególności w odniesieniu do jego terenów zainwestowanych. Jednak szansą na taki rozwój zdarzeń jest wymóg świadomego wprowadzenia kontroli nad lokalizacją nowo powstającej zabudowy, a także rozwiązań OZE zwłaszcza farm solarnych. Proponowane wskaźniki zabudowy pozwalają z jednej strony na rozwój tego obszaru, z drugiej jednak przyczynią się do zwiększenia ładunku przestrzennego, a w rezultacie do zachowania walorów Parku. Stosowanie w najbliższych kilkunastu latach zaleceń w odniesieniu do terenów rolnych, pozwoli mieć nadzieję na utrzymanie dobrze funkcjonującej, nie tylko gospodarczo, ale i przyrodniczo, przestrzeni rolnej (chodzi tu głównie o kształtowanie zadrzewień śródpolnych, ale także prace w gminach nad uchwałami reklamowymi). Natomiast wprowadzanie zalesień zgodnie z zaproponowanymi zasadami przyczyni się do poprawy powiązań przyrodniczych Parku zwłaszcza z jego otoczeniem.

13.LITERATURA

Dane literaturowe:

- Bezubik K., Czochański J., Hałuzo M., Mazurkiewicz B., Pietruszewski J., Pomierski E, Radziszewska G., Rekowska J, Rudzińska A., Siłkowska I., Wojcieszek K. 2014. Koncepcja sieci ekologicznej województwa pomorskiego dla potrzeb planowania przestrzennego. PBRP. Gdańsk. 118 i aneks: karty korytarzy ekologicznych
- Flis. A. 1999. Ocena zmian użytkowania ziemi na obszarze Parku Krajobrazowego "Dolina Słupi" dla potrzeb planowania funkcji rekreacyjnej. Problemy Ekologii Krajobrazu. 5: 161-168
- Flis A. 1998. Zmiany struktury krajobrazu naturalnego w rejonie Jeziora Jasień
- w świetle zmian użytkowania ziemi w latach: 1877-1976. Acta Geograph. Lodziensia. 74: 37-48.
- Florek W. 1991. Postglacjalny rozwój dolin rzek środkowej części północnego skłonu Pomorza. WSP. Słupsk.
- Flis A. 2001. Funkcjonowanie Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” a systemy obszarów chronionych (analiza przemian struktury krajobrazu i prognoza). Maszynopis rozprawy doktorskiej.
- Flis A. 2007. Funkcjonowanie Parku Krajobrazowego "Dolina Słupi" w świetle zmian jego struktury przestrzennej. Wyd. Nauk. Akademii Pomorskiej w Słupsku. Słupsk.
- Flis A. 1996. Kartograficzna i teledetekcyjna analiza zmian użytkowania ziemi na obszarze Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” w latach 1877-1996. [W] Geografia w kształtowaniu i ochronie środowiska oraz transformacji gospodarczej Regionu Górnośląskiego. Mat. Z 47 Zjazdu PTG, Sosnowiec.
- Flis A. Prognoza rozwoju krajobrazu na obszarze Parku Krajobrazowego "Dolina Słupi" w świetle zmian użytkowania ziemi. [W] M. Kistowski (red.). 2004. Studia ekologiczno-krajobrazowe w programowaniu rozwoju zrównoważonego. Przegląd polskich doświadczeń u progu integracji z Unią Europejską. Gdańsk: 149–157.
- Flis A. 2000. The analysis of contemporary land transformations in the "Słupia Valley" Landscape Park: its application for environmental management. [W] (red) Richling A., Lechnio J., Malinowska E. Landscape Ecology - theory and applications for practical purposes. The Problems of Landscape Ecology. Vol. VI: 78-90
- Konias A. 2007. Okolice Słupska na pierwszym zdjęciu topograficznym Pomorza z lat 1836-1837. Słupskie Prace Geograficzne. 3: 171-189.
- Czapiewska G. 2015. Rola i znaczenie sieci obszarów wiejskich w rozwoju pomorskich wsi. Słupskie Prace Geograficzne. 12: 5-18.
- Czapliński P. 2008. Przesunięcia przestrzenne przemysłu w subregionie słupskim. Słupskie Prace Geograficzne. 5: 17-28.
- Kistowski M., Lipińska B., Korwel-Lejkowska B., 2005. Studium ochrony
- Krajobrazu województwa pomorskiego, maszynopis na zlecenie Samorządu Województwa Pomorskiego.
- Kistowski M., Myga-Piątek U., Solon J. (red). 2018. Studia nad regionalizacją fizycznogeograficzną Polski. Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyckiego. PAN
- Konarski P. 2000. Zabytki kulturowe i zespoły przyrodnicze nad rzeką Słupią. [W] Materiały do poznania regionalizmu słupskiego. Słupsk: 30-51

- Konarski P. 2000. Baza materialna turystyki okolic Bytowa. [W] Materiały do poznania regionalizmu słupskiego. Słupsk: 52-60
- Kondracki J. 2011. Geografia regionalna Polski. Wyd. Nauk. PWN. Warszawa
- Kostarczyk A., Przewoźniak M. (red). 2002. Diagnoza stanu i koncepcja ochrony środowiska przyrodniczo-kulturowego w województwie pomorskim. Materiały do Monografii Przyrodniczej Regionu Gdańskiego. 8: 275
- Mazur M., Soja H. 2003. Ziemia Słupska - dzieje i kultura. Muzeum Pomorza Środkowego. Słupsk
- Rydz E. 2009. Współczesne problemy demograficzno-osadnicze na Pomorzu Środkowym. Słupskie Prace Geograficzne 6: 19-43
- Szymańska W. 2009. Specjalizacja lokalnej działalności gospodarczej miast Pomorza. Słupskie Prace Geograficzne. 6: 73-87
- Gerstmannowa E., Zalewski W. 2001. Plan ochrony Parku Krajobrazowego "Dolina Słupi" (PKDS) - synteza ustaleń. [W] Gerstmannowa E. (red.) Park Krajobrazowy "Dolina Słupi". Materiały do Monografii Przyrodniczej Regionu Gdańskiego. 5: 217-250

Dokumenty planistyczne i strategiczne:

- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. 2012. Warszawa
- Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020. 2012. Gdańsk
- Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Powiatu Słupskiego na lata 2012-2022. 2013. Słupsk
- Strategia rozwoju powiatu bytowskiego na lata 2015 - 2022. 2015. Bytów
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupskiego na lata 2014 - 2017 z perspektywą do 2021 roku
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Bytowskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025
- Studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin:
 - Borzytuchom
 - Bytów
 - Czarna Dąbrówka
 - Dębica Kaszubska
 - Kobylnica
 - Kołczygłowy
 - Słupsk
- Strategie rozwoju gmin:
 - Borzytuchom na lata 2014- 2020
 - Bytów na lata 2015-2025
 - Czarna Dąbrówka na lata 2015-2022
 - Dębica Kaszubska na lata 2014 – 2020
 - Kobylnica na lata 2015-2020
 - Kołczygłowy na lata 2015-2022
 - Słupsk na lata 2017-2022
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
- Decyzje o warunkach zabudowy
- Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego

- Plany rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych gmin
- Plany zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gmin
- Plany gospodarki niskoemisyjnej dla gmin
- Planu ochrony Parku Krajobrazowego "Dolina Słupi"
- Akty prawne powołujące do życia formy ochrony przyrody.
- Plany ochrony rezerwatów przyrody
- Akty prawne powołujące do życia formy ochrony przyrody.
- Zarządzenia RDOŚ w odniesieniu do form ochrony przyrody
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Słupi PLB220002
- Planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Słupi PLH220052
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy PLH220039

14.ZESTAWIENIE TABEL, RYCIN I FOTOGRAFII

Spis tabel:

Tab. 1 Zestawienie dostępnej literatury z analizą jej przydatności na potrzeby operatu zagospodarowania przestrzennego PKDS	11
Tab. 2 Gmina Kobylnica - ustalenia strategii rozwoju ważne dla funkcjonowania PKDS	27
Tab. 3 Gmina Borzytuchom - ustalenia strategii rozwoju ważne dla funkcjonowania PKDS	30
Tab. 4 Gmina Czarna Dąbrówka - ustalenia strategii rozwoju ważne dla funkcjonowania PKDS	31
Tab. 5 Gmina Dębica Kaszubska - ustalenia strategii rozwoju ważne dla funkcjonowania PKDS	33
Tab. 6 Gmina Kołczygłowy - ustalenia strategii rozwoju ważne dla funkcjonowania PKDS	33
Tab. 7 Kierunki rozwoju dla ważniejszych miejscowości gminy Kobylnica.....	37
Tab. 8 Kierunki rozwoju ważniejszych miejscowości gminy Borzytuchom	43
Tab. 9 Główne kierunki rozwoju dla wsi graniczących z PKDS, gm. Dębica Kaszubska	46
Tab. 10 Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w latach 2010-2020 w podziale na kategorie (GUS, 2020)	60
Tab. 11 Obręby ewidencyjne i ich położenie względem PKDS i otuliny (oprac. własne)	64
Tab. 12 Liczba ludności w poszczególnych gminach dla lat 2010, 2015 oraz 2020 (oprac. własne na podstawie danych GUS)	66
Tab. 13 Liczba ludności w miejscowościach położonych na terenie PKDS (oprac. własne na podstawie informacji z gmin i dokumentów gminnych).....	67
Tab. 14 Opis struktury funkcjonalno-przestrzennej i stanu zagospodarowania ważniejszych miejscowości PKDS	78
Tab. 15 Podstawowe dane statystyczne na temat leśnictwa w gminach PKDS (oprac. własne na podstawie danych GUS 2020)	124
Tab. 16 Liczba podmiotów gospodarczych w gminach PKDS (GUS, 2020).....	143
Tab. 17 Zestawienie infrastruktury zaopatrzenia w wodę dla gmin PK Dolina Słupi i jego otuliny (GUS, 2020).....	145

Tab. 18 Zestawienie % mieszkańców gmin PK Dolina Słupi korzystających z wodociągu (GUS, 2018)	145
Tab. 19 Zestawienie infrastruktury zaopatrzenia w wodę dla gminy Borzytuchom (GUS, 2020)	146
Tab. 20 Zestawienie infrastruktury zaopatrzenia w wodę dla gminy Czarna Dąbrówka (GUS, 2020)	147
Tab. 21 Zestawienie danych nt. ujęć wody na terenie gminy Czarna Dąbrówka (dane wg ZGK z listopada 2015, za Projektem zmian Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka, 2020).....	148
Tab. 22 Zestawienie infrastruktury zaopatrzenia w wodę dla gminy Kołczygłowy (GUS, 2020).....	148
Tab. 23 Zestawienie infrastruktury zaopatrzenia w wodę dla gminy Dębica Kaszubska (GUS, 2020)	149
Tab. 24 Zestawienie infrastruktury zaopatrzenia w wodę dla gminy Kobylnica (GUS, 2020)	150
Tab. 25 Zestawienie infrastruktury kanalizacyjnej dla gmin PK Dolina Słupi i jego otuliny (GUS, 2020)	151
Tab. 26 Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych na terenach gmin PK Dolina Słupi i jego otuliny (GUS, 2018).....	151
Tab. 27 Zestawienie infrastruktury kanalizacyjnej dla gminy Borzytuchom (GUS, 2020)	152
Tab. 28 Zestawienie infrastruktury kanalizacyjnej dla gminy Czarna Dąbrówka (GUS, 2020)	153
Tab. 29 Zestawienie infrastruktury kanalizacyjnej dla gminy Kołczygłowy (GUS, 2020).....	153
Tab. 30 Zestawienie infrastruktury kanalizacyjnej dla gminy Dębica Kaszubska (GUS, 2020)	154
Tab. 31 Zestawienie infrastruktury kanalizacyjnej dla gminy Kobylnica (GUS, 2020).....	154
Tab. 32 Zbiorcze zestawienie odpadów komunalnych zmieszanych odebranych w 2020 r. (GUS, 2020)	155
Tab. 33 Zestawienie infrastruktury gazowej dla gmin PK Dolina Słupi i jego otuliny (GUS, 2020)	158
Tab. 34 Zestawienie infrastruktury gazowej dla gminy Kobylnica (GUS, 2020)	160
Tab. 35 Elektrownie wodne w gminie Dębica Kaszubska (źródło: POS).....	165
Tab. 36 Drogi powiatowe na terenie gminy Dębica Kaszubska (za: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębica Kaszubska, 2018)	177
Tab. 37 Drogi gminne na obszarze gminy Dębica Kaszubska (za: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębica Kaszubska, 2018)	178
Tab. 38 Zmiany powierzchni terenów zabudowanych w latach 90-tych XX w. i w 2018 r. na terenie Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” oraz otuliny (oprac. własne)	186
Tab. 39 Rozwój terenów zabudowanych w ostatnich ok. 30 latach w gminach na terenie Parku i otuliny (oprac. własne).....	187
Tab. 40 Liczba mieszkań oddanych do użytku w wybranych miejscowościach Parku (oprac. własne na podstawie danych GUS).	188
Tab. 41 Charakterystyka rezerwatów przyrody położonych w granicach PKDS.....	209
Tab. 42 Charakterystyka obszarów Natura 2000 obejmujących swym zasięgiem obszar PKDS.	213

Tab. 43 Charakterystyka oraz źródła zagrożeń wewnętrznych wynikających z zagospodarowania przestrzennego PKDS.....	221
Tab. 44 Charakterystyka oraz źródła zagrożeń zewnętrznych PKDS wynikających z zagospodarowania przestrzennego oraz możliwe sposoby ich eliminacji lub ograniczenia	226
Tab. 45 Typologia podziału obszaru PKDS na strefy działań ochronnych i rekomendacji Planu ochrony.....	232
Tab. 46 Typologia wydzieleni prezentujących wybrane uwarunkowania ochrony PKDS.	234
Tab. 47 Rekomendowane parametry zagospodarowania terenu i wskaźniki urbanistyczne dla poszczególnych typów zabudowy.	243

Spis rycin:

Ryc. 1 Dolina Słupi (Fot. KK, 2020).....	1
Ryc. 2 Planowana lokalizacja siłowni wiatrowych (SUiKZP gminy Kobylnica)	48
Ryc. 3 Zasięg przestrzenny obowiązujących planów miejscowych w obrębie PKDS (oprac. własne) ..	49
Ryc. 4 Zasięg przestrzenny obowiązujących planów miejscowych w obrębie PKDS na tle struktury użytkowania terenu (oprac. własne).....	50
Ryc. 5 Planowana zabudowa (wg mpzp) na obszarach dotąd niezainwestowanych (oprac. własne) .	51
Ryc. 6 Nowa zabudowa w Łosinie według mpzp (oprac. własne na podstawie mpzp).....	52
Ryc. 7 Nowa zabudowa w Lubuniu według mpzp (oprac. własne na podstawie mpzp)	53
Ryc. 8 Nowa zabudowa w Kwakowie według mpzp (oprac. własne na podstawie mpzp)	53
Ryc. 9 Nowa zabudowa w Kruszynie według mpzp (oprac. własne na podstawie mpzp)	54
Ryc. 10 Nowa zabudowa w Kołczygłowach według mpzp (oprac. własne na podstawie mpzp)	55
Ryc. 11 Nowa zabudowa w Łupawsku według mpzp (oprac. własne na podstawie mpzp).....	55
Ryc. 12 Nowa zabudowa w Nożynie według mpzp (oprac. własne na podstawie mpzp).....	56
Ryc. 13 Nowa zabudowa w Jerzkowicach, Brzezince i Sieromino według mpzp (oprac. własne na podstawie mpzp).....	56
Ryc. 14 Nowa zabudowa w Kartkowie według mpzp (oprac. własne na podstawie mpzp).....	57
Ryc. 15 Fragment mpzp dla m. Barnowo.....	58
Ryc. 16 Liczba wydanych decyzji o ustalenie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu w poszczególnych gminach w latach 2010-2020 (opracowanie własne na podstawie danych GUS 2020)	59
Ryc. 17 Park Krajobrazowy „Dolina Słupi” na tle podziału administracyjnego (oprac. własne).....	62
Ryc. 18 Struktura administracyjna PKDS (oprac. własne).....	63
Ryc. 19 Procentowy udział powierzchni PKDS w obszarze poszczególnych gmin (oprac. własne)	63
Ryc. 20 Park Krajobrazowy „Dolina Słupi” na tle granic obrębów ewidencyjnych (oprac. własne).....	64

Ryc. 21 Procentowy udział poszczególnych rodzajów pokrycia terenu w granicach PKDS i otuliny (oprac. własne na podstawie Corine Landcover, 2018)	70
Ryc. 22 Struktura przestrzenna poszczególnych rodzajów użytkowania w granicach PKDS i otuliny (oprac. własne na podstawie Corine Landcover 2018)	71
Ryc. 23 Procentowy udział poszczególnych rodzajów użytkowania w granicach PKDS i otuliny (oprac. własne na podstawie BDOT, 2016).....	72
Ryc. 24 Struktura przestrzenna poszczególnych rodzajów użytkowania w granicach PKDS i otuliny (oprac. własne na podstawie BDOT, 2016)	72
Ryc. 25 Procentowy udział poszczególnych rodzajów użytkowania w granicach PKDS (oprac. własne na podstawie danych ewidencyjnych ze starostwa słupskiego i bytowskiego)	73
Ryc. 26 Struktura przestrzenna poszczególnych rodzajów użytkowania w granicach PKDS i otuliny (opracowanie własne na podstawie danych ewidencyjnych z baz starostwa słupskiego i bytowskiego)	74
Ryc. 27 Lasy nad jeziorem Modre (Fot. MW, 2020)	75
Ryc. 28 Las w rezerwacie przyrody Grodzisko Borzytuchom (Fot. MW, 2020)	75
Ryc. 29 Łąki i pastwiska – Wierszyno (Fot. MW, 2020)	75
Ryc. 30 Pola uprawne w Kartkowie (Fot. MW, 2020).....	75
Ryc. 31 Zabudowa wiejska – wieś Radusz (Fot. MW, 2020).....	75
Ryc. 32 Jezioro Głębokie (Fot. MW, 2020)	75
Ryc. 33 Hierarchizacja jednostek osadniczych w PKDS (oprac. własne).....	77
Ryc. 34 Charakter i struktura przestrzenna istniejącej zabudowy PKDS i (oprac. własne na podstawie analizy ortofotomapy, BDOT oraz wizji terenowej)	93
Ryc. 35 Kruszyna - wieś o układzie ulicówki (oprac. własne)	94
Ryc. 36 Kruszyna z lotu ptaka (https://kobylnica.pl/kruszyna.html).....	94
Ryc. 37 Kwakowo - wieś o układzie owalnicy (oprac. własne)	95
Ryc. 38 Kwakowo z lotu ptaka (https://kobylnica.pl/kwakowo.html)	95
Ryc. 39 Lubuń - wieś ulicówka z przekształceniami do wielodrożnicy (oprac. własne)	96
Ryc. 40 Lubuń z lotu ptaka (https://kobylnica.pl/lubun.html)	96
Ryc. 41 Kołczygłowy - wieś o układzie wielodrożnicy (oprac. własne).....	97
Ryc. 42 Kołczygłowy z lotu ptaka (Fot. UG Kołczygłowy).....	97
Ryc. 43 Łosino z lotu ptaka – widok na kościół (https://kobylnica.pl/losino-zajaczowo.html).....	98
Ryc. 44 Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w Łosinie (Fot. MW, 2020)	98
Ryc. 45 Zajączkowo z lotu ptaka (https://kobylnica.pl/losino-zajaczowo.html)	99
Ryc. 46 Zajączkowo – widok na pole golfowe (https://kobylnica.pl/losino-zajaczowo.html)	99
Ryc. 47 Zabudowa w Zajączkowie (Fot. MW, 2020).....	99
Ryc. 48 Zabudowa w Zajączkowie (Fot. MW, 2020).....	99

Ryc. 49 Kwakowo z lotu ptaka – widok na kościół (https://kobylnica.pl/kwakowo.html).....	99
Ryc. 50 Tereny sportowe w Kwakowie (https://kobylnica.pl/kwakowo.html)	99
Ryc. 51 Aleja drzew w Kwakowie (https://kobylnica.pl/kwakowo.html).....	99
Ryc. 52 Kwakowo z lotu ptaka (https://kobylnica.pl/kwakowo.html)	99
Ryc. 53 Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna w Kwakowie (Fot. MW, 2020)	100
Ryc. 54 Centrum wsi Kwakowo (Fot. MW, 2020)	100
Ryc. 55 Gospodarstwo rolne w Kwakowie (Fot. MW, 2020)	100
Ryc. 56 Siedziba firmy Adkonis sp. z o.o. w Kwakowie (Fot. MW, 2020)	100
Ryc. 57 Kruszyna z lotu ptaka (https://kobylnica.pl/kruszyna.html).....	100
Ryc. 58 Zabudowa w Kruszynie (https://kobylnica.pl/kruszyna.html).....	100
Ryc. 59 Lubuń z lotu ptaka (https://kobylnica.pl/lubun.html)	101
Ryc. 60 Kościół w Lubuniu (Fot. MW, 2020)	101
Ryc. 61 Zabudowa w centrum wsi Lubuń (Fot. MW, 2021).....	101
Ryc. 62 Zabudowa wsi Lubuń (Fot. MW, 2021)	101
Ryc. 63 Stara zabudowa wsi Lubuń (Fot. MW, 2021)	101
Ryc. 64 Nowa zabudowa jednorodzinna we wsi Lubuń (Fot. MW, 2020)	101
Ryc. 65 Żelkówko z lotu ptaka (https://kobylnica.pl/zelkowko-zelki.html)	102
Ryc. 66 Żelkówko z lotu ptaka (https://kobylnica.pl/zelkowko-zelki.html)	102
Ryc. 67 Żelkówko – zabudowa wsi (Fot. MW, 2021)	102
Ryc. 68 Żelkówko – widok na kościół (Fot. MW, 2021)	102
Ryc. 69 Żelki – teren rekreacyjny (Fot. MW, 2021)	103
Ryc. 70 Żelki – renowacje starych budynków (Fot. MW, 2021)	103
Ryc. 71 Żelki – zabudowa wsi (Fot. MW, 2021)	103
Ryc. 72 Żelki – nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (Fot. MW, 2021)	103
Ryc. 73 Kołczygłowy – zabudowa centrum wsi (Fot. MW, 2021)	103
Ryc. 74 Kołczygłowy – zabudowa centrum wsi (Fot. MW, 2021)	103
Ryc. 75 Kołczygłowy – kościół (Fot. KK, 2020)	103
Ryc. 76 Kołczygłowy – zabytkowa zabudowa (Fot. MW, 2020)	103
Ryc. 77 Kołczygłowy – nowa zabudowa mieszkaniowo-usługowa (Fot. MW, 2021)	104
Ryc. 78 Kołczygłowy – zabytkowa zabudowa, częściowo odremontowana (Fot. MW, 2021)	104
Ryc. 79 Radusz – zabudowa wsi (Fot. MW, 2020)	104
Ryc. 80 Radusz-Wierszyno – aleja drzew (Fot. MW, 2020)	104
Ryc. 81 Wierszyno – zabudowa zabytkowa i współczesna (Fot. MW, 2021)	105
Ryc. 82 Wierszyno – zabudowa zabytkowa szachulcowa (Fot. MW, 2021)	105

Ryc. 83 Wierszyno – zabudowa wsi (Fot. MW, 2021)	105
Ryc. 84 Wierszyno – zabudowa gospodarcza (Fot. MW, 2021)	105
Ryc. 85 Gałąźnia Mała – współczesna zabudowa (Fot. MW, 2020)	105
Ryc. 86 Gałąźnia Mała – kościół (Fot. MW, 2020)	105
Ryc. 87 Gałąźnia Mała – zabudowa zabytkowa (Fot. MW, 2020)	105
Ryc. 88 Gałąźnia Mała – elektrownia wodna (Fot. MW, 2020)	105
Ryc. 89 Gałąźnia Mała – zamek wodny – część założenia hydrotechnicznego (Fot. MW, 2020)	106
Ryc. 90 Gałąźnia Mała – dawny park podworski. Obecnie w rękach prywatnych (Fot. MW, 2020) ..	106
Ryc. 91 Gałąźnia Wielka – zabudowa pofolwarczna (Fot. MW, 2020)	106
Ryc. 92 Gałąźnia Wielka – zabudowa pofolwarczna (Fot. MW, 2020)	106
Ryc. 93 Gałąźnia Wielka – współczesna zabudowa w otoczeniu zabytkowego założenia folwarcznego (Fot. MW, 2020)	106
Ryc. 94 Gałąźnia Wielka – zabudowa wsi (Fot. MW, 2020).....	106
Ryc. 95 Borzytuchom z lotu ptaka (Fot. D. Paciorek, 2015, https://borzytuchom.pl/z-lotu-ptaka.html)	107
Ryc. 96 Borzytuchom – zabudowa wsi (Fot. MW, 2020)	107
Ryc. 97 Borzytuchom – zabudowa wsi (Fot. MW, 2020)	107
Ryc. 98 Borzytuchom – szkoła, w tle zabudowa wielorodzinna (Fot. MW, 2021).....	107
Ryc. 99 Borzytuchom – łąki (Fot. MW, 2020)	108
Ryc. 100 Borzytuchom – współczesna zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (Fot. MW, 2021)...	108
Ryc. 101 Borzytuchom – nowa zabudowa (Fot. MW, 2021)	108
Ryc. 102 Borzytuchom – nowa zabudowa (Fot. MW, 2021)	108
Ryc. 103 Borzytuchom – „częściowe” remonty budynków zabytkowych (Fot. MW, 2021)	108
Ryc. 104 Borzytuchom – degradacja zabytkowych budynków (Fot. MW, 2021)	108
Ryc. 105 Krosnowo – zabytkowa zabudowa szachulcowa (Fot. MW, 2020).....	108
Ryc. 106 Krosnowo – nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (Fot. MW, 2020)	108
Ryc. 107 Osieki – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna po byłym PGR (Fot. MW, 2021).....	109
Ryc. 108 Osieki – zabudowa wsi (Fot. MW, 2021).....	109
Ryc. 109 Osieki – przekształcenia zabytkowej zabudowy (Fot. MW, 2021).....	109
Ryc. 110 Osieki – zabytkowa zabudowa (Fot. MW, 2021)	109
Ryc. 111 Mielno –zabudowa wsi (Fot. MW, 2020).....	109
Ryc. 112 Mielno –aleja drzew, w tle zabudowa wsi (Fot. MW, 2020).....	109
Ryc. 113 Podwilczyn – zabudowa (Fot. MW, 2021).....	110
Ryc. 114 Podwilczyn – zabudowa (Fot. MW, 2021).....	110

Ryc. 115 Podwilczyn – zabudowa (Fot. MW, 2020).....	110
Ryc. 116 Podwilczyn – zabudowa (Fot. MW, 2020).....	110
Ryc. 117 Podwilczyn – „remonty” zabudowy zabytkowej (Fot. MW, 2020)	111
Ryc. 118 Podwilczyn – współczesna zabudowa. Sklep – obecnie nie funkcjonuje. (Fot. MW, 2021)	111
Ryc. 119 Podwilczyn – stara zabudowa o dużych walorach kulturowych (Fot. MW, 2021)	111
Ryc. 120 Podwilczyn – współczesna zabudowa w zestawieniu z historyczną. (Fot. MW, 2021)	111
Ryc. 121 Krzynia – elektrownia wodna (Fot. MW, 2020)	111
Ryc. 122 Krzynia – zabudowa mieszkaniowa w pobliżu elektrowni wodnej (Fot. MW, 2020)	111
Ryc. 123 Krzynia – zabytkowa kuźnia (Fot. MW, 2020).....	111
Ryc. 124 Krzynia – pozostałości parku dworskiego (Fot. MW, 2020).....	111
Ryc. 125 Strzegomino – elektrownia wodna (Fot. MW, 2020).....	112
Ryc. 126 Strzegomino – ogródki działkowe przy kanale wodnym (Fot. MW, 2020)	112
Ryc. 127 Strzegomino – zabudowa letniskowa (Fot. MW, 2020).....	112
Ryc. 128 Strzegomino – „drugie” domy (Fot. MW, 2020)	112
Ryc. 129 Niemczewo – zabytkowa zabudowa szachulcowa (Fot. MW, 2020)	112
Ryc. 130 Niemczewo – zabudowa letniskowa (Fot. KK, 2020)	112
Ryc. 131 Motarzyno – zabudowa wiejska (Fot. KK, 2020).....	113
Ryc. 132 Motarzyno – zabytkowa zabudowa (Fot. KK, 2020)	113
Ryc. 133 Motarzyno – pozostałości dawnego założenia dworsko-parkowego (Fot. MW, 2020).....	113
Ryc. 134 Motarzyno – pozostałości dawnego założenia dworsko-parkowego (Fot. MW, 2020).....	113
Ryc. 135 Gałęzów – zabudowa mieszkaniowa (Fot. MW, 2021).....	114
Ryc. 136 Gałęzów – teren wypoczynkowy nad jeziorem (Fot. MW, 2021).....	114
Ryc. 137 Gałęzów – „remonty” zabudowy zabytkowej; degradacja walorów kulturowych (Fot. MW, 2021).....	114
Ryc. 138 Gałęzów – ogród ekologiczny – „nie-ekologiczny” (Fot. MW, 2021).....	114
Ryc. 139 Unichowo – zabudowa wiejska (Fot. MW, 2020)	114
Ryc. 140 Unichowo – widok na pałac od strony jeziora Unichowo (Fot. MW, 2020)	114
Ryc. 141 Unichowo – pałac w Unichowie (Fot. MW, 2020)	114
Ryc. 142 Unichowo – teren rekreacyjno-wypoczynkowy nad jeziorem Unichowo (Fot. KK, 2020)...	114
Ryc. 143 Kartkowo – zabytkowa aleja prowadząca do parku (Fot. MW, 2020)	115
Ryc. 144 Kartkowo – widok na pałac w Kartkowie (Fot. MW, 2020)	115
Ryc. 145 Kartkowo – krajobraz rolniczy (Fot. MW, 2020)	115
Ryc. 146 Kartkowo – tereny rekreacyjne nad jeziorem Długim (Fot. MW, 2020).....	115

Ryc. 147 Nożyno – zabudowa o charakterze zabytkowym i zabudowa współczesna (Fot. MW, 2020)	115
Ryc. 148 Nożyno – zabudowa (Fot. MW, 2020)	115
Ryc. 149 Jerzkowice – zabytkowa zabudowa (Fot. MW, 2020)	116
Ryc. 150 Jerzkowice – ferma tuczu trzody chlewnej (Fot. MW, 2020)	116
Ryc. 151 Łupawsko – zabudowa wiejska (Fot. MW, 2020)	116
Ryc. 152 Łupawsko – teren ośrodka wypoczynkowego „Wrzos” (http://wrzos.com/project/brda/)	116
Ryc. 153 Jasień – zabytkowy drewniany kościół o konstrukcji szachulcowej (w bezpośrednim sąsiedztwie Parku, tuż przy granicy) (Fot. MW, 2020)	117
Ryc. 154 Jasień – zabytkowa zabudowa szachulcowa (Fot. MW, 2020)	117
Ryc. 155 Jasień – ośrodek wypoczynkowy nad jeziorem (Fot. MW, 2020)	117
Ryc. 156 Jasień – camping „na stałe” (Fot. MW, 2020)	117
Ryc. 157 Struktura przestrzenna terenów rolnych i użytków zielonych na terenie PKDS i otuliny (oprac. własne na podstawie danych ewidencji gruntów ze starostw)	118
Ryc. 158 Klasy gleb w PKDS i otulinie (oprac. własne na podstawie danych ewidencyjnych ze starostw)	119
Ryc. 159 Układ pól i łąk w rejonie Gałąźni Małej (źródło: Google Earth)	120
Ryc. 160 Układ pól i łąk w rejonie Podwilczyna i Darżkowa (źródło: Google Earth)	120
Ryc. 161 Pola uprawne, wieś Wierszyno (Fot. MW, 2020)	122
Ryc. 162 Uprawy zbożowe, Borzytuchom (Fot. MW, 2020)	122
Ryc. 163 Pola uprawne, w pobliżu rezerwatu przyrody Grodzisko Borzytuchom (Fot. MW, 2020)	122
Ryc. 164 Pola uprawne, Mielno (Fot. MW, 2020)	122
Ryc. 165 Uprawa rzepaku, Motarzyno (Fot. MW, 2020)	122
Ryc. 166 Pole kukurydzy, Kwakowo (Fot. MW, 2020)	122
Ryc. 167 Wypas bydła, wieś Różki (Fot. MW, 2020)	123
Ryc. 168 Wypas bydła, Podwilczyn (Fot. MW, 2020)	123
Ryc. 169 Ferma tuczu trzody chlewnej w Jerzkowicach (Fot. MW, 2020)	123
Ryc. 170 Hodowla ryb w Kamieńcu (otulina Parku, bezpośrednie sąsiedztwo PKDS) (źródło: google maps)	123
Ryc. 171 Łąki w Wierszynie (Fot. MW, 2020)	123
Ryc. 172 Łąki nad rzeką Skotawą (Fot. MW, 2020)	123
Ryc. 173 Zalesienia planowane na obszarze PKDS - wg dokumentów planistycznych (Studium i mpzp)	125
Ryc. 174 Mapa Parku i otuliny w odniesieniu do granic nadleśnictw (oprac. własne)	126
Ryc. 175 Tereny lasów i zadrzewień PKDS i otuliny (oprac. własne na podstawie danych ewidencyjnych ze starostw)	126

Ryc. 176 Las nad jeziorem Modre (Fot. MW, 2020)	127
Ryc. 177 Las nad jeziorem Godzierz (Fot. MW, 2020)	127
Ryc. 178 Las nad jeziorem Dręczyno (Fot. MW, 2020)	127
Ryc. 179 Las w rezerwacie przyrody Grodzisko Borzytuchom (Fot. MW, 2020)	127
Ryc. 180 Las łęgowy, Lubuń (Fot. MW, 2020)	127
Ryc. 181 Las bukowy, Świelubie (Fot. MW, 2020)	127
Ryc. 182 Szkółka leśna w Łysomicach (Fot. MW, 2020)	127
Ryc. 183 Szkółka leśna w Łysomicach (Fot. MW, 2020)	127
Ryc. 184 Przystań kajakowa i miejsce wypoczynkowe w Gałąźni Małej (Fot. MW, 2020)	130
Ryc. 185 Przystań kajakowa i miejsce wypoczynkowe w Lubuniu (Fot. MW, 2020)	130
Ryc. 186 Łysomice, wiata wypoczynkowa (Fot. MW, 2020)	130
Ryc. 187 Przystań kajakowa nad jeziorem Głębokim (Fot. MW, 2021)	130
Ryc. 188 Kamieńc – miejsce wypoczynkowe nad rzeką Kamienica (Fot. MW, 2021)	130
Ryc. 189 Parking i wiata wypoczynkowa nad jeziorami lobeliowymi, gm. Borzytuchom (Fot. MW, 2021)	131
Ryc. 190 Pomost pływający nad jeziorem Okoniewskim (Fot. MW, 2020)	131
Ryc. 191 Miejsce wypoczynkowe nad jeziorem Osiecko (Fot. MW, 2020)	131
Ryc. 192 Punkt widokowy nad jeziorem Głębokim (Fot. MW, 2020)	131
Ryc. 193 Formy aktywnego wypoczynku nad jeziorem Jasień Północny (Fot. MW, 2020)	131
Ryc. 194 Ścieżka przyrodnicza nad jeziorem Modre (Fot. MW, 2020)	131
Ryc. 195 Pole golfowe w Zajączkowie (Fot. MW, 2020)	131
Ryc. 196 Zespół Szkół w Borzytuchomiu (Fot. MW, 2020)	136
Ryc. 197 Pałac w Niepogłędziu – obecnie m.in. siedziba Stowarzyszenia Speranda (Fot. MW, 2020)	136
Ryc. 198 Ochotnicza Straż Pożarna w Lubuniu (Fot. MW, 2021)	136
Ryc. 199 Ochotnicza Straż Pożarna w Podwilczynie (Fot. MW, 2021)	136
Ryc. 200 Świetlica Wiejska w Żelkówku (Fot. MW, 2021)	137
Ryc. 201 Usługi handlu w Kończygłowach (Fot. MW, 2021)	137
Ryc. 202 Cmentarz parafialny w Podwilczynie (Fot. MW, 2020)	137
Ryc. 203 Cmentarz leśników w Łysomicach (Fot. MW, 2020)	137
Ryc. 204 Grobowce przedstawicieli rodu Puttkamerów w Wierszynie (Fot. MW, 2020)	137
Ryc. 205 Cmentarz poniemiecki w Żelkówku (Fot. MW, 2021)	137
Ryc. 206 System hydrotechniczny na środkowej Słupi (oprac. własne)	138
Ryc. 207 Rozmieszczenie elektrowni wodnych na środkowej Słupi (Florek E., 2001)	139

Ryc. 208 Elektrownia wodna w Gałąźni Małej (Fot. MW, 2020)	139
Ryc. 209 Elektrownia wodna w Gałąźni Małej (Fot. MW, 2020)	139
Ryc. 210 Elektrownia wodna w Gałąźni Małej (Fot. MW, 2020)	140
Ryc. 211 Zamek wodny w Gałąźni Małej (Fot. MW, 2020).....	140
Ryc. 212 Elektrownia wodna w Krzynie (Fot. MW, 2020)	140
Ryc. 213 Elektrownia wodna „Strzegomino” (Fot. MW, 2020)	140
Ryc. 214 Elektrownia wodna „Skarszów Dolny” (Fot. MW, 2020)	140
Ryc. 215 Elektrownia wodna „Struga” (w Strudze) (Fot. MW, 2020).....	140
Ryc. 216 Urządzenia hydrotechniczne na kanale wodnym, Strzegomino (Fot. MW, 2020)	141
Ryc. 217 Urządzenia hydrotechniczne na kanale wodnym, Strzegomino (Fot. MW, 2020)	141
Ryc. 218 Śluza na kanale wodnym, Strzegomino (Fot. MW, 2020)	141
Ryc. 219 Zabudowa hydrotechniczna przy drodze powiatowej Niepogłędzie-Krosnowo (Fot. MW, 2020).....	141
Ryc. 220 Przedsiębiorstwo rolno-handlowe w Zajączkowie (Fot. MW, 2020)	142
Ryc. 221 Przedsiębiorstwo rolne w Unichowie (Fot. MW, 2020).....	142
Ryc. 222 Sprzedaż jaj w Kwakowie (ferma drobiu w Komiałowie) (Fot. MW, 2020)	142
Ryc. 223 Ferma tuczu trzody chlewnej w Jerzkowicach (Fot. MW, 2020)	142
Ryc. 224 Gospodarstwo rybackie w ŻelkóWKu (Fot. MW, 2021).....	142
Ryc. 225 Hodowla narybku pstrąga i jesiotra w Wierszynie (Fot. MW, 2021)	142
Ryc. 226 Poziom bezrobocia w latach 2010-2020 w gminach PKDS (oprac. własne na podstawie GUS, 2020).....	143
Ryc. 227 Rozmieszczenie stacji nadajnikowych telefonii komórkowych na terenie gminy BorzytuchoM (na podstawie: http://beta.btsearch.pl/ dostęp 22-09-2021)	168
Ryc. 228 Rozmieszczenie stacji nadajnikowych telefonii komórkowych na terenie gminy Czarna Dąbrówka (na podstawie: http://beta.btsearch.pl/ dostęp 22-09-2021).....	169
Ryc. 229 Rozmieszczenie stacji nadajnikowych telefonii komórkowych na terenie gminy Kołczygłowy (na podstawie: http://beta.btsearch.pl/ dostęp 22-09-2021)	169
Ryc. 230 Rozmieszczenie stacji nadajnikowych telefonii komórkowych na terenie gminy Dębica Kaszubska (na podstawie: http://beta.btsearch.pl/ dostęp 22-09-2021).....	170
Ryc. 231 Rozmieszczenie stacji nadajnikowych telefonii komórkowych na terenie gminy Kobylnica (na podstawie: http://beta.btsearch.pl/ dostęp 22-09-2021)	171
Ryc. 232 Rozmieszczenie dróg krajowych i wojewódzkich w PKDS i okolicach (oprac. własne).....	172
Ryc. 233 Rozmieszczenie dróg w podziale na klasy w PKDS i okolicach (oprac. własne na podstawie danych BDOT, 2016).....	173
Ryc. 234 Przebieg czynnych linii kolejowych w sąsiedztwie PKDS (http://mapa.plk-sa.pl/).....	180
Ryc. 235 Rozkład przestrzenny zabudowy PKDS i otuliny (oprac. własne)	188

Ryc. 236 Rozkład przestrzenny nowej zabudowy powstałej po 1990 r. (oprac. własne).....	189
Ryc. 237 Rozwój zabudowy w Dębnicy Kaszubskiej (oprac. własne)	190
Ryc. 238 Rozwój zabudowy w miejscowości Borzytuchom (oprac. własne).....	191
Ryc. 239 Rozwój zabudowy w obrębie Łupawsko w sąsiedztwie jeziora Jasień (oprac. własne)	191
Ryc. 240 Rozwój zabudowy we wsi Nożyno (oprac. własne)	192
Ryc. 241 Rozwój zabudowy we wsi Osieki (oprac. własne).....	193
Ryc. 242 Planowana nowa zabudowa w oderwaniu od zwartych układów wsi. (oprac. własne na podstawie geoportal.gov.pl).	194
Ryc. 243 Fragment obowiązującego Studium dla rejonu jezior Okoniewskiego i Krosnowskiego	194
Ryc. 244 Nowe wydzielenia geodezyjne wskazują prawdopodobne kierunki rozwoju przestrzennego - Borzytuchom	195
Ryc. 245 Rozwój nowej zabudowy w Borzutuchomiu (źródło Fot.: UG Borzytuchom).....	195
Ryc. 246 Nowe wydzielenia geodezyjne wskazują prawdopodobne kierunki rozwoju przestrzennego - Jutrzenka	196
Ryc. 247 Nowe wydzielenia geodezyjne wskazują prawdopodobne kierunki rozwoju przestrzennego - Motarzyno	196
Ryc. 248 Rozwój zabudowy w Borzytuchomiu na przestrzeni ostatnich lat (oprac. własne na podstawie Google Earth).....	197
Ryc. 249 Rozwój zabudowy w sąsiedztwie jeziora Jasień w obrębie Otnoga (oprac. własne).....	198
Ryc. 250 Rozwój zabudowy w Dębnicy Kaszubskiej (oprac. własne)	199
Ryc. 251 Rozwój zabudowy w miejscowości Kończygłowy (oprac. własne).....	200
Ryc. 252 Rozwój zabudowy w miejscowości Borzytuchom (oprac. własne).....	200
Ryc. 253 Rozwój zabudowy w miejscowościach Łupawsko i Jasień (oprac. własne)	201
Ryc. 254 Rozwój zabudowy w sąsiedztwie Parku – od strony północnej (oprac. własne).....	202
Ryc. 255 Wycinka drzew przydrożnych we wsi Niepogłędzie. (oprac. własne na podstawie zdjęć Google)	204
Ryc. 256 Wycinka drzew przy drodze z Łosina do Sierakowa. (oprac. własne na podstawie zdjęć Google)	205
Ryc. 257 Ubytki w drzewostanie alei w Dobieszewie. (oprac. własne na podstawie zdjęć Google)...	205
Ryc. 258 Wycięte drzewa przy modernizacji drogi woj. nr 209 w Borzytuchomiu. (zdj. Google)	205
Ryc. 259 Położenie PKDS względem sąsiadujących parków narodowych, parków krajobrazowych oraz obszarów chronionego krajobrazu (oprac. własne na podstawie danych GDOŚ)	208
Ryc. 259 Rezerwat przyrody „Grodzisko Borzytuchom” (Fot. MW, 2020)	212
Ryc. 260 Rezerwat przyrody „Dolina Huczka” (Fot. MW, 2020).....	212
Ryc. 262 Położenie PKDS względem sąsiadujących obszarów Natura 2000 (oprac. własne na podstawie danych GDOŚ).....	216

Ryc. 263 Położenie PKDS na tle sieci korytarzy ekologicznych (oprac. własne na podstawie opracowania Pracowni na rzecz Wszystkich Istot, 2011, http://mapa.korytarze.pl/)	217
Ryc. 264 Położenie PKDS na tle sieci korytarzy ekologicznych (oprac. własne na podstawie danych z geoserwisu, http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/?showExternalObject=530434029C8D0397F8A034A0CB46C2AF)	218
Ryc. 265 Położenie PKDS na tle sieci korytarzy i płątów ekologicznych (oprac. własne na podstawie PBBR 2014, https://mapy.pbpr.pomorskie.pl/index.php/view/map/?repository=6&project=KONCEPCJA_KORYTA_RZY_EKOLOG)	219
Ryc. 266 Zasada podziału PKDS na strefy funkcjonalno-przestrzenne (opracowanie własne)	231

15. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik nr 1 - Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego